CONSTITVTIONES SOCIETATIS IESV ET EXAMEN CVM DECLARATIONIBVS.

ANTVERPIÆ,
Apud JOANNEM MEURSIUM.
M. DC. XXXV.
SVPERIORVM PERMISSV.

GREGORIUS XIII. Institutum Societatis à Paulo III. & Iulio etiam III. confirmatū, & à Paulo IV. diligentissimè examinatum, nec non & à Concilio Tridentino commendatum, non modò refert, sed ipse etiam illud atque Constitutiones & Statuta approbat & confirmat, in hæc verba:

MOTU PROPRIO, certâque scientiâ nostrâ, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, laudabile hujusmodi Institutum, ac prædicta, ceteráque omnia dictæ Societatis Privilegia, Facultates, exemptiones, immunitates, gratias & indulta, tam à prædictis, quàm aliis prædecessoribus nostris, & etiam à nobis concessa; Constitutiones quoque & Statuta qualiacumque sint, ea omnia, ac si ad verbum præsentibus insereren-

rerentur, pro expreſſis habentes, auctoritate Apoſtolicâ, tenore præſentium approbamus & confirmamus, ſupplentes omnes iuris & facti defectus, ſi qui intervenerint in prædictis Conſtitutionibus & Statutis, *&c. In litteris Apoſtolicis, datis Kalendis Februarii Anno ſalutis humanæ* M. D. LXXXII.

Idem Inſtitutum, atque Conſtitutiones & Statuta approbavit & confirmavit fel. rec. Gregorius XIV. *in ſua Conſtitutione* IV. *Kalendas Iulii, anno Domini* M. D. XCI. *Et nunc poſtremò S. D. N. Paulus Papa.* V. *eamdem gratiam benigniſſimè conceſſit, ut in ampliſſimis litteris apparet pridie Nonas Septembris datis anno ab orbe redempto* M.DC.VI.

PRIMVM AC GENERALE EXAMEN

Iis omnibus, qui in Societatem A IESV admitti petent, † proponendum.

De Instituto Societatis IESV, *& varietate personarum, quæ in ipsâ sunt.*

CAPUT. I.

1 HÆc minima Congregatio, quæ à Sede Apostolicâ primâ sui institutione Societas IESV nominata est, primùm fuit approbata per felicis memoriæ Paulum Papam III. anno 1540. & per eumdem postmodùm 1543. confirmata, ac rursus per Iulium III. illius successo-

DECLARATIONES in Examen.

IN CAP. I.

A ¶ HOc a Examen, *ut plurimùm, omnibus proponi solet, postquàm in Domum primæ Pro-*

a P. 1. c. 1. D. & c. 4. §. 5. & E.

cessorem anno 1550. Ut interim omittantur diversæ litteræ Apostolicæ, in quibus de eâ sermo habetur, & ei variæ facultates (supposita magnâ approbatione, & confirmatione) conceduntur.

2 *a* Finis hujus Societatis est non solùm saluti, & perfectioni propriarum animarum cum divinâ gratiâ vacare, sed cum eadem impensè in salutē & perfectionem proximorum incumbere.

3 Ad hunc finem meliùs consequendum, *b* tria Vota in eâ, Obedientiæ, Paupertatis, & Castitatis emittuntur; *c* sic Paupertatem accipiendo, ut nec velit, nec possit reditus ullos ad suam sustentationem, nec ad quidvis aliud, habere. Quod non tantùm in particulari de unoquoque, sed etiam de Ecclesiis & Domibus Societatis professæ est intelligendum: *f* Nec etiam (quamvis aliis sit licitum) pro Missarum

Probationis ingrediuntur. Si tamen in aliquo particulari dictaret ratio aliud examen brevius esse proponendum, aut hoc ipsum relinquendum, ut legatur, nullo postulato responso ad ea, quæ continet, vel si satis alioqui notus est, qui ingreditur; non necesse erit juxta hoc Examen procedere. Id tamen ille, d cui examinandi munus committitur, cum Superiore conferat, & ejus judiciū sequatur. e Antè autem quàm Domi recipiantur,

a P.1.c.2.§.8.&c.3.§.1.&p.3.c.1.§.9 &p.4.proœ.&c.12.§1 &p 6.c.3.§.4.&p.7 c.1.§.1.&p.10.§.2.

b P 5.c 3.§.3.& 6.& c.4.§.2.& 3.&p.6.c.1.& 2.
c P.6.c.2.§.2.5.6.11.& 12.
d P.1.c.1.§.3.
e P.1.c.1.D.&c.4.D.
f Inf c 4.§ 27.& p 4.c.7.§.3.&c.15 § 4.&c.17.F.&p.6.c.2.§.7.&G.&p.7.c.4 § 4.&B.&p.10.§.5.

rum sacrificiis, vel Prædicationibus, vel Lectionibus, vel ullius Sacramẽti administratione, vel quovis alio pio officio ex iis, quę juxta suum Institutum Societas potest exercere, stipendium ullum vel eleemosynam, quæ ad compensationem hujusmodi ministeriorum dari solent, ab alio quàm à Deo (ob cujus obsequium omnia purè facere debent) possunt admittere.

piantur, ferè semper de quibusdam rebus majoris momenti, præsertim de iis, quæ solent excludere, examinari eos oportebit.

4 B Et *a* quamvis habeat Societas Collegia, & † Domos Probationis, reditibus dotatas ad Scholasticorum sustentationem, antequàm in Societatem Professam, vel ejus Domos recipiantur; *c* non possunt tamen hujusmodi reditus in usum alium, juxta Litteras Apostolicas in Constitutionibus declaratas, expendi: nec Domus Professorum, nec aliquis eorum, aut etiam Coadiutorum, eisdem uti poterit.

B ¶ *Hujusmodi Domus Probationis velut membra sunt Collegiorum,* b *ubi admitti & probari ad tempus solent, qui postmodum in Collegiis sunt constituendi.*

C ¶ *Hoc*

a P.6.c.2.A.

b P.1.c.4. §.6.& p.4. c.2. D.

c P.4.c.2. §.5.& c.10. §.1 p 6. c.2.§.3.& p.9.c.3.§.18. & c.4.§.7. & p.10.§.4.

5 *d* Professa itidem Societas, præter tria Vota dicta, Votum facit expressum Summo Pontifici, ut Vicario, qui nunc est, vel

d P.5 c.3. §.3. & C.&. p.7.c.1.§.1. & B.

pro tempore fuerit, Christi Domini Nostri; nimirum ad proficiscendum sine excusatione, *a* non petito viatico, quocumque gentium ejus Sanctitas jusserit, inter fideles, vel infideles, ad res, quæ ad divinũ cultũ, & religionis Christianæ bonũ spectãt.

6 Ceterùm ratio vivendi in exterioribus justas ob causas, majus Dei obsequium semper intuendo, *b* communis est: nec ullas ordinarias pœnitentias vel corporis afflictiones ex obligatione subeundas habet: sed illas assumere quivis poterit, quæ sibi videbuntur (*c* cum † approbatione Superioris) ad majorem sui spiritus profectum convenire; & *d* quas propter eumdem finem Superiores eis poterunt imponere. C

7 *e* Personarum autem, quæ admittuntur in hanc Societatem generaliter sumptam, † quatuor sunt classes, si finem, quem ipsa spectat, intueamur: *f* tametsi omnes, qui ingrediuntur, quod ad ipsos attinet, quartæ classis esse debent, de quâ dicetur. D

8 *h* In primis aliqui admittuntur, ut Professionem in So-

C ¶ *Hoc Superiori judicandum relinquetur. Ille autem vices suas Confessario, vel aliis, quando expedire censuerit, poterit delegare.*

D ¶ *Præter hæc quatuor genera personarum, nonnulli ad* g *solemnem Professionẽ trium Votorum tantùm,*

a P. 6. c. 2. §. 13. & 1. & p. 7. c. 1. §. 3.

b P. 6. c. 2. §. 15. & 16.

c P. 3. c. 1. §. 12. & p. 6. c. 3. §. 1.

d Inf. c. 4. §. 33. & p. 3. c. 1. §. 15.

e P. 5. c. 1. A.

f P. 5. c. 2. §. 3. & c. 3. § 5. & 6.

g Inf. §. 11. & c. 4. §. 17. & c. 5. §. 8.

h P. 5. c. 3. §. 1. 2. & 3.

Societate quatuor ſolemnibus Votis (ut dictum eſt) emiſſis, faciant; peractis priùs experimentis & Probationibus debitis: & hos ſufficienter in *a* litteris eruditos (ut in Conſtitutionibus poſtmodùm dicetur) & in vitâ *b* ac moribus diu (quemadmodùm hęc vocatio exigit) probatos, & omnes ante Profeſſionem Sacerdotes eſſe oportet.

tùm, juxta litteras Apoſtolicas Iulii Tertii admittuntur.

a P. 5 c. 2. §. 2.

b P. 5. c. 2. §. 1. & p. 10. §. 7.

9 *c* Secundæ claſſis ſunt, qui in Coadiutores ad divinum ſervitium, & Societatis auxilium in rebus ſpiritualibus vel temporalibus, admittuntur. & ij quidem poſt experimenta & Probationes, Vota ſimplicia Obedientiæ, Paupertatis, & Caſtitatis (omiſſo quarto ad Summum Pontificem pertinente, & alio quovis ſolemni) debent emittere. *d* qui ſuâ ſorte contenti eſſe debent, intelligentes, eos in conſpectu Creatoris & Domini Noſtri magis mereri, qui majori charitate ſe impendunt auxilio & obſequio omnium, ex amore divinæ majeſtatis, ſive in rebus altioribus, ſive in aliis inferioribus & humilioribus.

c Inf. c. 6. §. 1. 2. 3. & 8. & p. 5. c. 4. §. 1. 2. & 3.

d Inf c. 6. §. 5. & 6. & p. 1. c. 2. §. 2. & p. 5. c. 4. §. 5.

10 *e* Tertiæ claſſis ſunt, qui in Scholaſticos admittuntur, ſi ingenio & reliquis dotibus ad ſtudia convenientibus prædìti inveniantur, ut *f* poſtquàm docti evaſerint, *g* in Societatem ingredi, & Profeſſi, vel Coad-

e P. 4. c. 3. §. 1. & 2. & p. 5. c. 2. §. 5.

f P. 5. c. 2. §. 2.

g Inf. c. 7. §. 1. & p. 5. c. 4. E.

jutores (prout judicabitur expedire) esse valeant. Hi *a* autem, ut Scholastici Societatis approbati censeantur, post experimenta, & Probationes, eadem *b* tria vota simplicia Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ, cum promissione ingrediendi Societatem in altero prius dictorum modorum (ut in Constitutionibus videbitur) ad majorem Dei gloriam emittent.

a Inf. c. 7. §. 1. & p. 4. c. 3. §. 3.
b Inf. c. 7. §. 1. & p. 4. c. 3. §. 3. & p. 5. c. 1. A. & c. 4. §. 4.

11 *c* Quartæ classis sunt, qui indeterminatè ad id admittuntur, ad quod idonei esse, temporis successu invenientur; nondum statuente Societate ad quem ex dictis gradibus eorum talentum magis sit accommodatum. Illi *d* autem indifferentes ingredientur ad quemvis ex dictis gradibus, qui Superiori videatur: & *e* ex parte suâ omnes (ut dictum est) eadem animi dispositione ingredi oportet.

c Inf. c. 8.
d Inf. c, 8. §. 1.
e Sup. §. 7 & inf. c. 4. §. 17.

12 Ad hæc, antequàm quisquam admittatur ad Professionem, vel simplicia Vota Coadiutorum, vel Scholasticorum superiùs dicta secundum Institutum nostrum emittere teneatur; † *g* biennium integrum ad Probationem habebit: & ut admittantur Scholastici ad quemvis ex prioribus gradibus Professorum, vel Coadiutorum formatorum, *h* unum ad-

E ¶ *f Quamvis biennii tempus præfigatur, tamen nec libertas, nec devotio, nec utilitas illa spiritualis*

f P. 3. c. 1. T. & p. 5. c. 4. §. 6.
g Inf. c. 4. §. 16. & 41. & c. 6 §. 8. & p. 4 c. 3. §. 3. & c. 4 §. 5. & p. 5. c. 1. §. 3. & c. 4. §. 3. & 6.
h Inf. c. 4. §. 16 & c. 6. §. 8. & p. 5. c. 1. §. 3.

adhuc annum post absoluta sua studia exspectabunt: *a* quod tempus, cum Superiori visum fuerit, poterit prorogari.

tualis, vel meritum, quod consequi solent, qui Christo Domino Nostro se obstringunt, illis adimitur, qui ante id tempus vota sua offerre volent: licet conveniat sine Superioris facultate ea non emitti. Nec tamen, quòd ea emiserint, propterea ante ordinarium tempus admittentur ad Professionem, vel in Coadiutores formatos, vel in Scholasticos approbatos.

a Inf.c.4.§.43.& p.5.c.1.§.3.& C.

13 F Hoc medio tempore duorum annorum (*b* in quo † habitus ullus certus Societatis non sumitur) ante præfinitum tempus, in quo Votis eos ligari in Societate oportet, *c* videre unusquisque, & considerare debet diplomata Apostolica Instituti Societatis, &

F ¶ *Quamvis habitus nullus certus sit, discretioni tamen ejus, qui curam habet Domus, relinquitur, an cum eisdem vestibus, quas ex sæculo tulerunt, incedere sint permittendi; an cum aliis eas permutari oporteat: aut cùm deterentur, an aliæ tribuantur, quæ magis conveniant vel ipsis, ut quâ parte opus habent juventur, vel Domui ut eorum operâ uti possit.*

b P.1.c.4.§.4.& p.3.c.2.C.& p.6.c.2.M.

c Inf.c.4.§.41.& p.1.c.4.§.5.& E.

G † Constitutiones, ac Regulas, quâs in eâ est observaturus, idque non semel. Primùm enim id fiet, *e* dum in Do-

G ¶ *d* Non *oportebit Constitutiones universas ab iis, qui*

d P.1.c.4.E.

e P.1.c.4.§.1.& A.

qui novi accedunt, legi; sed compendium quoddam earum, ubi quisque quid sibi observandum sit intelligat: nisi fortè Superiori videretur, alicui peculiares ob causas, omnes ostendi oportere.

Domo Primæ Probationis erunt; in quam, qui Societatem ingredi volunt, hospitum more ad duodecim vel quindecim dies, ut res suas meliùs considerent, solent admitti, antequàm in Domum vel Collegium Societatis ad † cohabitandum H aliis, & inter eos versandum ingrediantur. Secundò id fiet, *a* sex mensibus Experimentorum & Probationis elapsis. Tertiò post alios sex menses; & sic deinceps, donec Professionem, qui studiis absolutis Professus, & tria Vota, qui Coadiutor, & tria itidem Vota cum suâ promissione qui Scholasticus approbatus est futurus, emittat. *c* Quod ideò fit, ut utrimque majori cum claritate & cognitione in Domino Nostro procedatur, & ut quantò fuerit magis probata singulorum constantia, tantò stabiliores ac firmiores sint in divino servitio & voca-

H ¶ *Dicitur, ad cohabitandum aliis, & inter eos versandū; quia in ingressu, duodecim vel quīdecim dies, vel usque ad vinginti, seorsum in Domo Primæ Probationis teneri solent;* b *ut in primâ parte Constitutionū videbitur.*

a Inf. c. 4. §. 41.

b P. 1. c. 4. §. 1. & A.

c P. 1. c. 1. §. 3. & c 4. §. 1.

vocatione primâ, ad gloriam & honorem divinæ Majestatis.

A *De quibusdam † casibus, quos interrogari oportet, an acciderint iis qui in Societatem ingredi petunt.*

CAPUT II.

1 EX iis casibus, de quibus honestas ob causas omnes interrogari oportet, *a* Primus est, recessisse à gremio sanctæ Ecclesiæ, fidem abnegando; vel in errores contra ipsam sic incurrendo, ut damnatus ob aliquam propositionem hæreticam quis

IN CAP. II.

A ¶ QVamvis ea *quæ sequuntur, impedimenta sint, quæ* b *à Societate excludunt; tamen non ut impedimenta proponi debent, donec veritas eliciatur. Qui enim duceretur desiderio ingrediendi Societatem, accipere occasionem posset veritatem celandi, si hæc impedimenta esse intelligeret, &c. Et nihilominùs admoneri Confessarium oportet, ut si quis verè non respondisset, ejus conscientiam de eâ re* c *exstimulet.*

a P. 1. c. 3. §. 3. & A. & B.

b Inf. §. 6.

c Inf. c. 3. A.

B ¶ *Qui-*

B ¶ *Qui suspectus esset de opinione aliqua erronea in re ad Catholicam fidem pertinente; constat, quamdiu suspicio manet, eum non esse admittendum.*

C ¶ *Hæc infamia eo in loco excludit, ubi ea extat. Qui tamen in remotissimis locis in eam incidisset; cùm omnino ad divinum servitium se recipisset, hujusmodi infamia eum à Societate non excluderet: quamvis eamdem in hujusmodi hominis probatione magis*

B quis fuerit; vel ut † suspectus hæresis per sententiam publicam declaratus; vel si infamis ob excommunicationem tamquàm schismaticus, spretâ auctoritate & providentiâ sanctæ matris Ecclesiæ, extiterit.

2 *a* Secundus est, homicidium aliquo tempore perpetrasse, vel publicè † *b* infamem propter enormia peccata fuisse. C

3 *c* Tertius est, habitum sumpsisse alicujus Religionis Fratrum, vel Clericorum; vitam aliquamdiu in Obedientiâ cum eis agendo, sive emissâ, sive non emissâ Professione; vel eremitam cum vestibus monachalibus fuisse.

4 *d* Quartus est, vinculo matrimonii consummati, vel servitutis legitimè ligatum esse.

5 *e* Quintus est, infirmitatem pati, unde obscurari, vel parum sanum judicium ei reddi soleat, vel dispositionem

a P.1.c.3. §.4.& C.
b P.1.c.3. §.4.& D.
c P.1.c.3. §.5.& E.
d Inf.c.3. §.5 & C. & p.1 c.3.§.6. & F.& p.2. c.2.§.5.
e P.1.c.3.§.7.

nem notabilem ad hujusmodi infirmitatem habere.

gis cirumspectam reddere debeat.

6 a Prædicti casus impedimenta, sunt, cum quorum aliquo nemo in Societatem admitti potest: cùm nobis in Domino videatur (præter alias causas) quòd qui in eam sunt ingressuri ad benè & fideliter evangelizandum, & in agro Domini verbum divinum seminandum, eò aptiora ad id instrumenta erunt, quò minùs primi & secundi defectus notam habuerint, propter consuetam multis & communem infirmitatem.

D ¶ Ge-

a Sup. A.& p.1.c.3.§.2. & G.& p.2. c.2,B.& p.4. c.3.§.2.

Cum tertio etiam non admittuntur, quòd nobis in Domino videatur, eum, qui bonus Christianus sit, debere firmum esse in suâ primâ vocatione, præsertim cùm illa tam sit sancta, in quâ scilicet quis, universo sæculo relicto, se totum dedicat majori servitio, & gloriæ sui Creatoris & Domini. Postremò sic nobis persuademus (præterquàm quòd major sit futura ædificatio proximorum) eò melius in Domino, ipsius gratiâ aspirante, conservari posse omnes Professos, Coadiutores, atque Scholasticos, quò magis liberi fuerint ab hujusmodi impedimentis, ac veluti unius coloris & similitudinis omnes.

Nullus etiam admittitur cum duobus ultimis impedimentis. Nam quartum esset

cum

cum detrimento proximorum, si uxoris, vel domini consensus non obtineretur, aliæque circumstantiæ, prout ratio juris exigit, observarentur. Quintum etiam in damnum esset non mediocre ipsius Societatis.

7 Si aliquod ex his impedimentis in quoquam detegeretur, non est quòd ulteriùs in interrogationibus procedatur; sed qui Examinatoris officio fungitur, *a* quoad ejus fieri poterit, cumdem consolando, † dimittat: si nullum esset tale, ulteriùs examinetur † sequenti modo. D E

a P. 1. c. 4. §. 2.

b P. 1. c. 3. G.

D ¶ b *Ceterùm si in eo dona aliqua Dei illustriora cernerentur, ille, qui examinandi munere fungitur, antequàm eum dimittat, rem cum Superiore conferat.*

E ¶ *Ordo examinis est, in primis prosequi id, de quo omnes interrogantur: secundò, de quo speciatim litterati: tertiò, de quo etiam specialiter illi, qui in Coadiutores; quartò, de quo illi, qui in Scholares; quintò, de quo illi, qui ut indifferentes admittuntur. Et primò quidem attingitur, quod ad personas pertinet, deinde quod illis est observandum.*

De

De quibusdam interrogationibus ad eos, qui ingredi volunt, magis cognoscendos.

CAPUT. III.

1 AD majorem personarum notitiam aliqua sunt interroganda, quibus A † verè omnino, & sincerè respondere oportet: & si quid erit, quod secretum requirat, id observabitur, ut par erit, & interrogato placuerit. Incipiendo itaque à nomine, interrogetur primùm: Quo nomine vocetur; Quot annos natus sit; Quæ sit ejus patria.

2 An sit ex legitimo matrimonio, nécne: quòd si ex illegitimo, quo pacto id sit, interrogetur. Num à progenitoribus jam olim Christianis, an à modernis descendat.

An aliquis ex ejus progeni-

IN CAP. III.

A ¶ a OBligatio vera dicendi in examine, ad peccatum esse debet; & quidem eidem, cui quod celatum est aperiendum erat, vel qui ejus locum teneat, reservatùm; ut fraus evitetur, quæ locum habere posset, si quis sincerè suo Superiori animum suum non de-

a Sup. c. 2. A.

declararet: unde incommoda, & quidem in totius Societatis non mediocre detrimentum possent oriri.

B ¶ *Si præsens & extrema necessitas auxilii eorum urgeret; constat, hujusmodi admitti non debere. Rarò tamen hujusmodi necessitas solet accidere.*

nitoribus notatus fuerit vel declaratus ob aliquem errorem contra nostram Christianam Religionem, & quomodò id sit.

An patrem habeat & matrem; & quæ sint eorum nomina: quæ conditio, & officium, & modus vivendi sit illis: & an rerum temporalium † penuriâ premantur: an illarum commoditate potiantur: & quo pacto id habeat. B

3 Si quo tempore in difficultatem, vel dubium aliquod incideret circa æs alienum, vel quòd teneatur subvenire parentibus, vel consanguineis in spirituali, vel corporali, vel quavis aliâ temporali necessitate constitutis, eos invisendo, vel aliâ ratione; num proprio sensu ac judicio deposito, conscientiæ vel judicio Societatis, vel sui Superioris id velit relinquere, ut cùm statuerit ille quod in Domino justum esse senserit, ei acquiescat.

4 Quot fratres & sorores habeat, & quis eorum sit status, num matrimonii, an alius: Quod officium, aut vivẽdi modũ habeant.

Num

5 Num aliquando † verba C ediderit, quæ ad matrimonium illum obligare videantur, & quo pacto id sit. An habuerit, vel habeat consilium aliquem.

C § *Si spopondisset per verba de præsenti*, a *matrimonium consummando, vel modo aliquo pari; duceretur is quartum habere impedimentum, cum quo nemo in Societatem admitti potest: nisi adsint conditiones illæ, quæ* c *exigi solent, ut conjugatus religionem ingredi possit.*

a Sup.c. 2.§. 4. & p.1.c.3. §.6.

6 Num habeat *b* æs alienum, aut civiles obligationes: quòd si habeat, quantæ & quales eæ sint.

b P.1.c.3.§. 15.& I.& p. 2.c.2.§.5.

7 Num didicerit artem aliquam mechanicam. Num legere & scribere sciat: & si scit, probetur quo modo utrumque faciat, si aliunde non sciretur.

8 Num *c* habuerit, vel habeat morbum aliquem occultum, vel manifestum, & qualem; eum speciatim interrogando, num vexationem aliquam stomachi, vel capitis, vel quodvis aliud impedimentum naturale, seu defectum in aliquâ sui parte patiatur. Et hoc non solùm interrogetur, sed, quoad fieri potest, inspiciatur.

c P.1.c.3. §.15.

9 Num aliquos Ordines Ecclesiasticos susceperit. Num aliquam obligationem Voti habeat, quale est peregrinationis, vel aliud quodcumque.

nitoribus notatus fuerit vel declaratus ob aliquem errorem contra nostram Christianam Religionem, & quomodò id sit.

declararet: unde incommoda, & quidem in totius Societatis non mediocre detrimentum possent oriri.

An patrem habeat & matrem; & quæ sint eorum nomina: quæ conditio, & officium, & modus vivendi sit illis: & an rerum temporalium † penuriâ premantur: an illarum commoditate potiantur: & quo pacto id habeat. B

B ¶ *Si præsens & extrema necessitas auxilii eorum urgeret; constat, hujusmodi admitti non debere. Rarò tamen hujusmodi necessitas solet accidere.*

3 Si quo tempore in difficultatem, vel dubium aliquod incideret circa æs alienum, vel quòd teneatur subvenire parentibus, vel consanguineis in spirituali, vel corporali, vel quavis aliâ temporali necessitate constitutis, eos invisendo, vel aliâ ratione; num proprio sensu ac judicio deposito, conscientiæ vel judicio Societatis, vel sui Superioris id velit relinquere, ut cùm statuerit ille quod in Domino justum esse senserit, ei acquiescat.

4 Quot fratres & sorores habeat, & quis eorum sit status, num matrimonii, an alius: Quod officium, aut vivẽdi modũ habeant.

Num

5 Num aliquando † verba C ediderit, quæ ad matrimonium illum obligare videantur, & quo pacto id sit. An habuerit, vel habeat [a] filium aliquem.

6 Num habeat [b] æs alienum, aut civiles obligationes: quòd si habeat, quantæ & quales eæ sint.

7 Num didicerit artem aliquam mechanicam. Num legere & scribere sciat: & si scit, probetur quo modo utrumque faciat, si aliunde non sciretur.

8 Num [c] habuerit, vel habeat morbum aliquem occultum, vel manifestum, & qualem; eum speciatim interrogando, num vexationem aliquam stomachi, vel capitis, vel quodvis aliud impedimentum naturale, seu defectum in aliquâ sui parte patiatur. Et hoc non solùm interrogetur, sed, quoad fieri potest, inspiciatur.

9 Num aliquos Ordines Ecclesiasticos susceperit. Num aliquam obligationem Voti habeat, quale est peregrinationis, vel aliud quodcumque.

C § *Si spopondisset per verba de præsenti, a matrimonium consummando, vel modo aliquo pari; duceretur is quartum habere impedimentum, cum quo nemo in Societatem admitti potest, nisi adsint conditiones illæ, quæ exigi solent, ut conjugatus religionem ingredi possit.*

[a] Sup. c. 2. §. 4. & p. 1. c. 3. §. 6.

[b] P. 1. c. 3. §. 15. & I. & p. 2. c. 2. §. 5.

[c] P. 1. c. 3. §. 15.

Quem modum, vel animi propensionem habuerit in tenerâ ætate, & posteà hucusque ad res suæ conscientiæ salutiferas: primùm circa orationem, quoties orare solebat interdiu & noctu, quibus horis, quâ corporis compositione, quibus orationibus, & cum quâ devotione vel sensu spirituali. 10

Quo modo se habuerit circa audiendas Missas, & alia divina officia, & Conciones. Quo modo circa lectionem rerum piarum, & bonorum virorum familiaritatem. Quo modo circa meditationem vel considerationem rerum spiritualium.

Interrogetur, an habuerit, vel habeat conceptus aliquos vel opiniones ab iis differentes, quæ communiùs ab Ecclesiâ & Doctoribus ab eadem approbatis tenentur: *a* & si quando hujusmodi opiniones animum subierint, num paratus sit ad judicium suum submittendum, sentiendumq;, ut fuerit constitutum in Societate de hujusmodi rebus sentire oportere. 11

a P. 3. c. 1. O.

Interrogetur, an quibusvis in scrupulis, vel difficultatibus spiritualibus, vel aliis quibuscumque, quas patiatur, vel aliquando pati contigerit, se dijudicandum relinquet, & acquiescet † aliorum de Societate, qui doctrinâ & probitate sint præ- 12

D

D ¶ *Personarum hujusmodi*

prædìti, ſententiis.

13 An omnino decreverit ſæculum relinquere, & conſilia Domini Noſtri Iesv Chriſti ſequi.

Quàm dudum decreverit, in genere ſcilicet, mundo renuntiare. Poſtquàm id apud ſe ſtatuit, an in eâ animi ſententiâ remiſſior factus fuerit, & quatenus. A quo tempore deſideria hæc renuntiandi ſæculo, & conſilia Chriſti Domini Noſtri ſequendi ſuboriri ei cœperint; vel quibus ſignis, aut cauſis ad id moventibus, ei in mentem venerint.

14 *a* Num deliberatum habeat animi propoſitum vivendi, & moriendi in Domino cum hac, & in hac Societate Iesv, Creatoris & Domini Noſtri: & à quo tempore, ubi, & per quem primùm ad id motus fuerit.

Si negaret ſe à quoquam de Societate motum fuiſſe, progrediendum erit ulteriùs: ſi affirmaret ſe fuiſſe mo-

modi electio, quibus ſe judicandum relinquere debet is, qui in hujuſmodi difficultatibus verſatur, penes Superiorem erit, ſi ſubdito ea placuerit; vel penes ſubditum, ſi Superior eam approbaverit: cui ſi in caſu aliquo & propter cauſam aliquam juſtam videretur ad Dei obſequium fore, majuſque auxilium illius, qui hujuſmodi difficultatibus laborat, ut aliquis, vel etiam plures eorum, qui judicaturi ſunt de eis, extra Societatem aſſumãtur, permitti

a Par. 1. c 4. §. 3. & p. 5. c. 1. A.

motum (quamvis licitè, & cum merito moveri potuisset) ad majorem tamen ipsius utilitatem spiritualem fore videtur, si tempus ei aliquod præscribatur, ut eâ de re cogitando, Creatori & Domino suo se totum commendet, perinde ac si nullus de Societate ipsum movisset; ut majori cum robore spiritus procedere ad majus obsequium & gloriam divinæ Majestatis possit.

15 Si post hujusmodi considerationem senserit ac judicaverit sibi valdè convenire Societatis ingressum ad majorem laudem & gloriam Dei, & ut meliùs saluti, & perfectioni tum animæ suæ, tum proximorum suorum incumbat; & postulaverit in eamdem nobiscum in Domino admitti, tunc ulteriùs in examine procedi poterit.

mitti poterit: electione tamẽ, vel saltem approbatione eorum penes Superiorem (ut dictum est) manente. Si difficultates hujusmodi ad personam ipsius Superioris pertinerent; electio vel approbatio, de quâ diximus, penes Consultores erit.

Qui tamẽ Præposito Generali vel Provinciali inferior esset, sine alicujus eorũ facultate, licet Rector sit Collegii, vel alicujus Domus Præpositus, nec constituere poterit, nec permittere, ut hujusmodi difficultates ad suam personam pertinentes, arbitrio aliorum extra Societatem subiiciantur.

De

De rebus quibusdam, quas præcipuè scire eos convenit, qui in Societatem admittuntur, ex iis, quas in ipsâ observare debent.

CAPVT IV.

1 PROPONATVR illis, quòd hæc mens fuerit eorum, qui primi in hanc Societatem convenerunt, ut in eâ ii admitterentur, qui sæculo renuntiassent, & Dei servitio se omnino mancipare sive in hac, sive in aliâ Religione statuissent. a Quocircà quicumque Societatem ingredi volent, antequàm in Domo aliquâ vel Collegio ejus vivere sub Obedientiâ incipiant, debent omnia bona temporalia, quæ habuerint, distribuere, & renuntiare, ac disponere de iis, quæ ipsis obvenire possent. Eaque distributio primùm in res debitas & obligatorias, si quæ fuerint (& tunc, quàm citissimè fieri potest, providere oportebit:) si verò tales nullæ fuerint, in pia & sãcta opera fiet, juxta illud; *Dispersit, dedit pauperibus:* Et illud Christi; *Si vis perfectus esse, vade, & vende omnia, quæ habes, & da pauperibus, & sequere me:* Dispensando tamen hæc bona

a Inf. §. 3.

juxta propriam devotionem, & à se omnem fiduciam submovendo, eadem ullo tempore recuperandi.

a Inf.§.3.& 5.& p.3.c.1. §.7.& 25.& p.4.c.4.E.& p.6.c.2.H.

2 *a* Quòd si statim propter aliquas honestas causas bona non relinquet, promittat se promptè relicturum omnia (ut dictum est) post unum ab ingressu absolutum annum, quandocumque per Superiorem injunctum ei fuerit in reliquo temporis probationis: quo completo, ante professionem Professi, & ante tria vota publica Coadjutores reipsâ relinquere, ac pauperibus (ut dictum est) dispensare debent, ut consilium Euangelicum, quod non dicit, da consanguineis, sed pauperibus, perfectiùs sequantur; & ut melius exemplum omnibus exhibeant, inordinatum erga parentes affectum exuendi, & incommoda inordinatæ distributionis, quæ à dicto amore procedit, declinandi; atque ut ad parentes & consanguineos recurrendi, & ad inutilem ipsorum memoriam aditu præcluso, firmiùs & stabiliùs in suâ vocatione perseverent.

b Inf.§.6.& p.3.c.1.G.

3 Si tamen *b* dubitaretur, num majoris foret perfectionis dare vel renuntiare consanguineis hujusmodi bona, quàm aliis, propter parem vel majorem ipsorum penuriam, & justas alias ob causas; nihilominùs ad declinandum errandi in hujusmodi judi-

judicio periculum, quod ab affectu sanguinis solet proficisci, contenti esse debebunt negotium hoc arbitrio † unius, duorum, aut trium, qui vitâ & doctrinâ commendentur, quos unusquisque, cum Superioris approbatione elegerit, relinquere; & in eo conquiescere, quod illi perfectius, & ad majorem Christi Domini Nostri gloriam esse censebunt.

A

IN CAP. IV.

A § INtelligendum est, intra Societatem; nisi Superiori justas ob causas videretur horum aliqui extra Societatem assumi debere.

Interrogetur itaque, num *a* placeat ei statim (sicuti dictum est) bona sua distribuere; vel certè, num *b* paratus sit ad hujusmodi distributionem, quandocumque exacto primo anno per Superiorem ei fuerit injunctum.

a Sup. §. 1.

b Sup. §. 2.

4 Admoneantur, quòd post ingressum in Domum nemo *c* pecuniam apud se, nec apud amicum aliquem externum in eodem loco habitantem, habere potest; quin potiùs eam in pia opera dispenset, vel asservandam ei tradat, cui cura hujusmodi domi commissa est: Qui *d* quidem, quidquid unusquisque feret, scribendum curabit; ut id sciri possit,

c P. 3. c. 1. § 7. & p. 6. c. 2. H.

d P. 1. c. 4. §. 6.

B ¶ *Si accideret hunc à Societate dimitti, & Societati quid dedisset, ei restitui debet, juxta* a *declarationem tertii capitis secundæ Partis.*

a P.2.c.3.B.

sit, † si quando scitu opus fuerit. B

Interrogentur itaque, num aliquam habeant pecuniam, & an eam dispensare (ut dictum est) sint contenti.

Admoneantur itidem, si Ecclesiastici sint, quòd postquàm in Societatis corpus ut Professi, vel Coadjutores cooptati fuerint, nulla Ecclesiastici beneficia possunt retinere: & *b* quòd tempore probationis, post primum annum absolutum (ut superiùs diximus) quandocumque Superiori visum fuerit, ea relinquere debent, juxta *c* suam devotionem, vel ei qui contulit resignando, vel ad pia opera applicando, vel alioqui dignis viris, quibus hæc instrumenta sint ad Dei obsequium, conferri curando. *d* Quod si consanguineis conferenda esse viderentur, id non facient, nisi ab uno, duobus, aut tribus (ut superiùs dictum est) judicetur, quòd id magis conveniat, & ad majus Dei obsequium sit futurum. 5

b Sup.§.2. & p.6.c.2. H.

c P.3.c.1. §.7.

d Sup.§.3. & p.3.c.1.G.

e Cùm autem communicatio, quæ cum amicis, & sanguine junctis verbo aut scripto fit, potiùs ad quietis perturbationem, quàm ad eorum qui spiritui vacant profectum, 6

e P.3.c.1.§.2.

ctum, præsertim in initiis, facere soleat: Interrogentur, num contenti sint cum hujusmodi non communicare, nec litteras accipere, nec scribere; nisi aliquâ *a* occasione Superiori aliter videretur: Et quamdiu Domi fuerint, nũ contenti sint, ut videantur litteræ omnes, & quæ ipsis scribentur, & quas ipsi aliis scribent; ei, cui hujusmodi munus commissum est, curâ relictâ, ut eas det, vel non det, quemadmodùm in Domino Nostro magis expedire judicabit.

a Ibidem B. & p. 1. c. 4. § 4.

7 Unusquisque eorum, qui Societatem ingrediuntur, consilium illud Christi sequendo; *Qui dimiserit patrem*, &c. existimet sibi patrem, matrem, fratres, & sorores, & quidquid in mundo habebat, relinquendum: imò sibi dictum existimet verbum illud, *Qui non odit patrem & matrem, insuper & animam suam, non potest meus esse discipulus.*

Et ita curandum ei est, ut C † omnem carnis affectum erga sanguine jũctos exuat, ac illum in spiritualem convertat: eosque diligat eo solùm amore, quem ordinata charitas exigit, ut qui mundo ac propriò amori mortuus, Christo Domino Nostro soli vivit, eumque loco parentum, fratrum, & rerum

C ¶ *Vt loquendi modus, sentiendi modũ juvet, sanctum est consilium ut assuescant non dicere, quòd parentes vel fratres habeant, sed quòd habebant,*

bant, &c. præ se ferendo se id non habere, quod, ut Christum omnium rerum loco habeant, reliquerunt. Hoc tamen illis magis est observandum, qui majori in periculo versari videntur, ut ab aliquo naturali amore perturbentur; cujusmodi, ut plurimùm, Novitii esse sōlent.

rerum omnium habet.

8 Ad majorem in spiritu profectum, & præcipuè ad majorem submissionem & humilitatem propriam interrogetur, an contentus sit futurus, ut omnes errores, & defectus ipsius, & res quæcumq;, quæ notatæ in eo & observatæ fuerint, Superioribus per quemvis, qui extra confessionem eas acceperit, manifestentur.

Num etiam boni sit consulturus (quòd & ipse & quivis alius facere debet) ab aliis corrigi, & ad aliorum correctionem juvare: Ac num manifestare sese invicem sint parati, debito cum amore & charitate ad majorem spiritus profectum; præsertim ubi à Superiore, qui illorum curam gerit, fuerit ita præscriptum aut interrogatum, ad majorem Dei gloriam.

9 Præterea antequàm quisquam in Domum vel Collegium ingrediatur, vel postquàm ingressus fuerit, sex *a* experimenta præcipua, præter alia multa, de quibus ex parte inferiùs dicetur, requiruntur. *b* Poterunt

a Inf. §. 16. & c. 7. §. 6.

b Ibidem. & p. 9. c. 3. E.

runt ea tamen anteponi, & poſtponi, & moderari, & aliquo in caſu auctoritate Superioris, habitâ ratione perſonarum, temporum, & locorum, tum ceterorum, quæ occurrerint, in alia permutari.

10 *a* Primum eſt, in ſpiritualibus exercitiis menſem unum plus minùs verſari: id eſt, tum in examinandâ conſcientiâ, & anteactâ vitâ recogitandâ, & *b* confeſſione generali faciendâ, ac peccatorum ſuorum meditatione; tum in contemplatione rerum ac myſteriorum Vitæ, Mortis, Reſurrectionis, & Aſcenſionis Chriſti Domini Noſtri; tum etiam in oratione vocali & mentali juxta cujuſque captum, prout in Domino edocti fuerint, ſe exercere.

a P. 3. c. 1. §. 20. & R.

b Inf. §. 41. & p. 1. c. 4. §. 6.

11 Secundũ eſt, ſervire in uno, vel pluribus Xenodochiis per menſem alium, ibidẽ cibum capiendo & dormiendo: vel per aliquam, vel plures horas quotidie pro temporum, locorum, & perſonarum ratione auxiliũ, & miniſterium omnibus ægris & ſanis, prout injunctũ eis fuerit, impendendo: ut magis ſe demittant & humiliẽt, ac eo veluti argumento demonſtrent ſe prorſus ab hoc ſæculo, ejuſque pompis ac vanitate recedere: ut omnino ſuo Creatori & Domino pro ipſorũ ſalute crucifixo ſerviant.

12 Tertium eſt, peregrinari menſem alium ſine pecuniâ: *c* imò ſuis temporibus oſtiatim

c Inf. §. 27.

oſtiatim pro Chriſti amore mendicare; ut poſſint ad incommoditatem comedendi & dormiendi aſſuefieri: atque adeò ut omni ſpe illâ abjectâ, quam in pecuniis & rebus aliis creatis poſſent conſtituere, integrè, verâ cum fide, & ardenti amore eam in ſuo Creatore & Domino conſtituant: vel utrumqne menſem miniſterio Hoſpitalium, vel alicujus eorum, aut etiam utrumque peregrinationi, prout Superiori viſum fuerit, impendent.

a Inf. §. 28. & p.4. c.6.C.

13 *a* Quartum eſt, poſt ingreſſum in Domum, omni cum diligentiâ & ſollicitudine in variis officiis abjectis & humilibus ſe exercere, bonum ſui exemplum in omnibus exhibendo.

14 Quintum eſt, doctrinam Chriſtianam, vel aliquam ejus partem pueros & alios rudiores homines publicè, vel privatim, & prout occaſio ſe obtulerit, & in Domino commodius viſum fuerit, & juxta perſonarum proportionem, docere.

15 Sextum eſt, poſtquàm in probationibus bonæ ædificationis ſpecimen præbuerint, ulteriùs ad prædicandum, vel confeſſiones audiendas, vel in utroque ſe exercendum pro tempore, & loco, & hominum diſpoſitione progredi.

16 Antequàm ingrediantur in ſecundum annum probationis, quæ fit in Domibus,

vel

velCollegiis, per ſex menſes omnes vacare hujuſmodi ſex *a* experimentis debent, & totidem alios diverſis aliis probationibus impendent. *b* Poterunt tamen illa ſex experimenta fieri vel in totum, vel ex parte, toto probationis tempore, ut aliquando hæc, aliquando illa præcedant; & à Scholaſticis quidem vel ſtudiorum tempore, vel poſt ſtudia abſoluta, habitâ perſonarum, locorum, & temporum ratione, prout in Domino convenire videbitur. Illud *c* tamen omnino obſervabitur, ut antequàm Profeſſi futuri profeſſionem, & Coadiutores formati tria vota ſua publica, licet non ſolemnia, emittant, duo anni experimentorum, & probationum expleantur: & in Scholaſticis, *d* ſtudiis abſolutis, præter tẽpus quo probantur, ut Scholaſtici approbati cenſeantur, tertius alius annus, antequàm ad profeſſionem, vel in Coadiutores formatos admittantur, in *e* variis probationibus, & ſpeciatim in dictis (ſi priùs illis perfuncti non ſunt, imò quamvis perfuncti fuerint) vel in nonnullis earum, ad majorem Dei gloriam, exigetur.

a Sup. § 9.

b Inf. c. 7. § 6. & p. 9. c. 3. § 8. & E.

c Supra c. 1. § 12. & inf. § 41. & c 6. § 8. & p. 4. c. 3. § 3. & c. 4. § 5 & p. 5. c 1 § 3. & c. 4. § 3. & 6.

d Supra c. 1. § 12. & infra c. 6 § 8. & p. 5. c 1, § 3.

e Sup. § 9. & p. 5. c. 2. § 1.

17 Quamdiu hujuſmodi experimenta & probationes fiunt, nullus dicat ex Societate ſe eſſe; ſed potiùs qui examinatus fuerit ad Profeſſionem, ex parte ipſius Societatis (quamvis *f* ex parte ſuâ cum indifferentiâ

f Sup c. 1. § 7. & 11.

ad

ad omnes gradus ſit ingreſſus) cùm loquendi occaſio ſe obtulerit, dicere debet ſe in experimentis verſari, atque optare ſe admitti in Societatem, quocumque in gradu ipſa Societas ad gloriam Dei eo uti volet. Si ut Coadjutor examinatus fuerit, dicet ſe in probationibus adhuc eſſe, atque optare in gradum Coadjutorum recipi. Similì modo de Scholaſticis, & de aliis qui *a* ut indifferentes examinati ſunt, intelligatur: ut quiſque juxta ſui examinis rationem reſpondeat.

a Inf. c. 8.

18 Circa hujuſmodi experimenta diligenter, quod ſequitur, eſt obſervandum; ſcilicet, ut, ubi *b* aliquis in primo experimento, nempe exercitiorum ſpiritualium verſabitur, is qui illum exercet, ad Superiorem referat, quid de eodem ſentiat ad finem Societati præfixum.

b P. 2. c. 2. C.

19 *c* Cùm in ſecundo, ſerviendi in Hoſpitalibus, afferat qui probatur, Gubernatoris teſtimonium, vel Præfecti eorum qui inſerviunt Hoſpitali, de boni nominis odore, quem in eo reliquerit.

c Ibidem.

20 *d* Cùm in tertio, peregrinationis, ab ultimo loco ad quem pervenit, vel non procul ab eo, teſtimonium ab aliquibus, vel uno certè fide digno ſecum ferat, quòd ſuam devotionem ſecutus, ſine ullâ cujuſquam querelâ eò pervenit.

d Ibidem.

a Cùm

21 *a* Cùm in quarto, exercendi se in officiis domesticis humilitatis, pro testimonio erit data omnibus, qui domi sunt, ædificatio.

a Ibidem.

22 *b* Vbi verò in quinto, de doctrinâ Christianâ, & sexto, de prædicatione, & confessionibus audiendis, vel de utroque munere obeundo versabitur; ejus testimonium erit (si quidem Domi nostræ habitaverit) à Domesticis accipiendum; & ex ædificatione, quam populus ubi Domus est, acceperit. Si prædicare, & confessiones audire acciderit aliis in locis extra hujusmodi populum, ac Domum, testimonium afferre debet ab hujusmodi locis, ubi diutius versatus fuerit; vel à personis publicis (præcipuam habendo rationem Prælatorum ordinariorum) quæ fidem planè faciant, quòd cum doctrinâ sanâ, ac bonæ vitæ exemplo, sine cujusquam offensione, verbum divinum seminavit, & officio Confessarii functus est.

b Ibidem.

23 Præter hæc testimonia, poterit Societas, quando id expedire videretur, curare, ut aliunde certior fiat; ut ipsa sibi magis, ad Dei & Domini Nostri gloriam satisfaciat.

24 Si hujusmodi *c* testimonia in prædictis experimentis non afferrentur, diligenter causa inquirenda erit, curandumque ut

c P.2.c.2.C

rei totius veritas intelligatur: quò meliùs omnia, quæ convenient, provideri possint; ut meliùs bonitati divinæ, ipsius gratiâ aspirante, inserviatur.

a P.3.c.1.§.3. & C.
b P.3.c.1.§. 11.& p.4. c.4.§.3.& B. &.p.6.c.3. §.2.

25 Præstereà *a* postquàm domi fuerit, egredi eam sine facultate non debet: & *b* si laicus fuerit, confiteatur oportet, & sanctissimum Sacramentum Eucharistiæ sumat octavo quoque die; nisi Confessario aliquod esse impedimentum ad communionem videretur. Si Sacerdos est, confitebitur ut minimùm octavo quoque die, & crebriùs Missæ sacrificium offeret; simul Ordinationes, vel Constitutiones alias Domus (ut in ejus Regulis edoctus erit) observabit. *c* Omnes, qui domi sunt, in addiscendâ doctrinâ Christianâ se exercebunt, & *d* etiam in prædicatione illi, quibus Superior Domus id faciendum judicabit: inter quos nullus erit eorum, qui in Coadiutores temporales admissi sint.

c P.3.c.1. §.20.
d P.3.c.1.§. 21.& p.4.c.8. §.3.& p.10. §.3.

e P.3.c.2.§.3. & C.& p.6. c.2.§.15.& 16.& M.

26 *e* Sui victus, potus, vestitus, & lecti rationem, si Societatem sequi velit, sibi persuadeat fore, ut pauperibus accommodatam; quodque quæ vilissima erũt ex iis quæ domi sunt, ei tribuentur, propter ipsius majorem abnegationem, & spiritualem profectum; & ut ad quamdam æqualitatem & veluti mensuram ab omnibus perveniatur. Cùm enim qui primi in Societatem convene-

venerunt, per hujusmodi indigentiam ac penuriam majorem rerum corpori necessariarum probati fuerint; qui post eos accedent, curare debent, ut quoad poterunt, eò pertingant, quò illi pervenerunt, vel ulteriùs etiam in Domino progrediantur.

27 Ad hæc, præter reliquas peregrinationes, & probationes sic declaratas, antequàm Professi suam professionem, & Coadiutores sua vota emittant, & (si Superiori videbitur) Scholastici, antequàm approbati censeantur, & vota sua ac promissionem superiùs dictam faciant; per triduum suis constitutis temporibus, vestigia sequendo primorum, de quibus mentionem fecimus, *a* ostiatim pro Christi Domini Nostri amore mendicare debent, ut contrà quàm est communis hominum sensus, ad divinum obsequium & laudem magis se possint submittere, magisq; in spiritu proficere, ad gloriã divinæ majestatis: *b* ut etjam magis sint dispositi ad id ipsum faciẽdum, quando illis injunctum fuerit, vel conveniens aut necessarium erit, dum per varias mundi partes, juxta quod eis præscriptum vel constitutum per Summum Christi Vicarium, vel ejus loco per Superiorem Societatis fuerit, discurrent. Quandoquidem exigit nostræ professionis ratio, ut parati & in procinctu simus ad ea om-

a Supra §.12.

b P.4. c.2.§.6.& p.6.c.2.§.10 & 13.& I.& p.7.c.1.E & c.2.G.

 nia,

nia, quæ quovis tempore in Domino nobis injuncta fuerint, nec *a* petendo, nec expectando præmium ullum in præsenti hac & labili vitâ; sed eam, quæ undecumque æterna est, ex summâ Dei misericordiâ semper sperando.

a P.4.c.15. §.4.& p.6. c.2.§.7.

28 Et *b* ad particularia quædam descendendo, in probationibus humilitatis & abnegationis sui, & in exercendis officiis abjectis & humilibus (cujusmodi sũt in culinâ servire, domum everrere, & reliqua omnia servitia obire) prõptiùs ea suscipi cõvenit, à quibus sensus magis abhorrebit: si quidem injunctũ fuerit, ut in eis se exerceant.

b Supra §.13. & inf.§ 46. & p.3.c.1. §.22.& 27.

29 Cùm *c* aliquis ad ministeria culinæ obeunda ingredietur, vel ad eũ juvandũ, qui Coquus est, eidẽ obedire cũ magnâ humilitate, in rebus omnibus ad ipsius officium pertinentibus, debet. Si enim ei integram obedientiam non præstet, nec ulli ex Superioribus, ut videtur, præstaret: quandoquidem vera obedientia non considerat personam, cui fiat, sed propter quem fiat: & si propter solum Creatorem & Dominum Nostrum fiat, eidem omnium Domino obeditur. Vnde nulllâ ratione considerandum est, an sit Coquus, vel Superior Domus: an hic, vel ille sit, qui jubet: quandoquidem nec illis, nec propter illos (sanè intelligendo) ulla obedientia

c P.3.c.1.§. 24.

præ-

præstatur, sed soli Deo, & propter solum Deum Creatorem ac Dominum Nostrum.

30 Ideò melius est, ut Coquus † non roget sibi inservientem, ut hoc aut illud faciat, sed cum modestiâ jubeat vel dicat, hoc fac, vel illud. Si enim rogat, potiùs ut homo hominem alloqui videbitur: & Coquum laicum rogare Sacerdotem, ut ollas abstergat, vel res hujusmodi faciat, nec decens, nec justum videretur; sed si jubeat, vel dicat, fac hoc, vel illud, significabit magis quòd ut Christus homini loquitur, quandoquidem ipsius loco jubet: atque ita qui obedit, considerare ac perpendere vocem à Coquo, vel alio, qui sit ei Superior, egressam debet, ut si à Christo Domino Nostro egrederetur, ut omnino placere divinæ Majestati possit.

D ¶ *Utrumque bonum est, rogare, & jubere: nihilominùs in initiis magis proficiet aliquis si jubetur, quàm si rogaretur.*

31 Hoc ipsum in aliis humilibus officiis intelligatur, quando aliquis in eis ministerium suum impendit: atque *a* eodem modo accipiatur in † officialibus subordinatis, qui acceptâ à Superiori auctoritate Domum gubernant.

a P. 3. c. 1. §. 24. & P. 4. c. 10. §. 8.

E ¶ *Cujusmodi esse solent Minister & Subminister,*

ster, vel alii, qui in Collegiis similia munera gerunt.

a P. 3. c. 1. §. 17. & c. 2. G.

a Ægritudinis tempore non solùm observare unusquisque Obedientiam magnâ cum puritate debet erga Superiores spirituales, ut ipsius animam regant: sed cum eadem humilitate erga Medicos corporales, & infirmarios, ut corpus ejus regant: quandoquidem illi plenam ipsius sanitatem spiritualem, hi verò corporalem omnino curant. 32

b P. 6. c. 4. §. 1.

b præterea qui ægrotat, humilitatē & patientiam suam præ se ferendo, non minorem ædificationem, dum morbo laborat, iis qui ipsum invisent, & cum eo versabuntur & agent, quàm dum valebat corpore, ad majorem Dei gloriam, præstare curet.

33 Ad majorem firmitatem omnium, quæ sic narrata sunt, & ad majorem spiritualem profectum ejus, qui examinatur; interrogetur, an omnino obedientem se exhibere in omnibus, quæ hîc dicta & declarata sunt, velit, subeundo *c* & adimplendo qualvis pœnitentias, quæ propter defectus, & negligentiam suam, vel quidvis aliud fuerint injunctæ.

c Supra c. 1. §. 6. & inf. §. 41. & p. 3. c. 1. §. 15.

34 Re in Domino consideratâ, visum nobis est in divinæ Majestatis conspectu, mirum in modum conferre, ut *d* Superioribus subditi omnino perspecti sint: quò meliùs regi & gubernari, & per eos in

d Inf. §. 35. & p. 3. c. 1. §. 12. & p. 4. c. 10. §. 5. & p. 6. c. 1. §. 2.

in viam Domini dirigi poſſint.

35 Præterea quantò exactiùs Superiores res omnes internas, & externas ſuorum noverint, tantò majori cum diligentiâ, amore, & ſollicitudine juvare eos; ipſorumque animas à variis malis, & periculis, quæ in progreſſu poſſent accidere, conſervare poterunt. Cùm *a* etiam ſemper paratiesse, juxta noſtræ profeſſionis rationem, & procedendi modum, ad diſcurrendum per has & illas mundi partes debeamus; quandocumque per Summum Pontificem, vel Superiorem noſtrum immediatum fuerit nobis injunctum: Vt meliùs ſecundùm Dei voluntatem hujuſmodi miſſiones fiant, his, & non illis mittendis; vel his ad hoc munus, illis verò ad alia; non ſolùm refert valdè, ſed ſummoperè, ut Superior *b* plenam habeat notitiam propenſionum ac motionum animi; & ad quos defectus vel peccata fuerint vel ſint magis propenſi & incitati, qui ſub ejus curâ ſunt: ut ejus rei habitâ ratione, meliùs ipſos dirigere poſſit; nec ſupra menſuram virium ſuarum in periculis vel laboribus gravioribus, quàm in Domino ferre ſuaviter poſſint, cõſtituat: & etiam ut (quæ audit ſub ſecreti ſigillo cuſtodiendo) meliùs Superior poſſit ordinare ac providere, quæ corpori univerſo Societatis conveniunt.

a P.3.c.2.G.& p.4.procem.A.& p.7 c.1.§ 1.& c.2.H.

b Supra §.34.

 Ideò

Ideò quicumque hanc Societatem in Domino ſequi volet, & in eadem ad majorem Dei gloriam manere, priuſquàm ad primam probationem accedat, vel poſtquàm ingreſſus fuerit, antequàm generaliter examinetur, vel poſt examen, intra aliquot menſes (ſi Superiori differendum videretur) ſub ſigillo confeſſionis, vel ſecreti, vel quacumque ratione ei placuerit, & ad majorem ipſius conſolationem fuerit, debeat conſcientiã ſuam magnâ cum humilitate, puritate, & charitate manifeſtare, re nullâ quâ Dominum univerſorum offenderit, celatâ: & totius anteactæ vitæ rationem integram, vel certè rerũ majoris momenti Superiori, qui tum fuerit Societatis, vel cui ex Præpoſitis, vel aliis ex inferioribus ille injungeret, prout magis convenire videretur, reddat; ut meliùs omnibus in Domino proſpiciatur, ipſeque magis in ſpiritu cum gratiâ uberiori ad majorẽ divinæ bonitatis gloriam proficiat. 36

Si igitur progredientes in gratiæ atque ſpiritus incremento, plenoque cum deſiderio ingrediendi & perſeverandi, quamdiu vixerint, in hac Societate, tantumdem *a* facient aliquoties antequàm ad profeſſionem qui Profeſſi, & ad ſua vota qui Coadiutores formati ſunt futuri, admittantur: & id, quo ſequitur modo. 37

a Sup. §. 36.

Poſt-

38 Postquàm primò aliquis eorum integram vitæ rationem Superiori Domus reddidit, *a* ab eodem die inchoando, prioribus, quæ eidem dixit, non repetitis, iterum post semestre proximum plus minùs, ei, vel cui à Superiore fuerit constitutum, vitæ rationem reddet. Deinde à secundâ hac ratione incipiendo, eodem ordine procedetur; & sexto quoque mense rationem hanc sui quisque reddet. Vltima verò circiter triginta dies antequàm Professi futuri suam professionem, & Coadiutores sua vota emittant, reddetur.

a Sup. §. 36.

39 Scholastici *b* eodem modo procedent, præterquàm quòd absolutis suis studiis cùm primùm rationem vitæ suæ reddent, ab ultimâ quam reddiderunt in Domo, unde ad studia missi sunt, vel ab initio vitæ, si aliquâ de causâ numquàm reddiderunt, incipient.

b Sup. §. 36. & p. 4. c. 10. §. 5.

40 Sic *c* etiam videtur quòd Coadiutores formati, & Professi, si alicubi agent ubi Præpositi alicujus Societatis obedientiæ subiaceant, singulis annis, vel crebriùs, si Præposito videbitur, suæ conscientiæ rationem dicto modo ab ultimâ quam reddiderunt incipiendo, ei reddant.

c Supra §. 36. & p. 6. c. 1. §. 2. & p. 9. c. 3. §. 19.

41 Qui senserit ad omnia quæ dicta sunt, animum ac vires sibi à Domino dari, ac ad majorem Dei gloriam fore, suæque

animæ magis ſalutiferũ judicat, in corpus hujusSocietatis admitti; *a* præter litterarũ Apoſtolicarum,& Conſtitutionum, & reliquorum, quæ ad ejus Inſtitutum pertinent, ipſo initio, ac poſteà ſexto quoque menſe, ut dictum eſt, conſiderationem, *b* debet generalem vitæ totius confeſſionẽ apud aliquem Sacerdotem à Superiore aſſignatum, propter multiplicem ſpiritus utilitatem quæ eâ in re deprehenditur, facere. Quòd ſi aliquando generaliter confeſſus fuerit alicui deSocietate, vel in exercitiis ſpiritualibus, vel extra illa, ſatis erit generalem confeſſionem ab aliâ etiam generali ad id uſque tempus inchoare,& poſt eam ſacratiſſimum Chriſti Domini Noſtri corpus ſumere: & ſic ſexto quoque menſe eodem modo generaliter, ab ultimâ inchoando, confitebitur. Demum continuum puritatis ac virtutum augmentum, & inflammata in Domino deſideria multùm in hacSocietate divinæ majeſtati ſerviendi procurando, *c* exactis duobus annis probationis, & ſe perpetuò obedientem exhibendo, & in ſuâ converſatione, & variis experimentis ædificationem præbendo, *d* ac pœnitentias pro erratis, & negligentiis, & defectibus injunctas magnâ cum humilitate ſubeundo, ſi & ipſe,& Societas, vel Superior Domus contenti fuerint,

a Supra c.1. §.13.& G. & p.1.c.4.§.5.

b Sup.§.10. &.p.1.c.4. §.6.

c Sup.c.1.§. 12.p.4.c.3. §.3.& c.4. §.5.& p.5. c.1.§.3.& c.4.§.3.& 6.

d Sup.§.33.& c.1.§.6.& p. 3.c.1.§.15.

rint, in Societatis corpus admitti poterit, *a* consideratis priùs litteris Apostolicis,& Constitutionibus, & confessione generali peractâ, ut superiùs est dictum, quam ut meliùs instituat,seseque in suâ primâ deliberatione confirmet,per unius hebdomadæ spatium se colligendo, & aliqua spiritualia exercitia ex jam factis, vel aliis, faciendo; postremò suam oblationem, ac Vota sive solemnia sint in Professis, sive simplicia in Coadiutoribus, & Scholasticis, quemadmodùm in Constitutionibus declarabitur, ad majorem Dei gloriam, uberioremqúe fructum animæ suæ, emittat.

a Supra c.1. §.13.& G.

42 Admoneantur, quòd Votis hujusmodi emissis,juxta tenorem litterarum Apostolicarum, non possint ipsi ad alias Religiones sine facultate à Superiore Societatis concessâ transire.

43 Quòd si exacto probationis tempore, contentus quidem ipse est,& exoptat sic ad Professionem,vel in Coadiutorem, vel in Scholasticum admitti; verùm dubitaret Societas de ipsius talento,vel moribus; securius *b* erit in alium annum, vel tempus quod videbitur, id prorogari; donec utrique parti plenè in Domino sit satisfactum.

b Sup.c.1.§. 12.& p.5. c.1.§.3.& C.

44 Prætereà diligenter animadvertant oportet qui examinantur (magnifaciendo sum-

ſummique momenti id eſſe ducendo in conſpectu Creatoris ac Domini Noſtri) quantoperè juvet ac conferat ad vitæ ſpiritualis profectum, omnino, & non ex parte abhorrere ab omnibus, quæ mundus amat & amplectitur; & admittere & concupiſcere totis viribus quidquid Chriſtus Dominus Noſter amavit & amplexus eſt. Quemadmodùm enim mundani homines, qui ea quæ mundi ſunt ſequũtur, diligunt & quærũt magnâ cum diligentiâ honores, famam, magni nominis exiſtimationem in terrâ, ſicut mundus eos edocet; ſic qui procedunt in ſpiritu, & ſeriò Chriſtum Dominum Noſtrum ſequuntur, amant, & ardenter exoptant, quæ iis omnino contraria ſunt, indui nimirum eadem veſte ac inſignibus Domini ſui, pro ipſius amore ac reverentiâ: adeò ut ſi ſine offenſione ullâ divinæ majeſtatis, & abſque proximi peccato foret, vellent contumelias, falſa teſtimonia, & injurias pati, ac ſtulti haberi & exiſtimari (nullâ tamen ad id per eos datâ occaſione) eò quòd exoptant aſſimilari, ac imitari aliquo modo Creatorem ac Dominum Noſtrum IESUM Chriſtum; ejuſque veſtibus & inſignibus indui: quandoquidem illa ipſe propter majorem profectum noſtrum ſpiritualem induit, nobiſque exemplum dedit, ut

ut in omnibus, quoad ejus fieri poterit, divinâ gratiâ aspirante, eum imitari & sequi, cùm vera sit via, quæ ducit hominem ad vitam, velimus. Igitur interrogentur, an hujusmodi desideria tam salutaria, & ad perfectionem animarum suarum tam fructuosa, in se sentiant.

45 Quòd si quis propter humanam nostram debilitatem ac miseriam, in se hujusmodi tam inflammata in Domino desideria non sentiret, interrogetur an certè desiderium in se sentiat, hujusmodi desideria sentiendi. Si affirmando responderit, optare se nimirum hujusmodi tam sancta desideria animo concipere; quò meliùs ad eorum effectum perveniatur, interrogetur, an decreverit, paratusque sit hujusmodi injurias, illusiones, & opprobria in Christi insignibus inclusa, & alia quævis, quæ ei inferrentur sive per quemvis ex domo, vel Societate (in quâ obedire, & humiliari, ac æternam beatitudinem consequi exoptat) sive extra eam per quemvis viventium, nulli malum pro malo, sed bonum pro malo reddendo, admittere & patienter cum Dei gratiâ ferre.

46 Vt meliùs ad hunc perfectionis gradum in spirituali vitâ tam pretiosum perveniatur, ejus majus ac impensius studium sit, *a* quærere in Domino majorem sui abnegationem,

a Suprà §. 28. & inf. c. 6. §. 6. & p. 3. c. 1. §. 23 & 27.

tionem, & continuam in rebus omnibus, quoad poterit, mortificationem. Noſtrum autem erit in eiſdem juxta gratiam, quam Dominus nobis conferre ad ſuam majorem laudem ac gloriam dignabitur, eum juvare.

De alio examine ad particularia aliquantò magis deſcendente, quod eruditis, & Coadiutoribus ſpiritualibus, & Scholaſticis convenit.

CAPVT V.

1 QUò meliùs intelligi atque cognoſci queant, quæ ad hujuſmodi homines ſpectant, unuſquiſque eorum interrogetur, Ubi ſtuduerit, Quâ in facultate, Quibus auctoribus ac doctrinæ deditus, Quātum temporis ſtudiis impenderit, Quantumq́ue ſuo judicio profecerit, ac nominatim, Quàm ſit ei familiaris Latina lingua.

2 An ad gradus Artium liberalium, vel Theologiæ, vel Juris Canonici, vel alterius cujuſvis facultatis ſit promotus.

3 An *a* exiſtimet ſe memoriâ ad benè capien-

a P.1.c.2.§.7.

piendum, & retinendum quod didicerit, esse præditum.

An *a* sibi videatur pollere intellectu, qui citò ac benè penetret ea, quibus studuerit.

a P.1.c.2.§.6.

An in se propensionem naturalem, aut voluntariam ad studia sentiat.

4 An existimet studia sanitati sui corporis aliquid detrimenti attulisse.

An *b* vires sibi corporales, & spirituales suppetere sentiat ad labores, qui in Societate requiruntur, ferendos, sive in studiis, quamdiu illis vacat, sive in vineâ Domini, cùm in eâ laborandum est.

b P.1.c.2.§.11.

5 Si Sacerdos fuerit, An se in audiendis confessionibus, vel in prædicatione, vel aliis ministeriis ad proximum juvandum exercuerit.

6 Cùm ad hujusmodi officium ac ministeriũ divini verbi seminandi, & spirituali proximorum auxilio attendendi, litterarum bonarum sufficiens eruditio requiratur; & Scholasticos etiam aliquod sui profectus in litteris, quibus studuerunt, specimen præbere oporteat, omnes examinentur. *c*. Quod fiet, si quisque lectionem unam in quavis facultate cui operam dederit, prælegat; & posteà exhortationem unã quisque (idque ante egressum à primâ probatione) faciat: & posteà in secundam ingrediendo, si ei fuerit injunctum, ut inferiùs

c P.1.c.4.§.5.

riùs dicetur, hoc ipſum faciet.

7 Præterea intelligat (ſi Sacerdos eſt, vel quandocumque promotus ad Sacerdotium fuerit) quòd confeſſiones nec Domi, nec foris audire, nec ulla Sacramenta miniſtrare ſine peculiari probatione, ædificatione, & facultate ſui Superioris per totum probationis tempus debet: ſed nec publicè Miſſam dicere debet, donec coram aliquo, vel pluribus domeſticis privatim eam dicat, & admoneatur, *a* ut in modo dicendi conveniat cum aliis de Societate inter quos agit, & ſe ad ædificationem eorum qui illam ſunt audituri, componat.

a P 4. c. 8. §. 2. & p. 8. c. 1. §. 8.

8 Ad majorem humilitatem & perfectionem eruditorum, Coadiutorum ſpiritualium & Scholaſticorum, ſi de eo qui in Societatem eſt ingreſſurus dubitatur an idoneus ſit futurus, ut ad Profeſſionem, vel in Coadiutorem ſpiritualem, vel Scholaſticũ ejus admittatur; cùm id tamquàm certiſſimum ſtatuatur, quòd multò melius & perfectius ſit, ut ipſe judicari & regi ſe à Societate ſinat; quandoquidem non minùs, quàm ipſe, quod exigitur, ut in eâ maneat, Societas intelliget; ipſi verò majori humilitati, & perfectioni tribuetur, majoremque dilectionem, ac fiduciam in his, à quibus eſt gubernandus, oſtendet; *b* interrogetur, an velit proprium ſenſum ac judicium

b Supra c. 1. §. 7. & 11. & c. 4. §. 17. & inf. c. 8.

dicium Societati submittere, vel ejus Superiori: ita ut acquiescat ejus sententiæ, sive inter eos illum constituat, qui in Societate professionem emittunt, & Christi Domini Nostri Vicario obligantur; sive inter Coadiutores, sive inter Scholasticos Societatis, in studiis ulteriùs progrediendo. Interrogetur ulteriùs, si Superior vellet semper eumdem solùm ut Coadiutorem in rebus exterioribus Societatis curandis occupari, ac sic in suæ animæ salutem incumbere; an paratus sit in humilibus & infimis officiis se exercere, vitamque omnem in utilitatem & auxilium ejus exigere; sibi persuadendo, quòd dum ei inservit, Creatori ac Domino suo (pro cujus amore & debitâ reverentiâ omnia facit) inservit.

De alio examine ad solos Coadiutores accommodato.

CAPVT VI.

1 AD majorem rei notitiam declaretur unicuique ex hujusmodi Coadiutoribus latiùs, quod in initio attingebatur: *a* Quòd scilicet in hanc Societatem Coadjutores spirituales, & temporales admittũtur; *b* Spirituales quidẽ, qui Sacerdotes sũt, &

a Sup. c. 1. §. 9. & p. 5. c. 2. §. 4. & c. 4. §. 1. 2. & 3.
b P. 1. c. 2. §. 5.

& litteris sufficienter ornati, ut in rebus spiritualibus Societatem juvent: *a* Temporales verò ad sacros Ordines non promoti, cum litteris, vel sine illis, in rebus externis, quæ necessariẹ sūt, possūt juvare.

a P.1.c.2.§.2.

2 Priorum magis proprium est, Societatem in audiendis confessionibus, in exhortationibus, in Doctrinâ Christianâ, & aliis litteris edocendis juvare. His verò eædem gratiæ ad animarum auxilium communicari possunt, quæ Professis ipsis solent.

3 Posteriorum *b* magis est proprium (licet possint in rebus majoribus pro talenti eis à Domino concessi ratione occupari) ut in ministeriis omnibus inferioribus & humilioribus, quæ ipsis injungentur, se exerceant; persuasi quòd Societatem juvando, *c* quò meliùs illa saluti animarum vacare possit, eidem omnium Domino servient: quandoquidem propter divinum ipsius amorem ac reverētiam id faciunt. Ideò prompti esse cum omni humilitate & charitate, quoad fieri poterit, debent ad officia, quæ eis credita fuerint, exactè obeunda. Quo fiet, ut non solùm mercedem suā integram habeant, sed participes sint omnium bonorum operum, quæ Deus per universam Societatem ad obsequium & laudem suam operari dignabitur; & omnium indulgentiarum & gratiarum, quæ Pro-

b Inf.c.8.§.2. & P.1.c.2. §.2.& p.4.c. 6.B.

c P.1.c.2.A.

Professis ad suarum animarum bonum à Sede Apostolicâ concessæ fuerint.

4 Et *a* nihilominùs eniti debent in colloquiis spiritualibus, ad majorem utilitatem spiritualem proximorum aliquid conferre, & quod noverint, docere; & ad benè agendum, quoscumque poterunt (quandoquidem unicuique Deus proximi sui curam dedit) excitare.

a P. 7. c. 4. § 1.

5 Si quis instructus & examinatus fuerit, ut sit futurus spiritualis Coadjutor, sic vacare debet rebus spiritualibus, quæ cum suâ primâ vocatione propriè sunt conjunctæ *b* ut in posterum, directè vel indirectè, per se vel alium, innovare aut mutationem aliquam à suâ vocatione in aliam, scilicet à gradu Coadjutoris spiritualis ad Professi, vel Scholastici, vel Coadjutoris temporalis gradum, tentare non debeat: sed cum omni humilitate, atque obedientiâ incedere ac progredi eadem viâ, quæ ipsi ab eo qui nescit mutationem, & in quem illa non cadit, ostensa est.

b P. 5. c. 4. § 5.

6 Eadem ratione si quis examinatus & instructus fuerit, ut sit futurus Coadjutor temporalis; sic se totum rebus, quæ cum suâ primâ vocatione propriè sunt conjunctæ, addicat, ut *c* non curet ulla ratione à statu Coadjutoris temporalis, in statum Spiritualis, vel Scholastici, aut Professi

c P. 5. c. 4. § 5.

progredi: nec etiã (si in suo eodem maneat) plus litterarum addiscere quàm sciebat cùm est ingressus, curet: sed perseverare magnâ cum humilitate debet in omnibus Creatori ac Domino suo juxta primam suam vocationem inserviendo, *a* ac sollicitè in abnegationis sui ipsius profectũ, & verarum virtutum studium incumbendo.

a Supra c.4. §.46.& p.3.c. 1.§.27.

7 Interrogentur hujusmodi, ut de re propriâ suæ vocationis, an *b* contenti, & quieti sint futuri in obsequio Creatoris & Domini sui in officiis ac ministeriis abjectis & humilibus, ad auxilium Domus & Societatis pertinentibus, cujuscumque rationis illa sint, parati ad vitam omnem in eis exigendam, sibi persuadendo quòd eâ in re obsequium & laudem præstant suo Creatori & Domino, dum omnia propter divinum ipsius amorem & reverentiam agunt.

b P.1.c.2.§.2.

8 Omnes Coadiutores tam Spirituales, quàm temporales, *c* exacto biennio, quod experimentis & probationibus datur, & *d* uno adhuc anno, si Scholastici fuerint (ut priùs est declaratum) si velint in Societate manere, & ipsa, vel Superior ejus contentus fuerit, *e* oblationem suam trium Votorum facient (quæ publica, licet non solemnia sint juxta litteras Apostolicas Iulii III.) Obedientiæ, Paupertatis, & Castitatis, ut initio diximus; & exinde Coadiutores formati

c Sup.c.1.§. 12.& c.4.§. 16.& p.5.c.1. §.3.
d Sup.c.1.§. 12.& c.4.§. 16.& p.5.c.1. §.3.
e Sup.c.1. §.9.& p.5. c.4.§.1 2.& 3.& A.& B.

mati vel Spirituales, vel Temporales censendi sunt; A ita ut † ex *a* parte ipsorum ligati ad semper vivendum, & moriendum in Domino in hac Societate, ad divinæ Majestatis gloriam, majusque meritum, & stabilitatem propriam maneant. Nihilominùs Societas, vel ejus Superior, qui commune bonum debet intueri, cùm eorum operâ ad majus Dei obsequium se non juvari, sed contrà potiùs accidere cerneret, eos dimittere, & à suâ Congregatione separare potest: & *b* tunc illi omnino liberi, nulloque voto obstricti remanent.

a P. 5. c. 4. B.

b P. 2. c 4. §. 3. & p. 5. c. 4. B.

IN CAP. VI.

A ¶ *Ex parte ipsorum convenit eos ligari; quandoquidem eorũ stabilitas quaeritur. Nec est injustum (ut patet in litteris Apostolicis) si Societas libertatem ad eos dimittendos, quando non faciunt quod debent, retineat: quandoquidem illi, si id accideret, soluti manent; & alioqui facilius est aliquem ab eo quod debet, deficere, quàm Societatem, vel ejus Praepositum Generalem: quorum tantùm erit posse dimittere; nec id sine caussis justissimis (ut in secundâ Parte Constitutionum videbitur) fieri debebit.*

De † alio examine, Scholasticis accommodo, ac inprimis antequàm in Scholasticos admittantur.

CAPUT VII.

IN CAP. VII.

A ¶ *Hoc, & superius Examē non solùm iis, qui tunc primùm ad studia mittuntur, verùm etiam illis qui in eis progrediuntur, cū ad Domos veniunt ut aliò mittantur, proponitur.*

EXperimentis & probationibus prædictis absolutis, si Scholastici voluerint studere in Collegiis, *a* vel Domibus Societatis, ut in eis in Domino sustententur, si Societas, vel ejus Superior contentus etjam fuerit, antequàm ad studia se conferant, vel dū in eisdem manebunt, ob suum majus meritum ac stabilitatem, *b* Vota simplicia Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ, ac promissionem, quòd studiis absolutis in Societatem ingredientur, Deo ac Domino nostro facient. *c* Sic autem intelligendus est hujusmodi ingressus, ut professionem vel Vota Coad-

a P.3.c 1. §.27. & X.

b Supra c.1. §.10.& p.5. c 4 §.4.& p.4 c.3.§.3.

c Supra c.1. §.10.& p.5. c.1.A.& c.4.E.

1

Coadjutorum formatorum (si Societas eos admittere volet)emittant, *a* & exinde Scholastici approbati Societatis censeantur. *b* Libera tamen manebit Societas, nec tenebitur ad eos admittendos ad professionem, nec in Coadjutores formatos, si studiorum tempore malè se gererent,adeò ut Superior Societatis existimaret Deo gratum non fore,si in eam admitterentur: & *c* tunc ipsi etiam suis Votis soluti erunt.

a Supra c.1. §.10.& p.4. c.3.§.3.
b P.5.c.4.D.
c Inf.§.2.& p.2.c.4.§.3. & p.5.c.4.B.

2 Si quando studiorum tempore,qui majorem ad ea propensionem animi præ se tulerunt, quàm ad aliud in Societate ministerium, ostenderent ac certum indicium præberent, *d* unde Societas, vel ejus Superior in Domino sentiat eos idoneos non esse, ut in litteris proficiant, eò quòd ingenio vel sanitate corporis destituantur, vel aliis defectibus laborent; interrogentur an patienter se dimitti à Societate, dum *e* ab omni Voto ac promissione liberi maneant, sint laturi.

d P.4.c.6. §.15.& N.
e Sup.§.1.

3 Qui ad studia litterarum idoneus invenietur, interrogetur, *f* an velit se duci sinere circa ea, quibus studere debeat, ac studiorum modum & tempus, juxta quod Societati, vel ejus Præposito, aut Collegii, ubi daturus est litteris operam, Superiori videbitur.

f P.4 c.5.§.2. & 3. & D. & c.13.§.4. & E.

4 An contentus futurus sit eodem at-

que alii modo ibi agere, nullisque privilegiis aut prærogativis minimum omnium, qui in Collegio fuerit, anteire, omnem sui curam Superiori Collegii relinquendo.

a Sup.c.3.§.14.

a An statuerit omnino apud se, studiis absolutis, ac probationibus peractis, Societatem ad vivendum in eâ & moriendum ingredi, ad majorem Dei gloriam. 5

Sic examinatus, & instructus se accingere incipiet, ut ad studia se conferat, vel ea prosequatur; paratus interim in eisdem studiis aliis experimentis, & probationibus variis exerceri; *b* quibus si non fuerit propter causas aliquas legitimas, ac fine aliquo bono præ oculis habito, antequàm ad studia mittatur, perfunctus, eis confectis, omnia experimenta & probationes superiùs declaratas subibit. 6

b Sup.c.4.§.9.& 16.

Pro Scholasticis qui studia jam absolverunt.

SCHOLASTICI studiis jam confectis, antequàm in Societatem, vel ejus Domos ingrediantur, ut in eadem ad omnimodam Obedientiam, ac communem vivendi in Domino modum admittantur; generatim interrogandi sunt, an firmi in suâ deliberatione, & votis ac promissione Deo obla- 7

tis

tis antequàm ad ſtudia ſe conferrent, vel in eiſdem, ſi quidem admiſſi primò fuerint in Collegiis, permaneant.

8 *a* Interrogentur etiam, & examinentur particulatim eiſdem interrogationibus, & examine, quo priuſquàm ad ſtudia mitterentur, interrogati fuerunt; ut Superioribus memoria ac notitia eorum renovetur, ac meliùs pleniuſque ſtabilitas, & conſtantia, vel etiam mutatio, ſi aliqua accidiſſet in rebus primò interrogatis & affirmatis, cognoſcatur.

a P.1.c.4.§.7.

De alio examine indifferentibus accommodo.

CAPUT VIII.

1 AD *b* majorē illius notitiam, qui ut indifferens examinandus eſt, ut omni ex parte cum majori cognitione & luce in Domino procedatur, inſtruendus idē erit, & admonendus, quòd nullo tempore, nec A ratione poteſt, nec debet† prætendere, nec tentare, directè nec indirectè, potiùs hunc, quàm illum gradum in Societate; nimirum non potiùs Pro-

b Supra c.1. §.11.

IN CAP. VIII.

A ¶ CUm *c* tamen ali-

c P.5.c.4.F. & p.7.c.2.L.

aliquid constanter eis sese offerret, quod ad majorē Dei gloriam fore judicarent; post a orationē simpliciter Superiori proponere poterunt, ipsius judicio omnino rem committentes, nihil amplius procurando.

a P.3 c.2.§.1.

Professi, vel Coadjutoris spiritualis, quàm Coadjutoris temporalis, vel Scholastici: quin potiùs perfectæ humilitati ac obedientiæ locum dando, omnem sui ipsius curam, & ad quod officium, vel gradum sit eligendus, suo Creatori & Domino, ac ejus nomine, & pro ipsius amore ac reverentiâ ipsimet Societati, vel ejus Superiori debet relinquere.

b Sup.c.1.§.7.& 11.& c.4.§.17.& c.5.§.8.

2 Postquàm *b* sic fuerit admonitus, interrogetur, an se omnino sentiat indifferentem, quietum, & paratum ad inserviendum Creatori ac Domino suo in quovis officio, vel ministerio, quod ei Societas, vel ejus Superior commiserit. Interrogetur etiam, si Societas, vel ejus Superior illum vellet vacantem quidem animæ suæ saluti ad officia tantùm inferiora & humilia semper applicare, *c* an se paratum sentiat ad vitam omnem in hujusmodi officiis inferioribus & humilioribus, in auxilium ac ministerium Societatis, exigendam; existimando, quòd eâ in re obsequium & laudem præstat Creatori suo ac Domino, dum omnia ob ipsius

c Sup.c.6.§.3.

ipſius amorem & reverentiam agit.

3 Cùm omnino ei placuerint omnia in Domino, quæ dicta ſunt; inſtrui poterit & examinari de reliquis, juxta aliquod examen ex prædictis, vel omnia illa, prout magis convenire videbitur; ut utrique parti in omnibus ſatisfiat, ac majori cum claritate procedatur: quandoquidem omnia inſtituta & ordinata ſunt ad majus obſequium & laudem Dei & Domini Noſtri.

FINIS.

LAVS DEO.

CONSTITVTIONES CVM DECLARATIONIBVS.

PROOEMIVM CONSTITVTIONVM.

1 QVAMVIS summa Sapientia & Bonitas Dei Creatoris Nostri ac Domini sit, quæ *a* conservatura est, gubernatura, atque promotura in suo sancto servitio hanc minimam Societatem IESV, ut eam dignata est inchoare; ex parte verò nostrâ, interna charitatis & amoris illius lex, quam sanctus Spiritus scribere, & in cordibus imprimere solet, potiùs quàm ullæ externæ Constitutiones, ad id adiutura sit; quia tamen suavis dispositio divinæ providentiæ suarum creaturarum cooperationẽ exigit, & quia Christi Domini Nostri Vicarius ita statuit, & Sãctorum exempla, &

a P.10.§.1.& 12.

PROOEMIUM in Declarationes, & Annotationes Cõstitutionũ.

C*Vm* b *Constitutionum*

b P.9.c.3.§.8.

& ratio ipsa nos ita docet in Domino ; necessarium esse arbitramur Constitutiones conscribi , quæ juvent ad meliùs in viâ inceptâ divini obsequii procedendum, juxta Instituti nostri rationem.

2 Quamvis primum illud sit, & maximi momenti in nostrâ intentione, quod ad corpus universæ Societatis spectat, cujus unio, & bonum regimen, & conservatio in suo bono statu ad majorem Dei gloriam in primis quæritur; quia tamen corpus hoc ex suis membris constat, & in ipsâ executione primo loco occurrit, quod ad singulos spectat, tam in ipsis admittendis, quã in promovẽdis, ac deinde per vineam Christi

tionum hic finis sit, ut universum corpus Societatis, & particularia ejus membra ad sui conservationem & incrementum, ad gloriam Dei, & universalis Ecclesiæ bonũ juventur; præterquam quòd omnes & singulæ earum per se ipsas ad finem dictum accommodatæ sunt, tria alia in eis expeti possunt.

Primum, ut plenæ sint; quò omnibus quæ incidere possint, quantũ fieri potest, provideatur.

Alterum, ut perspicuæ sint; quò minor scrupulis detur occasio.

Tertium, ut breves sint, quantum plenitudinis ac perspicuitatis ratio patitur; ut memoriâ retineri possint.

Quò

Quò tria hæc meliùs observentur, præter Constitutiones universaliores & breviores, quæ, ut observẽtur à nostris, & ostẽdantur cùm oportebit externis, erunt magis ad usũ accommodatæ; visum nobis est in Domino has Declarationes, & Annotationes esse adiiciẽdas: quæ a *cùm non minoris sint auctoritatis, quàm reliquæ Constitutiones, magis descendẽdo ad particularia, eos qui reliquis præsunt, de rebus quibusdam possint edocere, quas brevitas & universalitas aliarum minùs dilucidas reddebat. Sed præter utrasque, quæ ad res immutabiles pertinent, & universaliter observari debent, aliæ* b *quædam Ordinationes erunt necessariæ, quæ diversis temporibus, locis, & personis in diversis Domibus, Collegiis, & officiis Societatis (* c *uniformitate tamen quoad ejus fieri poterit in omnibus retentâ) possint accommodari. De hujusmodi Ordinationibus, vel Regulis hîc non agetur; sed id solùm admonebimus, quòd ab unoquoque qui ibi fuerit, ubi hæ observentur, juxta voluntatem Superioris qui ei præfuerit, sunt observandæ.*

a P.6.c.1.A.

b P.4.c.7.§.2. & C.&c.1c. §.6.& p.7.c. 4.§.12.& p. 9.c.6.I.

c P 8.c.1.§.8. & p.10.§.9.

Vt redeamus ergo ad id, quod agitur hoc loco, harum Declarationũ ordo hic erit, ut Constitutionibus respondeant. Itaque Pars Parti, Caput Capiti, cùm declarandum aliquid fuerit, reddetur: quod in margine Constitutionũ littera quædã indicabit, cui alia similis in Declarationibus respõdebit, & sic ordinatè procedetur, ejus favore aspirante, qui ordinis totius principiũ est, utpote perfectissima & infinita Sapientia. Do-

DECLARATIONES IN CONSTITUTIONES. In Procemium.

Domini Nostri dividendis; † hinc exordium sumetur, A eo favore, quem lux æterna nobis ad honorem & laudem suam conferre dignabitur.

A ¶ *Congruus esse solet procedendi modus ab imperfectioribus ad perfectiora, præcipuè in iis, quæ pertinent ad praxim; cùm id primum in executione occurrat, quòd est in consideratione postremum (nam hæc à fine ad media descendit) & sic in decem præcipuis partibus, ad quas reducuntur omnes Constitutiones, procedetur.*

Prima de iis admittendis ad Probationem agit, qui nostrum sequi Institutum expetunt.

Secunda de iis dimittendis, qui ad illud non esse idonei videbuntur.

Tertia de iis, qui retinebuntur, conservandis, & in spiritu ac virtute promovendis.

Quarta de iis instituendis in litteris, & aliis mediis proximos juvandi, qui in spiritu & virtute in seipsis profecerint.

Quinta de cooptandis in corpus Societatis iis, qui sic fuerint instituti.

Sexta de iis, quæ in seipsis observare debent, qui in hoc corpus jam cooptati sunt.

Septima de iis, quæ observanda sunt erga proximos, distribuendo scilicet Operarios, &

& eos in Christi Domini Noſtri vineâ occupando.

Octava de iis, quæ faciunt ad mutuam, & cum ſuo capite unionem eorum qui diſtributi ſunt.

Nona de iis, quæ ad caput pertinent, & ad gubernationem, quæ ab eo ad corpus deſcendit.

Decima de iis, quæ univerſaliter ad conſervationem, & augmentum totius corporis hujus Societatis in bono ſuo ſtatu pertinent.

Hic eſt ordo in Conſtitutionibus, & Declarationibus tenendus, finem illum intuendo gloriæ & laudis Dei Creatoris ac Domini Noſtri, quem nobis præfiximus.

PRIMA PARS CONSTITVTIONVM.

De Admissione ad Probationem.

De eo, qui admittendi facultatem habet.

CAPUT I.

a Inf.B.&c. 2 C.&c.3.H. &p.9. c.3.§.1.

FACULTAS *a* admittendi ad Probationem, quorum & quanta sit, judicio Præpositi Generalis relinquatur, qui in eâ communicandâ considerabit, quid ad majus servitium Dei ac Domini Nostri conveniat. 1

IN CAP. I. De eo qui admittit.

Quando aliquis, qui idoneus videatur ad nostrum Institutum sequendum, ad eum accederet, qui hujusmodi admittendi potestatem non habet; † mittere eum poterit ad illum, penes quem 2 A

A ¶ SI commodè nõ pos-

quem ea sit, vel scribere ei, significando qualis ille sit, & quibus præditus Dei donis qui admitti petit; & exequatur quod ei in Domino præscriptum fuerit: si quidem ille B † in absentiâ id præscribendi facultatem habebit.

3 *a* Quia refert plurimùm ad divinum servitium, convenientem haberi delectũ eorum qui admittuntur, & *b* diligentiam adhiberi, ut intelligatur quæ eorum sint dotes & vocatio; qui talem admittendi facultatem habet, si per seipsum id ipse non præstet, habeat in iis qui assiduè apud se agunt, *c* aliquem, cujus operâ utatur ad cognoscendum eos,

possit aliquis hujusmodi ad Societatis Institutum idoneus, ad eum mitti, qui potestatem habet admittendi; interim dum ille admonetur, licebit cuique (si id necessarium esse, aut valdè convenire judicabitur) eum tamquàm hospitem penes se retinere; donec responsum ab eo, ad quem relatum est de eo negotio, accipiat: & tunc juxta ordinem sibi præscriptum procedet.

B ¶ *Qui ordinariè admittere poterunt in absentiâ, sunt Præpositi Provinciales: extraordinariè verò quivis Commissarius Præpositi Generalis, vel ejusdem Provincialis. At Rectoribus Collegiorum, & Præpositis Domorum magis consuetum erit com-*

a Parte 4. Proœm. A. & p. 10. §. 7.

b Inf. c. 4 §. 1. & D. & Exa. c. 1. §. 13.

c Exa. c. 1. A.

qui ingrediuntur, ad agendum cum illis, eosque examinandũ: qui quidem prudentiâ præditus sit, & non ignoret agendi modum, qui cum tam variis generibus & conditionibus personarum est tenendus: ut majori cum intelligentiâ, & *a* utriusque partis satisfactione negotium ad Dei gloriam transigatur.

committere, ut quos idoneos judicabunt, Domi suæ, aut in Collegio possint admittere cùm præsentes fuerint.

a Infra c.4.§.1 & Exam.c.1.§.13.

4 Tam ille penes quem est facultas admittendi, quàm is cujus operâ ille utitur, habeat oportet cognitionem rerum Societatis, ac zelũ boni progressus ipsius; ut nullâ ratione dimoveri ab eo possit, quod in Domino convenientius ad divinum servitiũ in hac Societate judicaverit: quod ut consequatur, † moderatus admodùm sit oportet in admittendi desiderio. & *b* ut liberior sit ab omni minùs ordinato affectu, ubi vitii hujusmodi occasio esse posset (ut cum consanguineis & amicis) ille in quo aliquid periculi hujusmodi timeretur, examinandi officio non fungatur. C

C ¶ *Vt par est sollicitè cooperari motioni & vocationi divinæ, curando ut augeatur in Societate numerus Operariorum vineæ Christi Domini Nostri; ita dili-*

b Inf.c.3.§.16.

Quicumque autem eo fun-

diligenter considerari oportet, ne quis admittatur nisi qui donis illis Dei præditus sit, quæ hoc Institutum ad ipsius gloriam exigit.

D fungetur, † in scriptis habeat quæ ad tale officium pertinent; quò meliùs & certiùs id possit præstare, quod in hac parte ad divinum servitium quæritur.

D ¶ *Vbicumque admittendi facultas fuerit, liber completus Examinis sit oportet, & quidem in iis linguis, quæ ferè solent esse necessaria. Hujusmodi sunt vernacula loci illius, ubi agitur, & Latina.* a *Illud autem Examen ei proponi debet, qui admitti cupit, antequàm Domum ad communem cum aliis convictum ingrediatur.*

a Inf c.4.§ 5. & E.& Exa. c.1.A.& c.4. §.41.

b *Et quidem impedimenta, quæ necessariò excludunt, etiam antequàm ad primam Probationem admittantur, proponi debent.*

b Inf.c 4. D.& Exam.c.1.A.

Erit etiam scriptum alterum Examen, quod cōtineat ea, quæ sexto quoque mense per biennium Probationis proponi debent: aliud item perbreve, quo illi utentur, qui cum iis, qui ingredi volunt, colloquuntur; ut utrimque id quod expedit intelligatur, antequàm ad primam Probationem quis admittatur. Iidem officium etiam Examinatoris scriptum habere debent, & quod in eo continetur, exequi curent.

De admittendis in Societatem.

CAPUT II.

IN universum loquendo de iis, qui admittendi sunt, quò pluribus Dei donis naturalibus & infusis præditi ad promovendum juxta Societatis Institutum, divinum servitium; & quò certioribus experimentis perspecti fuerint; eò magis idonei erunt, ut in eam admittantur. 1

Vt *a* particulatim de his loquamur, qui inCoadiutores admittuntur ad res temporales vel exteriores curandas (*b* qui plures esse non debent, quàm qui necessarii sint ad sublevandum Societatem in iis rebus, in quibus † occupari alii non possunt sine detrimento majoris boni) esse eos oportet, quod ad animam spectat, bonæ conscientiæ, quietos, tractabiles, amatores virtutis ac perfectionis, propensos ad devotionem, qui domesticis & externis ædificationi sint, 2 A

a Exa. c.6. §.1.& 7.

b P.3.c.2.§.7. & p.4.c.3.§.2.

DECLARATIO.

IN CAP. II.

c P.4.c.10.H.

A ¶ *c* H*Vjusmodi ferè sunt magnis in Domibus Coqui & Dispensatoris occupationes, Empto-*

Emptoris, Ianitoris, Præfecti Infirmorum, Lotoris, Præfecti horti, eleemosynarum Curatoris (ubi ex eleemosynis vivitur) atque id genus alia esse possent. Quia tamen pro majori aut minori numero hominum, qui in Domibus vel Collegiis versantur, pro majori etiã vel minore distractione in hujusmodi exercitiis, magis vel minùs necesse esset hujusmodi Officiales ad hæc officia omnino deputari; eorum prudentiæ, qui reliquis præsunt, id committitur: modò hanc curam sibi impositam sciant, ut finis meminerint, qui ad hujusmodi homines in Societatem admittendos movet: is est necessitas, a ut alii, qui in vineâ Christi Domini Nostri laborant, vel litteris dant operam, ut postmodùm in eâ laborent, subleventur, quò se in rebus ad majus Dei ac Domini Nostri obsequium pertinentibus exerceant.

a Exa. c. 6. §. 4. & p. 4. c. 6. B.

B sint, † b qui fortè Marthæ in Societate contenti, & ad ejus Institutum benè affecti, eam juvare ad Dei gloriam exoptent.

3 Quod ad externa attinet, honestâ specie, sanitate, ætate, & viribus ad labores corporis qui in Societate se offerunt, sufferendos præditi esse deberent; & qui habere, vel certè habituri esse ali-

B ¶ *Qui sic dispositus cerneretur, ut videretur diu in externis ministeriis non esse conquieturus, eò quòd ad studia, vel ad Sacerdotium affectus cognosceretur, non esset in Co- ad-*

b Exa. c. 1. §. 9. & c. 6. §. 7.

adiutorem temporalem admittendus; nisi aptus ad progressum in literis faciendū, quantum opus esset, videretur.

aliquando talentum aliquod ad eam juvandam viderentur.

a Inf. c. 3. §. 14. & p. 2. c. 2. §. 4.

4 *a* Admitttere homines difficili admodùm ingenio, vel inutiles Congregationi, licet ipsismet non inutile foret admitti; considerantes tamen Instituti nostri finem, ac procedendi modum, persuademus nobis in Domino ad ipsius majus servitium & laudem non expedire.

5 Qui ad hoc admitterentur, ut in rebus spiritualibus Societatem juvarent, considerando quid hujusmodi ministerium requirat, ut animæ proximorum juventur, sequentibus donis Dei ornari deberent.

b Inf. c. 3. §. 13. & Exa. c. 5. § 3.

6 Quòd *b* ad intellectum attinet, doctrinâ sanâ, vel aptitudine ad eam addiscendam, & in rebus agendis discretione, vel certè indole boni judicii ad eam acquirendam.

c Exa. c. 5. §. 3.

7 Quod *c* ad memoriam, aptitudine ad percipiendum, & fideliter percepta retinendum.

d Exam. c. 1. §. 2.

8 Quod ad voluntatem, ut universæ virtutis & perfectionis spiritualis studiosi sint; quieti, constantes, strenui in iis, quæ ad divinum servitum aggrediuntur; quique zelum habeant salutis animarum, & eâ de causâ ad nostrumInstitutum (*d* quod ad illas

illas juvandas & disponendas ad ultimi sui finis de manu Dei Creatoris Nostri ac Domini, consecutionem, rectà tendit) sint affecti.

9 *a* In exterioribus exoptanda est sermonis gratia, ad agendum cum proximis pernecessaria. *a* P.7.c.2.F.

10 Species honesta, quæ ædificationi esse solet iis, quibuscum agitur.

11 Bona *b* valetudo, ac vires, quibus ferre possint Instituti nostri labores. *b* Exa.c.5. §.4. & p.2. c.2. §.4.

12 Ætas, quæ ad ea quæ dicta sunt, conveniat: quæ *c* quidem, ut admittantur ad Probationem, excedere debet decimum quartum annum; ut ad Professionem verò, vigesimum quintum. *c* Inf. c.3.K.

13 Dona externa nobilitatis, divitiarum, bonæ famæ, & similia, ut non satis sunt, si desint alia, ita cùm alia suppetent, hæc non erunt necessaria: quatenus tamen ad ædificationem faciunt, reddunt magis idoneos ut admittantur, qui sine ipsis alioqui essent idonei propter dotes alias prædictas, in quibus quò magis præcelluerit qui admitti cupit, eò magis erit ad hanc Societatem aptus ad Domini Dei Nostri gloriam; C † quò verò minùs excelluerit, eò minùs erit idoneus. Quæ tamen mensura omnibus in rebus teneri de-

C ¶ d *Quamvis aliquis undecumque idoneus* *d* Inf. c. 3. H. & I.

debeat, unctio sancta divinae Sapientiae eos docebit, qui id curae ad ejus obsequium ac laudem uberiorem susceperunt.

neus ad Societatem omnibus his præditus esse debeat; si tamen in aliquo quid eorum desideraretur, verbi gratia, vires corporis, vel ætas ad Professionem, vel quid simile, & in Domino judicaretur aliis Dei donis quod eâ ex parte deest, compensari; omnibusq; perpensis ad Dei obsequium fore, & ad Societatis propositum finem convenire, ut admitteretur; a dispensare cum eo Præpositus Generalis poterit, vel etiam alii, quatenus eis communicata ab ipso facultas se extendet.

a Inf.c.3.H.& K.

De iis, quæ impediunt ne quis in Societatem admittatur.

CAPUT III.

QVAMVIS charitas & zelus animarum, in quo se Societas hæc exercet juxta Instituti sui finem, omnia hominum genera complectatur, ut eorum serviat spirituali utilitati, ac ad beatitudinē consequendam in Domino juvet; ut tamen in Societatis ipsius corpus admittat, amplecti non debet, ut dictum est, nisi quos ju- 1

judicabit ad propoſitum Societati finem utiles fore.

2 *a* Ex impedimentis ad admiſſionem, nonnulla eos qui vellent ingredi, omnino excludunt: quia rationes efficaces nos ad id in Domino movent. Ea verò hujuſmodi ſunt.

a Inf.G.& Exa.c.2.§.6. & p.2.c.2.B

3 Aliquando *b* à gremio ſanctæ Eccleſiæ abſceſſiſſe, Fidem abnegando inter infideles, vel incidendo in errores contra eam, in quibus A † reprobatus fuerit per publicam ſententiam; vel ſe B † more Schiſmaticorum ab Eccleſiæ unitate ſejunxiſſe.

b Exa.c.2.§.1.& B.

DECLARATIO IN CAP. III.

A ¶ Quamvis per publicam ſententiam quis condemnatus non fuerit; ſi tamen error ejus publicus extitiſſet, ac vehementer ſuſpectus eſſet, & quòd in judicio conveniri poſſet, timeretur, admitti non debet. Verùm hoc judicium Præpoſito Generali relinquetur.

B ¶ Quod ad Schiſma attinet, qui in terris Schiſmaticorum naſceretur, ita ut Schiſma generale peccatũ eſſet patriæ, & non ſolùm particulare ipſius, non eſſet hic talem ob cauſam inter eos numerãdus, qui à Societate excluduntur; (& tantumdem dictũ ſit de iis, qui in terris hæreticorũ naſcerentur) ſed ille potius excludi intelligatur, qui eſſet in ſamis excommunicatus, contemptâ

temptâ auctoritate & providentiâ nostræ sanctæ Matris Ecclesiæ, ita ut hæresis, vel schisma peccatum sit particulare personæ, & non generale nationis aut patriæ.

4 † Perpetrasse a homicidium, vel † esse b propter enormia peccata infamem. C D

a Exa. c.2. §. 2.
b Ibid.& C.
c Exam. c.2. §. 2.

C ¶ *Quod c ad homicidii impedimentum attinet, nulla (ut nec in aliis) declaratio adhibetur. Num autem sit homicidium, nécne, si dubitaretur, discernant Præpositi Generales; nec se faciles in hujusmodi dubiis exhibeant. Qui cum deliberatione homicidium perpetrari jussisset, si effectus est consecutus, quamvis manu suâ non occiderit, inter homicidas erit existimandus.*

d Exa.c.2. C.

D ¶ d *infamia propter enormia peccata ibi impedimentum esse intelligitur, ubi qui sic peccavit, infamiam contraxisset. Si procul esset ab eo loco, tamque seriò resipuisset, ut de eo nihil timendum videretur, posset in Domino admitti. Qualia verò sint, vel non sint hujusmodi enormia peccata, judicet Præpositus Generalis.*

5 † Assumpsisse e Religionis habitum, vel eremitam cum vestitu monachali fuisse. E

e Exa.c.2.§.3.

E ¶ *Non solùm si Professionem emisisset, sed si vel unum diem habitum Religionis gestaßet, admitti propter rationes in Examine dictas non potest. Intelligendum est autem, quòd habitum eo animo ut sit religio-*

6 † Matrimonii *a* vinculo, vel servitutis legitimæ ligatum esse.
F

7 † Capitis *b* infirmitatem pati, unde accidat obscurari, & parum sanum esse judicium; vel si notabilem habeat ad illud dispositionem, ut in Examine fusiùs tractatur.
G

religiosus, non propter aliam causam, quæ posset accidere, induisset.

F ¶ *Quando hoc vinculũ solutum esset, quòd à Domino, vel à conjuge facultas concederetur, observatis aliis circumstantiis, quæ juxta sanam doctrinam, & usum sanctæ Ecclesiæ solent observari, impedimentum esse desinet.*

G ¶ c *In omnibus his impedimentis expedit ut nec Generalis Præpositus, nec Societas universa dispensare possit: quandoquidẽ in universum ita Societati convenit, ut in hujusmodi non dispensetur.* d *Sed si cerneretur aliquod ex his impedimentis in homine, qui talibus Dei donis ornatus esset, ut pro certo haberetur, Societatem ad Dei & Domini Nostri obsequium ejus operâ admodũ juvari posse, si ille summo Pontifici, vel ejus Nuntio, vel summo Pœnitentiario supplicaret sibi concedi, ut in Societatem non obstantibus Constitutionibus admitti posset, Præposito ejus Generali non repugnante; posset idem Præpositus consensum ad eum admittendum præstare: dum tamen ostium non multis, imò nulli, qui raris (ut dictum est) dotibus non sit præditus, aperiatur.*

H ¶ *Quod-*

a Exa. c. 2. §. 4. & c. 3. C. & p. 2. c. 2. §. 5.
b Exam. c. 2. §. 5.
c Sup. §. 2. & Exa. c. 2. §. 6. & p. 2. c. 2. B. & p. 4. c. 3. §. 2.
d Exa. c. 2. D.

a Inf.§.16.

H ¶ Quodvis ex his secundariis impedimentis ex se satis esse posset, ne quis admitteretur.

b Inf.I.& sup. c.2.C.

b*Sed quia accidere posset, aliquem hujusmodi defectum aliis præclaris Dei donis compensari, ac in Domino tolerandum esse judicaretur; c id discernendum prudentiæ ejus, qui admittendi facultatem habet, relinquitur. Et ejusdem erit in hujusmodi casibus dispensare, habitâ nihilominùs ratione judicii Superioris, ad quē referendum erit quidquid difficulta-*

c Sup.c.2.C.

8 Cetera *a* impedimenta quamvis singula † à Societate non excludant, reddūt tamen minùs idoneum eum qui admitti exoptat; & posset tanti momenti esse defectus, ut è servitio Dei non esset futurum, cum eo quemquam admitti. H

9 Impedimenta autem hæc secundaria, de quibus modò est sermo, hujusmodi sunt. Quod ad interiora attinet, passiones vel affectus, qui domari non posse videantur; vel peccatorum habitus, de quibus non magna emendatio speretur.

10 Intentio minus recta, quàm par esset ad Religionis ingressum, ut quæ cum humano aliquo fine sit admixta.

11 Inconstantia, vel remissio animi notabilis, ex quâ qui de ingressu agit, parum utilis futurus credatur ad Societatis munera obeunda.

12 Indiscretæ devotiones, quæ

quæ in causa esse solent, ut aliquis in illusiones, & non exigui momenti errores incidat.

cultatem ingereret, & quod statuerit, faciendum est.

13 *a* Litterarum ignorantia, vel ingenii, aut memoriæ ad eas addiscendas, vel linguæ ad explicandum defectus, in illis qui præseferunt intentionem, vel desiderium ulteriùs progrediendi, quàm solent Coadjutores temporales.

a Sup.c.2.§.6. & 7.& par.4. proœ.A.

14 *b* Iudicii defectus, vel notabilis in proprio sensu obduratio: quæ omnibus Congregationibus multum solet facessere negotii.

b Sup.c.2.§ 4. & p.2.c.2.§. 4.

15 *c* In exteriori homine, defectus in integritate corporis, morbus, debilitas, vel I † notabilis deformitas.

c Exa.c.3.§.8.

I ¶ Animadvertendum est eos, qui deformitates, vel defectus insignes habent, ut gibbos, vel alia quæpiam monstruosa, sive sic nati fuerint, sive ex aliquâ externâ causâ, ut percussione & similibus id acciderit, ad Societatem nostram non esse idoneos; partim quòd res hujusmodi ad Sacerdotium obstare solent, partim quòd ad proximorum ædificationem, quibuscum ex Instituti nostri ratione versamur, minimè juvant; nisi ut superiùs d *dictum est, aliis eximiis virtutibus ac donis Dei compensarentur, cum quibus hujusmodi defectus corporis potiùs ad augmentum, quàm ad diminutionem ædificationis facturi viderentur.*

d Supra H.& c.2.C.

† Ætas

a Sup.c.2. §.12.

K a ¶ *Quod ad ætatem attinet 14. annis minorem, ut quis ad Probationem, aut 25. ut ad Professionem admittatur, si in quibusdam peculiaribus de causis antevertendum esse id tempus ad finem majoris divini servitii nobis præfixum videretur*, b *penes Præpositum Generalem facultas erit prudenter ac circumspectè dispensandi: & idem, cùm provectior ætas fuerit, considerabit, an expediat, necne, ad universale bonum hujusmodi defectum tolerari.*

b Sup.c.2.C. & p.9.c.3. §.8.

† Ætas valdè tenera, vel plus satis provecta. K

c Exam.c.3.§.6.& p.2.c.2.§.5.

L ¶ *De ære alieno diligenter consideretur, ne inde offendiculi vel perturbationis occasio oriatur; præsertim in obligationibus civilibus, de quibus jura disponunt; præter rationem quæ habenda est ædificationis.*

† Æs c alienum, vel civiles obligationes. L

d Sup c.1.

15 Quò d hujusmodi defectibus quis magis est obnoxius, eò minùs est idoneus, ut Deo Domino Nostro in hac Societate ad animarum auxilium serviat e: & qui facultatem habet admittendi, videat, ne charitatis particularis affectus universali noceat, quæ ut magis ad gloriam & honorem Christi Domini Nostri facit, ita semper præferri debet.

e Sup.c.1.§.4.

De modo admittendi.

CAPVT IV.

1 QVia nobis in Domino valdè persuademus, ad hoc ut divina & summa Majestas ministerio hujus minimæ Societatis uti dignetur, multum referre, ut qui ad eam admittuntur, non solùm diu probentur antequàm in ejus corpus cooptentur, verùm etiam *a* ut valdè noti sint, antequàm ad Probationem eam admittantur, quæ fit in communi convictu cum domesticis; expedit †*b* habitationem aliquam nostræ communi conjunctam designari, ubi qui ad Probationem admittuntur, hospitum more duodecim dies, vel usque ad viginti, & amplius, prout Superiori videbitur, diversentur; ut id temporis de iis, quæ pertinent ad Societatem, *c* illi certiores reddantur, & Societas eosdē pleniùs in Domino Nostro cognoscat.

A

a Inf. §. 3. & sup. c. 1. §. 3.

b Exa. c. 1. §. 13. & H.

c Exa. c. 1. §. 13.

DECLAratio.

IN CAP. IV.

A ¶ *CVm Domus primæ Probationis distincta & conjuncta nostræ habitationi esse nō posset; curandū est,*

In F

est, ut in nostris Domibus aliqua habitatio separata ad id designetur; ut qui admittuntur, minorem habeant occasionem conversandi cum aliis, qui non fuerint à Superiore deputati.

2 In hanc Domum, quæ primæ Probationis dicitur, faciliùs admitti possunt, qui id optant; si clarè ad Dei & Domini Nostri IESV Christi obsequium idonei in hac Societate esse viderentur: & contrà, qui clarè non esse tales cernerentur, *a* consilio (& si quid aliud charitas suggerit) adjuti, ut alibi Deo ac Domino Nostro servire curent, statim dimitti poterunt.

a Exa.c.2. §.7.

3 Quòd si res non esset Societati tam clara quàm oporteret, postquàm qui admitti cupit, voluntatem suam proposuerit, *b* & de primis impedimentis decenter interrogatus fuerit, & summam nostri Instituti, probationesque ac difficultates, quæ in eo sunt, intellexerit, quamvis efficaciter desiderare videatur in Societatem admitti, *c* ut in eâ vivat & moriatur † (quod quidem si deesset, ut plurimùm nemo ad primam Probationem admit-

b Sup.c.3.§.3. usque ad 7. & Exam.c.2.§. 1, usque ad 5.

c Exa.c 3.c. 14. & p.5.c. 1. A.

B *B ¶ Si aliquis ob causas rationi consonas in Domum reciperetur, qui nondum obsequio divino in hac Societate se dedicare omnino statuisset, perinde ut hospes, & non ad primam vel secundam Pro-*

Probationem admittetur. Sed eâ in re ultrà triduum, qui aliis praeest, non facilem se exhibeat, nec sine facultate Praepositi Generalis, vel certè Provincialis id faciet: & difficiliùs, ubi Novitii fuerint, quàm ubi non fuerint, ea facultas concedi poterit.

C ti deberet) † responsum tamen ac sententia ultima aliquamdiu differatur; ut eo tempore res meliùs considerari, & Deo commen-

C ¶ *Vt responsum & deliberatio ultima aliquamdiu differatur, & diligentia ad id, ut perspectior ille sit, adhibeatur, in universum quidem observari debet. Aliquando tamen peculiares ob causas (ut si quis videretur raris dotibus ornatus, & in periculo versari, ne per dilationem à proposito suo dimoveri vel certè valdè sollicitari posset) compendio majori quâ convenit diligentiâ adhibitâ, in Domum primae Probationis esset admittendus; vel post examinationem ad alia Societatis loca transmittendus.*

D dari possit, ac † diligentia conveniens adhiberi, ut *a* magis cognoscatur, & ut de ejus constantiâ periculum fiat. Quantum autem differri oporteat, & quae diligentia sit adhibenda, prudenti considerationi illius,

a Sup. §. 1. & c. 1. §. 3.

D ¶ *Diligentia ad eos, qui ingredi volunt, magis cognoscendos adhibenda haec est, ut compendio quodam Examinis, an alius quo*

lius, qui admittendi facultatem habet, relinquendũ est, qui semper majus Dei obsequium spectabit.

4 Postquàm in Domino statuetur, quòd ad Probationem aliquem admitti conveniat; *b* solitis vestimentis indutus, aut pro cujusque devotione (nisi aliud Superiori videbitur) ingredi poterit: & in prædictâ Probationis Domo, seu in loco ad id destinato ut hospes constituetur: ac postridie, quomodò eo in loco se gerere debeat, ei declarabitur; ac nominatim, *d* ne verbo, aut scripto (nisi Superiori aliquâ de causâ non levis momenti aliud videretur) cum externis, vel domesticis agat, præterquàm cum iis, qui ad id designati à Superiore fuerint. Quòd fit, ut liberiùs secum, & cũ Deo perpendat vocationẽ suam, ac propositum divinæ ac summæ Majestati in hac Societate serviendi.

quo a ex primis impedimentis, vel etiam ex secundariis, quæ tertio capite attinguntur (cujusmodi est bonæ valetudinis, vel integritatis corporis defectus, obligationes civiles, vel æs alienum) teneantur, intelligatur.

c *Conferet etiã, ut præter Examinatorem aliqui ex iis, quos Superior designaverit, agant ac versentur cum eo, qui recipiendus sit: & intellecto etiam ejus nomine, & eorum quibus cognitus est, extra domũ inquiri poterit,* *cu-*

a Sup.c.1.D. & Exa.c.1.A.

b Exa.c.1.§.13.&F.& p.3.c.2.C.

c Sup.c.1.D.

d Exa.c.4.§.6.& p.3.c.1.§.2.

Ela-

5 Elapsis duobus aut tribus diebus post ingressum in Domum Probationis, examinari accuratiùs incipiat, prout in officio Examinatoris declaratur: *a* & relinquatur ei scriptum Examen, ut solus id maturiùs consideret: *b* posteà ei-

cujusmodi homo ille sit, si Domi nulli fuerit satis notus.

Iuvabit etiam ad hoc ipsum, si frequenter ad confessionis Sacramentum in Ecclesiâ nostrâ aliquamdiu accesserit, antequàm Domum ingrediatur. Et si adhuc de eo dubitaretur; non parum conferet, si in spiritualibus exercitiis constituatur: ut ea claritas de eo habeatur, quæ ad gloriam Dei Domini Nostri requiritur.

a Sup. c. 1. D. & Exa. c. 1. A.

b Exa. c. 1. §. 13. & G. & c. 4. §. 41.

E dem † ostendantur Diplomata Apostolica, ac Constitutiones & Regulæ, in Societate ac Domo, quam ingreditur, observandæ. c & qui litteris operam dederunt, de singulis facultatibus, in quibus versati sũt, singulas prælegant lectiones, & id coram eis, qui à Superiore ad ejus talentum in doctrinâ, & proponendi modo cognoscendum sunt constituti.

E ¶ *Iis qui litteras Apostolicas Latinas nõ intelligerent, satis esset earũ summam (ut etiam Constitutionum, & Regularum) declarare.* d *Ex quibus ea pars ostendenda unicuique intelligitur, quæ ei est*

c Exa. c. 5. §. 6.

d Exa. c. 1. G.

a Exa.c.4.§.36.

observanda; ex quâ Summarium haberi potest, quod simul cum Examine unicuique relinquatur; ut per otium illud magis consideret.

b Exa.c.4.§.10.& 41.

6 a Eodem hoc tempore primæ Probationis conscientiam suam Superiori, vel ei quem ipse delegaverit, aperiet (nisi id negotii cum Superioris consensu in aliud tempus differretur) b & generaliter confitebitur (si nondum id fecisset) & illi quidem Confessario, qui à Superiore fuerit ad id destinatus. c Et cùm in libro ad id designato scriptum fuerit, & † manu ejus subscriptum, quidquid domũ tulit, & quòd contentus sit observare omnia ei proposita, postremò post reconciliationem accepto Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento, ingredietur in Domum communis habitationis; d ubi cum aliis versari, & in secundâ Probatione diutius exerceri solent Novitii.

c Exa.c.4.§.4.

F ¶ *Si scribere nesciunt, alius coram eis eorum nomine scribet.*

d Exa.c.1.B.

7 G † Quod dictum est de iis, qui tunc primùm ad Societatem admittuntur, bonâ ex parte cum illis observabitur, e qui à studiis, aut aliis locis Societatis, ubi diligenter examinati nõ fuerint,

e Exa.c.7.§.8.

G ¶ *Præter dilationem admittẽdi ad primam probationem (quâ uti cum iis, qui aliis in locis Societatis*

rint, veniunt; qui quidem non ut Professi, vel Coadjutores formati in corpus Societatis admissi sunt: ut quò majori cum luce procedetur, eò quisque constantior in suâ vocatione maneat; & ipsa etiam Societas meliùs discernat, an conveniat ad majorem laudem & gloriam Dei & Domini Nostri illum apud se retinere.

tatis fuerint, non esset aequū) reliqua ferè omnia in eisdem locum habent: licet quò magis noti sunt & firmi, minùs necesse sit eam diligentiam adhibere, quæ adhiberi solet ad cognoscendos, & stabiliendos eos, qui admittuntur ad Probationem.

SECVNDA PARS

Quæ ad eos admittendos pertinet, qui admissi parum apti in Probatione ad Societatem invenirentur.

Qui dimitti possint, & per quos.

CAPUT I.

VT autem ad propositum huic Societati finem divini obsequii, & auxilii animarum convenit conservari, & numero augeri operarios idoneos ac utiles ad hoc opus promovendum; a ita dimitti eos oportet, qui tales non fuerint inventi; & successu temporis deprehendatur, vel quòd hæc non sit eorum vocatio, vel quòd ad commune bonum Societatis non conveniat, ut in eâ maneant. Sed tamen ut non faciles esse ad admittendum, ita neque ad dimittendum, imò minùs oportet: sed maturè omnino, 1

a Par. 10. §. 7.

&

& considerate in Domino procedẽdum est. Et quamvis causas ad dimissionem dignas eò graviores esse oportet, quò quis arctiùs Societatis corpori conjunctus est; † quantumlibet *a* tamen quisque sit conjunctus, in quibusdam casibus separari ab eâ posset, ac deberet: ut sequenti capite videbitur.

A

2 Dimittendi facultas inprimis ad universam Societatem pertinet, quando in Congregationem generalem conveniret. *c* Eadem erit penes Præpositum Generalem in omnibus, præterquàm si quid ad ipsius personam pertineret. Penes reliquos ex Societate tantum erit hujus facultatis,

DECLARATIONES IN SECUNDAM PARTEM.

IN CAP. I.

Qui dimitti possint, &c.

A ¶ b Licet *omnes (ut in Constitutionibus dicitur) dimitti possint; alii tamen faciliùs, quàm alii, dimittẽtur.* d *Qui in Domum primæ Probationis admissi sunt, antequàm cum aliis versentur, si eo tempore appareret non esse ad Societatem idoneos, faciliùs quàm alii, possent dimitti.*

e *In proximo gradu illi sunt, qui in secundâ Probatione in Domibus vel Collegiis, nullis adhuc votis ligati versantur, si experimẽto compe-*

a P. 9. c. 4. § 7.

b Par. 10. § 7.

c P. 9. c. 3. § 1. & B.

d Inf. C. & c. 3. A.

e Inf. C. & c. 3. A.

 riretur,

riretur, quòd ad majus Dei obsequium non foret, si in Societate manerent.

a Inf. C. & c. 3. A.

a *In tertio gradu illi sunt, qui votis quidem sponte suâ se Deo obligaverunt; verùm in Scholasticos approbatos, vel Coadiutores Societatis formatos, exacto jam tempore Probationis solitæ, non sunt admissi.*

b Inf. C. & c. 3. A.

b *In quarto, & qui graviori consideratione & causâ indigeant, sunt Scholastici approbati.*

c Inf. C. & c. 3. A. & p 5. c. 4. B.

c *In quinto gradu, ubi quidem major erit difficultas, sunt Coadiutores formati tam Spirituales, quàm tēporales; si post vota sua publica, licet non solemnia, necessariò dimittendi viderentur.*

d Inf. C. & c. 3. A. & p. 9. c. 4. §. 7.

d *In quibusdam casibus etiam Professi cujuscumque gradus & dignitatis in Societate sint, dimitti possent, si retineri sine detrimento illius ac divini obsequii non posse judicaretur.*

e Inf. C.

e *Præter ea quæ dicta sunt, quò magis alicui Societas deberet, quòd de ipsâ benemeritus esset; vel quò pluribus Dei donis ad eamdem in divino obsequio juvandam præditus esset; eò majori cum difficultate esset dimittendus: ut contrà cui minus deberet Societas, quique minùs ad eamdem juvandam in divino obsequio esset idoneus, faciliùs posset dimitti.*

B ¶ *Quamvis Præpositus Generalis in patentibus literis ad Præpositos*

f P 9. c. 6. §. 2. & p. 10. §. 8.

B quantum eis à capite collatum fuerit. † Præpositis tamen f Provincialibus amplam satis conferri expediet,

sitos particulares missis amplissimam eis facultatem impertiat, quò magis subditi eosdem venerentur, & humiliores ac submissiores se exhibeant; nihilominùs tamen per secretas litteras hæc potestas contrahi (prout convenire videbitur) & limitari poterit.

C diet, ac † debitâ *b* proportione etiam Præpositis localibus, & Rectoribus, quibus videbitur esse conferenda; ut *c* eò meliùs in toto Societatis corpore subordinatio sanctæ Obedientiæ servetur, *d* quò clariùs intelligent inferiores se à suis immediatè Superioribus pendere; & quòd sibi conveniat plurimùm, imò necesse sit in omnibus eis subesse propter Christum Dominum Nostrum.

C ¶ *a Quòd ad eos attinet, qui in primâ Probatione & secundâ sunt, necdum votis emissis, facultatem ad eos dimittẽdos habebit quicumque ad eosdem admittendos eam habuerit: si tamen circumstantiæ aliqua non id impedirent (cujusmodi esset, si in Domum aut Collegium, ubi manent, à Generali, vel Provinciali Præposito, vel ab aliquo, cujus habenda sit ratio, destinati fuissent: vel si de Societate ipsi tam benemeriti fuissent, ut eorum esset particularis ratio habenda.) In his enim, & similibus casibus dimitti aliquis per quemvis Præpositum non deberet; nisi causa admodum*

a Sup. A. & c. 3. A.
b P. 4. c. 10. §. 4. & p. 10. §. 8.
c P. 8. c. 1. §. 4. & p. 9. c. 6 §. 2.
d P. 8. c. 1 §. 6.

modùm urgentes & graves essent; ita ut minimè dubitaretur, Superiorum mentem hujusmodi futuram esse.

a Sup. A. & Inf. c. 3. A.

a *Qui jam votis se obstrinxerunt in Domibus aut Collegiis, & Scholastici præterea biennio Probationis exacto approbati; si dimittendi essent, Præpositus localis, nisi re communicatâ cum Provinciali, id facere non deberet. Provincialis autem pro modo facultatis à Generali acceptæ, vel dimittere poterit, vel non poterit, quamvis Generalem non consuluerit.*

b Sup. A. & inf. c. 3. A. & p. 5. c. 4. B.

b *Coadiutores formati sive Spirituales, sive Temporales, nisi consulto & approbante Generali, dimitti non debent: nisi in quibusdam remotissimis locis (ut in Indiis) hujusmodi facultatem Provinciali communicari oporteret: vel Generalis extra ordinem alicui, cui tamquàm sibi ipsi fideret, & propter causas magni momenti eam communicasset.*

c Sup. A. & inf c. 3 A. & p 9. c. 4 §. 7.

c *Erga Professos minùs etiam hujusmodi facultas inferioribus Præpositis est communicanda; nisi res ad Præpositum Generalem delata, & gravi consideratione expensa foret, ita ut convenire ad divinum obsequium, & commune Societatis bonum hujusmodi hominem dimitti, videatur; ut si contumax* d *vel incorrigibilis esset.*

d Inf. c. 2 §. 2.

De

De causis, propter quas dimitti aliquem conveniat.

CAPUT II.

1 Causas eas, quæ ad aliquem dimittendum sufficiant, ponderare coram Domino debebit prudens charitas Superioris, qui hujusmodi facultatem habuerit: sed generatim loquendo, quatuor earum genera fore videntur.

2 Primum, si in Domino judicaretur, contra ipsius honorem & gloriam fore, quòd is in hac Societate maneret, *a* qui videatur in quibusdam pravis affectibus aut vitiis, quæ divinam offendunt Majestatem, *b* corrigi non A posse: † quæ eò minùs tolerari deberent, quò graviora essent, & plus culpæ haberent; licet aliis nullum offendiculum (quòd manifesta non essent) præberent.

3 Alterum est, si existimaretur in Domino, aliquem retinere, contra Societatis bonum fore, quod *c* cùm uni-

a Par. 10. §. 7.

b Sup. c. 1. C.

c P. 1. c. 3. §. 16.

IN CAP. II.

De causis dimissionis.

A ¶ Quatenus defectus aliqui, qui contra divinum honorē, &

& Societatis bonum esse dicuntur, debeant tolerari; cùm id ex multis circumstantiis particularibus personarum, temporum, & locorum pendeat; discreto zelo eorum, quibus ea cura commissa est, relinqui est necessarium: a *qui eò impensiùs rem Domino commendabunt, & diligentiùs cum aliis, qui ad cognoscendam Dei voluntatem juvare possint, communicabunt; quò eis difficilius negotium, magisque dubium videbitur.*

a Inf.c.3.§.2. & 3.&A.

universale sit, haud dubiè bono particulari alicujus præferri ab eo debet, qui sincerè divinum obsequiū quærit. Tale quid esset,

B ¶ *Si ille, qui ingreditur, ipso in initio morbum aliquem, vel dispositionem ad illū detexit, & eâ conditione, ut periculum fieret sanitatis ejus, admissus est; cum cerneretur non convalescere, nec labores Societatis ferre posse in posterum; dimitti, ac extra Domum, prout vera charitas dictaverit, juvari poterit.*

† si in Probationem decursu aliqua impedimenta, vel insignes defectus, quos anteà in Examine tacuisset, detegerentur; vel si B

Si ingressus est sine ullâ conditione, manifestatâ quidem infirmâ corporis habitudine, sed spe conceptâ, quòd ad majora aptus esset futurus, quàm esse experimēto comperiatur; quamvis etiam dimitti possit, animadvertendo, quòd sanitate

tate ad nostrum Institutum *necessariâ careat, magis erit considerandum num dimitti debeat, nécne; & multò magis, si cũ sanus ingressus fuerit, in obsequio Societatis in ægritudinem incidit. Tunc enim, si ipsemet contentus non esset, justũ non foret, hac solâ causâ à Societate dimitti.*

Si in ingressu quis ægritudinem aliquam celasset, cùm ea detegeretur, constat, liberiùs & justiùs eum dimitti posse. An autem reverà sit dimittendus, nécne, propterea quòd aliis dotibus magni momenti ad divinum obsequium polleat; prudentia Superioris relinquatur. a *Tandundem sit dictum, si deprehenderetur quòd in aliquâ re aliâ, in* Examine *veritatem suppressisset.* b *Quòd si aliquod ex quinque impedimentis dissimulasset, tunc non est æquum, ut in Societate maneat, juxta id, quod in primâ* Parte *dictum est.*

a Inf. § 5.

b Exa. c. 2. § 6. & p. 1. c. 3. § 2. & G.

C ¶ c *Si bonum testimonium non referret ex Probationibus, quæ extra Domum fiunt, vel etiam Domi, nec ea remedia, quæ charitas ante dimissionẽ solet adhibere, sufficerent; conducibilius*

C † experimento comperiretur, *d* valdè inutilem fore eum, & per quem præpedienda magis, quàm adiuvanda esset Societas, propter ejus insignem ad quævis ejus munera ineptitudinẽ. Et multò magis dimitti opporteret, si damnum allaturus malo vitæ exemplo judicaretur, ac præcipuè si inquietum se ostenderet, & † verbis,

c Exa. c. 4. § 18. usque ad. 24.

d P. 4. c. 6. N.

cibilius est, eum dimittere, quàm in corpus Societatis homines, qui ad ejus Institutum non videntur convenire, admittere.

D ¶ *Aliis offendiculū præbere ille intelligitur, qui suo exemplo peccandi occasionē eis præbet; & quidē amplius, si verba adiiceret suasoria, ut ad aliquid mali alliceret, præcipuè ad instabilitatem in suâ vocatione, c vel ad discordiam, vel si quid contra Superiores, vel commune Societatis bonū moliretur. In quibus enim talia locum haberent, rationi consentaneum non esset, ut ii in Societate manerent.*

† verbis, aut actibus offendiculum aliis præberet: hoc enim tolerare, a charitatis non esset, sed vitii contrarii in eo quidem, qui tenetur conservare quietem, & bonum statum Societatis sibi commissæ. D

Tertium, si judicaretur id fore contra Societatis, ac simul ipsius dimittendæ personæ bonum: quod ex parte corporis posset accidere, b si tempore Probationis in aliquo morbus, aut debilitas hujusmodi cerneretur, cum quâ eum non posse progredi in laboribus, quos noster procedendi modus requirit ad Deo in eo serviendum, videretur: ex parte rerum animi, d quando, qui ad Probationem admissus fuit, se componere ad vitam sub obedientiâ, & juxta modum procedendi Societatis 4

a Inf. §. 5.

b Sup B.

c P. 8. c. 1. §. 5. & F.

d P. 1. c. 2. §. 4. & c. 3. §. 14.

tis ducendam non posset; quòd nequeat, vel nolit, proprium suum sensum, aut judicium infringere; vel propter alia impedimenta, quæ à naturâ, vel à consuetudine promanarēt.

5 Quartum, si cerneretur id fore contra bonum aliorum, qui de Societate non sunt: *a* Vt si detegeretur vinculum matrimonii, vel servitutis legitimæ, vel *b* æs alienum magni momenti: quibus in rebus, dum *c* initio examinaretur, veritatem subticuisset.

Quævis harum quatuor causarum satis esse videtur, ut Deo gratius fore judicemus, honestè dimitti eum, in quo locum habuerint, *d* quàm imprudentem in eo retinendo charitatem exercere.

Quando non tam propter rationem vel magnitudinem peccati, quàm ob removendū offendiculum, quod aliis præbuit, dimitti aliquem necesse esset; si alioqui aptus esset, expendet prudentia Superioris, an expediat facultatem ei dare, ut ad locum alium Societatis valdè remotum, eamdem non egrediendo, proficiscatur.

a Exa. c. 2. §. 4. & p. 1. c. 3. §. 6.

b Exa. c. 3. §. 6. & P. 1. c. 3. §. 15, & L.

c Sup. B.

d Sup. §. 3.

De modo dimittendi.

CAPUT III.

IN CAP. III.

De modo dimittendi.

A § *ANimadvertendum est, quòd Constitutiones de eo modo dimittendi loquuntur, cùm palàm id ac propter causas manifestas efficitur. Sed præter hos nonnulli occultè dimitti possunt; quando causæ (quæ plurimæ, & quidem ex illis aliquæ sine peccato esse possent)*

a Sup.c.2.A.

b Sup.c.2.A.

CVm iis qui dimittendi erunt, †observari eum modum conveniet, qui in conspectu Dei dimittenti, dimisso, & aliis domesticis & externis magis satisfaciat. Quod attinet ad dimittentem ob causas superiùs dictas tria observētur. 1 A

a Primum est, ut oret ipse Dominum, & Domi orari eâ intentione curet (quãvis quis sit pro quo oratur, non intelligatur) ut docere Dominus Noster dignetur eâ in re, de quâ agitur, suam sanctissimam voluntatem. 2

b Alterum, ut id conferat cum aliquibus, seu aliquo ex domesticis, qui ad hoc negotium aptiores ei videantur; & audiat quid illi sentiant. 3

Tertium; ut omnem exuen- 4

exuendo affectum, & majori Dei gloriâ præ oculis constitutâ, ac communis boni, tum etiam (quoad ejus fieri poterit) particularis ratione habitâ, expendat hinc inde causas, & statuat, an dimittere debeat, nécne.

sent) essent occulta; & si non dicerentur, in aliis aliquid perturbationis timeretur. Tunc enim conducibilius est aliquo prætextu (ut Probationum) extra Domum mitti, quàm si eorum dimissio publicaretur.

5 Quod ad dimissum attinet, tria itidem observentur: primum exterius, ut recedat ex Domo, quantum fieri possit, sine dedecore

a *Ad hos hoc modo dimittendos, satis erit, si Præpositus, qui ad id facultatem habuerit, re Domino cõmendatâ, & unius aut pluriũ auditâ sententiâ (si judicaverit in Domino cum eis rem esse conferendam) statuat quod facto opus sit, & exequatur.*

a Sup.c.2.A.

b *Notandum est etiam, ea quæ de modo dimittendi dicuntur, iis magis convenire, qui in Probationibus versantur; minùs autem illis, qui in corpus Societatis cooptati sunt; ut Scholastici approbati, & Coadiutores formati; ac multò minùs Professis, in quibus charitas, & discretionis donum à Spiritu sancto datum docebit modum, qui in eis dimittendis tenendus sit: si Deus permitteret, ut hoc facere esset necessarium.*

b Sup.c.1.A. & C.

vel ignominiâ, ac † secum B omnia sua ferat.

Alterum interius, ut 6 eum dimittere Superior curet, conservatâ, quantum fieri potest, charitate ac benevolentiâ erga Domum, & quantâ cum consolatione in Domino fieri poterit.

Tertium, ut circa statum 7 vitæ studeat eum dirigere, ut aliquam convenientem viam serviendi Deo ineat, vel in Religione, vel extra eam; prout divinæ voluntati convenientius fore videbitur. Demum consilio & oratione, & si quid aliud charitas dederit, juvare curet.

Vt satisfiat aliis domesticis, & externis, tria etiam observentur. Primum est, 8 ut quantum fieri poterit curetur, ne quid perturbationis in alicujus animo propter dimissionem maneat, † ratione redditâ, C quantum satis erit, quibus reddi opus sit: abstinendo, quan-

a Exa.c.4.B. B ¶ a *Ea quæ ipsius esse constet, difficile nō est statuere, ut secum ferat. Verùm in iis, quæ vel expendisset, vel dedisset Societati, vel alioqui, si accidisset, ut ficto animo in Domo vel Collegio ipsius habitaßet, prudentiæ Superioris dimittentis relinquetur, ut habitâ ratione tum æquitatis, tum ædificationis, statuat, nū illi aliquid amplius quā quod invenitur de rebus ipsius, dari debeat, nécne: & si amplius, quantum.*

C ¶ *Reddere ra-*

quantum fieri poterit, à defectibus, qui publici non fuerint, declarandis; quamvis in eo, qui dimittitur, nonnulli deprehensi fuissent.

9 Alterum, ne malè affecti maneant erga dimissum, & quantum fieri possit, ne de eo malè sentiant; sed potiùs ejus vicem doleant, & in Christo eum diligant, ac divinæ Majestati in suis orationibus, ut eum dirigere, & ei misericordiam impendere dignetur, commendent.

rationem causarum, propter quas aliquis dimittitur, vel non reddere in communi, vel in particulari, magis vel minùs conveniet: prout is, qui dimittitur, in majori vel minori existimatione & magis aut minùs Domi & foris charus fuerit.

10 Tertium, ut detur opera, ut ejus exemplo juventur, si qui minori cum ædificatione quàm par esset, Domi versantur; & timeant, ne sibi tantumdem accidat, si nollent proficere: & externi itidem, quibus id innotuerit, ædificationem accipiant, quòd Domi non toleretur id, quod tolerari ad Dei gloriam non debet.

Quo modo se gerat Societas cùm iis, qui sua sponte recederent, vel quos ipsa dimitteret.

CAPUT IV.

QVI dimittuntur, vel injussi discedunt, si ad alium locum Societatis se conferant, † videntur nobis in Domino admittendi non esse; nisi priùs qui dimisit, vel qui loco præest unde discessit, vel Præpositus Generalis, aut qui ejus vices gerit, admonitus suum præstiterit assensum; ne defectus cognitionis rerum, aut personarum alicujus erroris in Dei offensam causa sit. 1 A

Communicationem autem facultatum, aut gratiarum, quæ iis ut Societatis membris concessæ fuerant, simul atque membra esse desierint, constat cessare. 2

IN CAP. IV.

Quo modo se habeat Societas cum iis, qui sponte recedunt, vel ab eâ dimittuntur.

A ¶ QVamvis in genere dicatur, eum qui sponte suâ vel dimissus recessit, in aliā Domum admitti, nisi consulto priùs Præposito, in cujus Domo vel Collegio

a De-

3 a Declaretur iis, qui dimittuntur, quòd absoluti maneant à votis simplicibus, si ea juxta formulam Societati consuetam (quæ in quintâ Parte videbitur) præmiserint; quodque nullâ aliâ dispensatione indigeant.

4 Ad eos reducendos, qui sine licentiâ recederent, si priùs parum idonei ad Societatem habebantur, nullâ diligentiâ opus erit; sed potiùs dirigantur ad aliud Institutum, ubi Deo servire possint, relaxato illis voto, ut omnes scrupuli eis eximantur.

legio fuit, & ejus expectato responso, non debere, nihilominùs tamen prudentiæ Præpositi Domus ad quam rediit, relinquetur, ut consideret, b an tamquàm hospes sit admittendus, vel non; donec responsum accipiat à Superiore, cujus voluntatem exequi debet.

a Ex a c 6. §.8.& A.& c.7.§.1.&2. & p 5.c.4.B.

b P.1.c.1.A.

5 Si hujusmodi essent, ut Deo gratum fore videretur eos non sic relinquere, præcipuè si ex aliquâ vehementi tentatione, aut ab aliis decepti egressi vi-

B deantur, † diligentia adhiberi ad eos reducendos poterit; & privilegiis ad negotium hujusmodi concessis à Sede Apostolicâ, quantum Superiori in Domino videbitur, uti licebit. Et cùm ali-

B ¶ *Qui à Societate discedunt, quamvis ad eam idonei videantur, si aliam Religionem ingressi, &*

& ejusdem habitu induti fuissent, nec litigandum esse Societati, nec procurandum videtur, ut eos reducat. Si habitum Religionis non induissent, poterit ea diligentia adhiberi, quam ordinata & prudens charitas dictaverit, ad eos reducendos ad illum locum, ubi in Domino judicatur, quòd Deo servient.

C ¶ *Quod ad satisfactionem attinet eorum qui sponte suâ redeunt & admittuntur, vel qui reducti redeunt; cùm ejus satisfactionis scopus sit aliorum ædificatio, & ejusdem qui rediit, profectus; ex circumstantiis personarum, temporis, & locorum, num fieri debeat, nécne; & si fieri debet, quanta ea futura sit, judicabitur: & hæc omnia prudentiæ Superioris, in cujus Domum vel Collegium ingreditur, committi oportet.*

aliquis horum sic reductus esset, † relinquetur prudentiæ ejusdem Superioris, ut videat, num satisfactione aliquâ opus sit, & quantâ; an melius censeat, omnino in spiritu mansuetudinis procedere. Quâ in re & ejus qui reductus est, bonum, & ædificatio domesticorum spectanda est. C

6 Si quis sponte suâ ad Collegium vel Domum, unde sine facultate recesserat, rediret, & alioqui idoneus ad Deo serviendum in eâ judicaretur; considerandum

D ¶ Cùm

D randum erit, † an veram perseverandi voluntatem afferat, & an sit paratus ad quamvis satisfactionem & probationem. Quòd si secus esset, ut qui veræ pœnitentiæ signa non ostendit, admitti non merebitur.

D ¶ Cùm de illorum, qui sponte suâ redeunt, constantiâ dubitaretur; in aliquo Xenodochio, vel aliis Probationibus possent constitui, ubi pauperibus Christi ex ipsius amore aliquamdiu inserviendo, suæ stabilitatis & constantiæ specimen præbeant; quod & ad expurgandā præteritæ levitatis culpam pars quædam satisfactionis esset.

7 Si qui fuit meritò dimissus, ad eamdem Domum, unde dimissus est, rediret, ad quamvis satisfactionem paratus; si adhuc eædem rationes, propter quas fuit dimissus, manerent, perspicuum est, non esse admittendū: si non manerent, & qui dimisit, judicaret Deo gratum fore, ut denuò reciperetur in eamdem, vel aliam Domum, admoneat Generalem, vel Provincialem Præpositum, & quod ab eo præscriptum fuerit, exequatur.

8 Sive recesserit spōte suâ, sive dimissus qui redit, si admittitur, denuò examinari debet, *a* & generalē confessionem facere ipso in ingressu, ab ultimâ quam fecit inchoando: & aliis Probationibus & experimentis

a Exa. c 4. §. 41.

tis exercebitur : prout Superiori habitâ ſemper ratione ædificationis univerſalis & particularis, ad gloriam Dei videbitur.

TERTIA PARS

De iis conſervandis & promovendis, qui in Probatione manent.

De conſervatione in iis, quæ ad animam & profectum in virtutibus pertinent.

CAPUT I.

VT in iis admittendis, quos ad noſtrum Inſtitutum vocat Deus talentum ad id conveniens concedendo ; & in dimittendis illis, qui cùm eo careant, ſe à divinâ ſapientiâ non eſſe vocatos oſtendunt, conſideranda ſunt quæ ſuperius attigimus; ita in eis conſervandis in ſuâ

1

suâ vocatione, qui retinentur & probantur in Domibus & Collegiis, & in eisdem juvandis, ut sic proficiant in viâ Dei, spiritu, & virtutibus; ut sanitatis & virium corporis, quæ ad laborandum in vineâ Domini necessariæ sunt, ratio habeatur; consideratione ac providentiâ debitâ opus est. Et ita agetur, primo loco quidem de iis, quæ ad animam; secundo de iis, quæ ad corpus pertinent.

DECLARATIONES in Tertiam partem.

IN CAP. I.

De conservatione in iis, quæ ad animam pertinent.

2 Quod ad animam attinet, cùm tanti referat, eos qui in Probationibus versantur, ab omnibus imperfectionibus & quibusvis impedimentis majoris spiritualis profectus removere; multum ad id *a* confert, A † omnem communicationem per verba & scripta ut abjiciant cum iis, qui in proposito sibi Instituto intepescendi causa esse possent; & ut in viâ spirituali

a Exa. c. 4. §. 6. & p. 1. c. 4. §. 4.

A ¶ *SI in aliquo loco sollicitatur, vel perturbatur aliquis ab hominibus, qui in viâ spiritus non benè procedunt; videat Superior, num eumdem in alium locum transmitti expediat, ubi divino obsequio commodiùs insistat; & tunc Superior ad quem mittitur, certior*

tis exercebitur: prout Superiori habitâ ſemper ratione ædificationis univerſalis & particularis, ad gloriam Dei videbitur.

TERTIA PARS

De iis conſervandis & promovendis, qui in Probatione manent.

De conſervatione in iis, quæ ad animam & profectum in virtutibus pertinent.

CAPUT I.

VT in iis admittendis, quos ad noſtrum Inſtitutum vocat Deus talentum ad id conveniens concedendo; & in dimittendis illis, qui cùm eo careant, ſe à divinâ ſapientiâ non eſſe vocatos oſtendunt, conſideranda ſunt quæ ſuperius attigimus; ita in eis conſervandis in ſuâ

suâ vocatione, qui retinentur & probantur in Domibus & Collegiis, & in eisdem juvandis, ut sic proficiant in viâ Dei, spiritu, & virtutibus; ut sanitatis & virium corporis, quæ ad laborandum in vineâ Domini necessariæ sunt, ratio habeatur; consideratione ac providentiâ debitâ opus est. Et ita agetur, primo loco quidem de iis, quæ ad animam; secundo de iis, quæ ad corpus pertinent.

DECLARATIONES in Tertiam partem.

IN CAP. I.

2 Quod ad animam attinet, cùm tanti referat, eos qui in Probationibus versantur, ab omnibus imperfectionibus & quibusvis impedimentis majoris spiritualis profectus removere; multum ad id *a* confert, A † omnem communicationem per verba & scripta ut abjiciant cum iis, qui in proposito sibi Instituto intepescendi causa esse possent; & ut in viâ spirituali

De conservatione in iis, quæ ad animam pertinent.

a Exa. c. 4. §. 6. & p. 1. c. 4. §. 4.

A ¶ Si in aliquo loco sollicitatur, vel perturbatur aliquis ab hominibus, qui in viâ spiritus non benè procedūt; videat Superior, num eumdem in alium locum transmitti expediat, ubi divino obsequio commodiùs insistat; & tunc Superior ad quem mittitur,

certior

certior fieri debet de rebus ipsius, quātū sit satis ad eum magis juvandū, & alios quibus praeest.

incedendo, † cum iis dumtaxat personis, & iis de rebus agant, quae juvent in divino obsequio ad id consequendum, quod in ingressu Societatis sibi ut scopum praefigebant. B

B ¶ Si aliquādo permittendum videretur, ut consanguineos vel amicos, quos, cùm esset in saculo, habebat, alloqueretur; coram aliquo à Superiore designato id fiat, & breviter: nisi particulares ob causas is qui supremam curam habet, aliud statueret. Sic etiam, si aliquis ex iis qui Domi sunt, cuiquam scriberet, non nisi obtentâ facultate, litteris ei ostensis quem Superior destinaverit, id faciet. Si ad eumdem litterae mitterentur, ei primò reddentur, qui à Superiore fuerit constitutus; qui eas lectas reddet, aut non reddet illi, ad quem sunt destinatae; prout in Domino expedire ad melius ipsius bonum, & Dei gloriam existimabit.

a Exa.c.4 §. 25.

3 *a* Eadem de causâ egredi Domo non debent, nisi † quando, & *b* cum quo socio Superiori visum fuerit. Nec Domi hi cum illis pro suo arbitratu colloquātur, C

b P.4.c.4.F.

C ¶ Considerabit Superior, num aliqui, quibus confidendum videatur, soli mitti possint; & si qua etiam quibusdā facultas genera-

generalis dari debeat, vel non; sed sigillatim eam peti, quandocumquè Domo egrediuntur, oporteat.

D † sed cum iis tantùm, qui à Superiore præscripti fuerint: quorum exemplo & spiritualibus colloquiis ædificationem accipiant, nō autem offensionem, & proficiant in Domino.

4 Omnes diligentissimè curent portas sensuum suorum (oculorum præcipuè, aurium, & linguæ) ab omni inordinatione custodire; ac se in pace, & verâ humilitate internâ conservare, & eam in silentio, cùm id observandum est, cùm autem loquendum, in circumspectione & ædificatione verborum, & modestiâ vultus, ac maturitate incessus, motuumque omnium, sine ullo impatientiæ, aut superbiæ signo exhibere: in omnibus procurando atque optando potiores partes aliis deferre, omnes in animo suo tamquàm sibi supe-

D ¶ *Vt plurimùm Novitios inter se conversari non convenit; sed silentium invicem observare, nisi in rebus, in quibus loqui necesse sit. Agent verò potiùs cum maturis ac prudētibus, qui scilicet à Superiore cuique fuerint designati. Sic etiam, si duo in eodem cubiculo lectulos suos habeant, alter eorum hujusmodi sit, ut minimè dubitetur, quòd alter ejus societate proficiat; & eam-*

superiores ducendo, & exteriùs honorem ac reverentiam quam exigit cujusque status, cum simplicitate & moderatione religiosâ exhibendo: atque ita fiat, ut se mutuò considerantes, in devotione crescant, Deumque Dominum Nostrum laudent, quem quisque in alio, ut in illius imagine, agnoscere studeat.

5 In refectione corporis curandum est, ut temperantia, modestia, & decentia interiùs & exteriùs in omnibus observetur. Præmittatur benedictio, & sequatur actio gratiarũ, quas omnes agere debent cum eâ quâ par est devotione & reverentiâ. Et dum corpus edendo reficitur, sua etiam animæ refectio præbeatur, libro aliquo pio potiùs quàm difficili, quem capere, & à quo omnes juvari possint, legendo: vel id temporis a aliquis, cui à Superiore id injungetur conciona-

eamdẽ ob causam inter cubicula, quæ seorsum unicuique juniorum assignantur, par est aliquos ex antiquioribus intermisceri.

Sine facultate autem à Superiore acceptâ ordinariè unus cubiculum alterius non ingredietur: &, si cum eâ facultate ingressus fuerit, ostium semper apertum maneat, quamdiu cum alio ibidem fuerit; ut & Superior, & Officiales ad id destinati, quandocumque eis visum fuerit convenire, ingredi possint.

a Inf. §. 21. & 8.

E ¶ Si-

E cionabitur, vel † aliquid simile ad Dei gloriam fiet.

6 Omnes quamdiu corpore benè valent, in spiritualibus, vel exterioribus rebus habeant in quo occupentur. Et qui officium vel ministerium aliquod certum habent, ut de auxilio providendum est eis, si sit necessarium, ita *a* cùm vacant, aliis rebus occupari deberent; ne otium malorum omnium origo, quoad ejus fieri possit, Domi nostræ locum habeat.

7 Vt *b* experiri incipiant sanctæ Paupertatis virtutē, doceantur omnes, quòd nullâ re tamquàm propriâ uti debeant: *c* quamvis necesse non sit Probationis tempore

F † possessione bonorum suorum se abdicare; nisi id Superior post elapsum primum annum juberet, judicans in hujusmodi bonis tentationum occasionem, & minùs proficiendi in spiritu habere aliquem, ut qui illis adhæreat aliquo immoderato amore vel confi-

E ¶ Simile quid erit, litteras quæ ad ædificationem faciunt, legere; & si qua alia exercitatio aliquando convenire videretur.

F ¶ Possessione bonorum suorum se abdicare, tam de propriis bonis intelligendum est, quæ habet penes se vel alios, quàm de jure vel actione, quæ ei competit ad bona, quæ sperat; sive sæcularia illa, sive Ec-

a P.4.c.10. §.6.

b Exa.c.4.§.4.& p.6.c.2.§.11.& H.

c Inf.§.25.& Exa.c.4.§.2.3.& 5.& p.4.c.4.E. & p.6.c.2.H.

Ecclesiastica sint. Quando hoc fieri debeat, Præpositi Generalis, vel ejus, cui ille facultatem communicaverit, arbitrio relinquetur.

G ¶ *Ante ingressum quivis de bonis suis temporalibus pro suo arbitratu statuere potest. Sed postquàm ingressus est, tam de Ecclesiasticis, quã de sæcularibus disponat oportet, ita ut decet virum spiritualis vitæ sectatorem.*

b *Ideoq; cùm existimaret in consanguineos ea esse dispensanda, committere id debet judicio unius, vel duorum, vel trium virorũ, qui & doctrinâ & pietate commendentur, & eisdẽ acquiescere;*

dentiâ; & † tũc qui se exuit bonis suis, sequatur Christi consilia: a pro suâ tamen devotione ad hoc potiùs, quàm illud opus dispensare bona sua, vel eorum partem poterit: prout in Domino intellexerit ad divinum beneplacitum magis convenire, ut in Examine dictum est. G

8 Intelligant etiam quòd mutuò dare, vel accipere, vel dispensare quidquam de iis, quæ Domi sunt, minimè possunt, nisi Superior conscius consensum præstiterit.

9 Qui in ingressu ipso, vel post ingressum ad Obedientiam, motus suâ devotione, vellet bona sua, vel eorum partem in Societatis subsidium dispen-

a Exa. c. 4. §. 5.

b Exa c. 4 §. 3. & 5. & A.

cere; & quod illi sentient, perfectius, & Deo ac Domino Nostro gratius esse, habitâ omnium circumstantiarum ratione(ut in Examine paginâ 23, & 24. fusiùs dicitur) exequi debet.

H ſare; † haud dubiè opus faceret majoris perfectionis, alienationis, & abnegationis universi amoris proprii, non descendendo tenero quodam affectu ad particularia loca, nec juxta illum sua bona huic potiùs, quàm illi applicando: quin potiùs exoptando majus & universalius bonum Societatis (quæ tota ad majorem Dei gloriam, ac universale bonum, & utilitatem animarum instituta est) hoc judicium ei relinquat, qui ejus universæ curã habet, num applicari huic loco potiùs quàm illi in eadem Provinciâ debeant: quandoquidẽ ille meliùs quàm quisquam alius intelligere potest, quid conveniat, & quid maximè urgeat in omnibus ejus locis, *a* ratione

H ¶ Rectores vel Præpositi Locales, vel Provinciales, vel quicumque alii, cum quibus aget qui sic habet in animo sua bona dispẽsare, ut in ceteris rebus, ita & in hac quod perfectius est, quodq; majoris meriti in divino conspectu, ei repræsẽtare debent. Nihilominùs, si in eo propensio animi ad locum unum potiùs, quã ad alium (quamvis imperfectũ id sit) cerneretur; etiam si judicio

a P. 10. §. 12. & B.

ne H

ne habitâ Regum, Principum, ac aliorum Potentatuum; ne eis causa ulla offensionis detur: sed ad majorem ædificationem omnium, & spiritualem utilitatem animarum, & gloriam Dei omnia cedant.

dicio Superioris suum submittere vellet, certiorem tamen reddere Præpositum Generalem poterunt, vel eum, qui ejus gerit vices, an sit aliquid hujusmodi imperfectionis tolerandum; sperando quòd ea cessabit aliquando, supplebitq; divina bonitas quod ad suam majorem gloriam, & majorem ipsius perfectionem deesse cernitur.

10 Doceantur quomodò ab illusionibus dæmonis in suis spiritualibus exercitationibus caveant, & quomodò se contra omnes tentationes tueantur: simul rationes sciant, quæ adhiberi possint ut eas superent; *a* & ad veras solidasque virtutes consequendas insistant, sive plures adsint visitationes spirituales, sive pauciores. Curent verò semper in viâ divini servitii progressum facere.

a P.10 §.2.

11 *b* Vtantur quotidie conscientiæ suæ examinatione consuetâ, *c* & octavo quoque die saltem ad Confessionis & Communionis sacramenta accedant, nisi aliquâ de causâ aliud Superiori videretur: & unus omnium sit Confessarius *d* ab eo-

b.P.4.c.4.§.3. &.4.
c.Inf.Q.& Exa.c.4.§.25. & p.4.c.4.§.3. & B.& p.6. c.3.§.2.
d Inf.Q.& p. 6.c 3.§.2.

eodem Superiore con-
I stitutus : † quod si fieri non poterit, quisque certè suum stabilem habeat Confessarium, *a* cui ipsius conscientia prorsus aperta sit: qui quidem Confessarius non ignoret, quos casus sibi Superior reservat. Illi autem reservabuntur, quos ab eo cognosci necessarium videbitur, aut valdè conveniens, *b* quò meliùs & remedium adhibere possit, & suæ curæ cōmissos præservare ab omnibus, quæ nocitura sunt.

12 K *c* Perutile erit, esse Domi aliquem † virum fidelē, & in rebus spiritualibus sufficienter versatum, qui instruat eos ac doceat, quomodò & interiùs & exteriùs sese habere debeant, & ad id eos hortetur, & in memoriam redigat, & amātèr admoneat: quē omnes, qui in Probatione sunt diligant, ad quē in suis tentationibus confugiant, cui confidenter sua omnia detegāt; & à quo consolationem

I ¶ Convenienter non posset fieri propter multitudinem, vel quòd aliquis ab alio Cōfessario magis, quàm ab ordinario juvari posse videretur, propter causas quæ possent accidere; quas considerabit Superior, & quod in Domino judicaverit convenire, providebit.

K ¶ Hic erit Magister Novitiorum, vel quem Superior ad hoc munus ut aptiorem constituet.

a Inf. §. 12. & Q.

b P. 4. c. 10. §. 5.

c P. 4. c. 10. §. 7.

dicio Superioris suum submittere vellet, certiorem tamen reddere Præpositum Generalem poterunt, vel eum, qui ejus gerit vices, an sit aliquid hujusmodi imperfectionis tolerandum; sperando quòd ea cessabit aliquando, supplebitq; divina bonitas quod ad suam majorem gloriam, & majorem ipsius perfectionem deesse cernitur.

ne habitâ Regum, Principum, ac aliorum Potentatuum; ne eis causa ulla offensionis detur: sed ad majorem ædificationem omnium, & spiritualem utilitatem animarum, & gloriam Dei omnia cedant.

10 Doceantur quomodò ab illusionibus dæmonis in suis spiritualibus exercitationibus caveant, & quomodò se contra omnes tentationes tueantur: simul rationes sciant, quæ adhiberi possint ut eas superent; *a* & ad veras solidasque virtutes consequendas insistant, sive plures adsint visitationes spirituales, sive pauciores. Curent verò semper in viâ divini servitii progressum facere.

a P.10 §.2.

11 *b* Vtantur quotidie conscientiæ suæ examinatione consuetâ, *c* & octavo quoque die saltem ad Confessionis & Communionis sacramenta accedant, nisi aliquâ de causâ aliud Superiori videretur: & unus omnium sit Confessarius *d* ab eo-

b.P.4.c.4.§.3. &.4.
c.Inf.Q.& Exa.c.4.§.25. & p.4.c.4.§.3. & B.& p.6. c.3.§.2.
d Inf.Q.& p. 6.c 3.§.2.

eodem Superiore constitutus: † quod si fieri non poterit, quisque certè suum stabilem habeat Confessarium, *a* cui ipsius conscientia prorsus aperta sit: qui quidem Confessarius non ignoret, quos casus sibi Superior reservat. Illi autem reservabuntur, quos ab eo cognosci necessarium videbitur, aut valdè conveniens, *b* quò meliùs & remedium adhibere possit, & suæ curæ cōmissos præservare ab omnibus, quæ nocitura sunt.

12 *c* Perutile erit, esse Domi aliquem † virum fidelē, & in rebus spiritualibus sufficienter versatum, qui instruat eos ac doceat, quomodò & interiùs & exteriùs sese habere debeant, & ad id eos hortetur, & in memoriam redigat, & amãter admoneat: quē omnes, qui in Probatione sunt diligant, ad quē in suis tentationibus confugiant, cui confidenter sua omnia detegãt; & à quo consolationem

I ¶ *Conveniēter non posset fieri propter multitudinem, vel quòd aliquis ab alio Cōfessario magis, quàm ab ordinario juvari posse videretur, propter causas quæ possent accidere; quas considerabit Superior, & quod in Domino judicaverit convenire, providebit.*

K ¶ *Hic erit Magister Noviciorum, vel quem Superior ad hoc munus ut aptiorem constituet.*

a Inf. §. 12. & Q.

b P. 4. c. 10. §. 5.

c P. 4. c. 10. §. 7.

& auxilium in omnibus sperent in Domino. Et admoneantur quòd nullam debeant celare tentationem, quam huic, vel *a* Confessario, vel *b* Superiori non aperiant; imò verò totam animam suam illis integrè manifestam esse pergratum habeant: nec solùm defectus aperiant, sed etiam *c* pœnitentias, vel mortificationes, & devotiones, ac virtutes omnes, voluntate purâ optantes ab illis dirigi, sicubi à rectitudine deflecterent, nolentes suo proprio sensu duci, nisi conveniat cum judicio illorum, quos Christi Domini Nostri loco habent.

a Suprà §. 11. & inf. Q. *b* Exa. c. 4. §. 34 &c. & p. 4 c. 10. §. 5. & p. 6. c. 1. §. 2. *c* Inf. c. 2. §. 5. & Exa c. 1. §. 6. & p. 6. c. 3. §. 1.

13 Antevertere oportet tentationes, adhibitis earum cõtrariis: ut cùm quis animadvertitur ad superbiam esse propensus, exerceri is debet in rebus abjectioribus, quæ ad humiliandum ipsum utiles futuræ videantur; & sic de aliis pravis animæ propensionibus.

14 Præterea honestatis & decentiæ ratione convenit † feminas non ingredi Domos nostras, nec Collegia, sed tantùm Ecclesias: & ar-

L ¶ *Ut feminæ non ingrediantur Domos, nec Collegia Societatis,*

L *ferè semper debet observari. Sed si illæ eximiâ charitate, vel auctoritate simul cum charitate essent conspicuæ; prudentia Superioris justas ob causas, ut illæ (si id optarent) videndi gratiâ ingrederen-*

M ma nulla, nec † instrumenta rerum vanarum Domi haberi; sed tantùm ea, quæ faciunt ad finem illum divini servitii & laudis, quem sibi præfixit Societas.

gredderentur, posset dispensare.

M § *Cujusmodi essent instrumenta ad ludendum, vel ad rem musicam, libri etiam profani, & alia id genus.*

15 N † In *a* correctionibus & pœnitentiis injungendis qui modus teneri debeat, prudenti charitati Superioris, & eorum quos sibi substituerit, relinquetur: qui in eis rationem habebunt dispositionis personarum, & ædificationis universalis & particularis earum, ad gloriam Dei. *c* Pœnitentias verò hujusmodi promptâ voluntate quisque admittere deberet, cum vero emendationis, & spiritualis profectus desiderio, etiam si propter defectum non culpabilem injungerentur.

N § *In correctionibus (licet prudentia rebus particularibus adhibita hũc ordinem mutare possit) est advertendũ,* b *quòd primò in charitate ac dulcedine, qui peccant, sunt admonendi: secundò in charitate quidem, sed eo tamen modo, ut eis confusio & rubor iniiciatur: tertiò amori, ea quæ timorem in-*

a P. 9. c. 2. § 4. & c. 3. § 11.

b P. 8. c. 1. G.

c Exa. c. 1. § 6. & c. 4. § 33. & 41.

16 *d* Syndicus Domi constituatur: cujus erit officium, observare in omnibus quod

d P. 4. c. 10. § 7. & c. 17. § 7.

incutiant, adiicientur. De publicis autem defectibus publica debet esse pœnitentia; iis tantùm, quæ ad omnium ædificationem faciunt, declaratis.

quod ad honestatem & decentiam externam pertinet; Ecclesiam & Domum perlustrando; & si quid non conveniat, adnotando, & Superiori referendo, vel eumdem qui errat commonefaciendo; si id facultatis ei, ut utiliùs in Domino suo fungatur officio, tribuetur.

a Inf. c. 2. G. & Exa. c. 4. §. 32.

17 Curent *a* omnes ex morbis corporis fructum capere, non solùm sibi, sed etiam ad aliorum ædificationem; non impatientes aut morosos se exhibendo, sed potiùs patientiam magnam habendo & præ se ferendo, ac obedientiam Medico & Infirmario præstando, verbis piis ad ædificationem facientibus utendo, quæ ostendant ægritudinem acceptari ut donum de manu Creatoris ac Domini Nostri; quandoquidem non minus donum est, quàm sanitas.

b P. 4. c. 5. §. 4. & c. 14. §. 1. & p. 8. c. 1. §. 8. & K & p. 10. §. 9.

18 Idem *b* sapiamus, idem, quoad ejus fieri possit, dicamus omnes, juxta Apostolum. † Doctrinæ igitur dif-

O

O ¶ *Nova opiniones admittendæ non sunt: & si quis ali-*

ferentes non admittantur. nec verbo in concionibus vel lectionibus publicis, nec scriptis libris (*c* qui quidem

c P. 4. c. 6. O. & p. 7. c. 4. §. 11.

dem edi non poterunt in lucem, sine approbatione atque consensu Præpositi Generalis; qui eorum examinationem saltem tribus committat, sanâ doctrinâ, & claro judicio in eâ facultate præditis) imò & judiciorum de rebus agendis diversitas, quæ mater esse solet discordiæ, & inimica unionis voluntatum, quantum fieri potest, evitari debet. *b* unio verò & conformitas mutua diligentissimè P curanda est; † nec, quæ ei adversantur, permittenda: quò juncti invicem fraternæ charitatis vinculo, meliùs & efficaciùs possint se divino obsequio, & auxilio proximorum impendere.

19 Quia ad progressum in virtutibus faciendum multum confert antiquiorum exemplum, quo reliqui ad eorum imitationem ani-

aliquid sentiret, quod disceparet ab eo, quod Ecclesia & ejus Doctores communiter sentiunt; suum sensum definitioni ipsius Societatis debet subjicere: a *ut in Examine declaratum est. In opinionibus etiam, in quibus Catholici Doctores variant inter se, vel cõtrarii sũt, ut cõformitas etiã in Societate sit, curãdũ est.*

P ¶ *Ferenda nõ est inter illos domesticorũ perturbatio, vel ira mutua: & si aliquid hujusmodi accideret, curetur, ut statim cũ satisfactione debitâ in gratiam invicem redeant.*

a Exa. c. 3. §. 11.

b P 8. c. 6. § 8.

animentur; qui præest aliis (si aliter peculiares ob causas non judicaretur convenire) & omnes alii Sacerdotes, qui ei videbuntur, aliquando intra annum, officium, vel officia eorum, qui inserviunt Domi, ad tempus aliquod obibunt: quò aliis gratius reddatur hujusmodi ministerium, in quo ad majus Dei servitium & gloriam sunt constituti.

a Exa.c.4. §.15.

a Explicetur aliquot diebus in singulis hebdomadibus doctrina Christiana, ac† *b* modus benè & cum fructu confitendi, communicandi, Missam audiendi, & in eadem ministrandi, orandi itidem, meditandi, & legendi pro captu uniuscujusque tradatur: curetúrque non solùm ut addiscant quæ conveniunt, sed etiam ut memorià teneant, & exerceant quæ didicerint: omnesque suum tempus rebus spiritualibus impendant, & devotioni quærendæ pro mensurâ gratiæ Dei ipsis communicatæ insistant: 20

b P.4.c.4.B. & C.

c Sup.§.11.

d Sup.§.11. & p.6.c.3. §.2.

Q § *Præter modum benè confitendi*, c *tempus etiam eis designetur, intra quod si ad confessionem nō accederēt, subtrahatur eis cibus corporis, donec cibū spiritus sumāt. Qui* d *autem alii, quàm suo Confessario designato cōfiterentur, debet postmodùm (quantum recordari poterit) eidem suo Confessario* Q

to-

totam suam conscientiam aperire; ut nihil ignorando, quod ad eam pertineat, meliùs in Domino possit eumdem juvare.

R sistant: ad quod † conferet a aliqua exercitia spiritualia illis, qui nondum se exercuerunt in eis, vel omnia tradere, prout unicuique convenire in Domino judicabitur.

21 b Convenit omnes exerceri (si aliquem Superior

R ¶ Cum iis, qui ex se exercitiorum spiritualium intelligentiam habēt, & in ipsis facilè progrediuntur, ac methodum in eisdem benè procedendi habēt, vel qui aliis occupationibus distinentur, poterunt omnino, vel certè ex parte, Superiores in communibus hujusmodi Regulis dispensare.

a Exa. c. 4. §. 10.

b Sup. §. 5. & Exa. c. 4. §. 25. & p. 4. c. 8. §. 3. & p. 10. §. 3.

Quosdam, qui quamvis ad spiritualia exercitia apti sint, c nondum tamen ea sunt experti, operæpretiū erit aliquando juvare, ad particulares considerationes descendēdo, quæ ad timorem & amorem Dei ac virtutum, & ad executionem earum, prout ratio convenire docuerit, incitent.

c P. 4. c. 4. B.

Eis, qui ad hujusmodi exercitationes apti non esse viderentur (qualis ex Coadiutoribus Temporalibus aliquis esse posset) proponi debent ea, quæ ipsorum captui conveniant, & quibus ad servitium Dei ac Domini nostri illi juventur.

S non eximeret) † in concionibus

S ¶ Qui Domi concio-

nantur, reprehensionem alicujus ex fratribus domesticis, vel ipsius Societatis non attingant. Idem caveant qui in Ecclesiis concionantur, nisi priùs Superiorẽ eâ de re consuluerint; quàm-vis possit unusquisque & se & fratres suos simul ad progressum in majori obsequio Dei (quod potiùs in domesticis, quàm in publicis in Ecclesiâ concionibus convenit) excitare.

nibus domesticis: ut præterquàm quòd utiliter in hoc expendetur aliqua hora à prandio, animentur, & aliquem usum comparent (quod ad vocem, & modum attinet, & ad reliqua) & ut specimen etiam ejus talenti, quod in hoc genere Dominus eis communicat, præbeant; & ut suos bonos conceptus ad suam, & proximorum ædificationem exprimant, de iis crebrò tractantes, quæ ad sui abnegationem, & in virtutibus profectum, & omnimodam perfectionem attinent; ad ea se invicem exhortando, & præcipuè ad unionem & charitatem fraternam.

22 Magnoperè *a* conferet, devotè, quoad fieri poterit, ea munera obire, in quibus magis exercetur humilitas & charitas. Et in universum loquendo, quantò aliquis se † arctiùs Deo adstrinxerit, & liberaliorem erga

a Exa.c.4.§.28.

T

T ¶ *Conjungi magis cũ Deo, ac liberalem*

erga summam Majestatem se præstiterit; tantò eum in se liberaliorem etiam experietur; & ipse in dies magis idoneus erit ad gratias, & dona spiritualia uberiora recipienda.

23 Expedit in primis ad profectum, & valdè necessarium est, ut omnes perfectæ Obedientiæ se dedant, Superiorem (quicumque ille sit) *b* loco Christi Domini Nostri agnoscentes, & internâ reverentiâ & amore eum prosequentes: *c* nec solùm in executione externâ eorũ, quæ injũgit, integrè, promptè, fortiter, & cum humilitate debitâ, sine excusationibus, & obmurmurationibus obediãt,

lem se in eum exhibere, a est se totum immobiliter divino servitio mãcipare: quod illorum est, qui votis emissis Deo se dedicant. Quamvis autem id multùm juvet ad uberiorem gratiam accipiendam; nemini tamen praecipiendum est, ut id agat; nec primo biennio quisquam ullo modo ad id compellatur.

d *Quòd si sponte ex suâ devotione ad vota sua ante biennium ex actum emittenda moverẽtur, nec in manibus cujusquam ea admitti, nec solemnitas adhiberi debet: sed quisq; in secreto animi sui id offerat Deo ac Domino Nostro. At cùm id sint facturi, convenit ut formulam, quæ consuevit in votis simplicibus*

a Exa.c.4.§.1.

b P.4.c.10.§.5.& p.6.c.1.§.1.& 2.& p.7.c.2.§.1.& A.&I.& p.8.c.1.D.& p.9.c.3.§.20.

c P.6.c.1.§.1.& C.

d Exa.c.1.E.& p.5.c.4.§.6.

simplicibus observari, & scriptum habeant quod Deo promiserunt, ad suam memoriam confirmandam.

V ¶ Conferet, ut Superiores aliquando occasionē praebeant iis qui probantur, exercendi Obedientiae & Paupertatis virtutem, eosdem tentando ad majorem ipsorum utilitatem spiritualem, eo modo, quo Dominus Abraham tentavit; ut specimen virtutis suae praebeant, & in eadem crescant. In eo tamē, quoad ejus fieri possit, mēsura & proportio juxta uniuscujusque vires

a Inf.§.27.& Exa.c.4.§.46.& p.5.c.2.§.1.
b P.4.c.10.§.5.& p.6.c.1.§.1.
c P.6.c.1.§.1.& B.
d Exa.c.4.§.29.30.& 31.& E.& p.4.c.10.§.8.

licet † difficilia, & secundùm sensualitatem repugnātia jubeat; verùm etiam conentur interiùs resignationem, & a veram abnegationem propriae voluntatis & judicii habere; b voluntatem ac judicium suum cum eo, quod Superior vult & sentit, in omnibus rebus (c ubi peccatum non cerneretur) omnino conformantes, propositâ sibi voluntate, ac judicio Superioris, pro regulâ suae volūtatis & judicii; quò exactiùs conformentur primae ac summae regulae omnis bonae voluntatis & judicii, quae est aeterna bonitas & sapientia. V

d Et ut magis in Obedientiae virtute se exerceant, convenit, atque etjam valdè necessarium est, ut non solùm Superiori Societatis, vel Domus, sed etjam 24

jam ſubordinatis Officialibus, qui ex illo auctoritatẽ acceperunt, in iis omnibus, in quibus ſuper ipſos poteſtatem habent, obediant: & aſſueſcant non intueri, quis ille ſit, cui obediunt; ſed potiùs quis ille, propter quem, & cui in omnibus obediunt, qui eſt Chriſtus Dominus.

res, ut diſcretio dictabit, obſervetur.

25 Diligant *a* omnes Paupertatem, ut matrem; & juxta menſuram ſanctæ diſcretionis ſuis temporibus ejus effectus aliquos experiantur; &, ut in Examine dictum eſt, *b* parati ſint poſt primum annum exactum ad temporalia bona diſtribuenda, quandocumque à Superiore injunctum id fuerit; & eâ ratione ſervatâ, quæ ipſis in *c* Examine propoſita fuit.

a P.6.c.2.§.2. & p.10.§.5.

b Sup.§.7.& Exa.c.4.§.2. 3 & 5.

c Exa.c.4.§. 2.

26 Omnes rectam habere intentionem ſtudeant non ſolùm circa vitæ ſuæ ſtatũ, verùm etiam circa res omnes particulares, id ſemper in eis ſincerè ſpectantes, ut ſerviant & placeant divinæ bonitati propter ſeipſam, & propter charitatẽ, & eximia beneficia, quibus prævenit nos, potiùs quàm ob timorem pœnarum, vel ſpem præmiorum (quamvis hinc etiam juvari debeant) & crebrò admoneantur ut in omnibus quærant Deum, exuentes ſe, quantum fieri poteſt, amore omnium creaturarum; ut affectum univerſum in ipſarum Creatorẽ con-

conferant, eum in omnibus creaturis amã-do, & omnes in eo, juxta sanctissimam ac divinam ipsius voluntatem.

27 *a* Studium in quod incumbent, qui in Domibus Societatis probantur, id esse debet, quod eos magis ad superiùs dictam abnegationẽ sui, & in virtutibus ac devotione profectum juvabit.

a Sup. §.23. & Exa. c.4. §.46.

X † Studia *b* verò litterarum, in universum loquendo, in Domibus non erunt; nisi cum quibusdam, peculiaribus de causis, dispensatione opus esse videretur. *c* Collegia enim ad litteras addiscendas sunt; Domus verò ad eas, quas didicerint, exercendas; vel ad præparandum earum fundamentum, humilitatis scilicet, ac omnis virtutis in iis, qui operam eis sunt daturi.

b Exa. c.7. §.1.

c Par.4. procem. & c.8. §.1. & c.11. §.1. & p.10. §.4.

X ¶ *Quamvis, in genere loquendo, studia litterarum in Domibus Societatis non teneantur; quicumque tamen prædicationi, & Confessionibus audiendis vacant, studium adhibere possunt ad ea, quæ ipsis usui futura sunt. Et si alicui particulariter conveniret aliis etjam rebus studere, prudentiæ Superioris relinquitur, ut id con-*

28 Sit qui singulis hebdomadibus, vel saltem decimo quinto quoque die, hæc & similia omnibus in memoriam redigat; vel illi hæc legere teneantur: ne pro nostræ fragilis naturæ con-

conditione obliti, ab eorum executione cessent. Et alii quoties singulis annis omnes à Superiore sibi pœnitentias injungi propter defectum observationis Regularum petant; ut hæc cura indicium sit illius, quam de suo profectu spirituali in viâ Dei quisque habet.

consideret, & in eo dispenset.

De conservatione Corporis.

CAPUT II.

1 VT nimia sollicitudo in iis, quæ ad corpus pertinent, reprehensibilis est; ita *a* cura moderata tuendæ ad divinum obsequium valetudinis ac virium corporis laude digna, & ab omnibus adhibenda est. & eâ de causâ, cùm animadverterint aliquid sibi nocere, vel quid aliud necessarium esse circa victum, vestitum, habitationem, officium, aut exercitationem, & sic de aliis rebus, admoneant omnes eâ de re Superiorem, vel quem ad id Superior constituerit; duo interim observantes: Primum, ut antequàm ad eum quid referant, se ad orandum recipiant; & *b* post orationem, si senserint rem deferendam ad Superiorem, id faciant: Alterũ, ut cùm verbo, aut

a Sup.c.1.§.1.& p.4.c.4.§.1.& p.6.c.3.§.1.& p.10 §.13.& C.

b Exa.c.8.A.

aut scripto brevi (ne excidat memoria) Superiori rem exposuerint, ei totam curam rei expositæ relinquant; & quidquid ille statuerit, optimum ducant; † nec contendere, aut urgere per se, vel alium(sive concedatur quod petitur, sive non) pergant: quandoquidem sibi persuadere debent, id magis expedire ad divinum obsequium, ac suum majus bonum, quod Superiori, re intellectâ, in Domino visum fuerit. A

2 Statuatur *a* tempus quoad ejus fieri poterit, edendi, cubandi, surgendi, † quod communiter omnes observent. B

a P.4.c.10. §.9.

IN CAP. II.

A ¶ Licet qui exponit quod necessarium sibi existimat, nō debeat ex se idem denuò petere, nec urgere; si Superior tamen nondum satis intellexisset, & declarationem vellet majorem; ea quidem danda erit. Et si fortè ex oblivione non provideret, cùm tamen significasset se velle id facere; non erit abs re, debitâ cum modestiâ ei in memoriam reducere, vel repræsentare.

B ¶ Quamvis ordinem temporis in refectione & somno, ut plurimū, omnes observare debeant; si tamen peculiares ob causas alicui aliud conveniret, videat Superior, num dispensatione cum eo sit utendum, nécne.

3 C *a* In iis quæ ad victũ, † vestitum, & habitationem, & alia corpori necessaria pertinent, curetur cum divino auxilio, ut quamvis sit in quo probetur virtus & sui ipsius abnegatio; non desit tamen quo sustentetur natura, & ad divinum obsequium laudemque conservetur; habitâ convenienti ratione personarum in Domino.

C ¶ *In vestitu habenda est ratio ejus finis, qui est, ab injuriâ frigoris & ab indecoro defendi.* Ceterùm convenit, *ut* b *qui probantur, vestitus ratione, ad mortificationẽ & abnegationem sui, & ad mundum ejusq; vanitatem sub pedibus conculcandam juventur. Et id quidem, quantum, consideratâ naturâ, consuetudo, officium, & alia personarum circũstantia patietur.*

Cum Scholasticis approbatis, & iis qui studiis vacant, videtur in iis qua ad vestitum attinent, magis quàm cum iis qui probantur, ratio haberi posse decentia exterioris, & commoditatis propter studiorum laborem, & quia Collegia *reditus habent: quamvis superflua semper evitari oporteat. In particularibus verò, prout unicuique convenit, procedetur.*

a Exa. c. 4. §. 26. & p. 6. c. 2. §. 15. & 16. & M.

b Exa. c. 1. §. 13. & F. & p. 1. c. 4. §. 4.

4 D *c* Ut † non expedit tanto labore corporali quemquam onerari, ut spiritus obruatur, & corpus detrimentum patiatur; ita aliqua corporalis exercitatio, quæ utrum-

D ¶ d *A prandio, præsertim in æstate, per unius vel duarum horarum spatium per-*

c P. 10. §. 10.

d P. 4. c. 4. §. 1.

utrumque juvet, omnibus communiter convenit, etjam illis qui mentalibus exercitiis debent insistere, quæ quidem externis interrumpi deberent, & non continuari, nec sine mensurâ discretionis assumi.

5 Corporis *a* castigatio immoderata esse non debet, nec indiscreta † in vigiliis, & abstinentiis, & aliis

E

pœnitentiis externis, † ac labo-

F

permitti non debent, quoad ejus fieri poterit, corporis aut mentis graviora exercitia. Si quid verò necessitas postulabit, id quantâ poterit charitate erit & metiendum, & moderandum. Id autem temporis in aliis levioribus exercitiis occupari poterit. Sed nec extra hujusmodi horas labores nimiùm continuari sine aliquâ relaxatione, vel convenienti recreatione debebunt.

a P.10.§.10.

E ¶ b *Tempus somno tribuendum, in genere loquendo, intra sextæ & septimæ horæ spatium debere esse videtur: (nec sine indusiis dormiendū est, nisi necessitatis alicujus excusationem Superior admitteret) sed quia in tantâ varietate personarū ac habitudinum certa regula præscribi nequit, ut detrahatur, vel addatur huic tempori, Præpositi prudentiæ relinquetur: qui curabit, ut quisque quod necessitas naturalis exigit, retineat.*

b P.4 c.4 §.1. & p.6.c.2.§.16.

F ¶ *Quamvis unusquisque pa-*

laboribus; quæ & nocumentum afferre, & majora bona impedire solẽt. a Ideò suo Confessario detegi ab unoquoque cõvenit, quidquid in hac parte faciat: qui si judicat excedi mensuram, aut certè dubitat de excessu, illum ad Superiorem remittat. Hæc autem omnia eò fiunt, ut clariùs procedatur, & in animis corporibusque nostris Deo Domino Nostro major gloria deferatur.

a Sup.c.1.§.12.& Exa.c.1.§.6.& C.& p.6.c.3.§.1.

6 Sit aliquis Domi, qui præsit in iis, quæ ad corporis bonam valetudinem pertinent, tum conservandam in sanis (& quidem in iis præsertim, qui ex ætate, vel aliis de causis sunt debiliores) tum restituendam in

G ægrotãtibus, † cui debeant omnes, si malè se habere extraordinariè senserint, id referre, ut de remedio, prout charitas exigit, convenienti provideatur.

7 In iis quæ pertinent ad rerum

paratus esse debeat ad quodvis officium assumendum quod ei fuerit impositum; animadvertendum tamen erit, in illis, quæ robustiores ac fortiores homines requirũt (qualia sunt officia Sacristæ, Ianitoris, atque Infirmarii) ut ii homines qui corporis habitudine juxta officiorum rationem præditi sunt, quantum fieri potest, constituantur.

G § *Cura habeatur ægrotorum magna, quorum ægritudo simulatque Infirmario in-*

Indicata fuerit, si senserit ille rem esse alicujus momenti, Superiorem admoneat: & vocetur Medicus, qui unus tantùm ordinariè esse debet; si in casibus quibusdam Superiori aliud non videretur. rerum temporalium conservationem, præter curam illam, quam omnibus charitas & ratio imponit, æquum erit, alicui peculiariter demandari hoc munus; ut tamquàm bona Domini Nostri IESV Christi propria ea curet. Ad alias etiam functiones necessarias, & eas præcipuè,

a P.6.c.2.§.16.

a *Observetur autem tam in victus ratione, quàm in medicinis quod Medicus præscripserit, quantum fieri poterit; nec infirmus in his quidquam curet:* b *sed illud potiùs studeat, ut patientiam & obedientiam exerceat, relictâ curâ reliquorum omnium Superiori, ac ejus ministris, per quos à divinâ providentiâ regitur.*

b Sup.c.1.§.17.& Exa.c.4.§.32.

c Exa.c.4.§.35.& p.4.procem.A.& p.7.c.1.§.1.& c.2.H.

c *Et quamvis nostræ vocationis sit diversa loca peragrare, & vitam agere in quavis mundi plagâ, ubi majus Dei obsequium, & animarum auxilium speratur; nihilominùs tamen si experimento comperiretur aliquis ferre non posse alicujus regionis cœlum, & malè habere continenter cerneretur; Superiori considerandum relinquitur, num ille migrare aliò debeat, ubi meliùs habens corpore, impensiùs divino servitio vacare possit. Non erit tamen ipsius infirmi, hujusmodi*

mutationem

mutationem postulare, nec animi propensionem ad eam ostendere; sed Superioris curæ id relinquetur.

H † quæ honestiùs Domi, quàm foris fiunt, curandum est, ut a Officialium necessarius numerus constituatur. Et expedit ut hujusmodi officia Coadjutores Temporales, si ea ignorent, addiscant: omnia ad majorem gloriam Dei, Creatoris & Domini Nostri semper dirigendo.

H¶ Officiales in iis quæ Domi honestiùs quàm foris fiunt intelliguntur, Lotor pannorum lineorum, Tonsor, & hujusmodi; quos esse Domi, si fieri posset, expediret.

a P.1.c.2.§.2. & A.& p.4. c.3.§.2.& c.10.§.6.

QVARTA PARS

De iis, qui in Societate retinentur, instruendis in litteris, & aliis, quæ ad proximos juvandos conferunt.

PROOEMIVM.

a Inf. c. 5. §. 1. & c. 6. §. 1. & c. 12. §. 1. & Exa. c. 1. §. 2. & p. 1. c. 2. §. 8. & p. 3. c. 1. § 9. & p. 7. c. 1. §. 1. & p. 10. §. 2.

1 CVM a scopus, ad quem Societas rectà tendit, sit suas ac proximorum animas ad finem ultimum consequendum, ad quem creatæ fuerunt, juvare; cumque ad id præter vitæ exemplum, doctrina & modus eam proponendi sint necessaria; postquàm in iis, qui admissi sunt ad Probationem, jactum esse videbitur abnegationis propriæ, & profectus in virtutibus necessarii conveniens fundamentum, de litterarum ædificio, & modo eis utendi agendum erit: quò juvare possint ad magis cognoscendum, magisque serviendum Deo Creatori ac Domino

A mino Nostro. † Ad hoc *a* Collegia, & aliquando etjam Vniversitates, vel Studia generalia Societas amplectitur: in quibus qui bonum sui specimen in Domibus dum probarentur, præbuerunt, nec tamen doctrinâ ad nostrum Institutum necessariâ satis instructi accesserunt; in eâ & in aliis rebus, quæ ad juvandas animas conferũt, instruantur. Priùs ergo de iis quæ ad Collegia; deinde de iis quæ ad Studia generalia pertinent, dicetur, cum eo favore, quem divina Sapientia ad majorem gloriam laudemque suam nobis dare dignabitur.

a Inf. c. 3. §. 1. & c. 11. §. 1. & p. 3. c. 1. §. 27. & p. 10. §. 4.

DECLAratio in Prooemiũ quartæ partis.

A ¶ CVm scopus ac finis, ad quem tendit hæc Societas, sit b *varias mundi partes ex Obedientiâ summi Vicarii Christi Domini Nostri, vel Superiorũ ejusdem Societatis peragrãdo, verbum Dei prædicare, Confessiones audire, & reliquis quibuscumque poterit mediis uti, Divinâ gratiâ aspirante, ad animas juvandas; necessariũ esse, vel in primis rationi consentaneum visum est,* c *ut qui in eam sunt ingressuri, viri sint vitæ probitate, & litterarum eruditione ad id officium idonei. Et quia boni simul & eruditi pauci inveniuntur, si cum aliis comparentur; & ex paucis major*

b Exa. c. 4. §. 35. & p. 3. c. 2. G. & p. 7. c. 1. §. 1. & A. & c. 2. H.

c P. 1. c. 1. §. 3. & p. 8. c. 1. §. 2. & B. & p. 10. § 7.

jor pars jam à susceptis laboribus vellet conquiescere; perdifficile fore deprehendimus, hujusmodi hominibus, qui boni simul ac litterati essent, hanc Societatem augeri posse, tum propter magnos labores, quos ejus Institutum exigit, tum propter magnam sui ipsorum abnegationem. Ideò nobis omnibus, qui conservationem & incrementum ejus ad majorem laudem & obsequium Dei ac Domini Nostri cupiebamus, alia via tenenda esse visa est; admittendi nimirum juvenes, qui bonorum morum & a *ingeniorum indole spem facerent, quòd in probos simul ac doctos viros, ad colendam Christi Domini Nostri vineam essent evasuri:* b *admittendi etiam Collegia, cum iis conditionibus, quæ in litteris Apostolicis continentur, sive in Universitatibus, sive extra illas fuerint; & quidem si in Universitatibus, sive illæ Societatis curæ commissæ sint, sive non. Hac enim ratione nobis in Domino persuademus, ad majus divinæ Majestatis obsequium fore, si & numero augeantur, & in litteris ac virtutibus progressum faciant ii qui eidem obsequio se totos impendunt. Primò ergo de iis, quæ ad Collegia pertinent; deinde de iis, quæ ad Universitates, agetur. Et quod ad Collegia, primo loco de iis, quæ ad Fundatores; Secundo de iis, quæ ad Collegia jam fundata, quoad materialia vel temporalia bona eorum pertinent; Tertio de Scholasticis, qui in eisdem studiis vacant, admittendis, conservandis, litteris & aliis mediis*

a Inf. c. 3. §. 2. & p. 1. c. 3. §. 13. & p. 5. c. 2. §. 5.

b Inf. c. 2. §. 1. & c. 11. §. 1. & 2. & p. 9. c. 3. §. 17.

ad

ad proximum juvandum promovendis, & à studiis educendis; Quarto de iis, quæ ad gubernationem eorum pertinent.

De memoria habenda Fundatorum, & benè de Collegiis meritorum.

CAPUT I.

1 QVONIAM valdè æquum est, ut (quod in nobis erit) illorum devotioni ac beneficentiæ correspondeamus; quibus Divina bonitas ad fundationem ac dotationem Collegiorum utitur ministris; Primùm in quovis nostræ Societatis Collegio perpetuò singulis hebdomadibus Missa semel pro ejus Fundatore & benefactoribus vivis & mortuis celebretur.

2 Initio item cujusque mēsis omnes Sacerdotes, qui in Collegio fuerint, pro eisdem semel offerre idem Sacrificium perpetuò debeant. Singulis insuper annis, eo die quo Collegii cujusque possessio Societati A tradita est, † cum *a* solemnitate

IN CAPVT Primum Quartæ Partis. De memoriâ habendâ Fundatorum.

A SOlemnitas *a* P. 6. c. 3. B.

nitate Missa pro Fundatore & benefactoribus celebretur: & id temporis in eodem Collegio quicumque Sacerdotes adfuerint, eodem sua referent Sacrificia.

eo modo intelligatur, qui Societati sit usitatus, & in eo loco, ubi Missa celebratur.

3 Eodem die candela cerea Fundatori offeratur, † aut uni ex suis, qui ipsi sit cognatione proximè conjunctus, aut illi demum quem ipse Fundator designaverit: in quâ candelâ armorum Fundatoris, aut devotionis insignia extent.

B ¶ Si in loco ubi hujusmodi Collegium institutum est, temporis successu non esset aliquis de posteritate Fundatoris, mitti cãdela poterit aliò, ubi ex ejus progenie aliquis inveniretur; vel in altari constitui poterit, ubi divinum Sacrificium celebratur, nomine & loco Fundatoris hujusmodi.

C † Illâ verò testabitur Societas, quam Fundatori in Domino debet, gratitudinem.

C ¶ Per hujusmodi candelam, significatio sit gratitudinis erga Fundatores tenenda; non juris patronatus, vel actionis ullius, quæ illis, aut

4 Cùm primùm Societas in Collegii alicujus possessionem venerit, Præpositus Generalis curet indici per universam Societatem, ut quilibet Sacerdos ter Sacrum

crum faciat pro superstite Fundatore ipsius Collegii, ac benefactoribus: ut illos suâ benignitate Dominus in rebus omnibus dirigat, & suis donis semper augeat. Rursus, † cùm ex hac vitâ illi excesserint, curabit idem Præpositus Generalis, ubi primùm resciverit, ut per totam Societatem singuli Sacerdotes ter Sacrum pro animabus illorum faciant. Quoties autem dictum est, Missas esse à Sacerdotibus celebrandas; ceteri omnes, qui in Collegiis degunt, ac Sacerdotes non sunt, ad eamdem illam intentionem orare debent: quandoquidem ejusdem gratitudinis nomine utrique obligantur in Domino.

aut eorum successoribus, ad Collegium vel ejus bona temporalia competat. nihil enim tale erit.

D ¶ *In Communitatibus, vel Rebus publicis, quæ nõ moriuntur, dicentur hujusmodi Missæ pro earum defunctis; & pro illis præsertim, qui de nobis meliùs meriti sunt in Domino.*

5 Fundatores præterea ac benefactores Collegiorum, participes peculiariter efficiuntur omnium bonorum operum, quæ tum in ipsis Collegiis, tum in reliquâ Societate Dei gratiâ fiunt.

6 † In universum autem tum Fundatoribus, tum etjam

E ¶ *Quod dictum est, obser-*

servari omnino conveniet erga eos, qui completa Collegia facient. Cum iis autem, qui aliquod duntaxat principium dederint, ea pars eorum, quæ diximus, præstabitur, quam Præpositus Generalis præstandam in Domino judicaverit.

jam ipsorum necessariis, & quoad vivunt, & postquàm objerint, peculiariter sese devinctam esse Societas ex charitate cognoscat: ut omni officio illos prosequatur, quod à nobis præstari juxta minimam hanc nostram professionem, ad divinam gloriam possit.

De iis, quæ ad res temporales Collegiorum pertinent.

CAPUT II.

a Supra proœm. A. p. 9. c. 3. §. 17.

AD *a* Collegia quæ liberè Societati offeruntur, ut juxta suas Constitutiones omnino eis utatur, admittenda; Præpositus Generalis, nomine totius Societatis, plenam potestatem habebit. 1

b Inf. c. 11. §. 2. & A. & p. 9. c. 3. §. 17.

Si Fundator *b* aliquas conditiones exigeret, ordini ac modo procedendi Societati consueto non omnino consentaneas; eidem Præposito Generali (auditis senten- 2

tiis

tiis aliorum, *a* quos ipse de hujusmodi rebus meliùs judicare censebit) considerandum relinquatur, an omnibus perpensis utile sit futurum Societati ad finem divini servitii, quē sibi præfixit, hujusmodi Collegium admittere, nécne. *b* Sed si temporis decursu se gravari eo onere animadvertet Societas, poterit ipsa in Congregatione generali id proponere, & statuere ut relinquatur Collegium hujusmodi; vel prospicere, ut onus temperetur; vel certè, ut ad onus id ferendum vires majores præbeantur. Hoc tamen dictum sit, si ante Congregationem hujusmodi Præpositus Generalis huic incommodo, prout in Domino convenit, non occurrerit.

a Inf.c.11.§.2.

b P.9.c.3.§.17.

3 *c* Ad relinquenda, vel alienāda Collegia, aut Domos jam admissas, A † Præpositus Generalis simul cum ipsâ Societate potestatem habebit. Cùm enim id sit perinde, ac si membrum ab ejus corpore præscinderetur, & res alioqui perpetua & majoris momenti sit; cum eâ universâ communicari meliùs est.

c Inf.c.10.§.2.& c.11.§.2.& p.8.c.2.§.2.& p.9.c.3.§.5.17.& 18.

IN CAP. II.

De iis, quæ ad Collegiorum res temporales pertinent.

A ¶ *Præpositus Generalis simul cum Societate, nū admissa jam Collegia vel Domus relinqui debeant, an retineri, statuat. Id*

ta-

tamen in Congregatione generali fieri posset; & etiam sine illâ, missis nimirum suffragiis ab iis, qui jus habent suffragii. Et tunc non potest Societas, nec ejus Generalis, quod sic relinquitur, vel ejus partem ullis extra Societatē hominibus donare. Sed si ipsa curam, quam habebat reliquerit, poterunt qui aliàs hanc auctoritatem sibi in fundatione reservaverint, pro suâ devotione ad aliud opus applicare id quod sic relictū fuerit. Si verò hujusmodi nō intercesserit reservatio, poterit procedere Societas juxta suum Institutum, prout ad Dei gloriā magis convenire judicabit.

B § *De non admittēdis obligationibus, & cet. sic intelligitur, quòd Missarum obligationes, vel hujusmodi, quæ assignato reditus commensuratæ videantur, assumi nequeūt. Non tamē perinde inconveniens existimatur, aliquam facilem & exiguam obligationem*

a P.6.c.3.§.5.& 6.& C.

4 In *a* Collegiis Societatis † nec curæ animarum, nec obligationes ad Missas celebrandas, neque aliæ hujusmodi admittantur; quæ à studiis distrahere admodùm, & ea quæ in illis ad divinum obsequium quæruntur, impedire solent: quemadmodùm neque in Domibus aliis, vel Ecclesiis Societatis Professæ, quæ quoad ejus fieri potest, expedita ad Sedis Apostolicæ missiones obeundas, aliaque opera ad Dei obsequium & animarum auxi- B

tionem (quæ tamen non sit animarum cura) admittere; si causa sufficiens ad id moveret, præsertim si res hujusmodi esset, quæ distractionis & occupationis perexigua, aut nullius futura esset. In Domibus autem Professorum, quando nec illæ reditus ullos habent, nec ipsi stabilem habitationem, hujusmodi obligationes non tolerantur. De aliis obligationibus Lectionum vel Lectorum non hîc agitur: verumtamen a *& hæ ipsæ in Collegiis, & Vniversitatibus non sine magnâ consideratione, nec ultra limitem, quem Præpositus Generalis convenire ad commune bonum, & ipsius Societatis ad Dei & Domini Nostri gloriam judicaverit, assumentur.*

a Sup. §. 2. & inf. c. 11. § 2. & A.

auxilium esse debet.

5 C † *b* Possessionem Collegiorum cum rebus temporalibus quæ ad ipsa spectãt, capiet Societas; *c* & Rectores qui ad id munus conveniens habeant talentum, constituet: qui curam suscipiant conservandi, atque administrandi res ipsorum temporales; ac provideant necessitatibus tam materialis ædificii, quàm Scholarium qui in ipsis Collegiis de-

C ¶ *Societas in usum Scholasticorum suorum juxta litteras Apostolicas redituum administrationem exercebit per Præpositum Generalem, vel Provincialem, vel alium, cui Generalis id commiserit, ad defendendas & conser-*

b Inf. c. 10. §. 1. & 2. & p. 9. c. 3. §. 3.

c Inf. c. 10. §. 3. & 5. & p. 9. c. 3. §. 3. & 14.

conservandas possessiones, & reditus Collegiorū, etiam in judicio, cùm id conveniens, vel necessarium fuerit. Ac ejusdem Præpositi erit, vel eorum quibus ille facultatē dederit, admittere quidquid præterea Collegiis ad sustentationē & incremētum eorum in rebus temporalibus donaretur.

a Exa.c.1.B.

D ¶ a *Qui disponuntur ut ad Collegia mittantur, illi sunt, qui in Domibus Probationum versantur; & qui ex Domibus Societatis Professæ, vel Domibus Probationum ad studia mittuntur.*

D degunt; † eorumque, qui disponuntur ut ad illa admittantur,

b P.9.c.3.§.16.& c.6 §.12.& H.

E ¶ b *Qui negotia Collegiorum extra ea gerunt, in primis intelliguntur Procuratores, qui in summi Pontificis, vel aliorum Principum curiâ negotia Societatis gerunt. Verùm quid ad hos, & alios sumptus necessarios contribui debeat, Præpositus Generalis servatâ proportione debitâ per se vel alium id statuet.*

E mittantur; atque † eorum etiam, qui extra Collegia gerunt illorum negotia.

c Inf.c.10.§.3.& p.9 c.3.& 4.& 15.& C.

c Totius verò administrationis ratio Rectoribus constet: ut eam reddere, quando, & cui per Præpositum Generalem constituetur, possint.

d Inf.c.10.§.1.& Ex.c.1.§.4.& p.6.c.2 §.3.& p.9.c.3.§.18.& c.4.§.7.& D.& p.10.§ 4.

F ¶ *Cùm dicitur, non posse Societatē*

F At † Generalis d cùm nec in suum, nec in ullorum consanguineorum

neorum suorum, nec in Professæ Societatis usum bona temporalia Collegiorum possit convertere; eò puriùs sese in eorum superintendentiâ ad majorem gloriam & servitium Dei gerere poterit.

6 In iis Collegiis quæ duodecim Scholasticos (præter Præceptores) ex propriis reditibus alere possunt, ob majorem populi ædifica-

G tionem † nec petātur eleemosynæ, nec illæ, aut dona ulla

Professam, vel ejus Præpositũ Generalem juvari reditibus Collegiorum, intelligendum est juxta litteras Apostolicas, quòd non possint in proprios ipsorum usus reditus converti. a *Possunt nihilominùs expendi in usum illorũ, qui Collegiis utiles fuerint: cujusmodi sunt Administratores, Concionatores, Lectores, Confessarii, Visitatores, & alii Professi, vel similes personæ, quæ spirituali vel temporali Collegiorum hujusmodi utilitati vacant.* b *Sine tali etiam causâ posset expendi aliquid, quod exiguum sit, cum quovis homine de Societate, mensâ per diem aliquem eum excipiendo, vel modicum quid viatici, cùm per Collegia in hanc vel illam partem transit, vel quid simile donando. Quod enim tam est exiguum ut nihilum ducitur, & scrupuli eximuntur, hinc quidem inhumaniter se habendi, inde verò contra Sedis Apostolicæ intentionem agendi.*

G ¶ *Quamvis hoc ita se ha-*

a Inf. c. 10. A. & p. 6. c. 2. §. 3. & 4. & C.

b P. 6. c. 2. C. & D.

habeat, si tamen benefactores essent, qui possessionẽ aliquam vel reditum dare vellent, admitti illa possent; ut tantò major numerus Scholasticorum, ac Præceptorũ ad majus divinum possent obsequium sustentari.

ulla oblata admittantur. Si reditus minores fuerint, quàm huic numero alendo sufficiant; admitti quidem, non autem peti aliquæ eleemosynæ possent; nisi tantâ paupertate Collegium premeretur, ut etiam petere, saltem à quibusdam, esset necessarium. Tunc enim (majus divinũ obsequium & universale bonum præ oculis semper habendo) peti eleemosynæ, *a* imò & ostiatim ad tempus, quandocumque necessitas id exigeret, emendicari poterũt.

a Exa.c.4.§.12.& 27.& p.6.c.2.§.10.

De Scholasticis qui in Collegiis Constituentur.

CAPUT III.

b Suprà procem.& inf.c.11.§.1.& p.3.c.1 §.27.& p.10.§.4.
c Exa.c.1.§.10.& p.5.c.2.§.5.& p.10.§.4.
d Exa.c.2.§.6.& p.1.c.3.§.2.& G.

1 QVOD ad Scholasticos attinet, ad quorum institutionem *b* Collegia assumuntur, in primis *c* quales esse debeant, ut ad ea vel mittantur, vel admittantur, considerare in Domino oportebit.

2 *d* Primùm omnium cum aliquo ex quinque

que illis impedimentis in primâ Parte di-
A ctis, † nullus in Collegio aliquo Societatis inter Scholasticos collocari poterit. Et præter Coadiutores ad ministeria vel auxiliũ Collegii *a* necessarios, reliqui hujusmodi esse debent, *b* ut secundùm rationem sperari possit, idoneos ad vineam Christi Domini Nostri exemplo ac doctrinâ excolendam, esse evasuros. Hi autem, quò magis ingeniosi, bonisque moribus ornati, & sani corpore ad ferendos studiorum labores fuerint, eò magis idonei, & citiùs ad Collegia mitti, vel in eisdem admitti possunt.

a Inf. c. 10. §. 6. & p. 1. c. 2. §. 2. & A. & p. 3. c. 2. §. 7.
b Supra. proœ. A.

IN CAP. III.

De Scholasticis, qui in Collegiis constituuntur.

A ¶ Q*vando aliquis factus esset idoneus à Christi Vicario, ut in aliquâ Domo Societatis manere possit; etiã idoneus esse intelligetur, ut in Collegiis habitet.*

3 Ad hæc, *c* illi solùm in Scholasticos approbatos admittuntur, qui in Domibus vel Collegiis ipsis probati fuerint; & *d* biennio in variis experimentis & Probationibus exacto, *e* ac votis cum promissione de Societatis ingressu jam emissis, ad vitam in ipsâ perpetuò ducendam ad gloriam Dei admittuntur.

c Exa. c. 1. §. 10. & c. 7. §. 1. & p. 5. c. 2. §. 5.
d Infra c. 4. §. 5. & Exa. c. 1. §. 12. & c. 4. §. 41. & p. 5. c. 1. §. 3 & c. 4. §. 3.
e Inf. c. 4. E. & Exa. c. 1. §. 10 & c. 7. §. 1 & p. 5 c. 1. A. & c. 4 §. 4.

4 Præter hos, studia quibusdam conce-

duntur, qui ante biennium & Probationes hujusmodi ad Collegia ex Domibus destinantur (quòd sic in Domino expedire videatur) aut in eisdem admittuntur, non tamen approbati Scholastici censentur, donec biennio exacto, † & B

B ¶ *Si in Collegiis Societatis, Scholasticorum non suppeteret justus numerus, qui per promissionem, vel propositum Deo in eâ serviendi se dedicaverint,*

votis ac promissione illâ emissis, in approbatorum numerum referantur.

a Inf. c. 9. A.

a *non repugnabit Instituto nostro, ex licentiâ Præpositi Generalis, & ad tempus quod ei videbitur, alios pauperes Scholasticos, qui tale propositum nō habeant, admittere: dum tamen in eis impedimenta illa, quæ in primâ Parte dicuntur, non inveniantur; & hujusmodi indolem præ se ferant, ut sperari possit, quòd boni operarii vineæ Christi Domini Nostri sint futuri, propter ingenium, vel aliquam institutionem in litteris, bonos mores, convenientem ætatem, & alia Dei dona, quæ in eis cernerentur ad divinū obsequium; quod solùm in iis qui de Societate, & extra illam sunt, expetitur. Hujusmodi autem Scholastici in Confessionibus frequentandis, in studiis, ac in formâ vivendi Scholasticis Societatis cōformes esse debent: quamvis & ratio vestitus diversa, & habitatio in eodem Collegio separata sit, ita ut qui Institutum Societatis sequuntur, seorsum,*

sum, & non commixti aliis externis maneant: cum eis tamen versentur, quatenus ad majorem ædificationem, ac majus Dei ac Domini Nostri obsequium Superior expedire judicaverit.

Quamvis autem nostrorum copia suppeteret; tamen non repugnabit nostro Instituto, si aliquis qui propositum Societatem ingrediendi non habeat, in Collegia admittatur, si pacta cum Fundatoribus inita id exigent: si quidem ad finem quem sibi præfigit Societas, cum hujusmodi conditionibus Collegium admittere utile censebitur; vel ob causas alias raras, & non levis momenti. Verùm seorsum habitare hi, nec conversari sine facultate Superioris, nisi cum certis quibusdam personis Societatis ad id designatis, deberent.

Paupertas autem Scholasticorum, qui de Societate non sunt, per Præpositum Generalem, vel eum cui suam ille potestatem communicaverit, expendetur. Et aliquando honestas ob causas, quamvis illi divitum aut nobilium hominum filii sint, modò suis vivant sumptibus, nihil esse videtur, cur admitti non possint.

Aetas conveniens fore à decimo quarto ad vigesimũ tertiũ annum videtur, si in litteris progressum aliquem non fecissent. Et in universum loquẽdo, quò pluribus donis ex iis, quæ in Societate expetũtur, præditi essẽt, eò magis erũt idonei, ut admittãtur. Nihilominùs animadvertatur, ut cũ hujusmodi restrictiores, quàm laxiores simus; habeaturq; diligenter delectus eorũ, qui sunt admitten-

mitten-

mittendi, examine aliquo particulari cum eisdem antequàm recipiantur, utendo.

Aliqui, licet rariores, possent inter nostros, particulares ob causas, & Superioris judicio, efficaces, admitti.

De Scholasticis admissis conservandis.

CAPUT IV.

1 AD conservationem eorum, qui in Collegiis sunt, in iis quæ ad corpus, & res externas attinent, quod in Tertiâ Parte dictum est, sufficiet. *a* Id tamen peculiari curâ animadvertendum erit, ut temporibus valetudini corporis incommodis, Scholastici non studeant; ut somno quantum temporis satis sit tribuant; & in laboribus mentis modum servent. Sic enim fiet, *b* ut diutius in illis perseverare tam in litteris addiscendis, quàm in eisdem exercendis ad Dei gloriam possint.

a P.3.c.2.§.1. & D.& E.& p.6.c.2.§.16.

b P.10.§.10.

2 Quod attinet ad spiritualia, eadem erit ratio eorum qui in Collegiis, & qui in Domibus admittuntur, quamdiu in Probationibus versantur. *c* Post Probationem, cùm studiis vacant, ut est cavendum, ne

c Inf.c.6.§.3. & A.

ne fervore studiorum intepescat solidarum virtutum, ac religiosæ vitæ amor; ita A † mortificationibus, orationibus, ac meditationibus prolixis eo tempore non adeò multum loci tribuetur. *a* Quandoquidem litteris dare operam, quæ sincerâ cum intentione divini servitii addiscuntur, & quodammodò totum hominem requirunt, non minùs, quàm in illis versari tempore studiorum, imò magis Deo ac Domino Nostro gratum erit.

3 Itaque præter Sacramenta B Confessionis † ac Communionis (ad quæ *b* octavo quoque die accedendum erit) & præter Missam, quam quotidie audient, horam unam impendent recitando Beatissimæ Virginis officio, *c* ac examinandis bis quotidie suis conscientiis, cum aliis orationibus pro cujusque devotione usque ad prædictam

IN CAP. IV.

De Scholasticis admissis conservandis.

A § *Si in aliquo particulari Rector convenire judicaret, plus esse in his rebus concedendum, propter peculiares aliquas rationes; semper discretioni locus erit.*

B § *Frequentius, quàm octavo quoque die, communicare, non nisi peculiares ob causas, & potiùs necessitatis, quàm devotionis,* ha-

a Inf. c. 6. §. 2.

b Exa. c. 4. §. 25. & p. 3. c. 1. §. 11. & Q. & p. 6. c. 3. §. 2.

c Inf. § 4. & p. 3. c. 1. §. 11.

habitâ ratione permittatur. Protrahere ultra octo dies non sine ratione etiam speciali licebit; propter quam possit etjam aliquando Missa intermitti;

dictam horam explendam, si expleta non fuerit. Quæ omnia juxta ordinationem ac judicium Majorum suorum, a quibus obedientiam Christi loco præstare debent, facient.

a P.3.c.1. §.23.

4 Aliqui (cujusmodi esse possent Coadiutores illi,

ti; & in quibusdã augeri, & minui præscriptum orationis tempus. Et hæc omnia Superioris prudentiæ relinquẽtur: quamvis unius horæ plus minus tempus ad Beatissimæ Virginis preces recitandas assumendum sit. In Scholasticis tamen, qui ad dicendum officium divinum non tenentur, faciliùs suis temporibus hæc ratio commutari poterit, ut loco precum Beatæ Virginis, meditationes, & alia spiritualia exercitia succedant; (dum tamen hora in illis compleatur) idq; præcipuè cũ quibusdã, qui cùm uno modo in spiritu non proficiant, alio cum gratiâ Dei magis juvabuntur, fiet; cum facultate tamen vel ordinatione Majorum, quorum semper erit videre, num in quibusdam propter particulares causas aliud magis conveniet, ut id fiat. Habenda autem erit ratio veræ devotionis ipsorum, vel Fundatoris, & circumstantiarum, quæ ad personas, tempora, & loca pertinent. b *Iis verò, qui inexperti sunt adhuc rerum spiritualium, & in illis juvari desiderant,*

b P.3.c.1.§. 20.& R.

derant, aliqua ad meditationem & orationem capita proponi possent, prout eis magis conveniret. Dum Missa dicitur, quamdiu Sacerdos submisse loquitur, ut populus non audiat quæ is dicit, num Scholastici possint, nécne, recitare partem precum suarum, ad quas horam habent designatam; Majorum, vel Superiorum arbitrio id relinquetur: qui hominum, locorum, ingeniorum, & temporum habitâ ratione, quod ad majorem Dei gloriam videbitur, providebunt.

qui legere non didicerunt) præter Missam, horam etiam unam C † recitando Rosario vel Coronæ Beatæ Mariæ Virginis *b* cum duplici examine quotidiano, vel aliis orationibus pro cujusque devotione, ut de Scholasticis dictum est, impendent.

5 *c* Ad devotionis augmentum, & ad excitandam, quâ Deo obstricti sunt, obligationis memoriam, & ad majorem studentium in suâ vocatione confirmationem

C ¶ a *Quod ad Coronam vel Rosarium attinet, doceantur quomodò cogitare vel meditari mysteria, quæ in eo continentur, possint; quò majori cum attentione & devotione se in eo exercere valeant. Et quando qui legere didicerunt, fructũ uberiorem in eo, quàm in precibus horariis recitandis invenirẽt; jam* d *diximus, quòd in id, quod magis conferet, illa poterunt commutari.*

a P.3.c.1. §.20.

b Sup.§.3.& P.3.c.1.§.11.

c P.5.c.4.H.

d Sup.B.

D bis annis singulis, † in festis videlicet Resurrectionis, ac

E Nativitatis, † simplicia Vota, quæ juxta formulam in Quintâ Parte, capite quarto dicendam emiserunt, congruum erit renovare. Et qui ea non emisisset, a exacto biennio Probationis, ut in Examine proponitur, emitteret.

D § *Si videretur Rectori cum Superioris facultate commodius fore aliis in festis solemnibus hanc renovationem aliquando particulari aliquâ ratione fieri, posset etiam fieri. Cùm etiam de festis Resurrectionis, & Nativitatis loquimur; simul intra ejus octavas, vel totidem dies ante festa intelligatur.*

E § *Quod autem promittit Scholasticus in Societate, est, in ejus corpus ingredi, ut statim observet Castitatē, Paupertatem, & Obedientiam actu, juxta Societatis consuetudinem; sive admissus sit, ut post absoluta studia sit Professus, sive Coadiutor formatus: & sic consequenter potest illum statim Superior admittere in Scholasticum, ac simul in Probationem ad hoc tantum, ut ad Professorum gradum, vel Coadiutorum suo tempore admittatur.* b *Hac consuetudo facit, ut quamvis Paupertatis votum sit emissum, bona tamen tempo-*

6 Cùm ad publicas Scholas eundum erit (nam alia loca sine facultate Superiorum non petent) eant & re-

a Sup.c.3.§.3. & Ex.c.1.§.12. & c.4.§.41.& p.5.c.1.§.3.&c.4.§.3.

b Exa c.4.§.2. & 5.& p.3.§.2.§.7.& F.& p.6.c.2.H.

temporalia haberi possint ad certum usque tempus, quod Superiori intra Probationis spatium videbitur.

F deant † invicem associati cum eâ modestiâ interiori ac exteriori, quæ ad sui & aliorum ædificationem conveniat: *b* & eorum colloquia cum Scholasticis externis sint solùm de rebus ad litteras, vel profectum spiritus pertinẽtibus; prout ad majorem Dei gloriam omnibus utilius fore judicabitur.

F ¶ Rectorũ erit a designare cuique socium, qui hujusmodi esse debebit, ut uterque alterius operâ magis proficere possit.

a P.3.c.1.§.3.

b P.7.c.4.§.2.

De doctrinâ, cui Scholastici Societatis studere debent.

CAPUT V.

1 CVM *c* doctrinæ, quæ in hac Societate addiscitur, hic scopus sit, suis & proximorum animis Dei favore aspirante prodesse; hæc erit in universum, & in particularibus personis mensura, ex quâ quibus facultatibus addiscendis nostri incũbere, & quousque in eis progredi debeant, statuatur. *d* Et quia generatim loquendo,

† Litte-

c Suprà procœm. & inf. c 6.§.1.& c.12.§.1.

d Inf. c 6.§.5. & c.12.§.2.& 3.& C.

IN CAP. V.

De profectu in litteris.

a Inf.c.12.A.
b Inf.c.12.§.1.& c.14.§.1.& C.

A ¶ SVb a Litteris Humanioribus Rhetorica etiam præter Grammaticam intelligenda est.

B ¶ Si in Collegiis tempus non suppeteret ad Concilia, Decreta, Doctores sanctos, & res alias morales legendas; postquã ex eis egressi fuerint, unusquisque privato studio cũ approbatione suorum Superiorũ id posset efficere; præsertim si in doctrinâ Scholasticâ solida jecerit fundamenta.

C ¶ Iuxta modum ætatis, ingenii, propensionis animi & institutionis in litteris uniuscujusque, vel communis boni quod speraretur, posset in his omnibus facultatibus; vel aliquâ, aut pluribus

c Inf.c.17.§.2.

† Litteræ Humaniores diversarum linguarum, Logica itidem, naturalis ac moralis Philosophia, Metaphysica, & Theologia tam quæ Scholastica, quàm † quæ b Positiva dicitur, & sacra Scriptura ad id juvãt; A B

† harum facultatum studiis operam dabũt qui ad Collegia mittuntur: & quidem majori cum diligentiâ illis vacabunt, quæ ad finem prædictum, habitâ ratione temporis, loci, & personarum, &c. c supremus Moderator studiorum magis in Domino convenire judicabit. C

2 Ad particulares personas

bus earum quis exerceri: qui enim in omnibus non posset, curare deberet, ut in aliquâ earum excelleret.

D nas descendendo, † quid hi, *a* vel illi addiscere debeant, Superiorum prudentiæ relinquetur: *b* qui tamen indole ingenii præditus esset, quò in dictis facultatibus solidius fundamentum jaceret, eò rem utiliorem faceret.

3 De *c* tempore alicui ex his scientiis impendendo, & quando ad ulteriores sit progrediendum, Rector adhibitâ examinatione convenienti considerabit, & statuet.

4 *e* Sequantur in quavis facultate securiorem &

D ¶ *Aliqui ad Collegia mitti possent, non quòd speretur doctos eos esse evasuros, juxta eum modum de quo dictum est; sed potiùs, ut alios sublevent; cujusmodi esset aliquis d Sacerdos ad audiendas Confessiones, &c. Et hi, ac alii, in quibus f propter ætatem provectiorem, vel alias causas sperari non potest, quòd in omnibus his facultatibus magnū facturi sint progressum; conveniet ut juxta Superioris præscriptum in iis studiis quibus vacare poterūt, occupētur; & in linguarum peritiâ, & in iis g quæ ad doctrinam Confessionibus utilem pertinēt; & demum in iis, quæ ad commune animarum bonum commodiora sunt futura, proficere curent.*

a Inf. c. 13. §. 4. & Exa. c. 7. §. 3.

b Inf. c. 13. §. 4.

c Inf. c. 13. §. 4. & c. 15. §. 1. & Exa. c. 7. §. 3.

d Inf. c. 6. C.

e Inf. c. 14. §. 1. & p. 3. c. 1. O. & p. 8. c. 1. K.

f Inf. c. 13. E.

g Inf. c. 8. §. 4. & D.

E ¶ *In*

magis approbatam doctrinam, † & eos *a* auctores, qui eam docēt: cujus rei penes Rectorem (qui, *b* quod statueretur in universâ Societate ad majorem Dei gloriam, secuturus est) cura sit. E

a Inf.c.14.

b Inf.c.14.§.3.

E ¶ *In libris ethnicis litterarum humaniorum nihil quod honestati repugnet praelegatur. Reliquis ut spoliis Aegypti Societas uti poterit. Christianorum opera, quamvis bona essent, si tamen malus fuerit auctor, legenda non sunt; ne ad auctorem aliqui afficiantur. Et convenit, ad particularia descendendo, qui libri sint praelegendi tam in humanioribus, quàm in aliis disciplinis, qui verò praelegi non possint, constituere.*

Quo modo juventur Scholastici ad has facultates benè addiscendas.

CAPUT VI.

VT autem Scholastici plurimùm in his facultatibus proficiant; in primis animae puritatem custodire, ac rectā studiorum intentionem habere conentur; nihil aliud in litteris, quàm divinam gloriam & *c* animarum fructum quaerentes: & in suis orationibus gratiam, ut in doctrinâ proficiant 1

c Suprà procem.& c.5.§.1.& Inf. c.12.§.1.& c.16.§ 4.

ciant ad hunc finem, crebrò petant.

2 Prætereà *a* seriò & constanter animum studiis applicare deliberent; sibique persuadeant, nihil gratius se Deo facturos in Collegiis, quàm si cum eâ intentione, de quâ dictum est, studiis se diligenter impendant. Et licet numquàm ad exercenda ea quæ didicerint, perveniant; illum tamen studendi laborem ex obedientiâ & charitate (ut par est) susceptum, opus esse magni meriti in conspectu divinæ ac summæ Majestatis, apud se statuant.

a Sup. c. 4. §. 2.

3 Impedimenta etiam removeantur, quæ à studiis A animum avocant, † tam *b* devotionum ac mortificationum, quæ vel nimiæ, vel sine ordine debito suscipiuntur, quàm curarum B † & exteriorum occupationum, quæ Domi in officiis domesticis, & foris in

b Sup. c. 4. §. 2. & A.

IN CAP. VI.

Quomodò juventus Scholastici ad has disciplinas benè addiscendas.

A ¶ H*oc in genere dictum sit. Ceterùm si alicui necessarium esse, ut devotioni & mortificationi incumberet, videretur; relinquetur Superioris prudentiæ, ut statuat quantùm in iis progredi oporteat.*

B ¶ *c Adjuvare eos, quibus hujusmodi*

c Inf. c. 10. H.

dis officia operosa commissa sunt, aliquâ horâ, nihil prohibet. a *Verùm onus ipsorum officiorum sumere, potiùs Coadiutorum est qui ad Scholasticos sublevandos in Collegiis constituentur.*

a Inf. C. & Ex. c. 6. §. 3. & p. 1. c. 2. §. 2. & A.

C ¶ *Eâ de causâ, in iis qui ad sacros Ordines promoti non sunt, congruum erit si promotio differatur, ne impedimentum ipsis præstet, donec ad finem studiorum accedant: necessitatis tamen sæpè occurrentis ratione dispensari aliquando opus est.*

Hujusmodi erga proximos functiones aliqui qui studia sua jam absolverint, c *vel ad idipsum mittuntur ad Collegia,*

b Inf. c. 8. §. 1. & c. 10. §. 10.

c Sup. c. 5. D.

in colloquiis, † Confessionibus, atque aliis erga proximos functionibus assumuntur: quatenus ab eis declinari in Domino poterit. Ast enim cōsultum, quò aliis posteà utiliores cum doctrinâ quam didicerint, se præbeant, hujusmodi exercitia (licet pia) donec *b* studia sint absoluta, differri: quandoquidem non deerunt alii, qui ea interim exerceant. Et hæc quidem omnia majori cum desiderio obsequii & gloriæ divinæ fiant. C

4 In disciplinis ordo servandus est, ut priùs in Latinâ linguâ solidum jaciant fundamentum, quàm Artium liberalium: & in iis, antequā Theologiæ Scholasticæ, & quidem in hac antequàm Positivæ studiis se

se dedant. Sacræ Scripturæ vel eodem tempore, vel posteà addisci poterunt.

legia, explere poterunt: sicut etiam ad domestica officia Collegii obeunda, quæ majorem occupationem secum afferunt, esse aliquos oportet, qui primariâ intentione studiis non vacent: a cujusmodi sunt Coadiutores Temporales, b vel aliqui qui Probationis, & non studii gratiâ in Collegiis agunt.

a Sup. B.

b Exa. c. 4. §. 13.

5 D † c Linguæ verò illæ in quibus scriptæ vel versæ fuerunt, priùs aut posteriùs, ut Superiori pro varietate causarum occurrentium, ac diversitate personarum videbitur, disci poterunt. Itaque hoc ejus prudentiæ relinquetur. Sed si linguarum studio nostri vacant, inter cetèra ad quæ discentium intentio feratur, illud sit, ut versionem ab Ecclesiâ approbatam defendant.

c Sup. c. 5. §. 1. & inf. c. 12. §. 2. & B. & c. 13. §. 4.

D ¶ Convenit in Theologia facultate esse ad gradum aliquem promotos, vel in eâ mediocriter eruditos, & qui Doctorum Sanctorũ, & Ecclesiæ Decisiones intelligant; ut illis linguarum studium utile sit, & nihil noceat. Verùm si aliqui tam humiles & in fide firmi cernerentur, ut à studio linguarum nihil incommodi eis timeretur; dispensare Superior poterit, ut ei studio quando ad commune vel particulare bonum conveniet, se dedant.

L E ¶ Si

6 † Scholastici omnes lectiones publicorum Professorum juxta Rectoris Collegii arbitrium audiant : † qui quidem Professores *a* sive de Societate illi sint, sive externi, *b* optandum est, ut docti, diligentes, & assidui, & profectus studentium tam in lectionibus, quàm in aliis litterariis exercitationibus studiosi sint. E F

E ¶ *Si in aliquo aliud conveniret, Superior suâ prudentiâ id considerabit, & dispensare poterit. Et quod de publicis lectionibus dicitur, privatas, cùm necessaria vel utiles Domi vel extra Collegia fuerint, non excludit.*

F ¶ *Nullus de Societate sine approbatione & facultate Præpositi Provincialis (præterquàm in classibus inferioribus, vel ad tempus necessitatis gratiâ) publicè legat. Qui* c *tamen talentum ad id sortiti, ac præsertim, qui jam studiis perfuncti sunt, in prælegendo (si res majoris momenti aliud non exigerent) possent exerceri.*

a Inf.c.13.B.

b Inf.c.12.§.1.2.& 3.&c.13.§.3.

c Inf.§.18.& c.9.§ 2.

7 Bibliotheca communis, si fieri potest, in Collegiis habeatur : cujus clavis illis qui juxta Rectoris judicium habere debebunt, tradatur. Præterea † quisque libros qui necessarii ei fuerint, habebit. G

G ¶ *Quamvis hoc ita se habeat, scribe-*

re Scho-

8 Scholastici in audiendis lectionibus sint assidui, & in eis prævidendis diligen-
H tes, & † postquàm eas audierint repetendis; iis quæ non intellexerint in-
I terrogandis, † aliis *c* verò quæ oportuerit adnotandis; quò in posterum memoriæ defectui consulatur.

9 Rector autem Collegii id curæ habeat, ut videat, num Magistri, & discipuli suum in Domino officium faciant, nécne.

10 Cùm perutilis sit (præsertim Artium, ac Theologiæ Scholasticæ studiosis) disputandi usus; intersint Scho-

re tamen in eis non debet. Cōstet verò eorum ratio ei, qui Bibliotheca Præfectus est.

H ¶ *Quod* a *ad repetitiones attinet, curet* Rector, *ut certis quibusdam horis in scholis vel* Domi *fiant, uno quidem repetente, & aliis audientibus; & quæ difficilia occurrerint mutuò proponentibus: & si quid erit, de quo constituere inter se non possint, Magistrum adeant.* b *Curabit etiã, ut disputationes & reliquæ exercitationes scholasticæ, quæ juxta modum disciplinarum, quæ tractantur, convenire judicabuntur, non omittantur.*

I ¶ *Videant Superiores, nũ cõveniat Scholasticos classium inferiorum libros papyraceos habere ut scribant in eis lectiones, & inter lineas & ad marginem, quod oportebit, adnotent. Provectiores in huma-*

a Inf.c.13.§.3.& D.

b Inf.c.13.§.3.& A.

c Inf.§.16.& M.& O.

manioribus litteris & aliis facultatibus chartam secum ferant ad ea, quæ audierint, vel eis occurrerint notatu digna, annotanda; ac posteà majori cum ordine digesta transferent in libros papyraceos, quæ in posterum conservata velint.

Scholastici ordinariis Scholarum, ad quas accedunt (licet non sint sub curâ Societatis) disputationibus: & singulare sui specimen in doctrinâ præbere, modestè tamẽ, curent. Convenit etiam singulis Dominicis, vel aliquo alio die hebdomadæ in Collegio nostro aliquem ex quavis classe Artium & Theologiæ studiosorum à Rectore designatum à prãdio (si aliquâ ex causâ peculiari impedimentum non accideret) aliquas positiones tuendas suscipere: quæ pridie ejus diei sub vesperum valvis Scholarum (quò ad disputandum vel audiendũ, qui vellẽt, convenirent) essent affigendæ; quibus breviter ab eo qui responsurus est, confirmatis, argumẽtari ex externis vel domesticis liceat cuicumq; libuerit *a*: aliquis tamẽ præsit oportet, qui argumẽtantes dirigat; & ex eâ concertatione eliciat, declaretque ad audientium utilitatem doctrinam, quæ tenenda sit: qui signum etiam det finiendi iis, qui disputãt, ac tempus sic distribuat, ut omnibus, quoad ejus fieri poterit, disputandi locus detur.

a Inf. c. 13. §. 3.

Præ-

11 Præter hæc duo diſputationum prædictarum genera, quotidie aliquod tempus deſignandum, quo in Collegiis *a* præſidente aliquo, ut diximus, diſputetur; ut eâ ratione & ingenia magis exerceantur, & difficilia quæ in his facultatibus occurrent, magis ad Dei gloriam elucidentur.

a Inf. c. 13. §. 3.

12 Qui Litteris Humanioribus vacant, ſua etiam ſtata tempora ad conferendum & diſputandũ de iis quæ pertinent ad ſtudia illa, *b* coram aliquo, qui eoſdem dirigere poſſit habebunt: & Dominicis, vel aliis conſtitutis diebus, alternatim vel ſuæ facultatis poſitiones à prandio tuebuntur, vel ſe in componendâ ſolutâ oratione, aut carmine exercebunt; ſive id ex tempore, propoſito ibidem themate, ad explorandam promptitudinem fiat; ſive Domi compoſita, de re priùs propoſitâ illic publicè legantur.

b Inf. c. 13. §. 3.

13 † Omnes *c* quidem, ſed præcipuè Humaniorum Litterarum ſtudioſi Latinè loquantur communiter: & memoriæ quod à ſuis Magiſtris præſcriptum fuerit, commendent:

K K ¶ *De repetitionum, & diſputationum, & Latinè loquendi exercitationibus, ſi quid propter circumſtantias locorũ, temporum, & perſonarũ mutari debeat, hoc judicandũ prudentiæ Rectoris (facultate à ſuo Superiore ſaltem in gene-*

c Inf. c. 13. §. 3.

a Inf.c.11.§.3. & c.16.§.3.

re acceptâ) relinquetur.

L ¶ *Ut Scholastici magis in studiis promoveantur, bonũ esset aliquos par eruditione pares designare, qui sãctâ æmulatione se invicem provocent. Iuverit etiam interdum mittere ad Præpositum Provincialem, vel Generalem aliquod suorum studiorum specimen, nunc hujus, nunc illius, ut compositionum, si litterarum Humaniorum; vel conclusionum, si Philosophiæ vel Theologiæ studiosi fuerint. Conferet etiam in memoriam eis reducere, quòd, cùm ad Domos venerint, studiis absolutis, in omnibus facultatibus quibus operam dederint, sunt examinandi.*

b Inf.§.16.

c Inf.c.16.§.3.

† ac *a* stylum in compositionibus diligenter exerceant: nec desit qui eisdem corrigendis operam suam impendat. Licebit etiam nonnullis juxta Rectoris arbitrium *b* præter eos auctores qui præleguntur, quosdam etiam alios privato studio legere: *c* & singulis hebdomadis die aliquo designato unus ex provectioribus à prandio orationem Latinam aut Græcam de re aliquâ ad ædificationem domesticorum & externorũ pertinente, quâ ad perfectiora in Domino animentur, habeat. L

14 Prætereà artium & Theologiæ studiosi potissimùm, sed & reliqui † suum habeant privatum studium & quie-

d Inf.§.16.

M ¶ d *In hoc privato studio pos-* M

quietum: quò melius & exactiùs ea quæ tractata sunt, intelligant.

15 Vt reprimi oportet quorumdam cursum plus æquo concitatum in studiis; ita movendi, incitandi, & animandi ad studia sunt alii, quibus id necessarium est: a quod ut meliùs præstare possit Rector, intelligat oportet per se, & per aliquẽ alium, cui b Syndici, vel Visitatoris Scholasticorũ curam ipse dederit, quomodò Scholastici suum officium faciant.

N † Quòd c si animadverteret aliquem in studiis tẽpus inutiliter terere, quòd nolit aut certè non possit progressum in litteris facere; expedit illum ab eis removere: & ejus loco alium, qui ad scopum divini servitii in Collegiis præfixum magis proficiat, cõstituere.

16 e Absoluto studio alicujus facultatis, eamdem privatim repetere conveniet, aucto-

possent (si Rectori videretur) commẽtarium aliquem videre. Quamdiu autẽ audiunt, ferè unus, & is quidem selectus esse deberet. Possent etiam scribere quod profuturũ magis censeretur.

N ¶ *Si aliquis non aptus ad studia, sed ad alia ministeria idoneus videretur, posset intra Collegia vel Domos Societatis in iis occupari, quæ convenire viderentur: si ad utrumq; d inutilis esset, & in Scholasticum fuisset admissus, dimitti à So-*

a Sup.§.8.& Inf.§.16.& O.

b Inf.c.17. §.7.

c Exa.c.7.§.2.

d P.2.c.2.§.3.

e Inf.c.15.§. 2.& 3.

auctorem unum aliquem, vel plures, *a* quàm priùs, juxta Rectoris arbitrium legendo. Poterit autem ex iis quæ ad eam facultatem pertinent, si eidem Rectori visum fuerit, † in scripta breviùs, distinctiùs, & accuratiùs redigere ea, *c* quæ priùs in lectionum decursu scripserat, cùm minori doctrinâ præditus erat, quàm peracto studiorum curriculo.

a Sup. §. 13. & M.

b P. 2. c. 1. C.

c Sup. §. 8. & I.

Societate posset: nihilominùs b *æquum erit, ut Rector re benè consideratâ, ad Provincialem vel Generalem id referat; & quod sibi præscriptũ fuerit, exequatur.*

O ¶ *Hujusmodi scripta fieri non debent nisi ab iis, qui majori doctrinâ & clariori ingenio & judicio pollent: & reliqui horum labore frui poterunt. Conveniret etiam à Magistro ea approbari. Alii annotationibus Præceptoris juvari possent,* f *& suis etiam notatu dignioribus.*

17 Suis *d* constitutis temporibus se ad publicos actus examinationum ac responsionum præparent; & ad gradus consuetos, qui per diligentem examinationem digni invenientur, promoveri poterunt. *e* Loca tamen certa, ut ab omni ambitionis specie, atque ab aliis affectibus parum temperatis recedant, quamvis ea in Universitate ubi gradum accipiunt dari soleant, non accipiant: sed simul omnes extra numerum se constituant;

d Inf. c. 15. §. 2. & 3.

e Inf. c. 15. §. 4. & p. 10. §. 6.

f Sup. 8 § & M.

tuant: nec sumptus, qui pauperes non deceant, in gradibus hujusmodi faciant; ad quos sine humilitatis detrimento, non ob aliud, quã ut possint proximis ad Dei gloriam esse utiliores, promoveri debent.

18 a Num autem his qui jam studiorum suorum cursum peregerunt, prælegere privatim vel publicè ad suam vel aliorum utilitatem conveniat; penes Superiorem id erit judicium, qui quod magis in Domino expedire videbitur, statuet.

ribus. Conferet autem ad usũ, ut suas notas in margine, & indicem prætereà habeant rerum de quibus in hujusmodi scriptis agitur; ut faciliùs inveniri possit quod quæritur. Et quamvis hujusmodi libelli rerum excerptarum, vel propriorum conceptuum, vel alia scripta qualibet fiant; b *intelligi tamen oportet, à nemine librum ullum sine examinatione & approbatione speciali* Præpositi Generalis, *ut dictum est, publicari debere.*

a Sup. F. & Inf. c. 9. §. 2.

b P. 3. c. 1. §. 13. & p. 7. c. 4. §. 11.

De Scholis Collegiorum Societatis.

CAPUT VII.

a Supra procœm &c. 3. § 1. & c. 11. § 1. & p. 3. c. 1. § 27. & p. 10. § 4.

HAbitâ *a* ratione non solum profectus in litteris Scholasticorũ nostrorum, sed etiam profectus in litteris & moribus externorum, quos in nostris Collegiis instituendos suscepimus; † Scholæ publicæ, ubi commodè id fieri poterit, aperiantur, saltem in disciplinis humanioribus. † In gravioribus autem disciplinis pro locorũ in quibus Collegia fuerint ratione, semper quid Deo gratius sit ante oculos habendo, aperiri poterunt. 1 A B

b Inf. c. 16. § 2.

b Teneatur in hujusmodi Scholis is modus, quo externi Scholastici in iis quæ ad doctrinam Christianam pertinent, benè instituantur: *c* cureturque quoad ejus fieri poterit, ut singulis 2

c Inf. c. 16. § 1. & A.

IN CAP. VII.

De Scholis Collegiorum Societatis.

A ¶ P*Ræpositi Generalis erit, ubi hujusmodi Scholæ habendæ sint, statuere.*

B ¶ *Et etiam juxta quòd cõmodè id poterit Societas. Nostra tamẽ mens hæc esset, ut in Collegiis communiter Litteræ Humaniores ac linguarum, & doctrina Chri-*

lis mensibus ad Sacramentum Confessionis accedat, & verbum Dei frequenter audiant; & demum *a* cum litteris mores etiam Christianis dignos hauriant. Et quia in particularibus multum varietatis esse oportebit, pro varietate locorum, & personarum, singula persequi non est hujus loci. Id C tamen dictum sit, † in quovis Collegio *b* Regulas, quæ ad omnia necessaria descendant, constitui debere. Hoc tamen commendatum hoc loco voluD mus, † ne *c* externis Scholasticis correctio, quoad illis opus erit, desit; quæ tamen per aliquem de ipsâ Societate exercenda non erit.

3 Cùm *d* tam proprium sit nostræ professionis, nullum tem-

Christiana, & si opus esset, lectio aliqua de casibus consciẽtiæ prælegeretur: si verò sit, qui commodè, concionetur, aut Confessiones audiat, id etiam ut fiat: & de scientiis superioribus non agatur; sed ad eas addiscendas ab iis Collegiis, ii qui in Humanioribus Litteris profecerint, ad Vniversitates Societatis mittantur.

C ¶ Ex Re*gulis Collegii Romani, aliis quod cuique conveniet accommodari poterit.*

D ¶ *Ad hoc ubi Corrector haberi poterit, habeatur: ubi non poterit, excogitetur modus, quo castigen-*

a Inf.c.8.A.

b Inf.c.13.A. & c.17.§ 3. & D.& E. & procem. declar.

c Inf.c.16. §.5.

d Inf.c.15.§.4.& c.17.§.3. & F.& Exa. c.1.§.3.& c.4. §.27.& p.6.c. 2.§.7.& G.& p.7.c.4.§ 4.& B.& p.10.§.5.

gentur, vel per aliquē ex ipsis Scholasticis, vel aliâ convenienti ratione.

E ¶ Vbi Præpositus Generalis vel Societas curam susciperet alicujus Universitatis, nō repugnaret hujus Constitutionis intentioni, ut sese ex consequenti obligaret ad lectiones illius ordinarias, quamvis inter illas aliqua Theologica essent.

temporale præmium accipere pro spiritualibus ministeriis, in quibus juxta nostrū Institutum in proximorum auxilium occupamur; non convenit ullam Collegii dotationē admittere, per quam ad dandum Concionatorem, aut Confessarium, † aut Lectorem aliquem Theologiæ, Societas obligetur. Quāvis enim æquitatis & gratitudinis ratio nos ad serviendum cū majori diligentiâ in dictis ministeriis, quæ nostri Instituti sūt propria, moveat, in Collegiis quæ majori cum liberalitate & devotione fundata sunt; non tamē sūt recipiendæ obligationes vel conditiones, quæ sinceritatem impediant nostri in procedendo modi, qui est, dare gratis, quæ gratis accepimus: quāvis pro eorum sustentatione, qui communi bono Collegiorum serviunt, vel propter illud student, dotatio quam Fundatorum charitas assignare ad gloriam divinam solet, admittatur. E

De

De Scholasticis instituendis in iis, quæ ad proximos suos juvandos pertinent.

CAPUT VIII.

1 SCOPUM illum intuendo ad quem studia Societatis diriguntur, *a* sub ipsorum finem congruum erit ut ad arma spiritualia in proximorum auxilium tractanda assuescere incipiant. *b* Quamvis enim id propriè magis & diutius in Domibus fiat, poterit tamen in Collegiis inchoari.

a Sup.c.6.§.3. & C.& inf. c. 10 §.10.

b P.3.c.1.§. 20.& p.7.c.4. §.10.

2 Primùm illi, qui juxta Superioris judicium ad sacros ordines erunt promovendi, in ratione Missæ dicendæ, ut præter intelligentiam & devotionem internam, decentem etiam habeant exteriorem modũ ad audientium ædificationem, instituantur; *c* & cerimoniis eisdem omnis Societas, quantum fieri potest, utatur: in quibus usum Romanum ut magis universalem, & quem peculiari quadam ratione Sedes Apostolica amplexa est, quantum patietur regionum varietas, sequetur.

c Exa.c.5.§. 7.& p.8.c.1. §.8.

In

a Inf.c.10.§.10.& Exa.c.4.§.25.& p.3.c.1.§.21.& p.10.§.3.
b P.7.c.4.§.6.

IN CAP. VIII. De Scholasticis instituendis in iis, quæ ad proximos suos juvãdos pertinent.

In *a* concionibus etiam, 3 & † sacris lectionibus eo A modo proponendis, *b* qui ædificationi populi conveniat (qui à Scholastico diversus est) se etiam exerceant; studeantque ad id munus obeũdum linguam populo vernaculam benè addiscere. † Res etiam alias B vidisse oportet, & præ manibus habere, quæ ad hoc officium utiliores futuræ sunt; ac demum ut meliùs & cum majori fructu animarum id munus obeant,

c Sup.c.7.§.2.
d Inf.c.16.§.4.

A ¶ INter legendum, præter interpretationem, advertendum est ut aliqua quæ c *ad mores & vitam Christianam juvent, attingantur.* d *Et hoc fiet etiam in classibus* Collegii: *multò verò impensius, cùm populo prælegitur.*

B ¶ Conferet vidisse Evangelia toto anno occurrentia, peculiari studio abhibito, quod ad concionandi rationem destinetur; & aliquid ex sacrâ Scripturâ, ut populo prælegatur: prævidisse etiam quod ad vitia pertinet, & in eorum detestationem inducit, & remedia eisdẽ applicanda; sicut è contrario, quæ ad præcepta, ad virtutes, ad bona opera pertinent; tum ea, quæ movere possint ad illa amanda, & media etiam

etiam ad eadem consequenda: & hæc in compendium, si fieri potest, redacta utiliora esse solent; ne tam multis libris opus sit.

C † omnibus mediis utantur quibus commodè juvari possint.

C ¶ Hujusmodi media sunt, vidisse præceptiones quas de modo concionandi illi tradunt, qui benè hoc munus obierunt; & bonos audire concionatores, & se in concionibus Domi aut in monasteriis exercere, bonum habere correctorem, qui de erroribus admoneat tum in rebus quæ dicuntur, tum in voce, tonis, gestibus, & motibus. Reflectat & ipse considerationem ad ea quæ dixit; quò magis undecumque juvetur.

4 D In *a* ministerio etiam Sacramentorum † Confessionis, & Communionis se exerceant; & non solùm quod ad ipsorum, sed etiam quod ad pœnitentium, & communicantium officium pertinet, ut benè ac utiliter ad Dei gloriam ea percipiant, & frequentent perspectum habere ac exequi curent.

a Sup. c. 5. D. & inf. c. 10. §. 10. & p. 7. c. 4. §. 5. & C.

D ¶ In Confessionibus præter studium Scholasticum, & Casuum cõscientiæ, præsertim Restitutionis, conveniet compendiũ aliquod Casuum, & Censurarum, quæ reservãtur, habere (ut videat quò pertingat ipsius jurisdictio)

&

& simul formulas quæ minùs usitatæ sunt quarumdam absolutionum quæ occurrunt; ac brevē interrogandi methodum de peccatis, & eorum remediis; & instructionem ad benè ac prudenter in Domino sine damno suo, & cum proximorum utilitate hoc officium exercendum: & aliquâ Confessione auditâ, præsertim in principiis, Confessarius apud se consideret, num in re aliquâ defecerit, ut in posterum caveat.

a Inf.c 10.§. 10.& p.7.c.4. §.8.& F.

5 † Ad a exercitia spiritualis aliis tradenda, postquàm quisque in se ea fuerit expertus, assuescant; & dent operam omnes, ut & eorum reddere rationem, & in hoc armorum spiritualium genere tractando (quod Dei gratiâ ad ipsius obsequium tantoperè conferre cernitur) dexteritatem habere possint.

E § *possent ad exercitia aliis tradenda assuescere, nonnullis ea tradendo, in quibus minor jactura esse possit, si quid erretur; & conferre cū aliquo magis exercitato suū procedendi modum, benè annotando quod magis vel minùs convenire deprehenderint. Cùm verò exercitiorū ratio redditur, non solū id agatur, ut aliis satisfiat, sed etiam ut in illis desiderium excitetur, ut eisdem juvari velint. In universum autem loquendo, quæ ad primam hebdomadam pertinent tantùm tradantur. Quando verò omnia tradentur, raris hominibus, vel qui de vita sua statu deliberare velint, tradi oportebit.*

† Stu-

6 † Studium a etiam congruum in modo tradendæ doctrinæ Christianæ, qui sit captui puerorum ac rudium accommodus, adhibeatur. F

7 Vt in superiùs dictis proximi ad benè vivendum juvantur, ita curandũ est, ut ea † quæ ad benè moriendum illis conferunt, percipiantur; quique modus in eo tempore, in quo tantum est momenti ad finem ultimum æternæ felicitatis consequendum, vel ab eâ excidendum, teneri debeat, intelligatur. G

8 b In universum loquendo, edoceri eos convenit, quem modum tenere oporteat hujus Societatis operarios, qui in tam variis mundi regionibus, cumq; tã diversis hominum generibus versari debent, antevertendo incommoda quæ possunt accidere: & emolumenta, quæ ad majus Dei servitium conferunt, captando; omnibus rationibus adhibitis, quæ possũt adhiberi. Et quãvis hoc sola unctio sancti Spiritus, & ea prudentia, quam communicare solet

F ¶ Iuverit etiam in compendium redactam habere explicationem rerum ad fidem & vitam Christianam necessariarum.

G ¶ Aliud etiam compendium de modo juvandi ad benè moriendum utile erit; ut memoria renovetur quando sanctum hoc officium exercendum erit.

a Sup. c. 7. §. 2. & inf. c. 10. §. 10.

b Par. 10. §. 3.

M Do-

Dominus illis qui in divina sua Majestate confidunt, docere possit; via saltem aliquo modo quibusdam documentis quæ juvent, & ad effectum divinæ gratiæ disponant, aperiri potest.

De Scholasticis à studio litterarum educendis.

CAPUT IX.

IN CAP. IX. † EX Collegiis nonnulli propter causas in secundâ Parte dictas, & modo inibi explicato educuntur, ut alii qui ad divinum servitium magis proficiant, eisdem succedant. Eadem siquidem in hac parte Domorum, & Collegiorum est ratio. 1 A

De Scholasticis à studio litterarum educendis.

A ¶ a *Alii educuntur post septem annos, ii videlicet qui ad Collegia admissi sunt ad id tempus, absque eo quòd constituerint ingredi So-*

a Sup.c.3.B.

Aliqui etiam aliquando educentur, quòd ipsis ad majorem in spiritu vel in litteris profectum aliò trãsferri, vel quòd ad universale bonum Societatis conveniat: b ut accideret; si, qui 2

b Sup.c.6.§.18.& F.

qui Artium curriculum in aliquo Collegio emensus esset, ut easdem alibi prælegeret, ante Theologiæ studium educeretur. Et ideō dictum sit, si quâ in re aliâ ad majus Dei obsequium & gloriam essent occupandi.

3 Communis autem modus educendi Scholasticos ex Collegio aliquo, ubi omnes prædictæ scientiæ traduntur, tunc erit, *a* cùm quisque studia sua jam absolverit, peracto Artium curriculo, & quatuor annis Theologiæ studio impensis. Et sub hujus temporis finem *b* suarum esse partium Rector intelligat, Præpositum Generalem, vel Provincialem admonere, & quantum hi profecerint, referre: ac postmodùm quod ei præscriptum fuerit ad Dei gloriam exequetur.

Societatem, queadmodùm dictum est. Sed tamen dispensari in tempore septem annorum, idq; prorogari posset; cùm hujusmodi Scholastici exemplo vitæ suæ, magnæ ædificationis essent; ita ut vel magnum Dei obsequium ab eis expectaretur, vel utiles esse Collegio viderentur.

a Inf.c.15.§.2.&.3.& B.& p.5.c.2.§.2.&B.

b Inf.c.10.§.5.

De gubernatione Collegiorum.

CAPUT X.

a Sup.c.2.§.5.& C.& p.10 §.4.

SVPREMAM *a* curam vel superintendentiam Collegiorum juxta Sedis Apostolicæ Litteras Professa Societas habebit. Cùm enim *b* quidquam privatæ utilitatis ex reditibus quærere, vel in suum usum convertere non possit; est valdè probabile quòd majori cum puritate ac spiritu constantiùs ac diuturniùs procedet in iis quæ ad bonum regimen Collegiorum ad majus Dei ac Domini Nostri obsequium provideri convenit. 1

b Sup.c.2.§.5.& C.& Exam.c.1.§.4.& p 6 c.2.§.3.& p.9.c.3.§ 18.& c.4.§.7.& p.10.§.4.

c Sup c.2.§.3.& inf c 11.§.2.& p.8.c.2.§.2.& p.9 c.3.§.5.& 18.

Præter *c* id autem quod ad Constitutiones,& dissolutionem, vel alienationem hujusmodi Collegiorum pertinet, universa potestas & administratio, &, ut in genere dicatur, hujus superintendentiæ executio penes *d* Præpositū Generalem erit, qui finem illum ad quem Collegia & Societas tota contendit, præ oculis habens, meliùs, quid eisdem conveniat, intelliget. 2

d Sup c.2.§ 5.& C. & p.9.c.3.§.1.& 3.

IN CAP. X.

De gubernatione Collegiorum.

e Sup c.2.F.& p 6.c 2 §.3.

f Sup.c.2.§.5.& inf.c.17.§.1.& p.9.c.3.§.3.& 14.& 15.

A *e* HOc non pro-

Per *f* se ergo, vel per alium 3

alium cui suam facultatem communicaverit in hac parte, Præpositus Generalis A Rectorem † ut præsit cuicumque Collegio, aliquem ex Coadiutoribus Societatis constituet; qui *a* Præposito Provinciali, vel cui Generalis præscripserit, rationem sibi assignati muneris reddet. Et penes eumdem erit Præpositum, Rectorem amovere, talique curâ, prout ei convenientius in Domino videbitur, liberare.

prohibet, quin Professus aliquis ad visitandas vel reformandas alicujus Collegii res missus, manere in eo posset, vel omnibus aliis ad tempus præesse, vel aliter; ut magis cõvenire ad Collegii; vel ad universale bonum videretur.

a Sup. c.2.§.5. & p.9.c.3.§.4.& 15.& C.

4 Curandum *b* est autem ut ille, cui Rectoris officium imponitur, magni sit exempli, magnæ ædificationis, magnæ etiam mortificationis in omnibus pravis inclinationibus, & in obedientiâ præcipuè, ac humilitate probatus; qui donum etiam discretionis habeat, ad gubernandum idoneus, in rebus agendis versatus, in spiritualibus exercitatus sit; qui severitatem suo tempore & loco cum benignitate miscere noverit; qui sollicitus, qui patiens laborum, qui etiam in litteris eruditus sit; & demum ejus-

b Inf. § 8. & p.8.c.1.§.3.

ejusmodi, cui confidere, cuique suam potestatem tutò communicare Præpositi Superiores possint: *a* quandoquidem quò hæc potestas major erit, eò meliùs regi Collegia ad majorem Dei gloriam poterunt.

a P.2.c.1.§.2. & B.& p.9.c. 6.§.2.& p. 10.§.8.

5 Rectoris officium erit, in primis oratione & sanctis desideriis totum Collegium velut humeris suis sustinere. Deinde curare † ut *b* Constitutiones observentur; omnibus Collegialibus cum omni sollicitudine invigilare: *d* eosdemque ab iis quæ nocere possint Domi & foris, defendere; tum præveniendo, tum etiam, si quid mali accideret, remedium adhibendo, ut ad singulorum & universale bonum convenit; utque in virtutibus & litteris proficiant, curando; *e* sanitatem eorum,

b P.6.c.1.§.1. & c.5.& p.9. c.3.§.8.& c. 6.A.& p.10. §.13.
c P.9.c.3. D.
d P.3 c.1. §.11.
e Sup.c.2.§.5.

B ¶ *c* *Sicut curare, ut observentur omnino Constitutiones, ita & in eisdē dispensare (quando eam fuisse mentem illius qui eas condidit, in re aliquâ particulari judicaret juxta eventus rerum, & necessitates, majus commune bonum intuendo) ad Rectorem, acceptâ à suis Majoribus potestate, pertinebit.*

C ¶ *Ad ea quæ dicta sunt, reducitur cura con-*

C † & bona etiam Collegii tam stabilia, quàm mobilia conservando; eos qui offi-

officia gerant domestica, prudenter constituendo; & quomodò suis fungantur officiis, considerando; & prout in Domino convenire judicabit, vel in eisdem ministeriis detinendo, vel ab iisdem removendo. Et generatim loquendo, curet ut quæ in superioribus capitibus dicta sunt, quæ quidem ad Collegia spectant, observentur. *b* Memor sit etiam subordinationis integrè observandæ in obedientiâ, non solùm ad Generalem, sed ad Provincialem quoque; certiorem eum de quibus oportet, reddendo, ad eumque referendo quæ majoris erunt momenti; & quæ ab ipso injuncta fuerint (quandoquidem ipsum Superiorem habet) exequendo; ut æquum est ad se referri, sibique obedientiam præstari ab iis, qui in Collegio degunt: qui quidem Rectorem suum magnoperè revereri ac venerari, *c* ut qui Christi Domini Nostri vices gerit, debebunt; *d* liberam sui ipsorum, rerumque suarum dispositionem cum verâ obedientiâ ipsi relinquendo: † nihil *e* ei clausum, ne conscientiam quidem propriam, tenendo, quam ei aperire (ut in Examine dictum est) suis constitu-

conveniēs amicos conservandi, a *& ex adversariis benevolos reddendi.*

D D ¶*Res clausa intelligitur janua, vel arca, &c.*

a P.10.B.

b P.8.c 1.§.4.& p.10.§.9.

c P.3 c.1.§.23.& p.6.c.1.§.1 2 & 3.& p.7.c.2.§.1.& A.& I.& p.8.c.1.D.& p 9.c.3 §.20.

d P.3.c.2.§.1.& p.7.c.2.§.1.& I.

e Ex c.4.§.34.& cet.& p.3.c.1.§.12 & p.6.c.1.§ 2.

ſtitutis temporibus, & ſæpius, ſi cauſa aliqua id poſceret, oportebit; *a* non repugnando, non contradicendo, nec ullâ ratione judicium proprium ipſius judicio contrarium demonſtrando: ut per unionem ejuſdem ſententiæ & voluntatis, atque per debitam ſubmiſſionem, meliùs in divino obſequio conſerventur & progrediantur.

a P.3.c.1.§.23.& p.6 c.1.§.1.

6 Ad bonàm Domus gubernationem non ſolùm *b* numerum neceſſarium Officialium Rector provideat; ſed † ut idonei ſint, quoad ejus fieri poterit, ad ſuas functiones,

b Infrà §.7.& H.& ſup.c.3.§.2.& p.1.c.2.§.2.& A & p.3.c.2 §.7.& H.

E ¶ *Idonei ſunt intelligendi habitâ ratione tum ſufficientiæ perſonarum, tum occupationum. Quæ enim officia multum occupationis ſecum ferunt, valdè occupatis in aliis rebus minimè convenirent: & quia quibuſdam experientia ut benè fiant neceſſaria eſt; non facilè mutari deberent.*

curet: † cuique *c* ſuas Regulas, ubi, quæ ad ſingulorum officia pertinent, contineantur, tradat: & ne ſe hic in illius officium ingerat, videat. Prætereà, ut eis proſpicere de ſubſidio, ſi neceſſarium id fuerit, debebit; ita *d* cùm tempus vacuum illis fuerit,

c Procem. declar.& p.7,c.4.§.12.

F ¶ *Ex Regulis cuique videndæ eſſent ſingulis hebdomadis illa, quæ ad ipſum pertinent.*

d P.3 c.1 §.6.

rit, ut utiliter illud impendant divino servitio, curet.

7 Inter Officiales Rectori necessarios, in primis Minister idoneus, qui Vicerector vel Magister Domus sit, & omnibus quæ ad bonum universale pertinent, provideat, est deligendus. a Syndico etiam ad exteriora observanda, G † & aliquo b qui rebus spiritualibus superintendat, & c duobus aliis, vel pluribus, quorum prudētiæ & probitati multùm confidat, opus est: ut cū eis de iis quæ difficiliora, & ad Dei gloriam majorem communicanda videbuntur, conferre possit. H † e Sunt & alii ad particularia officia necessarii.

8 Curet Rector, f ut in suo officio cuique integram obedientiam Collegiales præstent, & alii Officiales Ministro, & sibi etjam ipsi, prout idem præscripserit. Illud in universū admonuisse convenit, h eos qui curam aliorū suæ obedientiæ

G ¶ *Si tanta non esset copia hominū, unus plura officia sustinere posset. Sic Minister, & Superintendens dictus curam habere possent eorum, quæ ad Rectorem vel Novitios pertinent, &c.*

H ¶ d *Sic esse posset qui scriberet, Ianitor, Sacrista, Coquus, Lotor.* g *Alia officia minus operosa possent inter Scholasticos dividi, si alii non essēt, qui ea possent exercere.*

a Inf. c. 17. §. 7. & p. 3. c. 1. §. 16.
b P. 3 c. 1 §. 12.
c Inf. c. 17. §. 1. & p. 9. c 6. §. 14.
d P 1. c. 2. A. & p. 3. c 2. H.
e Sup. §. 6.
f Exa. c. 4. §. 31. & p. 3. c. 1. §. 24. & p. 10. §. 9.
g Sup. c. 6. B.
h Sup. §. 4.

dientiæ ſubditorum habent, præire eiſdẽ exemplo obedientiæ, quam ſuis Superioribus Chriſti loco ipſimet præſtent, oportere.

9 Ad *a* omnia conferet temporis ordo in ſtudiis, orationibus, Miſſis, lectionibus, cibo, ſomno, & in reliquis ſervatus: † & ſignum conſtitutis horis detur, quo audito omnes ſtatim vel *b* imperfectâ litterâ relictâ ad id ad quod vocantur, ſe conferant. Erit autem penes Rectorem, vel eum qui primas tenebit, id curæ, ut videat, quando hæ horæ pro temporum, vel aliarum cauſarum occurrentium ratione mutandæ ſint. Et quod ipſe ſtatuerit, obſervetur.

a P.3.c.2.§. 2. & B.

b P.6.c.1.§.1.

I ¶ *Signum dabitur per campanã, quæ pulſabitur, ut ſe recipiant ad ſomnum, & ad menſam, &c.*

10 † Rector ipſe legere, aut docere Chriſtianam doctrinam quadraginta dies debet. *c* Videat etiam, qui ex Collegialibus, & ad quem uſque limitem Domi & foris in colloquiis, ſpiritualibus exercitiis tradendis, Confeſſionibus audiendis, tum etiam in concionibus, vel lectionibus, vel

c Sup.c.8.§. 3 4.5.& 6.

K ¶ *Si convenire non videbitur ad ædificationem, vel ob aliquã aliam cauſam ſufficientem, ut Rector ipſe legat; re cum Provinciali communicatâ*

vel doctrinâ Christanâ, tradendâ, partim ad ipsorum exercitationem (a præcipuè sub finem studiorum) partim ob aliorum domesticorum, vel externorum fructum aliis se communicare debeant: † & in omnibus quod senserit divinæ ac summæ bonitati gratius, & ad ipsius obsequium ac gloriam majorem, omnibus perpensis, provideat.

L *catâ, si ejusdem ille sententiæ fuerit, per aliũ id munus obire poterit.*

L ¶ Constitutiones quæ ad Collegia pertinent, seorsum teneri, & publicè bis aut ter singulis annis legi possent.

a Sup. c. 6. §. 3. & C. & c. 8. §. 1.

De Vniversitatibus in Societate admittendis.

CAPUT XI.

1 EADEM b charitatis ratio, quâ Collegia admittuntur, & publicæ Scholæ in eis, non tantùm ad nostrorum, sed magis etjam ad externorum ædificationem in doctrinâ & moribus, tenentur; extendi poterit ad Vniversitatum curam suscipiendam, ut in eis hic fructus extendatur, latiusque pateat tã in scientiis quæ traduntur,

b Suprà proœm. & c. 3. §. 1. & c. 7. §. 1. & p. 3. c. 1. §. 27. & p. 10. §. 4.

tur,

tur, quàm in hominibus qui ad eas conveniunt, & gradibus ad quos promoventur; ut aliis in locis cum auctoritate docere possint, quod in his benè ad Dei gloriam didicerint.

2 A Quibus *a* tamen conditionibus † & obligationibus, quibusque in locis hujusmodi Universitates admitti debeant, ei qui supremam curam Societatis habet, judicandum relinquitur: qui Assistentium sibi auditis sententiis, & aliorũ *b* quos in consilium adhiberi volet, per se ipsum deliberare poterit an sint admittendæ. *c* Non tamen, postquàm admissæ fuerint, sine Congregatione generali per eum dissolvi poterunt.

3 Quia tamen religiosa quies, & spirituales occupationes nec animi distractionem, nec alia incommoda, quæ judicandi in rebus civilibus vel criminalibus

a Suprà proœ A. & c.2.§.2.& p 9. c. 3. §. 17.

b Sup.c.2.§.2.

c Sup.c 2 §.3. & c 10 §.2.& p 8.c 2.§.2. & p 9 c.3.§.5. & 18.

DECLARATIONES Constitutionum circa Universitates.

IN CAP XI.

A ¶ *Cum Fundator à Societate assignari certum Lectorum numerum, vel alias obligationes suscipi vellet; animadvertendum est, quòd si admittantur, judicando utile etiam tunc esse Societati ad finem propositum divini servitii id oneris subire, omnino in*

bus officium ſequi ſolent, Societati permittunt; juriſdictio hujuſmodi quam per ſe vel per alios à ſe dependentes exercere debeat Societas, non admittantur: B quamvis ad ea † quæ ad bonum ſtatum Vniverſitatis propriè pertinent, conveniat Iuſtitiæ ordinariæ, ſive ſæcularis ſive Eccleſiaſticę, miniſtros circa punitionem Scholaſticorum, voluntatem Rectoris Vniverſitatis ſibi ſignificatam exequi

in eis implendis deeſſe nō oportet; ſicut nec facilè aliquid in hac parte præter id ad quod obligātur (præſertim ſi id interpretari quis poſſit quaſi nova induceretur obligatio) præſtandū eſt ſine Generalis conſenſu. a *Ille autem non ſe facilem ad id concedendum reddet: quin potiùs, re in conſultationem cum ſuis Aſſiſtentibus adductâ, videat ne Societatem gravet: & ſi quâ in re indulgeatur, conſtet obligationem nullam induci; ſed id quod additur, omnino voluntarium eſſe.*

a Sup. c. 2. B.

B ¶ b *Ad bonum Vniverſitatis ſtatum propriè pertineret, ſi Scholaſticus aliquis rebellis, vel ſic offendiculi cauſa aliis eſſet, ut non ſolùm Scholis eum, ſed etiā civitate expelli, vel in carcerē conjici conveniret; ut certiores facti juſtitiæ ordinariæ adminiſtratores, id ſtatim exequerentur. Et ad hoc & ſimilia à Principe vel ſupremâ*

b Inf. c. 16. §. 5. & D.

premâ potestate, hujusmodi facultatis scriptũ habere testimonium oportebit. Vt commendatio etiam Rectoris in alicujus Scholastici favorem momentum apud eosdem justitiæ ministros haberet, ne Scholastici opprimerentur, oporteret.

† & generatim res studiorum favore suo, præsertim cùm à Rectore fuerint commendatæ, promovere. C

C ¶ *Quoniam exemptio ab ordinariis Iudicibus Scholasticorum numerum allicere non potest; aliis prærogativis & privilegiis ut id compensetur, curandum est.*

De scientiis quæ tradendæ sunt in Vniversitatibus Societatis.

CAPUT XII.

a Supra procem. & c. 5. §. 1 & c. 6. §. 1. & Exa. c. 1. § 2. & p. 7. c. 1. §. 1. & p. 10. §. 2.

b Sup. c. 6. §. 6. & inf. c. 13. §. 3.

1 CVM *a* Societatis atque studiorum scopus sit, proximos ad cognitionem & amorem Dei, & salutem suarum animarum juvare; cumque ad eum finem, medium magis proprium sit facultas Theologiæ; in hanc potissimùm Societatis Vniversitates incumbent; *b* ac diligenter per idoneos admodùm Præceptores, quæ ad Scholasticam doctrinam, & sacras Scripturas

pturas pertinent, *a* ac etiam ex Positivâ, quæ ad hunc finem nobis præfixum, conveniunt (non attingendo tamen eam partem Canonum, quæ foro contentioso inservit) pertractabunt.

a Sup.c.5.§.1. & B.& inf.c. 14.§.1. & C.

2 Et quia tam doctrina Theologiæ, quàm ejus usus exigit (his præsertim temporibus) † *b* litterarum humaniorum, & Latinæ, ac Græcæ, & Hebraicæ Linguæ cognitionem; harum etiam *d* idonei Professores, & quidem justo numero, constituentur. † Aliarum prætereà linguarum qualis est Chaldaica, Arabica, & Indica, ubi necessariæ vel utiles ad dictum finem viderentur, habitâ regionum diversarum, & causarum quæ ad eas docendum movent, ratione, possent Præceptores constitui.

b Sup.c.5.§.1. & c.6.§.5.& inf.1.c.13.§.4. & B.

c Sup.c.5.A.

d Sup.c.6.§.6. & inf.c.13. §.3.

IN CAP. XII.

A ¶ *Sub c Litteris Humanioribus præter Grammaticam intelligatur quod ad Rhetoricam, Poësim, & Historiam pertinet.*

B ¶ *Cùm in aliquo Collegio, vel Universitate eò spectaretur, ut homines ad Saracenos vel Turcas juvandos parararētur; Arabica lingua vel Chaldaica conveniret; cùm ad Indos, Indica: & sic de aliis dicendum, quæ esse possent aliis in regionibus ob similes causas, utiliores.*

C Tra-

a Sup.c.5.§.1.

b Sup.c.6.§.6. & Inf.c.13. §.3.

a Sic etiam quoniam † Artes vel Scientiæ naturales ingenia disponunt ad Theologiam, & ad perfectâm cognitionem & usum illius inserviunt, & per se ipsas ad eumdem finem juvant; quâ diligentiâ par est, & b per eruditos Præceptores, in omnibus sincerè honorem & gloriam Dei quærendo, tractentur. 3 C

Medicinæ, & Legum studium ut à nostro Instituto magis remotum, in Vniversitatibus Societatis vel non tractabitur, vel saltem ipsa Societas per se id oneris non suscipiet. 4

C ¶ *Tractabitur Logica, Physica, Metaphysica, Moralis scientia, & etiam Mathematica, quatenus tamen ad finem nobis propositum conveniunt. In legendo & scribendo alios instituere, opus etiam charitatis esset; si is personarum numerus Societati suppeteret, ut omnibus vacare posset: propter earum tamen penuriam hoc ordinariè docere non consuevimus.*

De

De modo & ordine prædictas facultates tractandi.

CAPUT XIII.

1 AD tractanda tam facultatum inferiorum, quàm Theologiæ ſtudia, diſpoſitio & ordo conveniens tam manè, quàm veſperi ſervandus eſt.

2 A Et quamvis † pro regionum, & temporum diverſitate in ordine, & ſtatutis horis ſtudio tribuendis, poſſit varietas accidere; omnes tamen in eo conveniant, ut ubique fiat, quod inibi magis expedire ad majorem in litteris profectum exiſtimabitur.

3 Nec ſolùm lectiones ſint, quæ publicè prælegātur; ſed

IN CAP. XIII.

A ¶ *DE a ſtatutis lectionum horis, ordine, ac modo, & de exercitationibus tam compoſitionū (quas à Magiſtris emendari oportet) quàm diſputationum in omnibus facultatibus, & pronuntiandi publicè orationes & carmina, ſpeciatim* b *in quodam tractatu per Generalem Præpoſitum approbato agetur ſeorſum, ad quem hæc Conſtitutio nos remittit; id dumtaxat monendo, illa locis, temporibus, &*

a Sup. c. 6. H.

b Sup. c. 7. §. 2

N *per-*

personis accommodari oportere;quamvis ad illũ ordinem accedere,quoad fieri potest,conveniat.

B ¶ *Tres ordinariè erunt Præceptores in tribus diversis Grammaticæ* † a Magistri etiam diversi B pro captu & numero audientium constituantur :

a Sup.c.6.§.6. & c.12.§.1.2. & 3.

*classibus;quartus Humaniores Litteras, quintus Rhetoricam prælegat:*b *& in horũ duorum classibus Græca lingua, & Hebraica, & si qua alia disceretur,est prælegenda;ita ut sẽper sint quinque classes. Quòd si tantum negotii aliqua ipsarũ exhiberẽt,ut unus Magister eis solus non satisfaceret,adiutor aliquis ei adiũgetur. Si verò auditorum numerus ferre non poterit, vt unus Præceptor solus omnibus det operam, quamvis alios auxiliares habeat,geminari posset classis ea,quæ sic numero abundaret;ita ut duæ (verbi gratiâ) quintæ classes,duæ quartæ essẽt;*c *& omnes Præceptores,si fiere potest,ex Societate sint:quãvis si necessitas urgeret, externi esse possẽt. Si exiguus numerus, vel auditorum dispositio nec tot classes,nec tot Præceptores exigeret, in omnibus prudentia ad moderandum numerũ,& eos dũtaxat qui satis sint,designandos locum habebit.*

b Sup.c.12. §. 2.

c Sup.c.6.§.6.

C ¶ *An præter Præceptores ordinarios, qui speciatim auditorum rationem* † qui quidem d profectum C uniuscujusq;ex suis Scholasticis speciatim procurent, & lectionum rationem exigant;

d Sup.c.6.§.6.

nem habeant, esse unum oporteat, vel plures, qui more publicorum Professorum legant Philosophiam, Mathematicas scientias, uel quamvis aliam disciplinam, majori cum apparatu, quàm Lectores ordinarii; prudentia id constituet, juxta locorum, & personarum cum quibus agitur, rationem; præ oculis majorem ædificationem, & Dei servitium habendo.

D gant; † utque eæ *a* repetantur, & studiosi Litterarum Humaniorum *c* familiarem sermonem, Latinè communiter loquendo; *d* & stylum, scribendo, ac pronuntiationem, composita benè pronuntiando expoliant, curent: & his, ac multò magis facultatum superiorum studiosis crebras *e* disputationes imponant; quibus dies & horæ certæ constituantur: ubi non solùm cum condiscipulis, verùm paulò inferiores cum aliquantò provectioribus disputent in iis, quæ ipsi capiunt: quod etiam vice versâ provectiores cum minùs provectis, ad ea quæ illi tractant descendendo, & Præceptores alii cum aliis præstabũt, sẽper quâ decet modestiâ observatâ; & *f* aliquo præsidente, qui contentionem dirimat, & quid doctrinæ elici oporteat ex disputatis declaret.

D ¶ *Non solùm* b *repetitiones ultimæ lectionis fieri oportebit; verũ & hebdomadæ, & longioris temporis, prout expedire judicabitur.*

a Sup.c.6.H.
b Sup.c.6.§.8. & H.
c Sup.c.6.§. 13.
d Ibid.§.13. & inf.c.16. §.3.
e Sup.c.6.H.
f Sup.c.6.§. 10.11.& 12.

a Inf.c.17.§.2.

Erit itidem Rectoris, per se, vel per *a* Cancellarium semper observare, ut qui novi accedunt, examinẽtur; & in iis classibus, cumque iis Præceptoribus, qui ipsis conveniunt collocentur: *b* & ejus discretioni (auditâ sententia eorum, qui ad id munus designati sunt) relinquetur, num diutius in eadem classe manere, an ad aliam ulteriùs progredi debeant. † Ejusdem *d* erit judicium de studio linguarum, præter Latinam, num Artibus, & Theologiæ anteponi, an postponi, & quã diu in eis quemque hærere oporteat. Sic etiam in aliis scientiis superioribus propter ingeniorum & ætatum inæqualitatem, aliaque consideratione digna, ad *e* eumdem pertinebit expendere, quantum quisque eas discere, & quamdiu in eisdem versari debeat: quamvis ii *f* qui ætate & ingenii aptitudine pollent, melius sit, ut in omnibus proficere, & conspicui esse ad Dei gloriam enitantur.

4

b Sup.c.5.§.2. & 3 & D. & inf.c.15.§.1.& A.

E ¶ *Posset c aliquis eâ ætate vel ingenio esse, ut sola Latina lingua ei sufficiat, & ex aliis facultatibus quantum ad Confessiones audiendas, & agendum cum proximis opus est; cujusmodi sunt aliqui qui curam animarum gerunt, nec magnæ eruditionis sunt capaces. Alii rursum erunt, qui ad superio-*

E

c Sup.c.5.D.

d Sup.c.6.§.5.& D.& c.12.§.2.& Exa.c.7.§.3.

e Sup.c.5.§.2.& C.& D.& Exa.c.7.§.3.

f Sup.c.5.§.2.

res Vt

5 Vt assiduitas in litterario exercitio, sic & aliqua remissio necessaria est.

res scientias progredientur. Has autem capessere, & illas relinquere quatenus conveniat, Superioris erit judicare; quod cùm Scholasticis externis significaverit, si volent illi nihilominùs aliam rationem sequi, cogendi non erunt.

F † Quanta hæc esse debeat, & quibus temporibus, prudenti considerationi Rectoris, expensis circumstantiis personarum & locorum, relinquetur.

F ¶ Saltem singulis hebdomadis dies unus à prandio quieti destinatus sit: in reliquis conferatur cum Provinciali, qui ordo in vacationibus, vel intermissionibus studiorum ordinariis sit tenendus.

De libris qui prælegendi sunt.

CAPUT XIV.

1 GENERATIM a (ut dictum est, cùm de Collegiis ageretur) illi prælegentur libri, qui in quavis facultate solidioris ac securioris doctrinæ habebuntur. † Nec illi sunt attingendi, quorum doctrina, vel auctores suspecti sint. Hi tamen particulatim in quavis Universitate nominentur. A

In Theologiâ legetur vetus & novum Testamentũ, † & doctrina Scholastica Divi B

a Sup.c.5.§.4. & p.3.c.1.O. & p.8.c.1.K.

IN CAP. XIV.

A ¶ Quamvis liber suspicione malæ doctrinæ vacet, cùm tamen suspectus est auctor, legi eum nõ convenit. Solet enim opus in causâ esse, ut qui legit, ad auctorem afficiatur: & auctoritas quam apud ipsum habet in iis, quæ benè dicit, posset postmodùm aliquid persuadere ex iis, quæ malè dicit. Rarum est etjam aliquid veneni non admisceri in iis, quæ à pectore veneni pleno egrediuntur.

B ¶ Prælegetur etiam Magister Sententiarum. Sed si videretur tẽporis decursu alius auctor

auctor studentibus utilior futurus, ut si aliqua summa vel liber Theologiæ Scholasticæ cōficeretur, qui his nostris tēporibus accommodatior videretur; gravi cum consilio & rebus diligenter expensis per viros qui in universâ Societate aptissimi existimentur, cumque Præpositi Generalis approbatione, prælegi poterit. In aliis etiam scientiis & Litteris Humanioribus, si libri aliqui admittentur in Societate compositi, ut utiliores quàm alii, qui communiter in manibus habentur; magnâ cum consideratione id fiet, præ oculis habendo scopum nostrum majoris boni universalis.

C Divi Thomæ; † & in eâ, *a* quam Positivam vocant, eligentur ii auctores, qui ad scopum nostrum magis convenire videbuntur.

C ¶ Ut ex aliquâ parte Iuris Canonici, & Conciliorum, &c.

a Sup. c. 5. §. 1. & c. 12 §. 1.

2 *b* Quod attinet ad libros Humaniorum Litterarum Latinos, vel Græcos, abstineatur in Universitatibus quoque, quemadmodùm in Collegiis, quoad ejus fieri poterit, ab eis juventuti prælegendis, in quibus sit aliquid, quod bonis moribus noceD requeat; † nisi priùs à rebus, & verbis inhonestis purgati sint.

b Sup. c. 5. E.

D ¶ Si aliqui omnino purgari non poterunt, quemadmodùm Terentelis

3 In Logicâ, & Philosophiâ Naturali, & Morali, & Metaphysicâ, doctrina Aristotelis

ren-

rentius, potiùs non legantur: ne rerum qualitas animorum puritatem offendat.

telis sequenda est; & in aliis Artibus liberalibus, & in commentariis tam hujusmodi auctorum, quàm Humaniorum Litterarum, habito eorum delectu, nominentur ii, quos videre discipuli, quosque ipsi Præceptores præ aliis in doctrinâ quam tradunt, sequi debeant. *a* Rector autem in omnibus quæ statuerit, procedet juxta id, quod in universali Societate magis convenire ad Dei gloriam judicabitur.

a Sup. c. 5. §. 4. & E.

De cursibus, & gradibus.

CAPUT XV.

IN CAP. XV.

A ¶ B*Ono ingenio praditus, qui studia inchoat, videatur an medius annus in quavis quatuor classium inferiorum sufficiat, & duo in su-*

1 A IN Litteris Humanioribus, & linguis † cursus temporis limitatus ad earum studium absolvendum esse nequit, propter ingeniorum & doctrinæ auditorum varietatem, multasque alias causas; quæ non aliam temporis præfinitionem, quàm quæ unicuique convenire *b* juxta prudentis Rectoris, vel Cancellarii

b Sup. c. 5. §. 3. & c. 13. §. 4. & inf. c. 17. §. 2.

rii arbitrium videbitur, permittunt.

2 In Artium studio cursus erunt ordinandi, in quibus B scientiæ naturales † (ad quas minus quàm trium annorum spatium satis non erit) prælegantur; a præter quos medius ad huc annus ad audita repetenda, & actus Scholasticos celebrādos, & gradum Magisterii suscipiendum iis qui eum suscepturi sunt, relinquetur. Cursus ergo integer trium erit annorum cum dimidio, usque ad promotionem ad Magisterium.

C † Singulis autem annis unus hujusmodi cursus inchoabitur, & alius cum divino auxilio absolvetur.

3 Theologiæ curriculum sex annis emetietur. b In primis quatuor, ea omnia quæ

supremâ, quod tempus Rhetorica, & linguarum studiis impendatur: certa tamen regula præscribi non potest.

B ¶ Si aliquis alibi audivisset aliquid ex artibus liberalibus, posset ejus temporis ratio haberi: ut plurimum tamen, ut quis ad gradum Magisterii promoveatur, tres annos, ut dicitur, studuerit oportet: & tantumdem de quatuor Theologiæ annis, ut ad actus admittantur, & in eadem gradum Doctoratus accipiant, dictum sit.

C ¶ Si opportunū non fuerit id ita omnino præstare, vel quod desint homines, vel alias ob causas; præsta-

a Sup.c.6.§. 16.& 17.

b Sup.c 9.§. 3.& p.5.c.2. §.2.

bi-

bitur cum Præpositi Generalis, vel certè Provincialis assensu, quòd poterit.

D ¶ *Si talis esset rerum status in aliquo Collegio vel Universitate Societatis, ut secundo quoque anno inchoare melius videretur, vel aliquãdo post quartum; de consensu Generalis, vel Provincialis, fieri poterit quod magis convenire comperietur.*

E ¶ *Si justas ob causas aliquis publicè nõ examinandus videretur; habitâ à Generali,*

quæ legi oportebit, prælegentur; in duobus reliquis, a præter repetitionem, b actus soliti ad gradum Doctoratus ab iis qui promovendi sunt, absolventur. † Quarto quoque anno ordinariè cursus inchoabitur, sic libris prælegendis distributis, ut quolibet quatuor annorum quivis studiosus inchoare possit; & quod reliquum est incepti quadriennii, & ejus quod sequitur quadriennii, usque ad illum terminum, unde inceperat, audiendo, quatuor annis peragere omnino cursum Theologiæ possit. D

4 c In gradibus tam Magisterii Artium, quã Doctoratus Theologiæ tria observentur; Primum, ne quis nisi diligenter † & publicè E examinatus, per personas designatas, quæ benè suum officium faciant, & idoneus ad prælegendum eamdem Scientiam inventus, promo-

a Sup. c. 6. §. 16.
b Ibid. §. 17.
c Sup. c. 6. §. 17.

moveatur; sive ille de Societate sit, sive extra eam. Alterum, *a* ut præcludatur ostium ambitioni, nullis locis certis eis, qui ad gradus promoventur, assignatis; quin potiùs honore se invicem prævenire, nullâ locorum differentiâ observatâ, curent. *b* Tertium, ut quemadmodùm gratis docet, ita & ad gradus Societas gratis promoveat: † & non nisi admodùm exigui sumptus (licet voluntarii sint) externis permittantur, ne consuetudo vim legis tandem obtineat, & in eâ parte temporis decursu excessus fiat. Videat etiam Rector, ne Magistris, vel ullis aliis de Societate, sibi, aut Collegio pecuniam, aut dona quævis ab ullo pro re quavis in ipsorum utilitatem factâ accipere permittat; *c* quandoquidem præmium nostrum solus Christus Dominus juxta nostrum Institutum futurus est; qui est merces nostra magna nimis.

li, vel Provinciali facultate, fieri poterit quod Rector ad majorem Dei gloriam fore judicaverit.

F ¶ *Et sic non permittentur convivia, nec alii ludi, qui cum sumptibus non mediocribus fiunt, & ad finem nobis propositum inutiles sunt: nec pilei, aut chirotheca, vel quid aliud detur.*

a Sup.c.6.§.17.& p.10.§.6.

b Sup.c.7.§.3.& Inf.c.17.§.3.& E.& Ex.c.1.§.3.& c.4.§.27.& p.6.c.2.§ 7.& G.& p.7.c.4.§.4.& B.& p.10.§.5.

c Exa.c.4.§.27.

De

De iis, quæ pertinent ad bonos mores.

CAPUT XVI.

DILIGENTER curetur, ut qui litteras discēdi gratiâ ad Vniversitates Societatis se conferunt, simul cum illis bonos ac Christianis dignos mores addiscant. Ad quod multùm juverit, † si *a* omnes singulis saltem mensibus semel ad confessionis Sacramentum accedent; si Missam quotidie, Concionem singulis diebus festis (cùm ea fiet) audient. Ex Præceptoribus autem quisque hoc à suis discipulis præstari curabit. 1 A

b Prælegetur etiam in Collegio, aliquo die cujuscumque hebdomadæ, Christiana doctrina; & ut pueri eam ediscant, & recitent, omnesque etiam adultiores, si fieri potest, eamdem sciant, curabitur. 2

a Sup. c. 7. §. 2.

b Sup. c. 7. §. 2.

IN CAP. XVI.

A ¶ *QVi facilè compelli possunt, compellantur ad id quod de Confessione, Missâ, Concione, doctrinâ Christianâ, & declamatione dicitur. Aliis amanter quidem persuadere cōvenit; sed ad id ne cogātur, nec si id non præstiterint, à Scholis expellantur; dū tamen nec dissoluti, nec aliis offendiculo esse vi-*

a Ha-

3 *a* Habebitur etiam singulis hebdomadis (ut de Collegiis est dictum) † ab aliquo ex Scholasticis declamatio de rebus , quæ audientibus ædificationi sint , eosque ad augmentum in omni puritate ac virtute expetendum invitent; *b* ut non solùm stylus exerceatur , sed mores meliores reddantur. Omnes autē eos qui Latinè sciunt , hujusmodi declamationi interesse oportebit.

4 In Scholis nec juramenta, nec injuriæ verbo vel facto illatæ , nec inhonestum aut dissolutum quid in externis ad Scholas accedentibus permittatur. *c* Feratur autem Præceptorum peculiaris intētio, tam in lectionibus, cùm se occasio obtulerit, quàm extra eas ad eosdem ad obsequium & amorem Dei ac virtutū, quibus ei placere oportet, movendos; & ut *d* omnia sua studia ad

B *videantur.*

B § *Quamvis ut plurimùm ex primâ classe sit futurus, qui hanc declamationem dicet , sive ex Scholasticis Societatis , sive ex externis sit ; posset tamen aliquando aliquis alius, qui Rectori videretur , eam conficere , vel quod alius confecerit , pronuntiare. Quia tamen res erit publica , hujusmodi esse debebit , ut à quocumq; pronuntietur , eo loco non indigna esse judicetur.*

C § *Ora-*

a Sup.c.6. §.13.

b Sup.c.6.§. 13.& c.13. §.3.

c Sup.c.8.A.

d Sup.c.6. §.1.

C ¶ *Oratio vel eo modo dicenda est, ut devotionem & ædificationem addat, vel non est dicenda; sed Præceptor signo Crucis se muniat aperto capite, & incipiat.*

ad hunc finem referant. Quod ut ad memoriam eis reducatur, † ante lectionis C initium dicat aliquis brevē orationem ad id institutā; quam Præceptor, & Discipuli omnes aperto capite attentè audient.

5 Propter eos qui tam in diligentiâ suis studiis adhibendâ, quàm in iis, quæ ad bonos mores pertinent, peccaverint; & cum quibus sola verba bona, & exhortationes non sufficiunt, *a* Corrector (qui de Societate non sit) constituatur; qui pueros in timore contineat, & eos, quibus id opus erit, quique castigationis hujusmodi erunt capaces, castiget. Cùm autem nec verba, nec Correctoris officium satis esset, & in aliquo emendatio non speraretur, aliisque esse offendiculo videretur; † præ- D stat *b* à Scholis eum removere, quàm ubi parum ipse proficit, & aliis nocet, retinere. Hoc autem judicium Rectori Vniversitatis, ut omnia ad gloriam & servitium Dei, ut par est, procedant, relinquetur.

a Sup. c. 7. §. 2. & D. & inf. c. 17. G.

b Sup. c. 11. B.

D ¶ *Si casus aliquis accideret, ubi in remedium offendiculi præstiti, satis non esset à Scholis expellere; videat Re-*

ctor De

ctor quid præterea conveniat providere: quamvis, a quoad ejus fieri poterit, in spiritu lenitatis, pace & charitate cum omnibus conservatâ, sit agendum.

a P.10.§.11.

De Officialibus vel Ministris Vniversitatis.

CAPUT XVII.

1 A † CVra universalis, vel superintendentia & gubernatio Vniversitatis, penes Rectorem erit; qui idẽ esse poterit qui in Collegio præcipuo Societatis præest, & iis præditus Dei donis, *b* de quibus dictum est; ut possit commisso sibi officio dirigendi in litteris & moribus totam Vniversitatem, satisfacere. *c* Ejus electio ad Præpositum Generalem, vel alium, cui ille id commiserit (cujusmodi esset Provincialis, vel Visitator) spectabit: confirmatio verò semper erit Generalis

IN CAP. XVII.

A § QVāvis hoc ita se habeat, tamen nec Lectores primarios, nec Officiales (qualis est Cancellarius) inconsulto Provinciali, vel Generali, si vicinior est, mutabit; si ille non eidem id commisisset; cui ut res omnes per-

b Sup.c.10. §.4.

c Sup.c.2.§.5. & c.10.§.3. & p.9.c.3.§.3. 14.& 15.

a Sup. c. 10. §. 7. & inf. §. 6. & p. 9 c. 6 §. 14. & I.
b P. 8. c. 1. §. 3.

perspecta sint curare debet.

B ¶ b *Ex his Consiliariis unus posset Collateralis esse, si Praeposito Generali id necessarium videretur: & si tam multi esse commodè non possent, fiet, ut optimè poterit.*

neralis. † Habebit a autem Rector quatuor Consiliarios, vel Assistentes: qui in rebus ad ipsius officium pertinentibus ut plurimùm possint eum juvare, & cum quibus ipse, quae sunt majoris momenti, conferat. B

c Sup. c. 5. §. 1.
d Sup. c. 13. §. 4. & c. 15. §. 1.

C ¶ *Si satis esset Rector, ut praeter suum, Cancellarii etjam munus obire posset, in eamdem personam haec duo officia possent convenire.*

2 C † Erit c & Cancellarius, vir in litteris egregiè versatus, qui & zelo bono, & judicio ad ea quae sunt ei committenda, polleat: d cujus sit munus, generale Rectoris instrumentum esse ad studia benè ordinanda, & disputationes in actibus publicis dirigendas, & ad discernendum an sufficiens doctrinâ sit eorum, qui ad actus & gradus (quos quidem ipsemet dabit) sunt admittendi.

3 D Sit Secretarius ex eadem Societate, qui librum habeat, † ubi omnium Scholasticorum, qui Scholas assiduè frequentãt nomina scribantur: quique co-

D ¶ *Quando ultra unam hebdomadam, assiduè*

eorum promissionem de obedientiâ Rectori præstandâ, & a Constitutioni-

assiduè Scholas frequentant, invitandi sunt ad nomina sua danda, quæ in librũ matriculæ referantur: & legentur eisdem non omnes Constitutiones, sed quæ unicuique sunt observandæ: & promissio ab eis, non autem jusjurandum, de obedientiâ & observatione propositarum Constitutionũ exigetur. Si nollent aliqui promissione obligari, vel nomina in matriculã referenda dare, non ideò à Scholis excludendi sunt; dummodò pacificè & sine offendiculo in eis versentur: & sic eis significari poterit; addendo nihilominùs, quòd cura magis peculiaris Scholasticorum, quorum nomina scripta in libro Vniversitatis sunt, haberi solet.

a Sup.c.7. §.2.

E bus observandis († quas ipsemet proponet) admittat; & sigillum Rectoris, & Vniversitatis habeat: b quæ tamen omnia sine ullis expensis Scholasticorum fient.

E ¶ Quamvis posteà quæ ab omnibus sũt observanda, eo in loco, ubi publicè legi possint; quæ verò in quavis classe, in eâ ipsâ sunt affigenda.

b Sup.c.15. §.4.

4 F † Erit & Notarius, ut fidem publicam faciat de susceptis gradibus, & aliis

F ¶ Hic poterit aliquid utilitatis ab externis qui testimonium suorum graduũ requirunt, percipere.

Sit tamen quid moderatum, a *nihilq; in Societatis utilitatem redundet. Ad testimonium autem nostris reddendum, litteræ patentes Rectorum satis erunt.*

a Suprà c.15. §.4.

G ¶ *Hi ex Societate non erunt: quia tamen non parum laboris sunt habituri, commodum stipendium accipiēt; b & unus eorum Corrector esse poterit.*

b Sùp.c.16. §.5.

quæ occurrent. † Sint & G duo, vel tres Bidelli, unus ad facultatis linguarum, alter ad Artium, tertius ad Theologiæ functiones destinatus.

5 In has tres facultates Vniversitas dividetur; & in quavis earum sit Decanus, & duo alii Designati ex iis qui meliùs res facultatis illius callent: qui à Rectore vocati, possint dicere quid sentiant ad suæ facultatis bonum convenire: & si quid tale in mentem venerit, dum inter se de hujusmodi rebus agunt, ad Rectorem, quamvis non vocentur, referent.

6 In rebus quæ ad solam unam facultatem pertinēt, † vocabit Rector, præter H Cancellarium & suos c Assistentes, Decanum etiam & Designatos illius facultatis: in iis quæ ad omnes pertinent, Decani, & Designati omnium vocentur. Et

H ¶ *Quamvis decisio rerū ex suffragiis horū non pendeat; ipsos tamen vocari & audiri convenit. Sententia autem*

c Sup. §.1.

Et si Rectori visum fuerit & alios de Societate, vel extra eam, ad Congregationē vocare, facere id poterit; ut cùm omnium sententias audierit, meliùs quod convenit constituat.

tem eorum, qui res meliùs intelligunt, eam quam par est, rationem Rector habebit. Si tamen omnes alii aliter quàm ipse sentirent, contra omnium sententiam ne agat; nisi priùs cum Provinciali contulerit.

7 † Erit a Syndicus unus generalis, qui tam de personis, quàm de rebus, de quibus videbitur, Rectorem & Præpositum Provincialem, & Generalem admoneat: qui quidem Syndicus vir magnæ fidelitatis & judicii esse debebit. Præter hunc, suos habebit Syndicos particulares Rector; K † ut quæ quavis in classe acciderint, quibus providere oporteat, ad ipsum referant. Et ut ipse de omnibus Præceptoribus, & aliis de Societate; ita & Collaterales, & Syndicus, & Consiliarii de ipso, & de aliis † a scri-

a Sup. c. 6. §. 15. & c. 10. §. 7. & p. 3. c. 1. §. 16.

I ¶ I *Hoc Syndici officium posset conjungi cum Collateralis, vel Consiliarii officio, si sic videretur convenire; quòd alius in Vniversitate magis ad id idoneus, quā aliquis eorum, non esset.*

K ¶ *Et quāvis Syndici nihil habeant, quod alicujus momenti sit; singulis tamen diebus Sabbati sal-*

a P. 8. c. 1. §. 9.

saltem, se nihil habere Superiori referant.

L ¶ *Mittantur hujusmodi litteræ eo modo obsignatæ, ut nullus sciat quid alius scripserit. Et cùm vellet Præpositus Generalis vel Provincialis pleniorem rerum notitiam; non tantùm Collateralis, Syndicus, & Consultores de Rectore, deq; omnibus aliis scribent; verùm etiam quisque Magistrorum, & Scholasticorum approbatorum, & Coadiutorum quoque formatorum scribet, quid de omnibus, ac etiam de Rectore sentiat. Et ne id novum videatur, tertio quoque anno saltem, hæc referri quasi ordinariè sic debeant.*

† a scribent semel singulis L annis Præposito Generali, & bis Provinciali, qui Generalem (si quid oportuerit) admonebit: ut in omnibus majori cum circumspectione & curâ præstandi quòd quisque debet, procedatur.

8 De aliquibus insigniis, num eis Rector, Cancellarius, Bidelli, Doctores & Magistri, ut in Universitate cognoscantur, vel saltem in actibus publicis uti debeant, nécne; & si utantur, qualia esse debeant, † considerationi Generalis tunc M existentis, cùm aliqua Universitas admittitur, relinquetur. Ille autem per se, vel

M ¶ *Quamvis hoc ita se habeat; id tamen, quod in quovis loco convenire ex insig-nis*

vel per alium, expensis circumstantiis, quod judicaverit ad majorem Dei gloriam & obsequium, & bonum universale fore (qui unicus scopus in hac, & in omnibus rebus nobis est) constituet.

nius hujusmodi videbitur, distinctè in cujusque Universitatis Regulis constituetur.

QVINTA PARS

De iis, quæ ad admittendum in corpus Societatis pertinent.

De admissione, & quis, & quando debeat admittere.

CAPUT I.

1 QVI in Societate, quantum satis est, probati fuerint; & tamdiu, ut utrimque intelligi jam possit, num in eadem manere ad majus Dei obsequium & glo-

DECLARATIONES in quintam Partem.

De iis, quæ ad admittendum in corpus Societatis pertinent.

IN CAP. I.

a Exa.c.1.§.7.

A ¶ A. Societas, ut ejus nomen latissimè accipitur, omnes eos, qui sub obediẽtiâ Præpositi Generalis vivunt, etiã Novitios; & quicumque c cùm propositum vivendi & moriendi in Societate habeant, in Probationibus versantur, ut in eam ad aliquem ex aliis gradibus, de quibus dicetur, admittantur, complectitur.

b Inf.c.2.§.1.4.& 5.& B.& C.& p.9.c.3.§.1.& A.

c Exa.c.3.§.14.& p.1.c.4.§.3.

riam conveniat; † admitti A debent; non ut priùs ad Probationem, ſed modo magis interno, ut membra unius ac ejuſdem corporis Societatis. Hujuſmodi autem ſunt præcipuè, qui ad Profeſſionem, vel in Coadjutores formatos admittuntur. Sed quia Scholaſtici approbati, etiam modo quodam interiori, quàm admiſſi ad Probationem, in corpus Societatis cooptantur; de eorum quoque admiſſione in hac quintâ Parte dicetur, quid in Domino obſervandum videatur.

2 *b* Primò quidem facultas admittendi in corpus Societatis eos qui admittendi erunt, penes ejus caput erit, ut ratio poſtulat. Sed quia Præpoſitus Generalis tam variis locis intereſſe non

Secundo

Secundo modo, qui minùs latè patet, Societas cum Professis & Coadiutoribus formatis, etiam Scholasticos approbatos continet. Ex his enim tribus partibus, seu membris, Societatis corpus constat.

Tertio modo, & magis proprio Professos, & Coadiutores formatos dũtaxat cõtinet: a *& sic accipiendus est in Societatẽ ingressus, quem Scholastici promittunt; scilicet, ut inter Professos, vel Coadiutores formatos illius numerentur.*

a Inf.c.4.E. & Exa.c.1.§.10.& c.7.§.1.

Quarta hujus nominis Societatis acceptio & maximè propria Professos dumtaxat continet: nõ quòd ejus corpus alia membra non habeat, sed quòd hi sint in Societate præcipui, b *& ex quibus aliqui, ut inferiùs dicetur, suffragium activũ & passivũ habẽt in electione Præpositi Generalis, &c.*

b D.8.c.3.A. & c.6.B.

Quocumque ex his quatuor modis aliquis in Societate sit, capax est communicationis gratiarũ spiritualium, c *quas in eâ Præpositus Generalis, secundũ concessionem Sedis Apostolicæ, ad majorem Dei gloriam potest concedere. Ceterùm de primo admittendi modo, cùm idem sit, atque ad Probationem admittere, in primâ Parte dictum est: & de admissione in tribus aliis modis in hac quintâ Parte agetur.*

c P.8 c.1.§.6. & p.9.c.3.§.10.

B potest, † aliis *d* de Societate eam partẽ hujus facultatis, quæ ad totius corporis hujus bonum facere videbitur, poterit communicare.

B¶ *Alii, quibus ordinariè magis, & absolutè communicabitur, Præpositi Provinciales erunt.*

d Inf.c.2.§.4. & 5.& A.B.& C.& p.9.c.3.A.

3 *e* Tempus ad admittendum modo

e Inf.c.4.§.3. & 6 &.Exa.c.1.§.12.& c.4.§.16.& 41. & c.6.§.8.& p.4.c.3.§.3.& c.4.§.5.

erunt. Quibusdam tamen Præpositis Localibus, vel Rectoribus, & aliis Visitatoribus, aut personis insignibus, poterit Præpositus Generalis hanc auctoritatem communicare; imò & alicui qui de Societate non esset, aliquo in casu, ut Episcopo alicui, vel personæ in dignitate Ecclesiasticâ constitutæ; cùm nullus ex Professis ejusdem Societatis eo in loco, ubi aliquis ita est admittendus, inveniretur.

C ¶ *Quamvis hoc ita se habeat, tamen ut prorogari, ita & contrahi hoc spatium quibusdam in casibus, ex causis tamen non levis momenti, judicio Præpositi Generalis (cujus erit dispensandi jus) licebit: rarò tamen id fiet.*

modo superiùs dicto, in universum loquendo, † ultra biennium esse oportebit. Sed qui antequàm ad studia mitteretur, vel in eisdem diu probatus fuisset; post illa absoluta, si ad Professionem est admittendus, *a* integrum adhuc Probationis annum habebit; ut adhuc magis perspectus sit, antequàm eam emittat. *b* & prorogari hoc tempus poterit (ut in Examine dictum est) cùm Societas, vel qui ab eâ hanc in Domino curam habet, pleniùs sibi satisfieri desideraret.

C

a Exa. c. 1. §. 12. & c. 4. §. 16. & c. 6. §. 8.

b Exa. c. 1. §. 12. & c. 4. §. 43.

Qua-

Quales esse debeant, qui admittendi sunt.

CAPUT II.

1 CVm nullo ex his modis admitti debeat, nisi qui idoneus in Domino fuerit existimatus; illi ad Professionem idonei habebuntur, *b* quorum vita diuturnis ac diligentibus Probationibus, † à Præposito *c* Generali (ad quem referent particulares Præpositi, vel alii, quorum testimonium Generalis requiret) perspecta valdè & approbata fuerit. Ad hoc autem conferet illis qui ad studia missi fuerunt, absoluta jam, eâ curâ & diligentiâ, quæ ad excolendum intellectum adhibita fuerit, ultimæ Probationis tempore in scholâ affectus diligentiùs

A

IN CAP. II.

A ¶ *QVà-a vis in remotissimis regionibus (cujasmodi sunt India) possit Præpositus Generalis, judicio Provincialis relinquere, non expectatâ hinc approbatione (quæ non nisi per multos annos eò perveniret) num aliquis ad Professionem admitti*

a Sup. c. 1. §. 2. & B. & p. 9 c. 3. A.
b Exa. c. 1. §. 8. & p. 8. c. 1. § 2. & B. & p. 10. §. 7.
c Sup. c. 1. §. 2. & inf. §. 4. & 5. & B. & C. & p. 9. c. 3. §. 1. & K.

a Exa.c.4.§.16.
b P.9.c.3.A.
c Inf.§.2.& p.3.c.1.§.23.

mitti debeat, necne; b *in locis tamen, ex quibus major potest haberi cõmunicatio, non facilè ulli Provinciali facultatem admittendi ad Professionem committet: nisi priùs ipse certior factus ad eos qui ei videbantur in Domino ad professionem admittendos, particulariter consensum præstiterit.*

tiùs se exercere, a & in rebus spiritualibus, & corporalibus, quæ ad profectum in humilitate & c abnegatione universi amoris sensualis, voluntatis & judicii proprii, & ad majorem cognitionem & amorem Dei conferunt, insistere; ut cùm in seipsis profecerint, meliùs ad profectum spiritus alios ad gloriam Dei & Domini Nostri juvent.

d Exa.c.1.§.8.& 10.

2 d Doctrina etiam in hujusmodi, sufficiens esse debebit, præter Humaniores Litteras, & Artes liberales, in Theologiâ Scholasticâ & Sacris Litteris. Et quamvis aliqui breviori tempore nõ minorem progressũ, quàm alii longiori facere possent; nihilominùs ut communis aliqua mensura sumatur, spatium aliquod temporis præscribetur: & hoc erit † e quadriennium integrum post Artium liberalium & Philosophiæ studia,

e P.4.c.9.§.3. & c.15.§.3.

B ¶ *Quamvis ut plurimùm hæc mẽsura studii quatuor annorum in sacrâ Theologiâ (præter Litterarum Humaniorum & Artium studia,*

B

dia, in Theologiâ explevisſe. Vt ergo ad Profeſſionem quis admittatur, in eâ facultate hoc tẽpus ſe exercuiſſe, & quidem, ad gloriam Dei, ſatis in eâ profeciſſe convenit; & in profectus hujuſmodi teſtimonium quiſque ante Profeſſionem Aſſertiones Logices, Philoſophiæ, & Theologiæ Scholaſticæ tuebitur. Quatuor autem ad argumentandum, & judicandum de eorum doctrinâ, an ſit quanta oportet, prout juxta veritatem ſincerè ſenſerint, deligantur. a Quòd ſi doctrinâ eâ præditi eſſe, quæ ſatis ſit, non invenientur; conducibilius erit, ut donec eam conſequantur, expectent: ut illos etiam expectare oportebit, qui in b abnegatione ſui ipſorum, & virtutibus Religioſo dignis teſtimonium, quod par eſſet, nondum omnino haberent.

dia, & examinationem dictam, ut quem progreſſum in eâ doctrinâ fecerint, videri poſſit) ſit obſervanda; nihilominùs tamen qui in Iure Canonico doctrinam ſufficientem, vel alia egregia Dei dona haberet, ex quibus, quod ſtudio Theologiæ deeſt, compenſari poſſet; ſine eo, ad Profeſſionem triũ, & aliqui viri inſignes etiam ad quatuor votorum (quamvis hoc extendi non debeat) admitti poſſent.

a Par. 10. §. 7.

b Sup. §. 1.

a Horum

a Sup.c.1. §.2.

a Horum donorum judicium Præposito Generali tantùm, vel si cui, peculiari præscripto, id ille committeret, ut quod foret ad majorem Dei gloriam, faceret, relinquetur.

b Inf.c.3.§.5. & 6.& Exa. c.1.D.

3 Præter hos, † b nonnulli ad trium Votorum solemnium tantùm Professionem admitti possent: rarò tamẽ, & non sine causis peculiaribus alicujus momenti: & hos, septem annos in Societate notos fuisse, & non mediocrem sui talenti ac virtutum satisfactionem, ad gloriam Dei præbuisse, in eâ oportebit.

C *C ¶ Qui ad professionem trium Votorum solemnium admittuntur, ordinariè sufficientiam in litteris, quæ saltem ad Confessarii munus benè obeundum satis sit, habeant oportet; vel certè dona Dei aliqua rara, quæ id compensare videantur, ita, ut* d *Præpositus Generalis, vel alius, cui suas vices ad hoc ille speciali commissione concederet, ad majus Dei obsequium, &*

c Exa.c.6. §.1.

4 c Vt quis etiam in Coadjutorem formatum admittatur, oportet Societati esse satisfactum de ejus vitâ, deque bono exemplo ac talento ad se juvandam, vel cum litteris, in rebus spiritualibus, vel sine illis, in exterioribus; prout cuique divina bonitas dona sua communicaverit. Hoc ipsum autẽ e metiatur oportet Præpositi Generalis prudentia: nisi alicui ex parti-

d Sup.c.1. §.2.

e Sup.§.1.

ticularibus, cui multum in Domino confideret, id committendum videretur.

5 a Vt aliqui admittantur in Scholasticos approbatos, quadam proportione servatâ, eadem requiruntur: & id peculiari quadam ratione; ut ex eorum ingenio speretur, eos in litteris profecturos, b Præpositi Generalis judicio, vel ejus, cui hoc munus ille commiserit, confidendo prudentiæ ac probitati à Deo ipsi donatæ.

& Societatis bonum, sic convenire judicaret. Et hi ut plurimùm homines erūt, qui propter eà quòd benè meriti sint & valdè devoti, quamvis minori doctrinâ, ac concionandi aptitudine præditi, quàm nostrum Institutum in Professis requirat, admittendi esse in Domino videbuntur.

a Exa. c. 1. §. 10. & p. 4. proœ. A. & c. 3. §. 1. a. & 3.

b Sup. §. 1.

De modo admittendi ad Professionem.

CAPUT III.

1 QVANDO c aliqui, peracto Probationis tempore, & experimentis; ac aliis quæ in Examine continentur, confectis,

c Exa. c. 1. §. 8.

ctis, ad Professionem admittendi fuerint; cùm Societati, vel ejus Præposito Generali plenè sit in Domino satisfactum, Professio hoc modo, qui sequitur, emittetur.

2 In primis Præpositus Generalis, vel qui acceptâ ab eo facultate, ad Professionem admittet, † postquàm publicè Missæ sacrificium obtulerit in ecclesiâ coram domesticis, & aliis externis, qui interfuerint; cum sanctissimo Sacramento Eucharistiæ ad eum, qui Professionem est emissurus, se convertat. Ille autem absolutâ generali Confessione, & verbis quæ ante Communionem dici solent, voce altâ Votum suum scriptum a (quod aliquot ante dies considerare oportet) leget; cujus formula hæc est: A

EGO N. Professionem facio, & promitto Omnipotenti Deo coram ejus Virgine Matre, & universâ cælesti curiâ, ac omnibus circumstantibus, & tibi

IN CAP. III.

A ¶ *Particularia quæ hîc, & inferiùs attinguntur, decent quidem, & cùm fieri potest, observanda sunt; non tamen, ut necessaria. Fieri enim posset, ut Sacerdos non esset, vel Missam celebrare non posset, qui ex ordinatione Præpositi Generalis Professionem admittit. Illud autem essentiale est, ut publi-* cè

a Exa. c. 4. §. 41.

tibi Patri Reverendo N. Præposito Generali Societatis IESV, locum Dei tenenti, & successoribus tuis; vel, tibi Reverendo Patri vice Præpositi Generalis Societatis IESV, & successorum ejus, locum Dei tenenti; perpetuam a Paupertatem, Castitatem, & Obedientiam; & secundùm eam, † peculiarem b curam circa puerorum eruditionem, juxta formam vivendi, in litteris Apostolicis Societatis IESV, & in ejus Constitutionibus contentam.

cè Votũ legatur coram iis de Societate, & externis, qui adfuerint, atque ut tamquàm solemne & emittatur, & admittatur.

B ¶ *Promissio docendorum puerorum ac rudium hominum, juxta litteras Apostolicas, & Constitutiones nõ inducit aliam obligationem, quàm reliqua spiritualia exercitia, quæ ad auxilium proximorum adhibentur; cujusmodi sunt Confessiones, & Prædicationes, &c. in quibus quisque se debet occupare, juxta rationem obedientiæ suorum Superiorum. Quòd autem de pueris docendis in Voto fit mentio, eâ de causâ fit, ut sancta hæc exercitatio, peculiari modo sit commendata, & devotiùs curetur, propter singulare obsequium quod Deo per eam in animarum auxilio exhibetur; & quia faciliùs oblivioni tradi poterat, & in desuetudinem abire, quàm alia magis speciosa,*

a Inf. §. 6. Exa. c. 1. §. 3. & p. 6. c. 1. & 2. ferè per totum.

b Inf. §. 6. & c. 4. §. 2.

a Exa.c.1.§. 5.& p.6.c.5. & p.7.c.1. §.1.& B.

ciosa, cujusmodi est prædicatio, &c.

C ¶ *Tota intentio quarti hujus Voti obediendi summo Pontifici fuit & est circa missiones: & sic intelligi oportet litteras Apostolicas, ubi de hac Obedientiâ loquuntur; in omnibus quæ jusserit summus Pontifex, & quocũque miserit, &c.*

† Insuper a promitto specialem Obedientiam summo Pontifici, circa missiones; prout in eisdem litteris Apostolicis, & Constitutionibus continetur. Romæ, vel alibi, tali die, mense, & anno, & in tali ecclesiâ. 3 C

b Ibl.c.4.G.

Post hæc, sumet sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum. Quibus peractis, b in libro, quem ad hoc habebit Societas, ejus nomen qui Professionem emisit; & illius, in cujus manibus emisit, adnotato die, mense, & anno, scribetur; & ejus Vota scripta asservabuntur: ut omnia semper constare possint, ad Dei gloriã. 4

c Sup c 2.§. 3.& C.& Exa c.1.D.

Aliqui, c qui ad Professionem trium Votorum solemnium dumtaxat admittentur, in ecclesiâ, ac coram domesticis & externis qui aderunt, antequàm sanctissimum Christi Corpus accipiant, ex scripto suum Votum juxta formulam sequentem legent. 5

EGO N. Professionem facio, & promitto omnipotenti Deo coram ejus Virgine Matre, & universâ cælesti curiâ, ac om- 6

omnibus circumſtantibus, & tibi Reverendo Patri Præpoſito Generali Societatis IESV, locum Dei tenenti, ac ſucceſſoribus tuis; vel, tibi Reverendo Patri vice Præpoſiti Generalis Societatis IESV, & ſucceſſorum ejus, locum Dei tenenti, *a* perpetuam Paupertatem, Caſtitatem, & Obedientiam, & ſecundùm eam, *b* peculiarem curam circa puerorum eruditionem; juxta formam vivendi in litteris Apoſtolicis Societatis IESV, & in ejus Conſtitutionibus contentam. Romæ, vel alibi, tali die, menſe, & anno, & in tali eccleſiâ. Deinde ſequetur Communio, & reliqua ſuperiùs dicta.

a Sup. §. 3.

b Sup. §. 3.

De admittendis Coadjutoribus formatis, & Scholaſticis.

CAPUT IV.

1 QVI *c* in Coadiutores formatos ſpirituales cum ſimplicibus Votis, & non ſolemnibus admittuntur, in eccleſiâ, vel ſacello Domus, aut alio decenti loco coram domeſticis & A externis, qui aderunt, † in ma-

c Exa. c. 1. §. 9. & c. 6. §. 8.

IN CAP. IV.

A ¶ *In manibus fieri Vota dicuntur, quando emittuntur coram aliquo, qui, cùm*

manibus ejus, qui admissurus sit, Votum suum emittent in hac formulâ, quæ sequitur, id legentes:

2 EGO N. promitto Omnipotenti Deo, coram ejus Virgine Matre, & totâ cælesti curiâ, & tibi R. Patri Præposito Generali Societatis IESV, locum Dei tenenti, & successoribus tuis; vel tibi R. Patri vice Præpositi Generalis Societatis IESV, & successorum ejus, locum Dei tenenti; *a* perpetuam Paupertatem, Castitatem, & Obedientiam; & secundùm eam, *b* peculiarem curam circa puerorum eruditionem; † juxta B modum in litteris Apostolicis, & Constitutionibus dictæ

a Exa c.1.§.9.& p.6.c 1. & 2.

b Sup.c.3.§.3.& B.

cùm ad id habeat potestatẽ, ea admittit. Et quamvis multi adessent, cùm hujusmodi Vota fiunt; non ideò tamen mutant naturam simplicium: quandoquidem intentio emittentis, & admittentis, juxta traditam à Sede Apostolicâ facultatem, hæc est, ut nec emittatur, nec admittantur ut solemnia. Ad prudentiam autem admittentis pertinebit, consecuturæ ædificationis rationem habere, & sic curabit, ut plures, vel pauciores intersint. Ceterùm eadem erit formula, quâ Coadjutores Temporales, & Spirituales utentur; & utraque in exterioribus persimilis erit ei, quâ Professi utuntur.

B ¶ *Quod dicitur, juxta Bullas, & Constitu-*

dictæ Societatis expressum, Romæ, vel alibi, in tali loco, die, mense & anno, &c. Demum sumat sanctissimum Christi Corpus: & fient, quæ de Professis dicta sunt.

stitutiones; intelligendũ est, quòd Coadiutores emittunt hujusmodi simplicia Vota, cum tacitâ quadam, quod ad perpetuitatẽ attinet, conditione, quæ hæc est; Si Societas eos tenere volet. a *Quamvis enim illi, quod in ipsis est, se obligent in perpetuũ, suæ devotionis & stabilitatis gratiâ; liberum tamen erit Societati eos dimittere,* b *ut in secundâ Parte dicitur: quod si accideret,* c *tunc illi liberi ab omnium Votorum obligatione manent.*

a Exa. c. 6. §. 8. & A.

b P. 2. c. 1. §. 1. & A.

c Exa c. 6. §. 8 & c. 7. §. 1. & 2 & p. 2. c. 4. §. 3.

3 † Formula ad Coadiutores in rebus temporalibus admittendos eadem erit; clausulâ illâ de puerorum institutione solùm remotâ.

C

Qui peractâ suâ priori Probatione & experimẽtis d per bienniũ, in Scholasticos approbatos admittũtur corã aliquibus domesticis,

C ¶ *Si homines essẽt, qui Latinam linguam non intelligerẽt, quales aliqui Coadiutores Temporales erunt; Votum in vernaculam linguam vertetur; & legant ipsi, vel praeat alius legendo verba, quæ mox ipsimet, eum insequendo, pronuntiabunt.*

d Sup. c. 1. §. 3. & Exa c. 1. §. 12. & c. 4. §. 41. & p 4 c. 3. §. 3. & c. 4. § 5.

D ¶ *Vt hoc Votum soli Deo offertur, & nõ homini; ita nemo id admittit. Propterea in nullius manibus fieri dicitur. Et conditio illa tacita, quæ inesse dicta est in Voto Coadiutorum,* b *quod ad perpetuitatem attinet, etiam in hoc est intelligenda; scilicet, Si Societas eos tenere volet.*

E ¶ *Promissio ingrediendi Societatem, ut declaratum est initio* c *hujus Partis, est de Votis Professorum solemnibus, vel Coadjutorum formato-*

a Exa.c.1.§.10 & c.7.§.1. & p.4.c.3. §.3.

b Exa.c.7.§.1.& 2.

c Sup.c 1.A. & Exa.c.1.§.10.& c.7.§.1.

† quamvis non in manibus D cujusquam, Vota sua emittent ad hunc modum.

4 Omnipotens Sempiterne Deus, EGO N. licet vndecumque divino tuo conspectu indignissimus, fretus tamen pietate ac misericordiâ tuâ infinitâ, & impulsus tibi serviendi desiderio, a voveo coram sacratissimâ Virgine Mariâ, & curiâ tuâ cœlesti universâ, divinæ Majestati tuæ Paupertatẽ, Castitatem, & Obedientiam perpetuam in Societate IESV: † & promitto eam- E dem Societatem me ingressurum, ut vitã in eâ perpetuò degam, omnia intelligendo juxta ipsius Societatis Constitutiones. A tuâ ergo immensâ bonitate & clementiâ per IESV Christi sanguinem peto suppliciter, ut hoc holocaustum in odorem suavitatis admittere digneris: & ut largitus es ad hoc desiderandum & offerendũ, sic etiam ad explen-

plendum, gratiam uberem largiaris. Romæ, vel alibi, tali loco, die, menſe, & anno. Poſt hæc perinde ut alii, ſanctiſſimum Chriſti Corpus ſument; & reliqua, quæ ſuperiùs dicta ſunt peragentur.

5 *b* Poſtquàm aliquis in corpus Societatis cooptatus fuerit in aliquo gradu, F † ad alium progredi curare non debet: ſed in ſuo perfici, & obſequio Dei & gloriæ ſeſe impendere; ac Superiori, qui ſcilicet Chriſti Domini Noſtri vices gerit, curam aliorum omnium relinquere.

6 Qui in Domibus verſātur, *d* poſt biennium Vota eadē emittere, quæ Scholaſtici, & Chriſto Domino Noſtro ſe obſtringere debent; & id, quamvis ſtudiis applicandi non videātur, nec expedire, ut tam citò in Coadjutores formatos, vel Profeſſos admittantur, exiſtimetur. *e* Quòd ſi quis propriâ impulſus devotione, ante id tempus biennii vellet Votis ſe Deo offerre; eamdē

maturū, prout Præpoſito ad majus Dei obſequium fore videbitur, emittendū.

F ¶ *a Proponere quæ in animo verſantur, quæque occurrunt, licitum eſt: nihilominùs, ut in Examine dicitur, omnino paratum eſſe oportebit, c ut id melius eſſe exiſtimet, quod Superiori ſuo melius videbitur.*

a Exa. c. 8. A. & p. 7. c. 2. I.

b Exa. c. 6. §. 5. & 6.

c P. 3. c. 2. §. 1. & p. 6. c. 1. §. 3.

d Sup. c. 1. §. 3.

e Exa. c. 1. E. & p. 3. c. 1. T.

a Sup. c. 3. §. 4.

G ¶ a *Etiam in libro aliquo horum memoria (sicut & aliorum) honestas ob causas debet asservari.*

formulam sequi poterit, & † uno Voti sui scripti exemplo tradito Superiori, alterum penes se retineat; ut quid Deo ac Domino Nostro obtulerit, recordetur. Et ad hoc ipsum, simulque ad devotionem augendam conferet, † statutis quibusdam temporibus, quæ congrua videbuntur, Vota sua renouare. Quod quidem non est, obligatione novâ se obstringere, sed ejus, quâ obstricti sunt in Domino, recordari, atque eamdem confirmare.

b P. 4. c. 4. §. 5. & D.

H ¶ *Quod* b *ad Scholasticos attinet, jã in quartã Parte dictum est, quibus temporibus sua Vota renovare debeant. Eadem erit ratio eorũ qui in Domibus habitant, & Vota emiserunt: in duobus enim festis solemnibus singulis annis ea renovare debent, & in aliquo alio, si Superiori videretur expedire: non in cujusquam manibus, sed unoquoque suum Votum legente coram sanctissimo Sacramento, reliquis vel nonnullis de Societate præsentibus; ut magis ad devotionem observandi quod Deo ac Domino Nostro promiserunt, magisque præ oculis habendum id quod ex obligatione debent eidem Domino, excitentur.*

SEX-

SEXTA PARS

De iis qui admissi, & in corpus Societatis cooptati sunt: quod ad ipsorum personas attinet.

De iis, quæ ad obedientiam pertinent.

CAPUT I.

1 VT illi qui jam ad Professionem, vel in Coadiutores formatos admissi sunt, uberiori cum fructu, juxta nostrum Institutum, divino servitio, & proximorum auxiliis se impendant; aliqua in seipsis observare debent: quorum præcipua, licet ad ea Vota, *a* quæ Deo & Creatori Nostro juxta litteras Apostolicas obtulerunt, reducantur; de illis tamen, ut magis & declarentur, & commendentur, in hac sextâ Parte dicetur. Et quoniam quæ ad Votum Castitatis pertinent, interpretatione non indigent,

a P.5 c.3.§.3. & c.4.§.2.

digent, cùm constet, quàm sit perfectè observanda, nempe enitendo Angelicam puritatem imitari & corporis, & mentis nostræ munditiâ: his suppositis, de sanctâ Obedientiâ dicetur. Quam quidem omnes plurimũ observare, & in eâ excellere studeant; nec solùm in rebus obligatoriis, sed etiam in aliis; licet nihil aliud, quàm signũ voluntatis Superioris sine ullo expresso præcepto, videretur: *a* Versari autẽ debet ob oculos Deus Creator ac Dominus Noster, propter quem homini Obedientia præstatur: & , ut in spiritu amoris, & non cum perturbatione timoris procedatur, curandum est: ita *b* ut omnes constanti animo incumbamus, ut nihil perfectionis, quod divinâ gratiâ consequi possimus † in absolutâ omnium Constitutionum observatione, nostrique Instituti peculiari ratione adimplendâ, prætermittamus. & exactissimè omnes nervos virium nostrarum ad hanc virtutem Obedientiæ in primis Summo Pontifici, deinde Superio-

a Inf. §. 2 & 3. & p. 3. c. 1. §. 23. & p. 4. c. 10. §. 5. & p. 7. c. 2. §. 1. & A. & I. & p. 8. c. 1. D. & p. 9. c. 3. §. 20.

b Inf. c. 5 & p. 4. c. 10. §. 5. & p. 9. c. 3. §. 8. & c. 6. A. & p. 10. §. 13.

c Proœm. declar.

DECLARATIONES

In Sextam Partem.

IN CAP. I.

A ¶ HÆ *primæ Declarationes, quæ simul cum Constitutionibus promulgantur,* c *eamdem, quam illa, auctoritatem habent. Et ita in utrarumq; obser-*

rioribus Societatis exhibendam, intendamus: ita B ✝ ut omnibus in rebus, ad quas poteſt cum charitate ſe Obedientia extendere, ad ejus vocem, perinde ac ſi à Chriſto Domino egrederetur (quandoquidem ipſius loco, ac pro ipſius amore & reverentiâ Obedientiam præſtamus) quàm promptiſſimi ſimus; re quavis, *b* atque adeò litterâ à nobis inchoatâ necdum perfectâ relictâ; ad eum ſcopum vires omnes ac intentionem in Domino convertendo,

C ✝ ut ſancta *c* Obedientia tum in executione, tum in voluntate, tum in intellectu ſit in nobis ſemper omni ex parte perfecta; cum magnâ celeritate, ſpirituali gaudio, & perſeverantiâ, quidquid nobis injunctum fuerit, obeundo; omnia juſta eſſe, nobis perſuadendo; omnem ſententiam ac judicium noſtrum contrarium cæcâ quadam Obedientiâ abnegando; & id quidem in omnibus, quæ

ſervatione, eãdem curam adhiberi oportet.

B ¶ a *Hujuſmodi ſunt illæ omnes, in quibus nullum manifeſtum eſt peccatum.*

C ¶ *Obedientia quod ad executionem attinet, tunc præſtatur, cùm res juſſa cõpletur: quod ad voluntatem, cùm ille qui obedit, id ipſum vult, quod qui jubet: quod ad intellectum, cùm id ipſum ſentit, quod ille; &* quod

a Inf. hoc §. 1. & p. 3. c. 1. §. 23.

b P. 4. c. 10. §. 9.

c P. 3. c. 1. §. 23. & p. 4. c. 10. §. 5.

quod jubetur benè juberi existimat. Et est imperfecta ea Obedientia, in quâ præter executionem, non est hæc ejusdem voluntatis & sententiæ inter eum qui jubet, & qui obedit, consensio.

a Declar.B.

quæ à Superiore disponuntur, ubi definiri non possit (*a* quemadmodùm dictum est) aliquod peccati genus intercedere. Et sibi quisque persuadeat, quòd qui sub Obedientiâ vivunt, se ferri ac regi à divinâ providentiâ per Superiores suos, sinere debent, perinde ac si cadaver essent, quod quoquoversus ferri, & quacumque ratione tractari se sinit: vel similiter atque senis baculus, qui ubicumque, & quacũque in re velit eo uti qui eum manu tenet, ei inservit. Sic enim obediens rem quamcumque, cui eum Superior ad auxilium totius corporis Religionis velit impendere, cum animi hilaritate debet exequi; pro certo habens, quòd eâ ratione potiùs, quàm re aliâ quavis, quam præstare possit, propriam voluntatem ac judicium diversum sectando, divinæ voluntati respondebit.

2 Omnibus itidem maximè commendatum sit, ut multũ reverentiæ (& præcipuè in interiori homine) suis Superioribus exhibeant: *b* IESVM Christum in eisdem considerent, ac revereantur: eosdẽ ex animo ut patres in eodem diligant: ac sic in

b Sup.§.1.

spiritu

ſpiritu charitatis in omnibus procedant, ut *a* nihil ex externis vel internis eos celent: quin potiùs, ut omnia prorſus intelligant; quò meliùs in viâ ſalutis & perfectionis ſe dirigant, optare debẽt. Et eâ de cauſâ omnes tam Profeſſi, quàm formati *b* Coadiutores ſemel ſingulis annis (& quoties prætereà Superiori viſum fuerit) ad ſuas conſcientias in Confeſſione, vel ſecreto, vel aliâ ratione eiſdem aperiendas, propter magnam ejus rei utilitatem (ut in Examine dictum eſt) parati eſſe debebunt: tum etiam ad Confeſſionem generalem, quæ ab ultimâ generali inchoëtur, ei quem Superior ſibi ſubſtituerit, faciendam.

a Exa. c. 4. §. 34. &c. & p. 3. c. 1. § 12. & p. 4. c. 10. §. 5.

b Exa. c. 4. § 40.

3 Deferant omnes ad Superiorem ſuum res, quæ eis expetendæ occurrerint: nec privatus quiſpiam, directè vel indirectè ſine ejus facultate, & approbatione, à Summo Pontifice, nec ab alio extra Societatem, gratiam ullam in ſuum privatum, vel alterius uſum petat, aut petendam curet: ſibique *c* perſuadeat, ſi per Superiorẽ ſuum, vel cum ejus conſenſu, quod optat, non obtinuerit, ne id quidem ad divinum ſervitium ſibi convenire: &, ſi convenit, cum Superioris conſenſu, ut qui *d* Chriſti Domini Noſtri locum erga ipſum tenet, id ſe conſecuturum.

c P. 3. c. 2. § 1. & p. 5. c 4. F.

d Sup §. 1.

De

De iis, quæ ad Paupertatem, quæque eam consequuntur, pertinent.

CAPUT II.

a P.3. c.1. §.25. & p.10. §.5.

PAUPERTAS, a ut murus Religionis firmus, diligenda, & in suâ puritate conservanda est, quantum Divinâ gratiâ aspirãte fieri poterit. Et quia humanæ naturæ hostis ad hoc propugnaculum ac refugium debilitandum (quod Deus Dominus Noster Religionibus inspiravit contra illum, aliosque Religiosæ perfectionis adversarios) eniti solet, ea quæ à primis Fũdatoribus benè ordinata fuerant, immovendo per declarationes, vel innovationes, primo illorum spiritui minimè consentaneas; ut quod in nobis situm fuerit, hac parte Societati prospiciamus; quicumque in eâ Professionem emiserint, † se ad innovationem Constitutionum in iis quæ ad Paupertatem pertinent, nihil facturos promittant: nisi aliquo modo pro rerum occurrentium ratione, eam in Domino magis restringendam 1 A

IN CAP. II.

A ¶ INnovari *quod ad Paupertatem attinet, est relaxari ad reditus,*

gendam judicarent.

2 *a* In Domibus, vel Ecclesiis, quæ à Societate ad auxiliū animarum admittentur, † reditus nulli, ne Sacristiæ quidem, aut fabricæ applicati, haberi possint: sed neque ullâ aliâ ratione, ita ut penes Societatem eorum sit ulla dispensatio: sed in solo Deo, cui per ipsius gratiam ea inservit, fiducia constituatur, sine reditibus ullis ipsū nobis prospecturum de rebus omnibus cōvenientibus ad ipsius majorē laudē & gloriam.

a Infrà §.5.& 6 & Exa.c.1. §.3.& 4. & p. 10.§.5.

† Pro- *tus, vel possessionem ullam in proprium usum, vel ad Sacristiam, vel ad fabricam, vel ad aliquem alium finem* b *praeter id, quod ad Collegia, & Domos Probationum attinet, admittendum. Et ne in re, quæ tantum habet momenti, Constitutiones mutentur; post emissam Professionem unusquisque promittat coram Præposito Generali, & iis qui apud eum erunt, asseratq; in conspectu Creatoris & Domini Nostri, quòd numquàm assentietur ad immutandum quod ad Paupertatē in Constitutionibus pertinet; nec in conventu totius Societatis congregatæ, nec per seipsū ullâ ratione id curando.*

b Exa.c.1. §.4.

B ¶ *Si aliquis ex Fundatoribus Domorū vel Ecclesiarum vellet reditus aliquos ad fabricæ usum relinquere; dummodò nec dispositio eorum ad Societatem pertineat, nec sit unde ei competat actio in illos*

illos (quamvis id illi curæ esset , ut is cui tale munus commissum est, suum officium faceret) & sic in rebus similibus ; non esset id à Paupertate Societatis alienum.

C ¶ *in Collegiis Professos non habitare, intelligitur, diu in eis manendo: b quamvis dum aliò iter faciūt, diem aliquem, vel tempus cōgruum in eis manere possint : habitare autem c diu etiam possent, cùm necessariū aut conveniens ad ipsius Collegii, vel Universitatis bonum id esset; ut si ad gubernationē studiorum essent necessarii; vel si legerent, aut in spiritualibus exercitiis Confessionum & Concionū, ad Scholasticos, qui id præstare deberent, sublevandos ; vel ad id demum quod ipsi non possunt, præstandum, occuparentur; vel si ad visitanda & dirigenda hujusmodi Collegia , vel Universitates mitterentur. Quando etiam necessarium aut conveniens ad universale bonum id videretur; ut si aliquis cum expressâ facultate Præpositi Generalis scribendi gratiâ per tempus aliquod se eò reciperet.*

3 C † Professi vivant ex eleemosynis in Domibus , cùm aliquò non mittuntur: *a* nec officium Rectorum ordinarium in Collegiis, vel Universitatibus Societatis habeant (nisi ipsarum necessitas , vel magna utilitas

a P.4.c.10.A.

b P.4.c.2 F.

c P 4.c.2 F.

D ¶ *Res d minimæ ducūtur pro nihilo : &*

D id exigeret) † nec *e* reditibus eorum in Domibus utantur.

d P.4 c.2 F.
e Exa.c.1.§.4.& p.4.c.2.§.5.& c.10.§.1.& p.9.c.3.§.18 & c 4.§.7.& p.10 §.4.

Coad-

4 Coadiutores, quamdiu in Domibus erunt; quæ ex eleemosynis vivunt, & ipsi eodem modo vivent. In Collegiis, si Rectores fuerint, vel lectores, aut alioqui in rebus necessariis vel valdè convenientibus eisdem Collegiis utiles fuerint, vivent sicut reliqui, ex eorum reditibus, quamdiu eorum operâ Collegia indigebunt. Cùm autem desierint utiles esse Collegiis, desinent in eis habitare; & in Domibus Societatis, ut de Professis est dictum, habitabunt.

& ita ad scrupulos eximēdos declaratur, ubi Rector eum qui iter per ipsius Collegium haberet, ac viatico egeret, viatico aliquo ac eleemosynâ prosequeretur, recipi eam posse. Quòd autem Collegia suppleant aliquos sūptus, quos si ipsa non facerēt, factura essent Domus, si possent, ut vestitum & viaticum eis qui ad Collegia ex Domibus mittuntur, providere; quamvis id sit, aut esse videatur Domum juvare; non tamen est contra intentionem hujus Constitutionis, quæ cavet, ne Collegiorum reditibus ad victum, & vestitum, & alias expensas proprias Domus juventur. Sic etiam intelligitur contra Constitutionem non esse, quòd in aliquo horto Collegii aliquid recreationis infirmi, vel sani, qui sunt in Domibus, sumant; dum tamen expensis Collegii, quamdiu sunt in Domibus, non alantur: & tantumdem de rebus similibus potest judicari.

E ¶ *Quia,*

a Sup. §.2.

a Non solùm reditus, 5 † sed nec possessiones ullas E habeant in particulari, nec in communi Domus vel Ecclesiæ Societatis, præterquam quod ad habitationem, vel usum necessarium eis, aut valdè conveniens fuerit; cujusmodi duceretur, si in usum convalescentium, vel eorum, qui ut rebus spiritualibus vacent, se ab hominum frequentiâ recipiũt, locus aliquis à communi habitatione separatus, qui aëre salubriori, & aliis commodis polleret, admitteretur: & tunc hujusmodi ille sit, ut nec aliis

E ¶ *Quia, ut in litteris Apostolicis dicitur, non est habitura Societas jus civile ad rem ullam stabilem, nisi ad ipsius habitationem & usum esset opportuna; quidquid stabile illi datum fuerit, teneatur eo, quàm primùm poterit, se exuere, ac vendere; ut pauperibus Societatis, vel externis, suâ in penuriâ subveniatur.*

Quamvis hoc ita se habeat, temporis tamen opportunitas ad vendendũ non est excludenda. Et hoc intelligatur, cũ res illa stabilis, necessaria non est ad Domus usum, ut aliqua ex superiùs memoratis. Aliarum rerum mobilium, ut pecuniarum, vel librorum, vel earum, quæ ad victum & vestitum pertineant, potest in communi Societas proprietatem ad usum suum habere.

F ¶ *Hujusmodi essent, si vini, vel*

locetur, † nec fructus, qui F redi-

redituum loco esse possint, habeat.

6 Quamvis ad bona & sancta opera, & maximè perpetuò duratura incitare laudabile sit; ob majorem tamen ædificationem, nullus de Societate debet, nec potest quemquam ad eleemosynas perpetuas Domibus vel Ecclesiis ejusdem Societatis relinquendas, incitare: & si aliqui sponte suâ eas relinquerent, nullum jus civile ad eas petendas in judicio adquiratur. Sed cùm ad id charitas propter Deum eos moverit, tunc eas elargiantur.

vel olei, vel tritici proventum dicta possessiones ferrent; vel si fructus, & olera ex hortis venderentur: quorum nihil licebit. Quamvis fructibus, aut parte ipsorum ad commodum Domus suæ uti possint; si tamen Societas colonum aliquem, vel sæcularem hominem haberet, qui hortis vel agris, quos dicta Domus habent, praeesset; non esset etiam ei probibendum, ne ad privatam suam utilitatem, quod videretur convenire, ex dictis, faceret: dummodò tunc nec ad Domos, nec ad particulares personas Societatis utilitas interim ulla perveniret.

7 a Omnes, qui sub Obedientiâ sunt Societatis, † meminerint se gratis dare debe-

G

G ¶ Quamvis quicumque voluerint, Do-

a Exa. c. 1. §. 3. & c. 4. §. 27. & p. 4. c. 7. §. 3. & c. 15. §. 4. & c. 17. F. & p. 7. c. 4. §. 4. & B. & p. 10. §. 5.

Domum vel Ecclesiam eleemosynis juvare possint (sive in spiritualibus ipsi ab eâ juventur, sive non) tamen non debet quidquam accipi tanquam stipendium, vel eleemosyna, pro iis, quæ ob solum Christi Domini Nostri obsequium eis communicantur; ita ut hoc detur, aut accipiatur pro illo.

debere, quæ gratis acceperunt; nec postulando, nec admittendo stipendium, vel eleemosynas ullas, quibus Missæ, vel Confessiones, vel Prædicationes, vel Lectiones, vel visitationes, vel quodvis aliud officium ex iis quæ Societas juxta nostrum Institutum exercere potest, compensari videatur: ut sic majori cum libertate possit, & proximorum ædificatione, in divino servitio procedere.

8 Ut omnis avaritiæ species evitetur, præcipuè in piis ministeriis, quibus ad animarum auxilium Societas utitur; nulla sit in ecclesiâ arca, in quam eleemosynæ ab iis qui ad Conciones, Missas, vel Confessiones, & reliqua spiritualia ad eam conveniunt, coniici solent.

9 Eadem de causâ munuscula, quæ Magnatibus ad res majores ab ipsis obtinendas offerri solent, ne offerantur: nec hujusmodi primarios viros invisere Nostri consuescant, nisi sancto studio piorum operum ducerentur; vel quando intimâ benevolentiâ

lentiâ in Domino tam essent conjuncti, ut hujusmodi officium aliquoties eis deberi videretur.

10 *a* Parati sint ad mendicandum ostiatim, quando vel Obedientia, vel necessitas id exiget. Et sit unus, vel plures ad eleemosynas petendas, quibus personæ Societatis sustententur, destinati: quas eleemosynas simpliciter amore Domini Nostri petent.

a Inf. l. & Exa. c. 4. §. 27. & p. 4. c. 2. §. 6.

11 † Ut nihil *b* proprium H Domi teneri, ita nec foris apud alios potest. Et quisque iis, quæ de communi data fuerint ad usum suum necessarium aut convenientem, resecatis superfluis, sit contentus.

b P. 3. c. 1. §. 7.

12 Quò meliùs Paupertatis puritas, & quies illa quam secum affert, conservetur, non solùm particulares Professi, vel Coadiutores C formati hereditariæ successionis non erunt capaces, verùm nec Domus, nec Ecclesiæ, nec Collegia eorum ratione. Sic enim omnibus litibus, & controversiis præcisis, charitas cum omnibus ad Dei gloriam me-

c Exa. c. 4. §. 4.

H ¶ *Intelligendum est hoc absolutè de Professis, & Coadiutoribus formatis. Ceterùm in Scholasticis, & aliis qui tempus Probationis nondũ expleverũt, hoc intelligi debet de rebus iis, quæ in præsentiâ subsint eorũ dispositioni. nihil enim horum habere debent, nisi conscio & approbante Superiore.* Neque ve-

melius conservabitur.

13 a Quando Summus Pontifex, vel Superior, hujusmodi Professos, vel Coadiutores ad laborandum in vineam Domini mittet, c nullum viaticum petere possint; sed se liberaliter

I † ut mittantur, prout illis ad majorem Dei gloriam fore videbitur.

14 Ut in hac etiam parte modo consentaneo debitæ Paupertati procedatur,

K † nullum in Domibus Societatis jumentum ad equitandum, ad usum alicujus de ipsâ Societate (sive Præpositus, sive subditus ille sit) ordinariè habebitur.

15 e In vestitus itidem ratione tria observentur; Primum,

verò sermo est de bonis, quæ forte procul inde illi habent; de domibus scilicet, vel rebus aliis; b sed quod ad hæc attinet, parati etiam esse debebunt, ut illis se abdicent, quandocumque Superiori videretur, ut in Examine dictum est.

I ¶ Id est repræsentent, pedites, vel equites cum pecuniis, vel sine illis. Et d omnino parati esse debebunt ad id faciendū, quod is qui mittit, magis convenire, & ad majorem ædificationem universalem fore judicaverit.

K ¶ Nisi id fieret propter adversam valetudinem continuam, vel necessitatem urgentem propter publica negotia,

a P.7. c.1. §.1.

b Exa. c.4. §.2. & 5. & p.3 c.1. §.7. & F. & p.4. c.4. E.

c Exa. c.1. §.5. & p.7. c.1. §.3. & E. & c.2. G.

d Sup. §. 10. & p.7. c.1. E. & c.2. G.

e Exa. c.4. §.26. & p.3. c.2 §.3. & C.

tia, præcipuè in amplis populis. Tunc enim potiùs universalis boni, & sanitatis Nostrorum, quàm temporis definiti, aut perpetui, quamq; suis vel alienis pedibus incedendi, ratio est habenda; intuendo semper quod necessarium & honestū sit, & nullâ ratione quod ad pompā ullā pertineat.

L mum, ut honestus ille sit; Alterum, † ut ad usum loci in quo vivitur, accommodatus; Tertium, ut Professioni Paupertatis non repugnet. † Videretur autem repugnare, si Sericis, vel pretiosis pannis uteremur; à quibus abstinendum est; ut in omnibus *b* humilitatis & submissionis, debita ad majorem Dei gloriā ratio habeatur.

16 In iis quæ ad rationem victus, *c* somni, ac usus reliquarum rerum vitæ necessariarum, vel convenien-

L ¶ Vel saltē quòd omnino non recedat.

M ¶ Hoc intelligendum est in iis, quibus Domus novas vestes providet: a non tamen repugnat, quòd qui Societatem ingrediuntur, si pāno pretiosiore, aut re simili induti venerūt, eo uti possint. Nec etiam, si in occurrenti aliquâ occasione, vel necessitate quis vestibus melioribus, honestis tamē, indueretur: sed ad ordinariū vestiendi modū eis uti non debent. Est nihilominùs considerādum quòd non omnes eisdē viribus naturalibus, nec sanitate corporis, nec ætate ad eā cōvenienti

a Exa. c. 1. F.

b Sequenti §.

c P. 3. c. 2. E. & p. 4. c. 4. §. 1.

pollent : atque ita juxta majus particulare bonum hujusmodi personarum, & universale aliarum multarum, id considerandum est; & quoad ejus fieri poterit, ad majorem Dei gloriam providendum.

N ¶ *In particularibus, si magis vel minùs necessarium erit, juxta circumstantias personarum; relinquetur discretioni eorum, qui ipsis præsunt; ut quemadmodùm eis conveniet, provideant.*

tium spectant, † quamvis *a* communis illa sit, minimeque diversa ab eo *b* quod Medicus illius loci, in quò vivitur, judicabit : ita ut quod quisque sibi inde subtraxerit, ex devotione, non ex obligatione subtrahat. *c* Habenda tamen semper erit ratio humilitatis, Paupertatis, ac spiritualis ædificationis, *d* quæ semper nobis in Domino ob oculos versari debet. N

a Exa. c. 1. §. 6.
b P. 3. c. 2. G.
c Sup. §. 15. & Exa. c. 4. §. 26.
d P. 7. c. 4. §. 26.

De

De iis rebus, in quibus occupari, & à quibus abstinere debent qui in Societate sunt.

CAPUT III.

1 QVONIAM habitâ ratione temporis, ac approbationis vitæ, quæ expectatur, ut aliqui ad Professionem, vel in Coadiutores formatos in Societate admittantur, tanquàm certum ducitur, eos viros spirituales futuros; & qui sic in viâ Christi Domini Nostri profecerint, ut per eam currere possint, quantum corporis valetudo, & externæ occupationes charitatis atque Obedientiæ permittent; non videtur in iis *a* quæ ad orationem, meditationem, & studiũ pertinent, ut nec in corporali exercitatione jejuniorum, vigiliarum, aut aliarum rerum ad austeritatem vel corporis A castigationem spectantium, † ulla regula eis præscribenda, nisi quam discreta charitas unicuique dictaverit: *b* dum tamen semper Confessarius consulatur, & ubi dubium acciderit, quid conveniat, res

a P.3. c.1. R.

b Exa. c.1. §.6. & C. & p.3. c.1. §.12. & c.2. §.5.

IN CAP. III.

A § SI quibusdã *convenire judi-* *ca-*

res ad Superiorem referatur. Hoc tamen dicetur in universum, esse quidem animadvertendum, *a* ne nimius hujusmodi rerum usus tantoperè vires corporis debilitet, tantumque temporis eos distineat, ut deinde spirituali proximorum auxilio, juxta nostri Instituti rationem non sufficiant: nec contrà tanta in illis sit relaxatio, ut fervore spiritus refrigescente, humani ac inferiores affectus incalescant.

a P.3.c.2.§.1.

cabitur certum tempus præscribi, ne excedant, vel deficiant in spiritualibus exercitiis; Superior id facere poterit. Sic etiam in usu aliorum mediorum, si ipse omnino judicaret aliquo utendum esse, non id relinquendo arbitrio cujusquam particularis personæ, procedet, ut in Domino convenire judicabit. Subditi autem erit, cum omni devotione, quod sibi præscriptum fuerit, amplecti.

2 Sacramentorum frequentatio valdè commendetur. *b* Differri autem non debet Communio, aut Missæ celebratio sine causis judicio Superioris legitimis, ultra octo dies: *c* omnesque assignato sibi Confessario, vel alioqui juxta ordinem, quem quisque præscriptum habet à Superiore, confiteantur.

b Exa. c.4. §.25. & p.3. c.1. §.11. & p.4. c.4. §.3. & B.

c P.3.c.1. §.11. & I. & Q.

3 Ex Regulis particularibus, quæ in Domibus, ubi ipsi fuerint, observantur, debent

bent operam dare, ut eam partem obſervent, quæ conveniens eſt, ac judicio Superioris ipſis imponetur; ſive ad profectum vel ædificationem ſuam id ſit, ſive etiam aliorum, inter quos verſantur.

4 Quoniam occupationes, quæ ad animarum auxilium aſſumuntur, magni momenti *a* ſunt, ac noſtri Inſtituti propriæ, & valdè frequentes; cumque alioqui noſtra habitatio tam ſit in hoc vel in illo loco incerta; † non utentur Noſtri choro, ad Horas Canonicas, vel Miſſas, & alia officia decantanda: quandoquidem illis, quos ad ea audienda devotio moverit, abundè ſuppetet, ubi ſibi ipſis ſatisfaciant. Per Noſtros autem ea tractari convenit, quæ noſtræ vocationis ad Dei gloriam magis ſunt propria.

a Exa. c. 1. §. 2. & p. 4. proœm.

B *B* § *Si in quibuſdam Domibus vel Collegiis ſic convenire judicaretur; eo tempore, quo veſperi prædicandum, vel legendum eſt, ad populum detinendum ante hujuſmodi Lectiones vel Conciones, poſſet veſpertinum officium tantùm dici. Sic etiam ordinariè Dominicis &*

5 Cùm *b* homines itidem hujus Societatis ſemper parati eſſe debeant ad diſcurrendum per quaſvis mundi partes, quò fuerint à Summo Pontifice, vel à ſuis Superioribus miſſi; non debent curam animarum, neque

b P. 4. c. 2. §. 4. & B.

& festis diebus, sine cantu figurato vel firmo, ut vocant, sed tono quodam devoto, suavi, & simplici: & id in hunc finē; & quatenus judicaretur, quòd populus ad magis frequentandas Confessiones, Conciones, & Lectiones moveretur, & non aliter. Eodem tono officium, quod tenebrarum dici solet, cum suis caremoniis in hebdomadâ sanctâ fieri posset.

que item mulierum Religiosarum, vel aliarum quarumcumque suscipere, ut ordinariè illarum Confessiones audiant, vel ipsas regant: quamvis nihil repugnet semel unius Monasterii Confessiones ob speciales causas audire.

a P. 4. c. 1. A.

a *In Missis majoribus, quæ dicentur (licet submissâ voce) habitâ devotionis & decentiæ ratione, licebit duos vestitos superpelliceis, vel unum assistere; prout in Domino fieri poterit.*

b P. 4. c. 2. §. 4. & B.

c P. 9. c. 6. §. 4. & B.

C ¶ *Quod ad Collegia attinet, in quartâ Parte attingitur quid horum possit tolerari: Domibus quidē omnino convenit, tale onus non suscipere.*

D ¶ *Hoc*

6 C. † Obligari *b* etiam ad Missas perpetuas in suis ecclesiis dicendas, vel ad curam similem, quam libertas nostro procedendi modo in Domino necessaria non patitur, minimè convenit.

7 Vt *c* pleniùs possit Societas rebus spiritualibus jux-

ta

ta suum Institutum vacare, D † quoad ejus fieri poterit, à negotiis sæcularibus abstineat (qualia sunt Testamentariorum, vel Executorum, vel Procuratorum rerum civilium, aut id genus officia) nec ea ullis precibus adducti obeunda suscipiant, vel in illis se occupari sinant. Quòd si Collegiorũ aliqua negotia tractanda fuerint, suum habeant Procuratorem, per quem ea tractent, & jura sua tueantur. Si verò ad Domos Societatis, vel ad totum ejus corpus pertinent; quò pacem suam meliùs conservare possit Societas, idem Procurator, vel alius ex Coadiutoribus, vel demum aliquis extra Societatem, aut Familia quæpiam, quæ Domus patrocinium susciperet, jus Societatis ad majorem Dei gloriam posset defendere.

D ¶ Hoc observetur, quoad ejus fieri poterit: Superiori tamen ad casum aliquem necessitatis, vel majoris momenti, ad finem divini servitii præfixum, facultas dispensandi ad tempus relinquetur. Hic autem Superior, Præpositus Generalis erit, vel qui ab eo facultatem ad hoc acceperit.

8 Eadem de causâ, utque inquietudinis, à nostrâ professione alienæ, occasiones evitentur, a & meliùs pax ac benevolentia cũ omnibus ad majorem Dei gloriam conservetur;

a Par. 10. §. 11. & B.

vetur; nemo ex Professis, vel Coadiutoribus, vel etiam Scholasticis Societatis in causis civilibus, nedum criminalibus, ✝ se examinari (nisi, qui ad peccatum obligare potest, compelleret) sine licentiâ Superioris permittat. Superior autem eam minimè dabit, nisi in causis quæ ad Religionem Catholicam pertinent, vel alioqui in piis, quæ sic cedunt in hujus favorem, ut in alterius detrimentum non cedant: quandoquidem Instituti nostri est, sine cujusquam offensione, quantum fieri potest, omnium in Domino commodis inservire. E

E ¶ Si Superior alicui facultatem daret, ut in causâ civili examinaretur, in gratiam alicujus, cui id denegari non posse videretur; limitatio tunc necessaria erit, qua prohibeat, si quis articulus criminalis vel infamatorius occurrerit, in eo examinari: ad hoc enim nullus Superior facultatem dare debet.

De

De auxilio, quod morientibus in Societate præstatur: & de suffragiis post mortem.

CAPUT. IV.

1 VT in vitâ universâ, ita & multò magis, in morte unusquisque de Societate eniti & curare debet, ut in ipso Deus ac Dominus Noster JEsus Christus glorificetur, ipsiusque beneplacitum impleatur; & a proximi ædificentur, saltem exemplo patientiæ, ac fortitudinis, cum fide vivâ, ac spe, & amore bonorum illorum æternorum, quæ nobis Christus Dominus Noster tam incomparabilibus vitæ suæ temporalis laboribus, & morte promeruit & acquisivit. Cùm tamen persæpè hujusmodi sit morbi ratio, ut usum virium animæ magnâ ex parte impediat; cumque hujusmodi sit ille à temporali vitâ transitus, ut propter graves impugnationes dæmonis (à quo summoperè refert non superari) requirat subsidiũ fraternæ charitatis, sollicitè advertat Superior, ut qui juxta Medici sententiam de vitâ periclitatur, antequàm

a Exa. c. 4. §. 32.

tequàm uſu judicii privetur, omnibus Sacramentis ſanctis acceptis, tamquàm armis à Divinâ liberalitate Chriſti Domini Noſtri nobis conceſſis, ad tranſitum à temporali vitâ ad æternam, ſe muniat.

2 Juvari etiam debet orationibus omnium domeſticorum valdè peculiaribus, donec animam ſuo Creatori reddat. Et præter alios qui ingredi poſſunt plures † aut pauciores pro A arbitrio Superioris, aliqui delecti ſint oportet peculiariùs, ut infirmum morti proximum inviſant, & ei aſſiſtant, & animoſiorem reddant; eaque ſuggerant, eiſque auxiliis juvent, quæ eo tempore convenient. Et cùm jam aliis rebus juvari non poterit, eum Domino commendent, donec ejus animam à corpore diſcedentem dignetur ad ſe recipere, qui eam tam caro pretio ſanguinis & vitæ ſuæ redemit.

3 Poſteaquàm quis expiraverit, uſque ad ſepulturã ejus

IN CAP. IV.

A ¶ *SI aliqui ex infirmis, quòd in phreneſim inciderint, uſu rationis privati ſint (quo in ſtatu quidquid dixerint, nihil habet vel culpæ vel meriti) vel ſi contingeret eſſe aliquos, qui minus ædificationis in ſuâ ægritudine, quã par eſſet, præberent; utriſque paucos aſſiſtere ex iis, quibus magis cõfideretur, oporteret.*

B ¶ *In*

B ejus corpus decenter, † quamdiu conveniet, teneatur. Postmodùm † absoluto officio, coram domesticis pro more sepeliatur: & manè proximo post ejus mortem, omnes Sacerdotes domestici, pro ejus animâ Missæ Sacrificium offerant: reliqui verò peculiari C oratione pro eodem divinam implorent clementiam; atque in eo perseverent ulteriùs, juxta Superioris arbitrium, & cujusvis privatam devotionem, & obligationes quæ in Domino intercedunt.

B ¶ In aliquo possent aliquot horæ deesse ad diem naturalem, quando mali odoris ratione (præsertim cùm viget æstus) judicio Superioris, anteverti id tempus posse videretur: ordinarium tamen spatium id erit, quod dictum est.

C ¶ Usus habet, ut officium dicatur tono mediocriter alto, sine cantu; præsentibus in ecclesiâ domesticis cum suis candelis accensis, &c.

4 Reddantur etiam certiores alii de Societate, in locis illis quæ Superior convenire judicaverit, ut simile officium præstent: ita ut charitas erga eos qui vitâ perfuncti sunt, non minùs quàm erga viventes, in Domino demonstretur.

Quòd

Quòd Constitutiones peccati obligationem non inducunt.

CAPUT V.

a Sup. c. 1. §. 1. & p. 4. c. 10. §. 5., & p. 9. c. 3. §. 8. & c. 6. A. & p. 10. §. 13.

CUM *a* exoptet Societas universas suas Constitutiones, Declarationes, ac vivendi ordinem, omnino juxta nostrũ Institutum, nihil ullâ in re declinando, observari; optet etiam nihilominùs suos omnes securos esse, vel certè adjuvari, ne in laqueũ ullius peccati, quod ex vi Constitutionum hujusmodi aut ordinationum proveniat, incidant; visum est nobis in Dominò, *b* excepto expresso Voto, quo Societas Summo Pontifici, pro tempore existenti, tenetur, ac tribus aliis essentialibus Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ, nullas Cõstitutiones, Declarationes, vel ordinem ullum vivendi, posse obligationẽ ad peccatum mortale vel veniale inducere; nisi Superior ea In Nomine Domini Nostri Jesu Christi, vel *c* In virtute Obedientiæ juberet: quod in rebus, vel personis illis, in quibus judicabitur, quòd ad particulare uniuscuiusque, vel ad universale bonum multùm conveniet, fieri poterit: & loco timoris offensæ, succedat amor & desideriũ omnis perfectionis; & ut major gloria & laus Christi Creatoris, ac Domini Nostri consequatur.

b P. 5. c. 3. §. 3.

c P. 9. c. 3. §. 20.

SEP-

SEPTIMA PARS

De iis, quæ pertinent ad admiſſos in corpus Societatis ad proximorum utilitatem per vineam Domini diſtribuendos.

De Miſsionibus Summi Pontificis.

CAPUT I.

1 VT in ſextâ Parte de iis dictum eſt, quæ obſervanda ſunt cuique de Societate erga ſeipſum, ita in hac ſeptimâ de iis dicendum eſt, quæ erga proximos (*a* qui finis noſtri Inſtituti valdè proprius eſt) dum dividuntur per Chriſti vineam, ut in eâ illius parte, atque opere, quod ipſis commiſſum fuerit, ſe exerceant, obſervari

a Exa. c. 1. §. 2. & p. 1. c. 2. §. 8. & c. 3. §. 1. & p. 3. c. 1. §. 9. & p. 4. procem. & c. 12. §. 1. & p. 6. c. 3. §. 4. & p. 10. §. 2.

DECLARAtiones in ſeptimã Partẽ

IN CAP. I.

A ¶ HI *ſunt quatuor*

R

cabitur certum tempus praescribi, ne excedant, vel deficiant in spiritualibus exercitiis; Superior id facere poterit. Sic etiam in usu aliorum mediorum, si ipse omnino judicaret aliquo utendum esse, non id relinquendo arbitrio cujusquam particularis personae, procedet, ut in Domino convenire judicabit. Subditi autem erit, cum omni devotione, quod sibi praescriptum fuerit, amplecti.

res ad Superiorem referatur. Hoc tamen dicetur in universum, esse quidem animadvertendum, *a* ne nimius hujusmodi rerum usus tantoperè vires corporis debilitet, tantumque temporis eos distineat, ut deinde spirituali proximorum auxilio, juxta nostri Instituti rationem non sufficiant: nec contrà tanta in illis sit relaxatio, ut fervore spiritus refrigescente, humani ac inferiores affectus incalescant.

a P.3.c.2.§.1.

2 Sacramentorum frequentatio valdè commendetur. *b* Differri autem non debet Communio, aut Missae celebratio sine causis judicio Superioris legitimis, ultra octo dies: *c* omnesque assignato sibi Confessario, vel alioqui juxta ordinem, quem quisque praescriptum habet à Superiore, confiteantur.

b Exa. c.4. §.25. & p.3. c.1. §.11. & p.4. c.4. §.3. & B.

c P.3.c.1. §.11.& I.& Q.

3 Ex Regulis particularibus, quae in Domibus, ubi ipsi fuerint, observantur, debent

bent operam dare, ut eam partem observent, quæ conveniens est, ac judicio Superioris ipsis imponetur; sive ad profectum vel ædificationem suam id sit, sive etiam aliorum, inter quos versantur.

4 Quoniam occupationes, quæ ad animarum auxilium assumuntur, magni momenti *a* sunt, ac nostri Instituti propriæ, & valdè frequentes; cumque alioqui nostra habitatio tam sit in hoc vel in illo loco incerta; † non utentur Nostri choro, ad Horas Canonicas, vel Missas, & alia officia decantanda: quandoquidem illis, quos ad ea audienda devotio moverit, abundè suppetet, ubi sibi ipsis satisfaciant. Per Nostros autem ea tractari convenit, quæ nostræ vocationis ad Dei gloriam magis sunt propria.

a Exa. c. 1. §. 2. & p. 4. proœm.

B *B* § *Si in quibusdam Domibus vel Collegiis sic convenire judicaretur; eo tempore, quo vesperi prædicandum, vel legendum est, ad populum detinendum ante hujusmodi Lectiones vel Conciones, posset vespertinum officium tantùm dici. Sic etiam ordinariè Dominicis &*

5 Cùm *b* homines itidem hujus Societatis semper parati esse debeant ad discurrendum per quasvis mundi partes, quò fuerint à Summo Pontifice, vel à suis Superioribus missi; non debent curam animarum, neque

b P. 4. c. 2. §. 4. & B.

que item mulierum Religiosarum, vel aliarum quarumcumque suscipere, ut ordinariè illarum Confessiones audiant, vel ipsas regant: quamvis nihil repugnet semel unius Monasterii Confessiones ob speciales causas audire.

& festis diebus, sine cantu figurato vel firmo, ut vocant, sed tono quodam devoto, suavi, & simplici: & id in hunc finẽ; & quatenus judicaretur, quòd populus ad magis frequentandas Confessiones, Conciones, & Lectiones moveretur, & non aliter. Eodem tono officium, quod tenebrarum dici solet, cum suis caremoniis in hebdomadâ sanctâ fieri posset.

a P. 4. c. 1. A.

a *In Missis majoribus, quæ dicentur (licet submissâ voce) habitâ devotionis & decentiæ ratione, licebit duos vestitos superpelliceis, vel unum assistere; prout in Domino fieri poterit.*

b P. 4. c. 2. §. 4. & B.

6 C ✝ Obligari *b* etiam ad Missas perpetuas in suis ecclesiis dicendas, vel ad curam similem, quam libertas nostro procedendi modo in Domino necessaria non patitur, minimè convenit.

C ¶ *Quod ad Collegia attinet, in quartâ Parte attingitur quid horum possit tolerari: Domibus quidẽ omnino convenit, tale onus non suscipere.*

c P. 9. c. 6. §. 4. & B.

7 Vt *c* pleniùs possit Societas rebus spiritualibus jux-ta

D ¶ *Hoc*

ta suum Institutum vacare, D ✝ quoad ejus fieri poterit, à negotiis sæcularibus abstineat (qualia sunt Testamentariorum, vel Executorum, vel Procuratorum rerum civilium, aut id genus officia) nec ea ullis precibus adducti obeunda suscipiant, vel in illis se occupari sinant. Quòd si Collegiorũ aliqua negotia tractanda fuerint, suum habeant Procuratorem, per quem ea tractent, & jura sua tueantur. Si verò ad Domos Societatis, vel ad totum ejus corpus pertinent; quò pacem suam meliùs conservare possit Societas, idem Procurator, vel alius ex Coadiutoribus, vel demum aliquis extra Societatem, aut Familia quæpiam, quæ Domus patrocinium susciperet, jus Societatis ad majorem Dei gloriam posset defendere.

D ¶ *Hoc observetur, quoad ejus fieri poterit: Superiori tamen ad casum aliquem necessitatis, vel majoris momenti, ad finem divini servitii præfixum, facultas dispensandi ad tempus relinquetur. Hic autem Superior, Præpositus Generalis erit, vel qui ab eo facultatem ad hoc acceperit.*

8 Eadem de causâ, utque inquietudinis, à nostrâ professione alienæ, occasiones evitentur, *a* & meliùs pax ac benevolentia cũ omnibus ad majorem Dei gloriam conser-

a Par. 10. §. 11. & B.

vetur;

vetur; nemo ex Professis, vel Coadiutoribus, vel etiam Scholasticis Societatis in causis civilibus, nedum criminalibus, ✝ se examinari (nisi, qui ad peccatum obligare potest, compelleret) sine licentiâ Superioris permittat. Superior autem eam minimè dabit, nisi in causis quæ ad Religionem Catholicam pertinent, vel alioqui in piis, quæ sic cedunt in hujus favorem, ut in alterius detrimentum non cedant: quandoquidem Instituti nostri est, sine cujusquam offensione, quantum fieri potest, omnium in Domino commodis inservire. E

E ¶ *Si Superior alicui facultatem daret, ut in causâ civili examinaretur, in gratiam alicujus, cui id denegari non posse videretur; limitatio tunc necessaria erit, qua prohibeat, si quis articulus criminalis vel infamatorius occurrerit, in eo examinari: ad hoc enim nullus Superior facultatem dare debet.*

De

De auxilio, quod morientibus in Societate præſtatur: & de ſuffragiis poſt mortem.

CAPUT. IV.

1 VT in vitâ universâ, ita & multò magis, in morte unuſquiſque de Societate eniti & curare debet, ut in ipſo Deus ac Dominus Noſter JESUS Chriſtus glorificetur, ipſiuſque beneplacitum impleatur; & a proximi ædificentur, ſaltem exemplo patientiæ, ac fortitudinis, cum fide vivâ, ac ſpe, & amore bonorum illorum æternorum, quæ nobis Chriſtus Dominus Noſter tam incomparabilibus vitæ ſuæ temporalis laboribus, & morte promeruit & acquiſivit. Cùm tamen perſæpè hujuſmodi ſit morbi ratio, ut uſum virium animæ magnâ ex parte impediat; cumque hujuſmodi ſit ille à temporali vitâ tranſitus, ut propter graves impugnationes dæmonis (à quo ſummoperè refert non ſuperari) requirat ſubſidiũ fraternæ charitatis, ſollicitè advertat Superior, ut qui juxta Medici ſententiam de vitâ periclitatur, antequàm

a Exa. c. 4. §. 32.

tequàm usu judicii privetur, omnibus Sacramentis sáctis acceptis, tamquàm armis à Divinâ liberalitate Christi Domini Nostri nobis concessis, ad transitum à temporali vitâ ad æternam, se muniat.

2 Juvari etiam debet orationibus omnium domesticorum valdè peculiaribus, donec animam suo Creatori reddat. Et præter alios qui ingredi possunt plures † aut pauciores pro A arbitrio Superioris, aliqui delecti sint oportet peculiariùs, ut infirmum morti proximum invisant, & ei assistant, & animosiorem reddant; eaque suggerant, eisque auxiliis juvent, quæ eo tempore convenient. Et cùm jam aliis rebus juvari non poterit, eum Domino commendent, donec ejus animam à corpore discedentem dignetur ad se recipere, qui eam tam caro pretio sanguinis & vitæ suæ redemit.

3 Posteaquàm quis expiraverit, usque ad sepulturã ejus

IN CAP. IV.

A ¶ *SI aliqui ex infirmis, quòd in phrenesim inciderint, usu rationis privati sint (quo in statu quidquid dixerint, nihil habet vel culpa vel meriti) vel si contingeret esse aliquos, qui minus ædificationis in suâ ægritudine, quà par esset, præberent; utrisque paucos assistere ex iis, quibus magis cõfideretur, oporteret.*

B ¶ *In*

B ejus corpus decenter, † quamdiu conveniet, teneatur. Postmodùm † absoluto officio, coram domesticis pro more sepeliatur: & manè proximo post ejus mortem, omnes Sacerdotes domestici, pro ejus animâ Missæ Sacrificium offerant: reliqui verò peculiari oratione pro eodem divinam implorent clementiam; atque in eo perseverent ulteriùs, juxta Superioris arbitrium, & cujusvis privatam devotionem, & obligationes quæ in Domino intercedunt.

B ¶ In aliquo possent aliquot horæ deesse ad diem naturalem, quando mali odoris ratione (præsertim cùm viget æstus) judicio Superioris, anteverti id tempus posse videretur: ordinarium tamen spatium id erit, quod dictum est.

C ¶ Usus habet, ut officium dicatur tono mediocriter alto, sine cantu; præsentibus in ecclesiâ domesticis cum suis candelis accensis, &c.

4 Reddantur etiam certiores alii de Societate, in locis illis quæ Superior convenire judicaverit, ut simile officium præstent: ita ut charitas erga eos qui vitâ perfuncti sunt, non minùs quàm erga viventes, in Domino demonstretur.

Quòd

Quòd Constitutiones peccati obligationem non inducunt.

CAPUT V.

a Sup. c. 1. §. 1. & p. 4. c. 10. §. 5. & p. 9. c. 3. §. 8. & c. 6. A. & p. 10. §. 13.

CUM *a* exoptet Societas universas suas Constitutiones, Declarationes, ac vivendi ordinem, omnino juxta nostrũ Institutum, nihil ullâ in re declinando, observari; optet etiam nihilominùs suos omnes securos esse, vel certè adjuvari, ne in laqueũ ullius peccati, quod ex vi Constitutionum hujusmodi aut ordinationum proveniat, incidant; visum est nobis in Dominò, *b* excepto expresso Voto, quo Societas Summo Pontifici, pro tempore existenti, tenetur, ac tribus aliis essentialibus Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ, nullas Cõstitutiones, Declarationes, vel ordinem ullum vivendi, posse obligationẽ ad peccatum mortale vel veniale inducere; nisi Superior ea In Nomine Domini Nostri Jesu Christi, vel *c* In virtute Obedientiæ juberet: quod in rebus, vel personis illis, in quibus judicabitur, quòd ad particulare uniuscuiusque, vel ad universale bonum multùm conveniet, fieri poterit: & loco timoris offensæ, succedat amor & desideriũ omnis perfectionis; & ut major gloria & laus Christi Creatoris, ac Domini Nostri consequatur.

b P. 5. c. 3. §. 3.

c P. 9. c. 3. §. 20.

SEP-

SEPTIMA PARS

De iis, quæ pertinent ad admiſſos in corpus Societatis ad proximorum utilitatem per vineam Domini diſtribuendos.

De Miſsionibus Summi Pontificis.

CAPUT I.

1 VT in ſextâ Parte de iis dictum eſt, quæ obſervanda ſunt cuique de Societate erga ſeipſum, ita in hac ſeptimâ de iis dicendum eſt, quæ erga proximos (*a* qui finis noſtri Inſtituti valdè proprius eſt) dum dividuntur per Chriſti vineam, ut in eâ illius parte, atque opere, quod ipſis commiſſum fuerit, ſe exerceant, obſervari

a Exa. c. 1. §.2. & p.1. c.2. §.8. & c.3. §.1. & p.3. c.1. §.9. & p.4. proœm. & c.12. §.1. & p.6. c.3. §.4. & p.10. §.2.

DECLARAtiones in ſeptimã Partẽ

IN CAP. I.

A HI *ſunt quatuor*

R

tuor modi universaliores, nostros dividendi per Christi Domini Nostri vineam; de quibus totidem Capitibus Septimæ hujus Partis agitur.

vari debent; † sive à Summo *a* Christi Domini Nostri Vicario, sive à Superioribus Societatis, qui etiam Divinæ Majestatis loco ipsis, præsunt, per diversa loca mittantur; sive ipsimet sibi eligant ubi, & quâ in re occupentur; *b* si ipsorum judicio relictum fuerit, ut discurrant quacumque majus Dei & Domini Nostri obsequium, & animarum profectum assequi se posse arbitrentur: sive labor sit impendendus, non loca peragrando diversa, sed in stabili ac continuâ habitatione, in aliquibus locis, ubi magnus divinæ gloriæ & obsequii proventus speratur. Et ut primo loco de Missione Summi Pontificis, ut inter ceteras præcipua, tractetur; animadvertendum quòd † eò fertur *c* intentio Voti illius, quo se Obedientiæ Summi Christi Vicarii, sine ullâ excusatione Societas obstrinxit, ut quocumque gentium ad majorem Dei gloriam, & animarum auxilium inter fideles *d* vel infideles, nos mittendos censuerit, nos conferamus. Nec

A

B

B ¶ *Intentio quarti Voti ad Summum Pontificem, non tendebat ad locum aliquem particularem: sed ut per varias mundi partes*

a P.6. c. 2. §. 13.

b Inf §.7. & c.3. §. 1.

c Exa c. 1. §.5. & p.5. c.3. §.3. & C.

d Inf. c.2. C. & p 9: c.3. F.

Nec intellexit Societas particularem aliquem locum; sed ut per *a* orbem in diversas regiones, & loca spargeretur; cùm optaret, quod factu optimum esset, eligere; idque speraret futurum, si hanc ipsius distributionem Summus Pontifex faceret.

2 Et in hac parte, cùm omnem proprium sensum ac voluntatem Christo Domino nostro, & ejus Vicario

tes, qui vovebant, spargerentur. Cùm enim qui primi convenerunt in hanc Societatem, ex diversis provinciis & regnis essent, nec eis constaret, inter quas regiones fidelium, b vel infidelium versari deberent; ne in viâ Domini errarent, promißionem illam, vel Votum emiserunt, ut Summus Pontifex eos ad majorem Dei gloriam, & juxta ipsorum intentionem, per orbem discurrendi, distribueret: & sicubi optatum spiritualem fructum non invenirent, ut inde in alium atque alium locum, majorem Dei gloriam & animarum auxilium investigando, se conferrent.

a Inf. c. 2. H. & Exa. c. 4. §. 35. & p. 3. c. 2. G. & p. 4. procе. A.

b Inf. c. 2. C. & p. 9. c. 3. F.

C Societas subjecerit, † nec Superior pro seipso, nec quisquam alius ex inferioribus pro se, vel pro alio curare nec tentare mediatè vel immediatè cum Summo Pon-

C ¶ *Cùm aliquis ex inferioribus ad locum aliquẽ vel opus designa-*

Pontifice, vel ejus ministris poterit, ut residere, vel mitti potiùs in hanc partem, quàm in illam debeat: sed *a* inferiores hanc curam universam Summo Christi Vicario, ac Superiori suo; Superior verò, quod ad suam personam attinet, ✝ D Summo Pontifici, & ipsi Societati in Domino relinquat.

3 *b* Prætereà, qui à Summo Pontifice designatus fuerit, ut aliquò se conferat; seipsum liberaliter, re temporali nullâ pro viatico per se, vel per alium postulatâ, offerat: quin potiùs sic à Summo Pontifice mittatur, ✝ ut E ejus Sanctitas ad majus Dei, & Sedis Apostolicæ obsequium fore, nullâ rei alte-

a Inf.c.2.C-& I. & c.3. §.1.

b Exa. c.1. §.5. & p.6. c.2. §.13. & I.

retur, ad quod mittendus non fore, rebus à Summo Christi Vicario benè perspectis, judicaretur; Præpositus Generalis pleniorem notitiam ejus Sanctitati dare, omnibus tandẽ ipsius arbitrio relictis, poterit.

D ¶ *Societas esse intelligerentur, qui ex eadem in loco ubi agit Præpositus Generalis, invenirentur; qui possent quod res habet, benè Summo Pontifici referre, si aliorum relatu diverso adduci videretur, ut Præpositum Generalem, quò non convenit ad commune bonũ Societatis, & majus Dei obsequiũ, mittere cogitaret.*

E ¶ *Hoc sanè repræsentari poterit, imò debebit, per Prælatũ aut quem-*

rit

alterius in eo habitâ ratione, judicaverit.

4 Si Summus Pontifex personam non designaret, sed aliquem vel plures ad hunc vel illum locum proficisci juberet, Superioris arbitrio relinquendo, qui sint ad hujusmodi Missionem aptiores; Superior juxta ejus præceptum, eos qui magis convenire, & aptiores ad id fore videbuntur, designabit. Quâ in re majus bonum universale intuebitur, & ut quàm minimum detrimentum alia opera ad Dei obsequium suscepta, patiantur.

5 *b* Ei qui sic missus fuerit, plenè declarari convenit plurimùm Missionē suam, & scopū, quò fertur Summi Pontificis intentio, & effectum, cujus gratiâ mittitur: † & hoc, si fieri potest, in scriptis; quò exactiùs, quod ei injunctum fuerit, explere possit.

F † Eum-

vis alium, per quem Summus Pontifex jubet aliquò proficisci, quæ sit ipsius mens, a de modo itineris conficiendi; & ibidem quò mittitur, manendi; num ex eleemosynis propter Christi amorem emendicatis, an alio modo vivendo: quod enim Summo Pontifici melius videbitur, devotiùs & securiùs in Domino fiet.

F ¶ Si id non obtinebitur, curandum certè erit, ut verbotenus mens Summi Pontificis intelli-

a Inf. c. 2. G. & p. 6. c. 2. §. 13. & I.

b Inf. c. 2. §. 2. & L.

telligatur: sive ipsemet eam immediatè, sive per Superiorem, vel Prælatum; vel quemvis alium ei qui mittitur, declaret.

G ¶ *Superior etiam aliquibus documentis adhibitis, non solùm in suis, sed etiā Summi Pontificis Missionibus juvare poterit; ut meliùs quod ad Christi Domini Nostri obsequium quæritur, consequatur.*

†Eumdem etiam Superior juvare consiliis ac instructione, quoad ejus fieri poterit, curabit; ut in omnibus ad Dei, & Sedis Apostolicæ obsequium, utiliùs suum impendat ministerium. G

a Inf. c. 2. H. & p. 9. c. 3. G.

6 *a* Si ad particularia loca, tempore minimè limitato, per Summum Pontificem mittetur; ad tres menses ibidem manendum ei esse intelligatur: & magis, aut minùs, pro modo majoris aut minoris spiritualis fructus, qui indè percipi videbitur, vel alibi sperabitur; vel demum ut ad bonum aliquod universale magis expedire judicabitur. Quæ omnia, juxta Superioris arbitrium, qui sanctam intentionem Pontificis, in Christi Domini Nostri obsequiū cōsiderabit, transigentur.

b Sup. §. 1. & inf. c. 3. §. 1.

7 Cùm *b* in locis designatis diutius erit residendum, si fieri poterit sine detrimento principalis Missionis, atque intentionis Summi Pontificis, excursiones aliquas, si po-

poterit, & cum fructu divini servitii eas fore judicabit, facere non erit inconveniens: ut in locis vicinis, animarum auxilio serviens, postmodùm ad suæ residentiæ locum redeat: in quo quidem, præter id quod est ei peculiari ratione injunctum (ad quod præcipuam etiam conferet curam, nec propter alias occasiones, licet bonas, divini obsequii posthabebit) potest, & debet considerare, quibus aliis in rebus, quæ ad Dei gloriam, & animarum salutem conferant, suam operam sine detrimento suæ Missionis (ut dictum est) possit impendere. Opportunitatem autem, quam Deus ad id dederit, quantum in eodem convenire judicabit, è manibus elabi non sinet.

8 Ad finem nostræ professionis ac promissionis meliùs consequendum, Præpositus Generalis cùm novus Christi Vicarius in Apostolicâ Sede fuerit constitutus, per se, vel per alium, intra annum ab ejus creatione & coronatione, teneatur ejus Sanctitati declarare professionem, [a] ac promissionem expressam Obedientiæ, quâ ipsi Societas peculiari Voto circa Missiones ad Dei gloriam se obstrinxit.

[a] Sup. §. 1.

De Miſſionibus Superioris Societatis.

CAPUT II.

1 QUo † ſpirituali animarum neceſſitati ſubveniri multis in locis majori cum facilitate ac ſecuritate eorum, qui ad id fuerint destinati, poſſit; † *b* Præpoſiti Societatis, juxta facultatem eis à Summo Pontifice conceſſam, mittere quoſvis de Societate poterunt,

A

IN CAP. II.

A ¶ *Faciliùs & expeditiùs pluribus locis (præſertim ſi remoti ſint à Sede Apoſtolicâ) per Superiorem Societatis provideri poteſt, quàm ſi ſemper eis qui hominibus Societatis indigent, eſſet Summus Pontifex adeundus. Particularibus etiam ſecurius eſt, ſi cum ſuorum Superiorum Obedientiâ, quàm ſi pro arbitratu ſuo (etiam ſi id poſſent) & non ab iis miſſi proficiſcerentur, a à quibus Chriſti Domini Noſtri loco, ut ab interpretibus divinæ voluntatis, ſunt regendi.*

a Inf. hoc §. 1

B ¶ *Ut poteſt Præpoſitus Generalis reliqua munera per ſe ipſum, & per inferiores; ita & hoc mittendi ſuos, reſervatis Miſſionibus, quas duxerit reſervandas, obire poterit.*

B

b P 9. c. 3. §. 9. & F. & G.

C runt, † quocumque magis expedire judicabunt: qui tamen ubicumque fuerint, ad Obedientiam Sedis Apostolicæ parati erunt. Et quia complures sunt, qui aliquos ex Nostris sibi concedi petant, potiùs propriæ obligationis spiritualis erga suũ gregem, vel aliorum commodorum, à fine nostro magis distantium, ratione habitâ, quàm communium & universalium; Præpositus Generalis, vel qui ab eo hanc habuerit facultatem, diligenter in hujusmodi

C ¶ a Mittere quocumque eis videbitur, inter fideles, etiam in Indias, & inter infideles, præsertim ubi aliqua esset habitatio fidelium, ut in Græciam, &c. intelligendum est. Ubi essent omnino infideles, considerare admodùm Superiorem oportebit in conspectu Domini, num mittere, nécne, & quò, & quos debeat. b Semper autem erit subditi, Missionem suam, ut de manu Domini, hilari animo suscipere.

a Sup. c. 1. §. 1 & B. & p. 9. c. 3. F.

b Sup. c. 1. §. 2.

D Missionibus curet, † ut in suis ad hanc potiùs, quàm ad illam partem mittendis, &

D ¶ Ut in mittendo ad hunc vel ad illum locum, rectiùs procedatur, præ c oculis habendo majus divinum obsequium, & universale bonum, ut regulam ad quã exigi Missiones oportet; eligenda videtur, in tam amplâ Christi Domini Nostri vineâ (paribus ceteris,

c Inf. hoc §. 1 & E.

teris, quod in omnibus quæ sequuntur debet intelligi) ejus pars illa, quæ magis indiget; tam ob penuriam aliorum operariorum, quàm ob miserum statum, & infirmitatem proximorum in eâ, & damnationis extremæ periculum.

Considerandum est etiam, unde verisimile sit fructum uberiorem, ex mediis proximi juvandi quibus utitur Societas, proventurum; inde scilicet, ubi ostium apertius, & major dispositio, & facilitas in hominibus, ut juvari possent, videretur: quod quidem positum est in eorum majori devotione, ac desiderio (quod ex instantiâ quâ Nostros petunt, ex parte intelligi potest) vel in conditione & qualitate personarum, quæ magis sint idoneæ, ut juvari, & fructum quem ceperint, ad Dei gloriam conservare possint.

Vbi magis debemus, ut in locis illis, in quibus Domus vel Collegia Societatis sunt, vel aliqui ex eâ, qui student, & beneficentiâ populi juvantur (si paria essent cetera quæ ad spirituale profectum attinent) magis conveniret aliquos nostros operarios versari, & hujusmodi loca talem ob causam, juxta ordinem perfectæ charitatis, aliis præferri.

a Inf. E. Quia bonum, quò universalius, eò divinius est; illi homines, & loca, quæ, cùm profecerint, in causâ erunt, ut bonum ad multos alios qui eorum auctoritatem sequuntur, vel per eos reguntur, perveniat, debent præferri. Sic spirituale auxilium, quod hominibus magnis & publicis (sive sæculares, ut Principes, Domini, Magistratus,

tus, vel Iustitiæ ministri; sive Ecclesiastici illi sint, ut Prælati) quodq; viris doctrinâ & auctoritate eminentioribus confertur, majoris momenti esse propter rationem eamdem boni universalioris existimandum est: propter quam etiam, auxilium impensum magnis gentibus, ut Indis, vel populi primariis, vel Vniversitatibus, quò solent multi cōfluere, qui si juventur, ipsi operarij esse ad alios juvandos poterunt, debeat præferri.

Vbi itidem intelligeretur inimicus Christi Domini Nostri seminasse zizania, ac præcipuè effecisse, ut malè sentiant, vel malè affecti sint in Societatem, quò impediatur fructus, qui ex eâ posset provenire; tunc impensiùs esset incumbendum; præsertim si alicujus momenti, & cujus habenda sit ratio, is locus est: eoq; mittendi essent homines, si fieri posset, qui vitæ exemplo, & doctrinâ, conceptam ex falsis narrationibus malam opinionem removerent.

E & † ad hoc opus potiùs, quàm

E ¶ Ad meliorem ac certiorem operū electionē, ad quæ Superior suos mittit, a *eadem regula ob oculos versetur, scilicet divinus honor major, majusq; bonū universale. Hæc enim consideratio justissimè ad mittendum in hunc locū potiùs, quàm in illum movere potest. Et ut aliqua quæ ad alterutram partem possunt momentum habere, attingantur; in primis, cùm possint, qui de Societate sunt, operam suā collocare, ubi bona*

a Sup. D. & inf. hoc §. 1

bona spiritualia quæruntur, & etiam ubi corporalia, in quibus etiam misericordia & charitas exercetur; cùm itidem aliqui possint in rebus majoris suæ perfectionis, & minoris, & demum in rebus ex se melioribus, & minùs bonis juvari; a *si utraque simul præstari non possũt, priora (ceteris paribus) secundis semper essent præferenda.*

a Inf. c. 4. § 9.

Cùm etiam res aliquæ in divino servitio magis urgeant, aliæ minùs, quòd remedij dilationem meliùs ferant; quãvis alioqui æqualis essent momenti, priores posterioribus sunt anteponendæ.

Cùm etiam quædam peculiari quodam modo ad Societatẽ pertineant, vel cernatur alios non esse, qui eisdẽ vacent; rursus aliæ, quarum curã, & modũ eisdẽ prospiciendi, alij habent; priores in Missionibus priorem locum habere æquum est.

Sic etiam inter pia opera, quæ æqualis essent momenti ac necessitatis, & quæ æqualiter urgerent, si aliqua securiora tractãti, alia verò periculosiora essent; & rursus, aliqua quæ faciliùs & expeditiùs, alia quæ majori cum difficultate & longiori tempore absolvuntur; priora etiam debent præferri.

b *Ceteris quæ dicta sunt, paribus; cùm etiam sint aliquæ occupationes universalioris boni, & quæ se ad plurium auxiliũ extendunt, ut concionari, vel legere; aliæ magis particulares, ut Cõfessiones audire, vel exercitia spiritualia tradere; si utrisque vacari non potest, priores præferantur: nisi aliquæ circumstantiæ moverent, ut secundæ*

b Sup. D. & inf. c. 3. § 2.

magis

magis convenire viderentur. Cùm etiam quedã pia opera diuturniora, & semper profutura sint, ut fundationes aliquæ piæ, quæ ad proximorum auxiliũ instituuntur; alia minùs diuturna, quæ rarò, & ad tempus exiguũ juvant; constat priora secundis esse præferenda. Et sic Præpositus Societatis potiùs ad hæc quàm ad illa, suorum operam conferre debet. Fiunt verò hæc omnia propterea quòd ad majus Dei obsequiũ, majusq; proximorum bonum ita conveniat.

F ¶ a Quam- quàm ad illud. & † ut hanc personam potiùs, quàm illam *vis summa providentia, & Sancti Spiritus directio, ea sit, quæ efficaciter meliora cùm in aliis omnibus eligere faciat, tũ in mittendis ad quemvis locum illis, qui magis convenient, & quadrabunt personis, & rebus, propter quas mittuntur; illud tamen in universum dici potest; primùm, quòd ad res graviores, & in quibus plus refert non errare (quoad situm in eo fuerit cum divinâ gratiâ, qui providere debet) mitti viros magis delectos, quibusq; magis confidatur, oportet.*

a Procem. Constit. & p. 1. c. 2. §. 13. & p. 4. c. 8. §. 8.

In rebus quæ corporis labores majores exigunt, qui robustiores & saniores.

Vbi pericula spiritualia plura sunt, qui in virtute magis probati & securiores.

Vt agant cum viris prudentibus, qui spiritualem gubernationem vel temporalem habent, ij convenire magis videntur, b *qui discretionis & con-*

b P. 1. c. 2. §. 9. & 10.

conversandi cum hominibus gratiam habent; cum exteriori specie (modò, quæ interiora sunt, non desint) quæ ad auctoritatem conferat. Posset enim magni momenti esse eorum consiliū.

Ingeniosis & subtilibus ac litteratis, ij magis quadrant, qui in ingenio itidem & litteris peculiare donum habent. Hi enim in lectionibus, & colloquiis magis juvare poterunt.

Ad populum, ut plurimum, aptiores erunt, qui talento Prædicationis & audiendarum Confessionum pollent.

Quod ad numerum attinet hujusmodi operariorum, qui mittendi sunt, & combinationem eorum, consideratio erit etiam adhibenda: & primò quidem, cum fieri posset, conveniret unum solum non mitti; sed saltem duos: tum ut mutuò ipsi in rebus spiritualibus & corporalibus juventur, tum ut possint esse magis utiles iis ad quos missi sunt; labores inter se dividendo, quos in servitium proximorum suscipiunt.

Et si duo mittentur, cum uno Concionatore vel Lectore commodè conjungeretur alius, qui messem in Confessionibus, & spiritualibus exercitiis, quam ille præpararet, colligeret; juvaretque eumdem in colloquiis, & aliis mediis, quæ ad proximos juvandos adhiberi solent.

Sic etiam, si quis in modo procedendi Societatis, & cum proximis agendi parum exercitatus mitteretur; alteri in his magis exercitato adjūgi deberet; quē imitari, cū quo conferre, quemq; de rebus dubiis, quæ occurrent, consulere possit.

Alicui

Alicui valdè ferventi & animoso, alius magis circumspectus & cautus benè adjungeretur: a *& sic de aliis mixtionibus huic similibus; ita ut diversitas vinculo charitatis unita, sic utrũque juvet, ut contradictionem vel discordiam inter eos, aut alios proximos generare non possit. Plures, quàm duos, cùm opus ad quod mittuntur, majoris esset momenti in divino obsequio; ac majorem multitudinem exigeret, & alioqui Societas plures operarios sine detrimẽto rerum aliarum ad majorem Dei gloriam & universale bonum spectantium posset providere, Superior mittere poterit; prout sancti Spiritus unctio eum docuerit, vel in divinæ Majestatis conspectu melius convenientiusq; ipse senserit.*

a P 8. c. 1. §. 5. & C.

G lam mittat, † hoc, vel

G ¶ b *Quod ad modum attinet eos mittendi (præter convenientẽ instructionem) num pauperum more, ut sine jumento ac pecuniâ, an majori cũ commoditate mitti oporteat;* c *cũ litteris item, an sine illis, quò tendũt, destinatis (sive ad privatos aliquos homines, sive ad civitatẽ, vel ejus caput scribentur, quæ ad auctoritatem aut benevolentiã conferant) Superior undecumq; majorem proximorum ædificationem, & divinum obsequium intuendo, quod convenit, constituet.*

b Sup. c. 1. E. & p 6. c. 2. §. 13. & I.

c Inf. M.

H illo modo, † ad prolixius, vel brevius tempus; id e semper, quod ad

H ¶ d *Tempus quod Missionibus* e *dandum*

d Sup. c. 1. §. 6. & p. 9. c. 3. G.

e Sup. D. & E.

ad majus Dei obsequium, & bonum universale facit, statuatur. Cum hac ergo rectissimâ ac sincerissimâ intentione, in Dei ac Domini Nostri conspectu habitâ, & si ei videbitur, propter deliberationis difficultatem vel momentum, re divinæ Majestati, suis & domesticorum orationibus ac Sacrificiis, commendatâ; & cum aliquo vel pluribus ex eadem Societate, qui videbuntur inter eos qui adfuerint, communicatâ; statuet per se ipsum, num mittere debeat, nécne: & sic de reliquis circumstantiis, ut ad Dei majorem gloriam convenire judicabit. Erit autem ejus, qui mittitur, officium, nullâ ratione se ingerendo ad eundum, vel manendum in hoc loco potiùs, quàm in

dum est, sive ad hanc, sive ad illam partem mittãtur, quãdo à Summo Pontifice præscriptum non est, metietur, hinc quidem qualitas negotiorum spiritualium, quæ tractantur, & momentum ipsorum majus aut minus, habitâ necessitatis, & fructus qui percipitur vel speratur, ratione; inde verò, cõsideratio eorum, quæ aliis in locis se offerunt, & obligatio eis vacandi, & vires Societatis, quas habet, ut his atque illis operibus possit satisfacere. Quædã etiam accidere solent, quæ expẽdenda sunt, ut Missionis tẽpus, vel bre-

vius

vius sit, vel prolixius. a *Demũ habitâ primi nostri Instituti ratione, cùm hoc sit per varias mũdi partes discurrere, ac magis vel minùs in illis hærere, pro fructus, qui cernitur, modo; videndum erit, num conveniat plus aut minus temporis in his, aut illis Missionibus impendi.* b *Et ut hoc intelligatur, conveniet crebris litteris certiorem reddi Superiorem percepti fructus ab his, qui missi sunt.*

c *Cùm mutari aliquem oportebit, animadvertat Superior, quòd ad eum revocandum, quoad fieri poterit, iis mediis utatur, ut hi, à quibus aliquis evocatur, potiùs benevoli omnino maneant, quàm offensi vel malè affecti; & quòd in omnibus honor & gloria divina, & bonum universale quæritur, sibi persuadeant.*

a Sup. c. 1. §. 1 & Ex. c 4. §. 35. & p. 3. c. 2. G. & p. 4. proœ. A.

b Inf. §. 2 & p. 8. c. 1. § 9. & L.

c P. 10. §. 11. & B.

I illo, † e plenam ac omnino liberam sui dispositionem Superiori, f qui eum Christi loco dirigit, ad ipsius majus obsequium & laudem relinquere. Sic etiam, ut alii maneant alicubi, vel aliò se conferant,

I ¶ d *His non repugnat proponere motus animi, aut cogitationes, quæ in contrarium occurrunt; subiiciendo suum sentire & velle eis, quod ipsius Superior, Christi Domini Nostri loco, sentiret ac vellet.*

K † nemo quoquo modo sine consensu Superioris sui, per

K ¶ *Hinc planum fit,*

d Exa. c. 8. A. & p. 5. c. 4. F.

e Sup. c. 1. §. 2. & Inf. c. 3. §. 1 & p 4. c. 10. §. 5.

f Sup. A & p. 3. c. 1. §. 23. & p. 4. c. 10. §. 5 & p. 6. c. 1. § 1. 2. & 3. & p. 8. c. 1. D. & p. 9. c. 3. §. 20.

probiberi, ne quis Principem, vel Communitatem, aut hominem quemvis magnæ auctoritatis, ad scribendum Superiori, vel verbotenus petendum aliquem de Societate, moveat; nisi priùs, cum Superiore communicatâ re, hanc esse ipsius voluntatem intellexerit.

per quem ille in Domino gubernandus est, curare debet.

a Sup. c.1. § 5. & F. & G.

2 *a* Quocumque Superior mittet aliquem, † eum plenè instruere (& ordinariè in scriptis) debebit, tam de modo procedendi, quàm de mediis, quibus eum uti velit ad finem, quem in animo habet. Per *b* crebram etiam litterarum communicationem, quantum fieri potest, totius successus certior redditus ex eo loco, ubi ipse residet (ut personæ, & negotia exegerint) consilio, † & aliis auxiliis, quæcumque adhiberi possint, providebit; ut majus servitium Deo fiat, magisque commune bonum per personas Societatis juvetur; quod tantò majori curâ

L

M

b Sup. H. & p. 8. c. 1. § 9. & L.

L ¶ *Dicitur ordinariè, propterea quòd aliquando is, qui mittitur, tam instructus est, tantâque dexteritate pollet, ut instructio nõ sit necessaria. Sed demum hoc fiet, quandocumque opus erit.*

M ¶ *Cujusmodi essent orationes & Missæ, quæ initio præsertim suscipiendorum ope-*

curâ præstari debebit, quã-tò negotii qualitas (quòd vel magni momenti sit, vel difficile) + & personarum, quæ missæ sunt (quòd consilio, & instructione indigeant) id magis exigit.

operum, vel quando major subsidii necessitas cernitur, quòd res magni momenti sint, vel difficultates graves incidant, ad id applicentur. In hoc ergo, sicut & in aliis auxiliis a suarum patentium, aut Sedis Apostolicæ litterarum, & aliis rebus, quæ possent esse necessariæ; providebit Superior, prout ratio & charitas monebit.

a Sup. G.

N

N ¶ Hoc consilium, & instructio, non tantùm negotiis, sed etiam personis, prout unusquisque vel animari, vel reprimi opus habet, perutile esse poterit: & sic de aliis intelligatur.

De liberâ ad hanc vel illam partem profectione.

CAPUT. III.

1 QUAMVIS b eorum sit, qui sub Obedientiâ Societatis vivunt, se non ingerere directè vel indirectè ad sui Missionem, sive à Summo Pontifice, sive à suo

b Sup. c. 1. §. 2. & c. 2. §. 1. & I.

Superiore In nomine Domini Nostri Jesu Christi mittantur; qui tamen ad regionem aliquam magnam (cujusmodi esset India, vel aliæ Provinciæ) missus esset; *a* si pars ejus aliqua, peculiari limitatione ei assignata non fuerit, potest magis, & minus in hoc vel in illo loco immorari, aut discurrere quacumque, omnibus perpensis (in se, quod ad voluntatem suam attinet, indifferentiam sentiendo) & oratione factâ, judicaverit ad Dei gloriam magis expedire. Hinc apparet quòd (primæ & summæ Obedientiæ Summi Pontificis non repugnando) multò magis in hujusmodi Missionibus, Superiori ad hanc partem potiùs, quàm ad illam, prout in Domino senserit convenire, eosdem dirigere licebit.

a Sup. c. 1. §. 1 & 7.

2 Ubicũque quis maneat, si non est ei injũctum, ut medio aliquo limitato utatur, quale esset legere, vel prædicare; in eo se exercebit, ex iis quibus utitur Societas, in quartâ Parte, capite octavo dictis, & proxmo capite dicendis, † *b* quod magis convenire judicabit: atq; etiam quod *d* in sextâ Parte devitandum dicitur, ad majus Dei obsequium etiam devitabit. A

IN CAP. III.

A ¶ *Quamvis hoc ita se habeat, tamẽ conferre media, quibus uti debet cũ* c *eo Superiore, qui ei proprior fuerit, semper erit securius.*

b Sup. c. 2. D. & E.
c P. 8. c. 1. §. 4.
d P. 6. c. 3. §. 4. & sequentibus.

Qui-

Quibus in rebus Domus & Collegia Societatis proximum adjuvent.

CAPUT IV.

1 QUIA non solùm enititur Societas, discurrendo per varia loca, sed etiam in quibusdam continenter residendo (ut in Domibus & Collegiis) proximos juvare; operæ pretium est intellexisse, quibus modis possint animæ in hujusmodi locis juvari; ut eorum pars illa, quæ poterit, ad gloriam Dei exerceatur.

2 Et primò quidem conferet bonum exemplum totius honestatis ac virtutis Christianæ; *a* ut non minùs bonis operibus, imò magis, quàm verbis eis *b* ædificationi esse, quibuscum agitur, curent.

a P.10.§.12.
b P.6.c.2.§.16.

3 Iuvatur etiam proximus sanctis desideriis, & orationibus in Dei conspectu pro universâ Ecclesiâ, ac A † pro iis præsertim, qui majoris sunt momenti, ad ejus universale bonum effusis; ac pro amicis et-

IN CAP. IV.

A ¶ C*Vjusmodi sunt Principes Ecclesiastici, & sæculares, & alii, qui mul-*

a P.4. c.1.

multùm prodesse, vel obesse bono animarum, & divino obsequio posset.

etiam, & *a* benè de nobis meritis viventibus, & vitâ functis; sive postulent ipsi, sive non postulent; ac pro illis, in quorum auxilium peculiariter ipsi, & reliqui de Societate in variis locis inter fideles, & infideles incumbunt; ut Deus omnes ad gratiam suam excipiendam, per debilia hujus minimæ Societatis instrumenta disponere dignetur.

4 Missarum etiam Sacrificiis juvare possunt, & aliis divinis officiis,

b P.6.c.2.§.7.
c Ex2.c.1.§.3. & p.6.c.2.§.7 & p.10. §.5.

B *B ¶ Vt* b *in sextâ Parte explicatum est.*

† nullâ *c* pro eis eleemosynâ acceptâ; sive aliqui particulares ea petierint, sive pro suâ devotione quisque ea Deo obtulerit. Et quod attinet ad Missas, præter *d* eas quæ pro Fundatoribus dicũtur, una, vel duæ, aut plures (pro numero Sacerdotum, & prout convenerit) singulis hebdomadis pro benefactoribus vivis, aut defunctis offerentur; Deum ac Dominum Nostrum rogando, ut pro illis hoc sanctum Sacrificium admittere, & pro infinitâ ac summâ liberalitate suâ, eam beneficentiam remunerari, quâ illi erga Societatem nostram ex divino amore ac reverentiâ usi sunt, æternis præmiis dignetur.

d P.4. c.1.

5 Poterit *e* juvari etiam proximus Sacramen-

e P.4. c.8.§.4.

mentorum administratione: præcipuè in audiendis C Confessionibus († ad quas aliqui à Superiore, qui eo fungantur officio, sunt designandi) & in sancto Eu- D charistiæ Sacramento, † extra Paschæ tamen festum, suâ in ecclesiâ administrando.

6 Proponatur verbum Dei populo assiduè in ecclesiâ, in Concionibus, Lectionibus, & in Christianâ Doctrinâ, per eos quos Superior probaverit, & ad tale E munus destinaverit: † & quidem iis temporibus, & modo, a qui eidem ad majorem

C ¶ Præter eos qui Confessarij ordinarij constituti sunt, Superioris erit, in spiritualibus necessitatibus quæ occurrunt, videre, num alii horum Sacramentorum administrationi vacare debeant; & quod convenit, statuere.

D ¶ Passcha, intelliguntur octo dies ante, & totidem post ipsum festum: quamquàm eo tempore, qui facultatem haberent, vel peregrini, & reliqui quos jus excipit, possunt ad Communionem admitti: & illi etiam, qui cùm jam suis Parochiis satisfecerint, vellent hisce quindecim diebus semel aut sæpius in nostris ecclesiis Sanctissimum Christri Corpus accipere.

E ¶ Quia quibusdam in locis fieri posset, ut aliquando his

a P.4.c.8.§.3.

jorem Dei gloriam, & animarum ædificationem expedire videbitur.

Poteſt & hoc ipſum, quod dictum eſt, extra eccleſiam Societatis, aliis in eccleſiis, vel plateis, vel aliis locis præſtari; quando ei, qui ceteris præeſt, ad majorem Dei gloriam conferre videbitur. 7

a Exa. c.6. §.4 & p.4. c.4. §.6.

a .Curabunt etiam privatim proximum piis colloquiis ad meliora promovere; tum conſilio, & exhortatione ad bona opera, 8

b P.4. c.8. §.5. & F.

† tum *b* etiam tradendis ſpiritualibus exercitiis: F

c Sup. c.2. E.

Corporalibus etiam pietatis operibus, *c* quantum ſpiritualia, quæ majoris ſunt momenti, permittent; quantumque vires patientur, incumbent; ut infirmis juvandis, præcipuè in Xenodochiis, eos inviſendo, & aliquos, qui eis inſerviant, 9

his mediis, vel eorum parte uti non conveniret; Conſtitutio non obligat, niſi cùm Superiori eis utendum eſſe videretur: ſed eam intentionem oſtendit, quam habet Societas in locis, in quibus reſidet; quæ ea eſt, ut hæc tria media, vel duo ex illis, vel quod eorum magis convenire videbitur exerceatur.

F ¶ *Exercitia ſpiritualia plenè non niſi paucis, iisq; hujuſmodi, ut ex eorum profectu, non vulgaris ad Dei gloriam fructus ſperetur, tradenda ſũt. Prima*

viant, mittendo; & dissidentes ad concordiam revocando; sic etiam pauperes, ac in custodiis publicis detentos, quoad ejus fieri poterit; per se sublevando,

G † & ut alii sublevent, curando. Metiatur autem oportet Præpositi prudentia (qui majus Dei obsequium ac bonum universale semper ob oculos sibi proponet) quantum in hujusmodi rebus operæ sit ponendum.

10 *a* In Collegiis, & eorum ecclesiis fiet, ex iis quæ de Domibus dicta sunt, quod fieri poterit; prout opportunum fuerit, juxta Superioris (ut dictum est) arbitrium.

ma hebdomada exercitia ad multos, & aliqua conscientiæ examina & modi orandi (præsertim primus trium illorũ, qui in exercitiis proponutur) ad multò plures etiã extendi possent. quivis enĩ bonâ præditus voluntate ad hæc idoneus erit.

G ¶ *Nihilominùs non convenit, Societatem, vel ejus Domos, aut Collegia, cum aliquâ Congregatione misceri: nec in eâ ulli conventus agãtur; nisi qui ad earumdem Domorũ vel Collegiorum finem, in divino obsequio fient.*

a P.4. c.8.§.1

11 *b* Qui talento præditus ad scribendos libros communi bono utiles, eos conscriberet; *c* in lucẽ edere nõ debet aliqua scripta,

b P.6. c 2. C.
c P.3.c.1.§.18 & p.4. c.6. O.

 nisi

nisi priùs Præpositus Generalis ea videat, & legi ac examinari faciat; ut, si ad ædificationem fore videbuntur, & non aliter in publicum prodeant.

12 R De iis, quæ ad officia domestica, & res alias magis particulares pertinent, *a* in Regulis Domorum dicetur: nec ulteriùs progrediemur circa Missiones, vel divisionem eorum, qui de Societate sunt, per vineam Domini Nostri JESU Christi.

a Procem. declar. & p.4. c.10. §.6.

OCTA-

OCTAVA PARS

De iis, quæ conferunt ad eorum, qui dispersi sunt, cum suo capite, & inter se mutuam unionem.

De iis, quæ juvant ad unionem animorum.

CAPUT I.

1 QUo difficilius est, membra hujus Congregationis cum suo capite, & inter se invicem uniri, A † quòd tam diffusa in diversis mundi partibus inter fideles & infideles sint; eò impensiùs, quæ juvant ad unionem, quærenda sunt: quandoquidem nec

DECLARAtiones

In Octavam Partem.

IN CAP. I.

A ¶ *SVnt & aliæ rationes, qualis est, quòd ut plurimùm*

rimùm littera-ti erūt, & gratiâ apud Principes & primarios viros, ac populos non parum valebunt.

nec conservari, nec regi, atque adeò nec finem, ad quem tendit Societas ad majorem Dei gloriam, consequi potest, si inter se & cum capite suo membra ejus unita non fuerint. Dicetur ergo de iis, quæ conferunt ad animorum unionem: Deinde de iis quæ ad unionem personalem in Congregationibus vel conventibus pertinent. Et quidem circa animorum unionē, quædam ex parte subditorum, quædam ex parte Superiorum, quædam ex utrorumque parte juvabunt.

2 Ex parte subditorum, juverit, † magnam a turbam B hominū ad Professionē non admitti; nec quoscumque, sed selectos homines, etiam inter Coadiutores formatos, aut Scholasticos retineri. Multitudo enim magna eorū, qui vitia sua non benè domuerūt, ut ordinem non fert, ita nec unionem, quæ in Christo Domino Nostro tam necessaria est, ut bonus status, ac procedendi modus hujus Societatis conservetur.

a P. 4. Procē, A. & p. 5. c. 2. § 1. & 2. & p. 10. § 7.

B ¶ *Hoc autem non excludit numerū (licet magnū) eorum, qui erunt idonei, ut in Professos, vel Coadiutores formatos, vel Scholasticos approbatos admittantur: sed hoc eò spectat, ut commendatum*

Et

3 Et quia hujusmodi unio magnâ ex parte per Obedientiæ vinculum conficitur; *a* hæc semper in suo vigore conservāda est: & qui foras ad laborandum in agro Dominico ex Domi-

tum habeatur, ne, qui tales non erunt, idonei (præcipuè ad Professionem) facilè censeantur: & cùm benè observabitur quod in primâ, & in quintâ parte dictum est, satis erit. Qui enim hujusmodi essent turba existimari non deberent: sed potiùs gens electa, tametsi magna ea esset.

a P.3. c.1. §. 23. & p.6. c.1.

C bus mittūtur, † quoad ejus fieri potest, in eadem sint exercitati: *b* & hac in virtute, qui primas in Societate tenent, bono sui exemplo aliis præluceant; uniti omnino cum suo Superiore; & promptè, humiliter, & devotè ei obediendo, persistant. *c* Qui autem tam egregium sui specimen in Obedientiâ non dedisset, certè ei adjungi deberet socius, qui in eâ magis esset conspicuus. Nam ut plurimùm socius qui in Obedientiâ magis profecit, eū qui minùs in eâ profecisset, cum divino favore, in eadem juva-

C ¶ *Cùm experimento compertum esset, aliquos ex iis qui missi sunt, non rectà incedere, quod ad Obedientiam attinet; vel revocari debent, vel socii qui in eâ profecerint, eis adjungi; quamvis initio missi non fuissent.*

b P.4. c.10. §.4. & 8.

c P.7. c.2. F.

juvabit. Et alioqui, quamvis ad hunc scopum non tenderetur, ei qui cum aliquo munere gubernandi mittetur, † *a* Collateralis socius (si Superiori videbitur quòd sic meliùs commisso muneri satisfaciet) adjungi poterit: qui sic se geret cum eo qui aliis præest, & ille invicem cum hoc, ut Obedientia ac reverentia subditorum, debilior erga Superiorem non reddatur: sed ille potiùs verum ac fidelem adiutorem, & sublevatorem ergà suam personam, & aliorum, qui suæ fidei commissi sunt, sibi datum esse in Collaterali experiatur. D

b Ad eamdem Obedientiæ virtutem ordo benè observatus inter ipsos Superiores, quorũ alii aliis subduntur, & inferiorum erga illos, pertinet: ita ut singuli, qui in aliquâ Domo vel Collegio versãtur, ad suum Præpositum Localem, seu Re- 4

D ¶ *Quamvis Collateralis, Obedientiæ Præpositi, vel personæ illius cui datur, non subdatur; debet tamen ei interiùs & exteriùs reverentiam exhibere; ac in eâ reliquis, qui ejus Obedientiæ subduntur, exemplum præbere. Debet itidem quâ poterit diligentiâ eum, qui aliis praeest, juvare in rebus omnibus ad ipsius officium pertinentibus, in quibus ejus operam ille requiret.*

Quamvis etiam nullâ de re interrogaretur, cùm tamen anim-

a P.4.c.17.B.

b Inf.§.6. p.4. c.10.§.5.& p. 10. §.9.

Rectorem recurrant, & per eum in omnibus regi se sinant. Eis autem qui per provinciam aliquam variis in locis disjuncti manent, ad Provincialem Præpositum, *a* vel alium Localem viciniorem erit* recurrendum, prout eis injunctum fuerit. *b* Omnes verò Præpositi Locales, vel Rectores crebrâ communicatione cum Provinciali utantur; & juxta ejus arbitrium in omnibus se gerant. Eodē modo Præpositi Provinciales cum Generali se habe-

animadvertet, quòd ei aliquid dici conveniat, quod ad personam; aut res quæ sunt ipsius officij, pertineat; debet fideliter ea quæ oportet, ei referre; & cum libertate & modestiâ Christianâ, quod sentiat, explicare: propositis tamen suis rationibus, & iis quæ ipsum movent, si Præpositus in suâ contrariâ sententiâ persisteret, Collateralis proprium judicium submittere, & ei conformem se reddere debet; nisi tamē clarissimè intelligeret illū errare: quod si accidet, ad Superiorem referre debet.

Curet etiam Collateralis unionē, quoad ejus fieri poterit, subditorū inter se, & cum suo Præposito immediato; & inter eos velut Angelus pacis incedat: & studium adhibeat, ut de Superiore suo sic sentiant, illumq; ita ament ut oportet, c quē Christi Domini Nostri loco habent.

d *Debet etiam certiorem reddere Superiorem suum*

a P.7.c.3 A.

b P.9.c.6.§.2.

c P.3. c.1. §. 23.& p.4. c. 10.§.5.& p.6. c.1. §.1.2.& 3. & p.7. c.2. §.1.& A.& p. 9.c.3.§.29.

d Inf. §.9.& p.4. c.17.§.7.

suum Generalem, vel Provincialem iis de rebus, quas vel ipse, vel is, cui Collateralis adjunctus est, commendaret: & sponte suâ etiam ejus loco id faciat, cùm per adversam corporis valetudinem, vel occupationes, vel aliquam aliam causam, ille in hac parte officio suo deesset.

Contrà, Præpositus cum suo Collaterali nonnulla observare debet: ac primùm, considerando quòd non ut subditus, sed ut auxilium & sublevamen ei datus est, peculiarem erga eum dilectionem, & honorem præ se ferre debet: agatque cum eo familiariter, ut sit animosior ad ei dicendum, quod sentit; commodiusque id faciat, ac videat, quâ in re eum juvare possit. Curet etiam, ut auctoritatem habeat, & diligatur ab inferioribus: eò enim utiliùs ejus ministerio erga illos utetur.

Si quæ occurrerint, quæ difficiliora esse videãtur; cum eo tractari oporteret, ejus sententiam rogando, & ad dicendum quod sentit (etiam cùm non interrogaretur) reducendumq; sibi in memoriam quod ad suam personam & officium convenire videatur, exhortando. Et auditis, quæ à Collaterali dicuntur, meliùs per seipsum, quod facto opus est, constituet.

Quod attinet ad executionem sui officii ad subditorum gubernationem, utatur Collaterali, ut fideli ministro in rebus majoris momenti; sive universales sint, ad Domos, sive particulares, ad quemvis ex fratribus spectantes.

In iis, quæ ad Præpositum Generalem pertinent,

nent, eique debentur, utatur etiam ejus operâ: & in omnibus eo habeat loco, eoque modo ipsi confidat, quo alteri sibi (demptâ potestate) in spiritus unione in Christo Domino Nostro.

Et animadvertendũ est, duabus ex causis præcipuè Collateralem adjungi debere. Prima est, quando in eo, qui cum præcipuo munere mittitur, majus auxilium desideraretur; propterea quòd non sit magnoperè versatus & exercitatus in hujusmodi gubernatione; vel propter alias causas: quamvis ejus desideria, & vita ad majorem Dei gloriã sint valdè approbata. Secunda, quando aliquis ex eis, quos secum est habiturus, hujusmodi esset, ut existimaretur minùs profecturus, si sub ejus qui præest, Obedientiâ constituatur, quàm si ut Socius adjungeretur: dummodò talentum ad eumdem juvandum haberet.

E ¶ *Cùm*

E bebunt. † Sic enim, a subordinatione cõservatâ, unio, quæ in eâ quàm maximè consistit, aspirante gratiâ Dei, conservabitur.

5 *b* Si quis divisionis, vel dissensionis eorum qui vnà vivunt, inter se, vel cum suo capite auctor esse cernetur; diligentissimè ab eâ Congregatione, velut pestis quæ eam potest summopere

particularibus a ex causis, Præposito Provinciali magis convenire ad divinum obsequium videretur, ut aliquis ex iis, qui in Domibus vel Collegiis versantur, sibi immediatè subsit;

a P. 2. c. 1. §. 2.

b P. 1. c. 2. D.

mopere T

suum Generalem, vel Provincialem iis de rebus, quas vel ipse, vel is, cui Collateralis adjunctus est, commendaret: & sponte suâ etiam ejus loco id faciat, cùm per adversam corporis valetudinem, vel occupationes, vel aliquam aliam causam, ille in hac parte officio suo deesset.

Contrà, Præpositus cum suo Collaterali nonnulla observare debet: ac primùm, considerando quòd non ut subditus, sed ut auxilium & sublevamen ei datus est, peculiarem erga eum dilectionem, & honorem præ se ferre debet: agatque cum eo familiariter, ut sit animosior ad ei dicendum, quod sentit; commodiusque id faciat, ac videat, quâ in re eum juvare possit. Curet etiam, ut auctoritatem habeat, & diligatur ab inferioribus: eò enim utiliùs ejus ministerio erga illos utetur.

Si quæ occurrerint, quæ difficiliora esse videãtur; cum eo tractari oporteret, ejus sententiam rogando, & ad dicendum quod sentit (etiam cùm non interrogaretur) reducendumq; sibi in memoriam quod ad suam personam & officium convenire videatur, exhortando. Et auditis, quæ à Collaterali dicuntur, meliùs per seipsum, quod facto opus est, constituet.

Quod attinet ad executionem sui officii ad subditorum gubernationem, utatur Collaterali, ut fideli ministro in rebus majoris momenti; sive universales sint, ad Domos, sive particulares, ad quemvis ex fratribus spectantes.

In iis, quæ ad Præpositum Generalem pertinent,

nent, eique debentur, utatur etiam ejus operâ: & in omnibus eo habeat loco, eoque modo ipsi confidat, quo alteri sibi (demptâ potestate) in spiritus unione in Christo Domino Nostro.

Et animadvertendũ est, duabus ex causis præcipuè Collateralem adjungi debere. Prima est, quando in eo, qui cum præcipuo munere mittitur, majus auxilium desideraretur; propterea quòd non sit magnoperè versatus & exercitatus in hujusmodi gubernatione; vel propter alias causas: quamvis ejus desideria, & vita ad majorem Dei gloriã sint valdè approbata. Secunda, quando aliquis ex eis, quos secum est habiturus, hujusmodi esset, ut existimaretur minùs profecturus, si sub ejus qui præest, Obedientiâ constituatur, quàm si ut Socius adjungeretur: dummodò talentum ad eumdem juvandum haberet.

E bebunt. † Sic enim, *a* subordinatione cõservatâ, unio, quæ in eâ quàm maximè consistit, aspirante gratiâ Dei, conservabitur.

5 *b* Si quis divisionis, vel dissensionis eorum qui vnà vivunt, inter se, vel cum suo capite auctor esse cerneretur; diligentissimè ab eâ Congregatione, velut pestis quæ eam potest summoperè

E ¶ Cùm particularibus ex causis, Præposito Provinciali magis convenire ad divinum obsequium videretur, ut aliquis ex iis, qui in Domibus vel Collegiis versantur, sibi immediatè subsit;

a P. 2. c. 1. §. 2.

b P. 1. c. 2. D.

sit; potest ab Obedientiâ Rectoris, vel Præpositi Localis eum eximere. Et sic Generalis quosdã ex privatis, & Præpositis Localibus, vel Rectoribus, sua Obedientia proximè reservare posset. Vt plurimùm tamen prædicta Obedientiæ subordinatio eò melior erit, quò perfectiùs observabitur.

F ¶ *Separare intelligendum est, vel omnino à Societate dimittendo; vel in alium locum transferendo, si hoc sufficere videretur: & ad divinum obsequium, ac commune bonum, judicio illius qui curam ejus habet, magis conveniret.*

moperè inficere, si præsens remedium non adhibeatur, † separandus est. F 6

Ex parte Præpositi Generalis, quæ ad hanc unionem animorum conferent,

G ¶ *Iuvabit* a *etiam in primis, inter alia Dei dona, bona existimatio, & auctoritas erga subditos; & habere, ac præ se ferre dilectionem, & curam illorum: ita ut subditi sibi persuadeãt, suum*

a P.9. c.2.§.2. & 9.& c.6.A.
b P.9. c.2.

† sunt eæ dotes, quibus (ut *b* in nonâ Parte dicetur) eum exornari oportet: quibus cùm præditus fuerit, erga omnia membra Societatis suo fungetur officio: capitis videlicet, à quo in illam influxus, ad præfixum ipsi finem necessarius, descendat. *c* & sic à Generali Præposito, ut à capite, universa facultas Provincialium G

c Sup.§.4.& p.5.c.1.A.& p.9 c.3. §.1. & 10.

lium egrediatur, ac per eos ad Locales, per hos autem ad singulares personas descendat. Sic etiam ab eodem capite (vel saltem eo suam facultatem communicante, & rem approbante) Missiones procedant. De communicatione gratiarum Societatis tantundem sit dictum: a quò enim magis inferiores à Superioribus pendebũt, eò meliùs amor, Obedientia, atque unio inter eos retinebitur.

7 Et ut locus magis conveniat ad communicationem capitis cum suis membris, con-

suum Superiorem scire, velle, & posse benè ipsos in Domino gubernare. Ad quod, sicut ad alia multa, conferet, secum viros, qui consilio polleant, habere; (ut b in nonâ Parte dicetur) quorum operâ in iis quæ statuenda sunt ad bonum Societatis progressum, in his atque illis locis ad Dei gloriam uti possit.

Conferet etiã, circumspectè & ordinatè præcipere, eo modo curando subditos in Obedientiæ officio cõtinere, ut Superior omni benevolentiâ, & modestiâ, & c charitate in Domino, *quod in ipso est, utatur: ita ut subditi se potiùs ad dilectionem majorem, quàm ad timorem suorum Superiorum possint componere; quamvis aliquando utrumque sit utile: eorum etiam arbitrio aliquid relinquendo, cùm probabile videbitur, quòd eos id juvabit: aliquando etiam eis*

a P.2. c.1. §.2. b. P.9 c.5. §.2. & c.6. §.10. & 11.

c P.3. c. 1. N.

ex parte aliquid indulgendo, & compatiendo, cùm videretur id posse magis convenire.

conferre plurimùm poteſt, ut † Præpoſitus Generalis magnâ ex parte a Romæ reſideat: ubi cum aliis omnibus locis Societatis faciliori utetur commercio. **H**

a Inf. c.5.§.1.

† Provinciales itidem in iis locis diutius verſabuntur, unde cum inferioribus, & cum Superiori Præpoſito commoda fuerit communicatio; quantum in Domino id effici poterit. **I**

b Par. 10.§.9.

b Præcipuum utriuſque partis vinculum, ad membrorum inter ſe, & cum capite ſuo unionem, amor eſt Dei ac Domini Noſtri IESU Chriſti: cum cujus divinâ ac ſummâ bonitate, ſi Superior & inferiores valdè uniti fuerint, perfacilè inter ſeipſos unientur: idque per eumdem illum amo- **8**

H ¶ *Poterit nihilominùs subditos aliis in locis, prout occasio & necessitas occurrerit, visitare; & prope Romam aliquando habitare; prout ad majorem Dei gloriam fore judicaverit.*

I ¶ *De visitatione Præpositi Provincialis eadem erit ratio, atque Generalis: poterit enim id facere, cùm videbitur ad Dei majus obsequium fore: estque id valde proprium ejus officij. Cùm tamen aliquo in loco diutius est ei residendũ, si fieri potest, locum eligat, ex quo, cum subditis,*

amorem fiet, qui à Deo descendẽs ad omnes proximos, ac peculiari ratione ad corpus Societatis pertinget. *a* Charitas itaque, & ut in universum dicatur, omnis probitas ac virtus, quâ juxta spiritum procedatur, ad unionem ex utraque parte juvabit; & (quod inde sequitur) omnis rerum temporalium contemptus, in quibus sui ipsius amor, gravissimus hujus unionis ac boni universalis hostis, errare solet. *b* Multùm etiam conferet consensio, K tum in interioribus, † ut est doctrina, judicia, ac voluntates, quoad ejus fieri poterit; tum etiam in exterioribus, ut est vestitus, cærimoniæ *d* Missæ, & reliqua; quantum personarum & locorum, & ceterorum varietas permittet. *a* Magno-

tis, & cum Generali crebrâ communicatione litterarum, uti possit.

K ¶ *c Cùm iis qui adhuc litteris operam non dederint, curandum est, ut omnes (ut plurimùm) eãdem doctrinam, quæ in Societate fuerit electa ut melior & convenientior Nostris, sequantur. Qui autem studiorum cursum jam peregit, advertat, ne opinionum diversitas conjunctioni charitatis noceat: & quoad ejus fieri poterit, doctrinæ in Societate communiori se accommodet.*

a Par. 10. §. 2 & 9.

b Proœm. declar. & p. 3. c. 1. §. 18. & p. 10. §. 9.

c P. 4. c. 5. §. 4. & c. 14. §. 1.

d Exa. c. 5. §. 7. & p. 4. c. 8. §. 2.

a Sup. D. & inf. c. 2. B. & p. 4. c. 17. §. 7. & L. & p. 7. c. 2. §. 2. & H. & p. 10. §. 9.

9 L a Magnoperè etiam juverit, † litterarum ultro citroque missarum inter inferiores & Superiores, frequens commercium; & crebrò alios de aliis certiotiores fieri.

L ¶ *Præpositi Locales, vel Rectores, qui sunt in aliquâ Provinciâ, quique missi sunt ad fructū in agro Domini curandū; Præposito suo Provinciali singulis hebdomadis, si fieri potest, scribere debent: &* b *Provinciales, & alii, Generali singulis hebdomadis, si vicinus fuerit: si autem in regno diverso residēt, ubi desit ea commoditas, tam privati ad fructificandum missi (ut dictum est) & Præpositi Locales, & Rectores, quàm Provinciales, singulis mensibus semel Generali scribent: qui curabit, ut eisdē, saltē Provincialibus, semel singulis mensibus scribatur. Ipsi verò Provinciales, Præpositis Localibus, & Rectoribus, & privatis personis, quibus opus erit, semel etiam singulis mensibus scribi curabunt: & utrimque crebriùs, juxta occasionū in Domino occurrētiū rationes.*

b P. 9. c. 6. A.

M res fieri, † ac audire quæ ex variis locis ad ædificatio-

M ¶ *Vt autem res Societatis ad ædificationē pertinentes, communicari omnibus possint; hanc formulā sequi oportebit. Qui sub uno Provinciali sunt, ex diversis Domibus vel Collegiis scribant, quarti cujusque mensis initiis, litteras, quæ solùm ea quæ ad ædificationem faciunt, contineant: & alterum earum exemplū,*

linguâ

linguâ vernaculâ illius provinciæ; alterũ, Latinâ scriptum sit: & mittant utrumque duplex Provinciali; ut mittat alterum exemplum utraque linguâ, Generali, cùm aliis suis litteris; ubi referat quod notatu dignum, vel ad ædificationem fuerit, si particulares id omiserũt. Ex altero verò exemplo, tot alia exscribi curet, ut ad certiores reddendos alios de suâ Provinciâ, satis sint. Si multum temporis consumeretur mittendis hujusmodi litteris Provinciali; Præpositi Locales, & Rectores possunt litteras suas Latinâ & vernaculâ linguâ scriptas, rectà ad Generalem, & earum exemplum Provinciali destinare. Poterit etiam Provincialis, cùm ei visum fuerit, quibusdam ex Localibus injungere, ut certiores reddant alios ejusdem Provinciæ; transmissis ad eos earumdem litterarum, quæ ad Provincialem mittuntur, exemplis.

Vt tamen, quæ in unâ Provinciâ geruntur, in alia sciantur; curabit Præpositus Generalis, ex litteris quæ à Provinciis mittuntur, tot exempla exscribenda, quot satis sint, ut omnes alii Provinciales certiores reddantur. Illorum verò quisque, exscribi in sua Provincia usum curabit.

Cùm magnum inter duas Provincias commercium esset, ut inter Lusitaniam & Castellam, Siciliam & Neapolim; Provincialis unius posset Provinciali alterius exemplum litterarum Præposito Generali missarum transmittere.

riorē omnium cognitionem, quarto quoque mense mittatur Praeposito Provinciali ex singulis Domibus vel Collegiis brevis catalogus, isque duplex, omnium qui in eâ Domo sunt; quique etiam post ultimum catalogum missum usque ad id tempus quo scribitur, desint; vel quòd mortui fuerint, vel aliâ quavis causâ: breviter perstringendo dotes uniuscujusque. a *Et Provincialis eodem modo singulis quadrimestribus exemplum catalogorum cujusvis Domus & Collegij, Generali transmittet. Ita enim meliùs intelligentur, quae ad personas attinent; meliusque totum Societatis corpus ad Dei gloriam regi poterit.*

geruntur, cognitionem, afferuntur; cujus rei Superioribus, ac praecipuè Generali, & Provincialibus cura erit; eo constituto ordine, ut quovis in loco, quae ad mutuam consolationem & aedificationem in Domino faciunt, ex aliis sciri possint.

a P. 9. c. 6. §. 3.

Qui-

Quibus in casibus Congregatio generalis fieri debeat.

CAPUT II.

1 AD unionem personalem ut veniamus, quæ in Congregationibus Societatis fit; considerandum est, quibus in casibus, qui, & per quem; ac itidem quo in loco, quo tempore, & modo debeant congregari; & id definiri, de quo in Congregationibus agetur. Et ut declaretur primo loco, quibus in casibus Congregatio, & Conventus generalis fiat; illud in primis suppositum sit, quòd non videtur in Domino in præsentiarum expedire, A † ut certis temporibus, aut *a* crebrò fiat: quoniam Præpositus Generalis B † adiutus communicatione, quam cum universâ Societate habet, & *b* eorum operâ qui cum ipso degent, hoc laboris & distractionis universæ Societati, quantum fieri poterit, adimet. Aliquando tamen

IN CAP. II.

A ¶ *CVjusmodi esset, tertio aut sexto quoque anno, plus, minùs.*

B ¶ *c Hujusmodi communicatio fit per transmissas litte-*

a Inf.c.4. §.2 & p.9. c.1. & C.

b P.9. c.2. §.10. & c.6. §.7. &c.

c Sup.c.1.§.9. & L.& p.9. c.6. A.

men congregari, omnino erit necessarium, ut ad electionem Præpositi Generalis; sive eligendus sit, qui in demortui locum succedat, sive aliquam ob causam ex iis propter quas Generalis à suo officio absolvi potest, ut *a* posteà dicetur.

a P.9. c.4. §.7.& c.5. §4.

litteras, & personas, quæ ex Provinciis venire debent; saltem unus ex singulis earum, tertio quoque anno, & ex Indiis, quarto; electus Professorũ & Rectorum illius Provinciæ suffragiis; ad certiorē multis de rebus faciendum Præpositum Generalē. Possunt etiam per hujusmodi communicationem, cùm opus fuerit, intelligi sententiæ eorum, quos Præpositus Generalis in universa Societate meliùs sensuros judicabit. Et sic, adhibitis eis, quos apud se habet consilij gratiâ, multa constituere sine Congregatione totius Societatis poterit: quandoquidem magna ex parte Congregatio ideò ad benè constituendũ juvare solet, quod vel rerum major cognitio habetur, vel quòd conveniunt aliqui eminentiores viri, qui dicunt quod sentiunt. Id autem multis in casibus sine Congregatione generali, ut dictum est, transigi potest.

2 Altera causa est, cùm deliberari oportebit † de rebus perpetuis ac magni momenti: quales essent (verbi gratiâ) *b* Collegia vel

C ¶ *Non res perpetuæ quavis satis sunt, ut generalis Conventus*

b P.4. c.2.§.3. & c.10. §.2. & c.11.§.2.& p.9.c.3.§.5. 17. & 18.

vel Domos dissolvere, aut aliò transferre; vel res admodùm difficiles ad universam Societatem spectantes; vel rationem procedendi in illâ, pertractare, ad majus divinum obsequium.

ventus indici debeat; nisi majoris momenti sint. Aliqua tamen magni momenti, licet non perpetua, satis essent. a *Hoc autem discernere, & statuere, Præpositi Generalis erit. Cùm tamen aliqua acciderent, quæ urgerent, magnique momenti viderentur, ut qui assistunt Generali, & Provinciales, ac Præpositi Locales pluribus inter se suffragiis judicarent, quòd cogi debeat Congregatio generalis,* b *ut nonâ in Parte dicitur, cogetur: idque Præposito Generali gratum esse oportet. Et ut Congregatio hujusmodi magnâ cum diligentiâ fiat, idem Generalis statuere debet.*

a Inf. c. 4. §. 2. & p. 9. c. 3. §. 12.

b P. 9. c. 4. §. 6. & c. 5. § 6.

Qui

Qui debeant congregari.

CAPUT III.

NON omnes, qui sub Obedientiâ Societatis vivunt, nec Scholastici approbati; † verum Professi dumtaxat, & prætereà Coadiutores aliqui, si ita expedire in Domino videretur, sunt ad Congregationem generalem convocandi: & quidem ex his, non a nisi qui commodè venire queant. Non itaque infirmi ac valetudinarii, nec qui in regionibus remotissimis agunt, ut in Indiis; sed nec illi, qui præ manibus negotia habent magni momenti, quæ absque gravi incõmodo deseri non possunt, convenient. Pendebit autẽ hoc ex judicio Præpositi Generalis, si is ad Congregationem convocaverit; vel eorum, qui congregati in 1 A

IN CAP. III.

A ¶ *CVm vocat Congregationem qui supremam in Societate curam habet, ejus erit judicium, num aliqui* b *qui Professionem trium Votorum solemniũ emiserunt, vel Coadiutores nonnulli, ad conferendũ cum eis de rebus quæ in Congregatione tractandæ sunt, venire debeant. Hoc enim aliquando conveniens*

a Inf. c. 5. §. 3.
b Inf. c. 6. B.

in singulis Provinciis fuerint, ut venturos ad generalem Congregationem eligāt. Verùm ut certa aliqua ratio præscribatur; cùm Conventus celebrabitur ad eligendum Generalem, aut ad deliberandum de iis quæ ad Generalem ipsum spectant, terni ex singulis Pro-

B vinciis veniant; † Provincialis videlicet Præpositus, cum duobus aliis, qui fuerint ad hoc negotium in Congregatione Provinciali electi: quæ quidem Congregatio in singulis Provinciis, ante generalem, ad hūc finem cogetur. Conveniant *b* autem, & suffragii jus habebunt in eâ, Professi om-

niens fore videtur, præsertim si Rectores Collegiorum, & eorum Procuratores, aliiq; Officiales, quibus optimè perspecta erūt quæ ad ipsorum officia pertinent, vocentur. Possent etiam hujusmodi Officiales, suffragium activum & passivū ad reliqua habere, præterquàm ut Professis quatuor Votorū praeesse possint. a *Si Congregatio ad electionē Generalis indicitur, nullus qui quatuor Vota solemnia in Professione non emiserit, suffragiū activum aut passivum ad hujusmodi electionē habere poterit.*

B ¶ *Provinciali veniendum esse intelligatur, si possit: sin minùs, pro se alium mittet; qui magis idoneus ei videbitur ex tribus, quos Congregatio Provincialis elegerit.*

a Inf. c. 6. B. & p. 5. c. 1. A.

b Inf. c. 5. §. 3.

nes C ¶

nes Provinciæ, qui interesse poterunt; Præpositi Domorum, atque Collegiorum Rectores, ac Procuratores; vel ii quos tamquàm vicarios illi suo nomine miserint. Cùm Conventus ad res alias indiceretur, Præpositus Provincialis sine Congregatione provinciæ, duos ex eâ eligere poterit, pro arbitrio Præpositi Generalis; cujus erit, pro occurrentium causarum ratione, constituere, num Conventus provincialis hujusmodi ad duorum illorum electionem sit cogendus; an Provincialis sine Conventu eos debeat eligere; prout ei videbitur in Domino expedire. ✝ His C tribus, & generali Congregationi, quicumque in Provinciâ remanent, suas vices delegabunt. Quòd si præter duos electos, quosdam alios Præpositus Generalis designaret; vel Præpositus Provincialis adducendos judicaret; eadem erit horum, & aliorum ratio. Sed si Provincialis præter tres, aliquos eligeret; plures, quàm duos, adjicere non poterit: ita ut ad summum quinque ex unâ Provinciâ veniant.

C ¶ *Quamvis qui remanent in provinciis, suum suffragium in scriptis mittere nõ possint; tamen si res fuerit eis communicata, suam sententiã in scriptis trãsmittent: & qui veniunt, dicent in Congregatione generali, quid & alii sentiant.*

Ex

2 Ex Professis qui Congregationi interefuerunt, unusquisque suffragium unicum; solus Generalis duo habebit. Sed si numerus par esset, Provincialis reliquis præferetur: & si inter ipsos Provinciales esset paritas, pars illa, in quam Præpositus Generalis, vel (si is è vivis excessisset) ipsius Vicarius inclinabit, esset præferenda. Vt enim illis magis est necessariũ divinæ gratiæ auxilium, propter munus quod gerunt; ita sperandum est, Deum ac Dominum Nostrum uberiùs id illis, ut sentiant & dicant quæ ad ipsius gloriam faciant, largiturum.

Ad quem spectet Congregationem generalem indicere.

CAPUT IV.

1 Cvm ad eligendum novum Præpositum, priore vitâ functo, conventura A est Societas; † vnus ex Professis, quem suum in hac parte Vicarium, ante mortem Præpositus nominaverit, alios certiores faciendos curabit. Hic autem Vica-

IN CAP. IV.

A ¶ Si nullus ex Professis apud Generalem esset, & aliquem ipse ex vicinis nominaret; eadem erit

erit ratio. Si tamen morte praeoccupatus, vel morbo, qui ad hunc effectũ perinde ac mors censeatur, Vicarium non nominavit; qui apud eum fuerint Professi (quamvis non in eodẽ loco, sed in vicinis fuerint) pluribus suffragiis Vicarium eligent. Et sive Praepositus Generalis aliquem vicinum absentem, sive nullũ nominaverit; qui praeest Domui, in quâ mortem obiit Generalis, vel qui vicinior esset, si in nullâ Domo Societatis mo-

Vicarius (ut plurimùm) unus ex iis erit, qui adesse Præposito, & ipsum juvare soliti sunt: vel certè ex iis qui proximè degunt. Hujus officium erit, Societatem ad electionem Præpositi faciendam, præscripto tẽpore, & loco, quo convenire oporteat, convocare.

2 Quando non ad electionem Generalis congregatur Societas, *a* in aliis eventibus Præpositus Generalis eam convocabit; præterquàm in illis, qui in nonâ Parte exprimentur: *b* & non congregabit frequenter Societatem, ut dictum est, nisi rerum agendarum necessitas urgeret. Sed cùm generalis Congregatio ad electionem Præpositi convocata, eum jam elegerit; deinde de rebus aliis gravioribus, quàm ut à Generali, & iis qui cum ipso agunt, decidi debeant, tractari poterit.

a Sup. c. 2. C. & p. 9 c. 3. §. 12.

b Sup. c. 2. §. 1 & C. & p 9. c. 1. C.

De

moreretur, curabit statim mitti, qui certiores faciat Professos vicinos, ut ad Vicarium constituendum (ut dictum est) qui gerat vices Generalis, donec ille electus fuerit, congregentur; vel ad eum agnoscendum, quem constabit electum esse.

De loco, tempore, & modo congregandi.

CAPUT V.

1 LOCUS, quò conveniet Societas ad Generalis electionem, videtur ordinariè Curia Summi Pontificis esse debere; *a* ubi plurimùm erit ipsius Generalis residentia: nisi Societas, ex composito, conveniendum esse in alium locum, qui commodior omnibus futurus esset, statueret: ut si quis in confinio diversarum provinciarum, in quibus manet Societas, esset constitutus; vel alius, qui magis accommodus videretur. *b* Si Præpositus Generalis est, qui Societatem ad alia negotia congregat; ejus erit eligere ac designare locum, quem in Domino aptiorem judicaverit.

a Sup c. 1. §. 7.

b P 9 c. 3. §. 12.

2 Spatium temporis, quod cogendæ Societati tribuetur, ubi de electione Generalis agendum est, quinque aut sex mensium

erit, à tempore, quo litteræ, quæ de hac re commonefacient, scriptæ fuerint. Brorogari tamen id tempus poterit, cùm necessitas postulaverit. a Cùm verò alias ob causas fuerit congreganda, Generalis Præpositus pro suo arbitratu tempus designabit.

a P. 9. c. 3. §. 12.

3 Modus in congregandâ Societate servādus hic erit; ut ille, cujus est hoc munus, confestim variis viis Provinciales, & si qui ex Professis sigillatim convocandi essent, adscriptâ (quantum sat esse ipsi videbitur) causâ, loco, & tempore Conventus habendi, certiores faciat: admonens quoque, b ut ubique Missæ celebrentur, & orationes fiant pro felici Præpositi electione. Unusquisque autem Provincialium (si ipsi soli eligendi potestatem non habuerint) c Professos qui in ipsius Provinciâ versantur, Rectores quoque, & Locales Præpositos, qui venire possint, convocabit. Ubi verò ad Congregationem Provincialem convenerint qui commodè potuerint, eligent pluribus suffragiis (Provincialis sententiâ pro duobus suffragiis numeratâ) eos, qui ad generalem Congregationem venient: qui esse ii debebunt, quos magis expediat Congregationi interesse; & d quorum absentia minus detrimenti Provinciæ sit allatura. Ipsi verò, quàm primùm poterunt, ad constitutum locum, relictis in suis Provinciis Vica-

b Inf. §. 4. & c. 7. §. 1.

c Sup. c. 3. §. 1.

d Sup. c. 3. §. 1.

Vicariis, & rebus omnibus benè compositis, proficiscentur.

4 a Curabunt prætereà Superiores, ut omnes, qui sub Obedientiâ Societatis vivunt, quotidie in orationibus, & in Missarum Sacrificiis plurimùm Domino commendent eos, qui ad generalem Congregationem se conferunt; & simul, ut quidquid in eâ transigetur, ad majus obsequium & laudem & gloriam Divini nominis cedat.

a Sup. §. 3.

De modo deliberationis, cùm de electione Generalis agitur.

CAPUT VI.

1 SI Conventus indictus est ad novi Præpositi, qui in demortui locum succedat, electionem; simul atque convenerint, Vicarius Generalis, quatuor dies ante Præpositi futuri electionem, de eadem omnes alloquatur: horteturque ad eam, prout ad majus Dei obsequium, & bonam Societatis gubernationem convenit, faciendam. Et præter hunc diem, tres sequentes habebunt, ut se Deo commendent, meliusque considerent, quisnam ex

universâ Societate ad hujusmodi curam maximè idoneus sit futurus; informationem capientes ab eis, qui eam benè dare poterunt: donec tamen ingrediantur locũ electionis, & in eum includantur, non definiant apud se, quem sint electuri.

2 Hoc medio tempore, unusquisque, sub pœnâ Excommunicationis latæ sententiæ, teneatur Vicario manifestare, vel alicui ex antiquioribus Professis (qui cum Vicario conferet) si sciret aliquem hoc munus affectasse, vel etiam tunc affectare, directè aut indirectè id procurando, vel signo aliquo id declarando. † Qui A autem de ambitione hujusmodi convictus esset, activo & passivo suffragio privetur, ut inhabilis ad eligendum alium, & *a* ut ipse eligatur: nec in eam Congregationem, nec in aliam umquam admitti possit.

3 Ipso die electionis, qui hos tres dies consequentur, celebret aliquis Missam de Spiritu sancto, quam omnes audiant, ac in eadem Sanctissimum Christi Corpus sumant.

4 Postmodùm ad campanæ pul-

IN CAP. VI.

A *Ut suffragio privari quis posset ut inhabilis, quòd de ambitione hujusmodi notatus esset; oporteret clarè testimoniis convictum esse, vel alioqui, quantum satis est, de veritate eorum,*

a P. 10. §. 6.

rum, quæ objecta sunt, constare; quacumque ratione id constare posset. Sed cùm probationes suspicionem tantùm valdè probabilem, sed non fidem certam facerent; is non erit ad electionem idoneus; & quæsitâ aliquâ occasione, removẽdus quidem àb eâ Congregatione; sed suffragij jure tamquàm inhabilis privandus nõ erit. Nec suspicio evulganda erit; & multò minùs, si suspicio probabilis non esse deprehenderetur: tunc enim nullâ ratione id nocere debebit ei, qui non justè notatus fuerit; nec desinet Congregationi interesse, & suffragii jus, sicut alii, habere. Ad quem pertinet hoc judicare, Vicarius est, tribus aliis ex antiquioribus Professis vocatis: & condẽnatio ut minimùm tribus suffragiis fieri debet. Qui autem aliter, atque in animo sentiret, sententiam diceret, ipso facto Excommunicationem incurret.

Si ipsemet Vicarius, vel aliquis ex antiquioribus notaretùr; semper quatuor ex iis, qui priùs Professionem emiserunt, judicabunt; excluso eo, qui notatus est: & eorũ quisque, ad cujus aures hujusmodi infamia perveniret, reliquos vocet; ut de eâ cognoscatur.

B. pulsum, † qui suffragium habent, ad locum Congregationis vocentur: & unus eorum concionem habeat; quâ in genere (nullo dato signo, quo particularis

B ¶ a Qui suffragium habent, Professi & quatuor Votorum dumtaxat erunt, ut b *dictum est, si quidem*

a Sup.c.3.A. & p.5.c.1.A.

b Sup.c.3.A.

laris aliqua persona significetur) ad electionem ejus Præpositi, qui ad majus Dei obsequium conveniat, exhortetur. Et postquàm hymnum illum simul dixerint, Veni creator Spiritus, &c. in prædictum locum Congregationis, ab aliquo ex Præpositis, vel Rectoribus, vel aliquo quopiam de Societate,. cui id officij in Domo Congregationis commissum fuerit, includantur: ita ut nec inde egredi, nec eis aliquid ad victum, præter panem & aquam, dari possit; donec Præpositum Generalem elegerint.

5 Quòd si omnes communi inspiratione, non expectato ordine suffragiorũ, quempiam eligerent; ille sit Præpositus Generalis. Omnem enim ordinẽ, & eligẽdi formulam, Spiritus sanctus, qui ad hujusmodi electionẽ eos movit, facilè supplet.

6 Quando eo modo nõ peragetur electio; for-

dem de electione Generalis agitur: quamvis curetur, ut & alij conveniant, ad majorem rerum cognitionẽ habendam, si opus fuerit; & ad agendum, post electionem Generalis, aliis de rebus, in quibus a *Rectores, & Præpositi Locales (si Professionem trium Votorum emiserunt, vel Coadiutores formati sunt) qui vocandi erunt, suffragium (ut superiùs diximus) habebunt.*

a Sup. c. 3. A.

formula quæ ſequitur, erit obſervanda. In primis, quiſque ſeorſim orabit Deum; C † & cum nullo alio loquendo, in Creatoris ſui ac Domini conſpectu, ex iis quæ priùs intellexit, apud ſe ſtatuet, quem ſit electurus: & in chartâ ſcribet nomẽ perſonæ, quam eligit in Præpoſitum Generalem, & ſuum ſubſcribet; & ad hoc, ſpatiũ unius horæ ad ſummum præfigatur. Deinde ad ſedes ſuas omnes conveniant, D & Vicarius † cum Secretario ad hoc ipſum inter Profeſſos electo, & alio tertio qui eis aſſiſtat, exurgens a ſede, proteſtetur nolle ſe admittere quemquam, nec excludere, quem non debeat. † Det

C ¶ *Servabunt omnes ſilentium in loco incluſionis; ita ut unus cum alio non colloquatur in iis, quæ ad electionem pertinent (niſi quid eſſet, quod neceſſarium videretur; & id quidem coram omnibus dicendum eſſet) donec Generalis ſit electus.*

D ¶ *Antequàm ingrediantur in locum electioni deſtinatum, in ſpatio quatuor illorum dierum cõgregati omnes qui in loco Cõgregationis Profeſſi invenientur, a Secretarium, & Aſſiſtentem eligẽt: ac quilibet quẽ nominet, ſcriptũ dabit: & publicè Vicarius, cũ duobus ex Profeſſis antiquioribus, videbit quis plura habeat ſuffragia; & ubi paritas eſſet, tres ipſi ſuffragia ſua ferent: & qui duo*

a Inf. F. & G. & p. 9. c 5. §. 4.

duo habuerint ex eis, Secretarius, & Assistens erunt.

E ¶ *Absolvit ab omnibus censuris, quas non incurrissent, propter defectus ad hanc electionem pertinentes.*

F ¶ *Formula juramenti hæc esse poterit: Testem invoco, cum omni reverentiâ,* IESVM *Christum, qui Sapiẽtia est æterna, quòd ego* N. *illum eligo, & nomino in Præpositum Generalem Societatis* JESV, *quem sentio ad hoc onus ferendum aptissimum.*

Ita-

† Det autem omnibus absolutionem generalem ab omnibus censuris, ad hunc canonicæ electionis effectum. E Postmodùm invocatâ Spiritus sancti gratiâ, accedat cum suis sociis ad mensam in medio positam: & ipsimet tres prædicti, mutuò suffragia sua alius ab alio petant: & † juret F unusquisque, priùs quàm det, quòd eum nominat, quem sentit in Domino ad hoc munus magis idoneũ: & suffragia in manibus Secretarii simul serventur: deinde à quolibet eorum qui in Congregatione sunt, seorsum, sed tamen coram aliis, proprium suffragium scripto contentum postulent: quod, prævio eodem juramento, eisdem dabit unusquisque. Deinde in medio omnium Secretarius suffragia, electum solummodò nominando, promulgabit: ac demum uno suffragiorum numero cum

alio

alio collato, qui plusquàm mediam partem suffragiorum habuerit, sit Præpositus Generalis: & ita qui priùs eum nominavit, vel Vicarius percũctetur alios, an suum consensum ei præstent, quem major pars elegit: & utcumque respondeant, formabit Decretum electionis, dicendo: In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti; EGO N. nomine meo, & omnium idem sentientium, eligo N. in Præpositum Generalem Societatis Jesu. Quo G peracto, † statim omnes ad reverentiam ei exhibendam accedãt; & flexo utroque genu, manum ejus osculentur. Qui verò electus fuerit, nec electionem, nec ex-

Itaque duo jurat; unum, quòd suum nomen ponit, ut persona eligentis; alterum, quòd ponit nomen illius, quem magis idoneum judicat, ut persona electa: & tunc suffragiũ suum scriptum dabit. Et hanc juramenti formulam quisque scriptam habeat exteriùs in eadem chartâ sui suffragii, & eam legat altâ voce, cùm suffragium dat tribus designatis. Locus autem, ubi quisque seorsum, & coram omnibus suum dat suffragium, mensa erit in medio constituta, ubi Vicarius est cum a *suis Assistentibus.*

a Sup. D.

G ¶ *Incipiente Vicario* b *cum Assistentibus; vel (si aliquis eorum fuerit electus) duobus reliquis; & se-*

b Sup. D.

exhibitã reverentiam (memor cujus nomine eam admittere debet) recusare poterit. Deinde simul omnes dicãt, Te Deum laudamus.

7 Si non fuerit qui ampliùs quàm mediam partem suffragiorum habeat; alia ratio, scilicet compromissionis, ineatur; † electis inter omnes tribus, aut quinque electoribus (qui nimirum ad id munus plura habuerint suffragia) & quò major horum trium vel quinque pars inclinaverit, ille sit Præpositus Generalis, & promulgetur, eique reverentia exhibeatur, & Deo Nostro gratiæ agãtur; ut superiùs *a* dictũ est.

8 Post promulgationem, nulli integrum erit, suffragium suũ mutare, nec peractâ electione aliam tentare: & observet quæ dicta sunt, qui schismaticus ac ruinæ Societatis auctor haberi nolit, & in pœnam Excommunicationis latæ sententiæ

sequentur ceteri.

H ¶ *Modus eligendi hos electores erit, ut scribat unusquisque quos sentiat eligendos; & qui plura habuerint suffragia, sint electores: & cùm quisque scripserit hujusmodi electorum nomina, jurabunt omnes in hanc formam:* Testem *invoco* IESUM *Christum, qui Sapientia est æterna, quòd ego* N. *illum eligo, & nomino in Præpositum Generalem Societatis* IESU, *quem electores ad id constituti elegerint*

a Sup. §. 6.

I tentiæ incidere; † aliasque graves censuras subire, pro arbitrio Societatis; cui *a* unio & conformitas omnimoda ad Dei gloriam convenit.

rint & nominaverint.

I § Poterit Vicarius cum plurium assensu, vel qui electus fuerit in Præpositum Generalem, decernere censuras, quæ convenire in Domino videbuntur.

a P. 3. c. 1. §. 18.

De modo in deliberationibus tenendo, quando in Congregatione generali non de electione Præpositi, sed aliis de rebus agitur.

CAPUT VII.

1 Cum in Congregatione, non de electione Præpositi, sed aliis de rebus gravibus, & ad statum Societatis pertinentibus agitur; inclusio necessaria non erit: licet sit curandum, ut quàm expeditissimè fieri poterit, quæ tractanda sunt, absolvantur. Sed quia ex primâ & summâ Sapientiâ descendat oportet lux ea, quâ dijudicari possit quid statuere conveniat; in *b* primis Missarum Sacrificia offerentur; fietque oratio in loco Congregationis, & aliis partibus Societatis, per totum

b Sup. c. 5. §. 3. & 4.

tum illud tempus quo congregantur, & quo tractantur res in eo Conventu definiendæ, ad gratiam impetrandam, ut omnia ad majorem Dei gloriam constituantur.

Deinde semel, aut sæpius 2 omnibus congregatis, † A Præpositus Generalis, deinde Provinciales, Rectores, aliique ad Congregationem vocati, quæ eis tractanda videbuntur, rationesque eorum quæ sentiunt (postquàm diligenter omnia consideraverint, ac Deo & Domino Nostro commendaverint) coram omnibus breviter proponent. Et postquàm proposuerint

IN CAP. VII.

A ¶ Qui veniunt Provincialium loco, eis absentibus eodē ordine loquentur. Hoc tamen observabitur, ut antiquissimus ex Professis cujusvis Provinciæ, qui Provincialis sit, vel loco Provincialis veniat, dicat primus; & eum sequentur reliqui omnes ejusdē Provinciæ, juxta antiquitatem Professionis, vel Votorum, quæ Coadiutores Spirituales emittūt. Posteà inter reliquos Provinciales, qui fuerit antiquior, & cum eo reliqui ex eadem Provincia. Post hujusmodi sequentur, si alii fuerint, qui sub nullo Provinciali sint, vel extra ordinem sint vocati; qui etiam ordine antiquitatis dicent.

B ¶ Suum

B fuerint, summam † scriptã in medio relinquent; ut si qui velint, eam legant; & quod eâ de re sentiunt, in sequenti Congregatione dicant.

3 Rebus agitatis hincinde in unâ vel pluribus Congregationibus, si nihil manifestè in alteram partem constitui videretur; communi omnium, vel ferè omnium assensu, quatuor qui definiant, ex iis qui intersunt Conventui, & in eo jus habent suffragii, pluriũ sententiis (quibus alii se stare velle compromittant) eligantur: qui quoties opus fuerit, cum Præposito Generali congregati, omnia ea, de quibus agitur, decident. Quòd si omnes ejusdem sententiæ non fuerint; quò verget major pars, id præferendum, & à totâ Congregatione, ut de manu Domini, admittendum erit.

B ¶ Suum scriptum super mensa, quæ in medio erit, ponendo. Curabit autem Secretarius, ut, si opus fuerit, plura exempla exscribantur, vel quisque secum ferat; quibus rationes, quæ ipsos movent, contineantur; ut videri possint ab iis, qui sententiam de rebus eisdem dicturi sunt.

4 Si Præpositus Generalis eâ corporis valetudine non esset, ut posset rebus omnibus tractandis interesse; posset alium suo loco substituere; & sic sigillatim, omnibus rebus

bus constitutis, prout majori parti visum fuerit, quod decretum est, scribetur: & in plenâ Congregatione legetur: &, si etiam tunc alicui visum fuerit, quid eâ in re sentiat, dicere ei licebit: sed omnia tandem arbitrio Præpositi cum Definitoribus relinquentur.

C ¶ Promulgatio fiet coram totâ Domo, ac posteà, per Domos, & Collegia reliqua; quod de ordinationibus

5 Consideratis denuò illis, quæ discussa sunt, & modo jam dicto rursum constitutis, Secretarius in libro ad id destinato † ea C postmodùm promulganda scribet.

& statutis dictum intelligatur, quæ, ut ubique observentur, constituta sunt. Quod enim ad Collegium, vel Domum, vel personam unam tantùm pertineret, non est quòd aliis in locis promulgetur, quamvis res secretæ non essent: sed si essent secretæ, multò magis evulgatio, sub gravibus censuris arbitrio Præpositi Generalis, est prohibenda.

Ordinationes in Congregatione constitutæ, in suo vigore permaneant (si in aliâ Congregatione generali non revocarentur) quamvis Præpositus Generalis, sub quo facta sunt, è vivis excessisset.

NO-

NONA PARS

De iis quæ ad Caput Societatis, & gubernationem ab eo descendentem pertinent.

Quòd Præpositum Generalem, & quidem perpetuum, dum vixerit, esse oporteat.

CAPUT I.

1 VT in omnibus Rebuspublicis vel Congregationibus benè constitutis, præter eos qui ad fines particulares in eis tendunt, necesse est esse aliquem, vel etiam plures, qui boni universalis curam habeant; &, ut ad proprium finem, ad id tendant; sic etiam in hac Societate, præter eos, qui particularibus Domibus, Collegiis, & Provinciis etiam, in quibus hujusmodi sunt Domus vel Collegia, præsunt, necesse est *a* esse aliquem,

a Inf. c. 6. §. 1.

quem, qui universæ Societatis curam habeat: qui hunc sibi finem constituat, ut benè gubernetur, conservetur, & augeatur totum Societatis corpus: & hic est Præpositus Generalis; qui cùm duobus modis eligi posset; scilicet, ut ad tempus aliquod definitum, vel ut quamdiu vivet, Societati præsit: † propterea quòd experientia, & in gubernando exercitatio, & hominum particularium noti- A

DECLARATIONES in nonam Partem.

IN CAP. I.

A § PRæter rationes, quæ in hac Constitutione attinguntur, ut Generalis ad vitam constituatur; sunt & aliæ. a Vna est, quòd longiùs recedet omnis cogitatio & occasio ambitionis, quæ hujusmodi officiorum pestis est, quàm si certis temporibus esset eligendus.

a Par. 10. §. 6.

Altera, quòd facilius est unum idoneum, quàm plures, ad hoc munus inveniri.

Tertia est, exemplum quod sumitur ex communi ratione gubernationum magni momenti, quæ ad vitam esse solent, tam in Ecclesiasticis, Summi Pontificis, & Episcoporum; quàm in sæcularibus, Principum ac Dominorum. De remedio autem, quo evitentur aliqua incommoda, quæ sequi possent ex hujusmodi officio, si ad vitam teneatur, inferiùs capite quarto agetur.

B Ma-

B notitia, † & erga eoſdem auctoritas confert magnoperè, ut benè hoc munus obeat; ad vitam, & non ad tempus aliquod præſcriptum, erit eligendus. *a* Accedit autem ad cetera hoc commodi ex eo, ut Societas in rebus magni momenti, ad Dei gloriam, ſatis ferè

B ¶ Major erit Præpoſiti auctoritas, ſi mutari non poterit, quàm ſi ad unum vel plures annos eligeretur, cum externis, quia magis omnibus notus erit, & cum iis, qui de Societate ſunt, propter rationem eamdem. Et contrà, ſcire, quòd eo officio aliquando ſit perfuncturus, & æqualis, vel inferior aliis futurus; eſſe etiam in eo parum exercitatum, auctoritatem poteſt imminuere.

a P. 8. c. 2 §. 1. & c. 4 §. 2.

C ſemper occupata, † univerſalibus his Conventibus, minus laboris & diſtractionis patiatur.

C ¶ Conſtat, rariùs congregandam univerſam Societatem, ſi Præpoſitus ad vitam eligetur: quandoquidem quæ fiunt Congregationes, majori ex parte, ad ejus electionem, & rarò in aliis occaſionibus fiunt.

Qualis esse debeat Præpositus Generalis.

CAPUT II.

† INter dotes varias, quibus ornari Præpositũ Generalem optandum est, omnium prima hæc erit: *a* ut cum Deo ac Domino Nostro quàm maximè conjunctus, & familiaris, tam in oratione, quàm in omnibus suis actionibus sit: ut eò uberiùs ab ipso, ut boni totius fonte, universo corpori Societatis abundantem donorum ac gratiarum ejus participationem, ac multum valoris & efficaciæ omnibus illis rationibus, quibus ad animarum auxilium utetur, impetret. 1 A

Secunda, *b* ut vir sit, cujus in omni virtutum genere exemplum, reliquos de So- 2

IN CAP. II.

A ¶ *AD has sex partes, ut primarias, reliqua reducuntur: quandoquidem in eis Præpositi perfectio consistit ergaDeum; quodq; ejus affectum, intellectum, & executionem perficit; quodq; ex bonis corporis, & externis juvare poterit. Et juxta ordinem positum, momentum earum æsti-*

a Inf. c. 6. A. & p. 10. §. 2.

b Inf. c. 6. A. & p. 8. c. 1. G.

Societate juvet; ac præcipuè in eo splendor charitatis erga omnes proximos, & in primis erga Societatem; ac veræ humilitatis, quæ Deo & hominibus amabilem eum reddant, sit conspicuus.

æstimandum est.

B ¶ *Et*

3 Liber etiam ab omnibus inordinatis affectionibus, per gratiam Dei edomitis & mortificatis, sit oportet; ne interiùs judicium rationis perturbent: & ut exteriùs tam sit compositus, & in loquendo præsertim tam circumspectus, ut in eo nihil, ne verbum quidem, notari possit, quod non ad ædificationem, sive eorum qui de Societate sunt (quibus speculi & exemplaris loco esse debet) sive externorum faciat.

4 Nihilominùs eo modo didicerit rectitudinem ac severitatem necessariam, cum benignitate & mansuetudine miscere, ut nec se flecti sinat ab eo, quod Deo ac Domino Nostro gratius fore judicaverit; & tamen filiis suis, ut convenit, compati noverit: eo modo se gerendo, *a* ut etiam qui reprehendũtur, vel corriguntur, quamvis secundùm inferiorem hominem quod agitur displiceat, agnoscant nihilominùs quòd rectè in Domino, & cum charitate ille suum officium faciat.

a Inf. c. 3. §. 11. & p. 3. c. 1. §. 15. & N.

5 Animi etiam magnitudo ac fortitudo est ei pernecessaria, ad infirmitatem

 mul-

multorum ferendam, & res magnas in divino servitio aggrediendas; in eisque constanter, quando id convenit, perseverandum; non propter contradictiones (licet à magnis & potentibus excitatas) animum despondendo; nec ab eo, quod ratio, & divinum obsequium postulat, ullis eorum precibus, aut minis separari se sinendo: ut omnibus demum casibus, qui incidere possunt, sit superior: nec prosperis efferri, nec adversis deiici animo sese permittat: paratissimus, cùm opus esset, ad mortem pro Societatis bono, in obsequium JESU Christi Dei ac Domini Nostri, subeundam.

Tertia est, ut praeclaro intellectus, ac judicii dono polleat; ut nec in rebus ad speculationem, nec ad praxim pertinentibus, quae occurrerint, hoc talento sit destitutus. Et quamvis doctrina valdè ei necessaria sit, qui tam multis viris eruditis est praefuturus; *a* magis tamen est necessaria prudentia, & in rebus spiritualibus & internis exercitatio, ad varios spiritus discernendos; ad consilium ac remedium tam multis, qui necessitatibus spiritualibus laborabunt, adhibendum. 6

b Discretionis etiam donum in rebus externis, ac modo res tam varias tractandi, *c* & cum tam diversis hominum generibus in ipsâ Societate & extra illam, agendi, sum-

a Par. 10. §. 2.

b P. 7. c. 2. F.

c P. 4. c. 8. §. 8.

summoperè erit ei necessarium.

7 Quarta, & in primis necessaria ad res conficiendas, est vigilantia, & sollicitudo ad eas incipiendas; & strenuitas ad easdem ad finem & perfectionem suam perducendas, ut nec incuriâ, nec remissione animi, inchoatæ & imperfectæ relinquantur.

8 Quinta ad corpus pertinet; in quo, B quod ad sanitatem, speciem externam, † & ætatem attinet, habenda est ratio hinc quidem decentiæ & auctoritatis, inde verò virium corporis, quas ejus munus exigit; ut in eo fungi officio suo, ad Dei ac Domini Nostri gloriam, possit.

9 C *a* Sexta † circa res externas est; inter quas, quæ magis ad ædificationem, & Dei obsequium in eo officio conferunt, præferri debent. *b* Hujusmodi esse solent, existimatio ac bona fama: & demum, quæ ex ceteris ad auctoritatem cum externis, & cum iis qui de Societate sunt, adjuvant.

10 Denique ex eorum numero esse debet Præpositus Ge-

B ¶ Et sic videatur ætas valdè senilis nõ convenire, quæ ad labores & curas hujus officii idonea esse non solet: nec valdè juvenilis, quam nec auctoritas, nec experientia quæ convenit, comitari solet.

C ¶ Externa censentur, nobilitas, divitiæ, quas in sæculo habuit, honor, & similia.

a P. 1. c. 2. §. 13.

b P. 8. c. 1. G.

lia. Et horum, ceteris paribus, aliqua ratio est habenda: alia tamen majoris momenti sunt, quæ, quamvis hæc desint, ad electionem possint sufficere.

Generalis, qui in omni virtutum ornatu clarissimi, & de Societate optimè meriti, & diu in eadem tales esse perspecti sunt. Et si aliquæ ex dotibus superiùs dictis deessent, certè non desit eximia probitas, & amor erga Societatem, ac judicium bonum, quod etiam idonea doctrina comitetur. In reliquis enim, per eos *a* qui ad ejus auxilium destinandi sunt (de quibus inferiùs dicetur) cum auxilio & favore divino, multa suppleri poterunt.

a Inf.c.6. §.7. &c. & p.8. c.2. §.1.

De auctoritate Præpositi Generalis erga Societatem, ac de officio ejus.

CAPUT III.

1 VT *b* benè gubernetur Societas, expedire valdè videtur, ut Præpositus Generalis omnem habeat auctoritatem in Societatem, ad ædificationem. Quæ potestas (unde Præpositi officiũ cognoscitur) hæc erit. *c* Primùm Præpositus Generalis per se, & per alios admittere in Domibus, vel Col-

b P.4. c.10. §.2. & p.8. c.1. §.6. & p.10. §.8.

c P.1. c.1. §.1.

Collegiis, vel ubicũque libeat, poterit eos qui ad Institutum Societatis ei idonei videbũtur; sive ad Probationem, A † sive *a* ad Professionem, sive in Coadiutores formatos, vel Scholasticos approbatos admittendos censeat. B † *c* Poterit etiam eosdem dimittere, & à Societate removere.

2 Ejusdem erit, quos mittendos judicaverit, & quocumque volet, ad studia litterarum mittere. *d* Poterit & eosdem revocare ante vel post absoluta studia, ac transferre ab uno in alium locum; prout ad ipsorum particulare, & ad universale bonum Societatis magis convenire in Domino existimabit.

3 *e* Totam habebit superintendentiam, & gubernationem Collegiorum, quod ad Scho-

IN CAP. III.

A ¶ *Cum unum vel plures ad Professionem per alium admiserit, priùs nominatim de eis certiorem fieri, & de eorum dotibus ipsi satisfactum esse oportebit*: b *vel hoc munus admittendi pro suo arbitratu (juxta id, quod in quintâ Parte dicitur) alicui, cui perinde ac sibi ipsi confidat, peculiariter committat.*

B ¶ *Iuxta id, quod in secundâ Parte de dimittendi ratione dictum est.*

a P.5. c.1. §.2 & B. & c.2. §.4. & 5.

b P.5. c.1. §.2. & B. & c.2. A.

c P.2. c.1. §.2

d P.4. c.9. §.2.

e P.4. c.2. §.5. & c.10. §.1.

Scholasticos, & Præceptores, & Officiales attinet: inter quos primas tenent Rectores; *a* quos constituere, ac removere poterit, eamque facultatem eisdem communicare, quam senserit in Domino convenire: & *b* per hujusmodi Rectores, administrationem Collegiorum exercebit in iis quæ ad ædificia, & temporalia ipsorum bona in Scholasticorum usum comparata pertinent; ut in litteris Apostolicis continetur.

a Inf. §.14. & 15. & p.4. c.2. §.5. & c.10. §.3.
b P.4. c.2. §.5. & C.

4 *c* Curabit etiam, † ut illi rationem officii sui eo modo qui convenire maximè videbitur, reddant. Et quod de Collegiis dicitur, de Universitatibus Societatis ejus curæ commissis dictũ intelligatur. Res enim earum, quæ ad vitæ ac doctrinæ institutionem pertinẽt, administrare, Præpositi Generalis munus erit; quod per ministros à se juxta Cõstitutiones constitutos, exercebit, &c.

c Inf. §.15. & p.4. c.2. §.5. & c.10. §.3.

C § *Sive reddenda sit ratio eidem, sive Præposito Provinciali, sive alii cuipiam, qui ad eam exigendam potestatem commissariam habeat.*

5 Est item penes Præpositum Generalem omnis facultas agendi quosvis contractus emptionum aut venditionum quorum libet bonorum temporalium mobilium tam Domorum quàm Collegiorum Societatis: & imponendi, ac redimendi quoslibet censsus

ſus ſuper bonis ſtabilibus ipſorum Collegiorum, in eorumdem utilitatem ac bonū, cum facultate ſeſe onere liberādi, reſtitutâ pecuniâ quæ data fuerit. Alienare *a* autem, aut omnino diſſolvere Collegia vel Domos jam erectas Societatis, ſine generali ejus Congregatione, Præpoſitus Generalis non poterit.

a Inf. §. 17. & 18. & p. 4. c. 2. §. 3. & c. 10. §. 2. & c. 11. § 2. & p. 8. c. 2. §. 2.

6 De iis verò quæ Societati ita relinquuntur, ut ipſa pro ſuo arbitratu ea diſponat (ſive bona ſtabilia illa ſint, ut domus aliqua, vel prædium non alicui certo Collegio ab eo qui relinquit determinatè applicatum vel annexum; ſive mobilia, cujuſmodi ſunt pecunia, triticum, & quævis alia mobilia) idem Generalis diſponere poterit, aut vendendo, aut retinendo, aut huic vel illi loco id quod ei videbitur, applicando; prout ad majorem Dei gloriam ſenſerit expedire.

7 Et Præpoſiti Provinciales, aut Locales, & Rectores, & alii ejus Commiſſarii eam partem hujus facultatis habebunt, quam ipſis Generalis communicaverit. Neque verò Collegiales ad hujuſmodi actus collegialiter erunt congregandi.

8 Sicut ad Generalem pertinet curare, ut *b* Societatis Conſtitutiones ubique obſerventur, † ita ad eumdem pertinebit, in iis, quæ acci- dunt,

b Inf. c. 6. A. & p 4. c 10. §. 5. & p. 6. c. 1. §. 1. & c. 5. & p. 10. §. 13.

D D ¶ *Per ſe- ipſum*

ipsum exercere debet Generalis hanc potestatem: a & per alios in casibus urgentioribus id etiam præstare poterit, ubi sine incommodo insigni expectari nequit; vel ubi peculiariter alicui, cui, tamquàm sibi ipsi fideret, præsertim in locis remotissimis, qualis India, committeret. Et intelligendum est, dispensare posse, ubi eam esse mentem Constitutionum, ut dictum est, consideratis circumstantiis particularibus, & non aliter, in Domino judicaret.

dunt, ubi dispensatione opus est, habitâ ratione personarum, locorum, temporum, & aliarum circumstantiarum, dispensare: quod munus eâ cum prudentiâ, quam lux æterna communicaverit, b finem earumdem Constitutionũ intuendo, qui alius non est quàm majus Dei obsequium, & eorum bonum, qui hoc vivendi Institutum sequuntur, præstabit. Idque

a Par. 4. c. 10. B.

b Procem. declar.

E ¶ c *Penes Generalẽ erit, ut omnia experimenta, & plura etiam quàm illa sex de quibus in Examine dicitur, fiant; vel unum aut plura*

c Exa. c. 4. § 9. & 16.

E † tam de experimentis eorum, qui in Probationibus versantur, quàm de aliis rebus, in quibus eam fuisse mentem eorum, qui Constitutiones condiderunt, ad gloriam Dei ac Domini Nostri judicabitur, dictum sit.

ra Idem

9 *a* Idem Generalis in Missionibus omnem habebit potestatem; eis tamen nullâ ratione repugnando, quæ à Sede Apostolicâ (ut in *b* septimâ Parte dicitur) proficiscuntur. Mittere ergo poterit omnes sibi subditos, sive Professionem emiserint, sive non emiserint (quos mittendos judicaverit) F † ad quaslibet mundi partes, ad quodvis tempus, vel definitum, vel indefinitum, prout ei videbitur; ad quamvis actionem ex iis, quibus uti ad proximorum auxilium Societas G solet, exercendam. † Poterit etiam missos revocare: & in omnibus denique, ut ad majorem Dei gloriam fore senserit, procedere.

ra eorum omittantur, vel cum aliis permutentur, constituere; quando alicui non conveniret, quod generatim convenit; cujusmodi esset hospitale, vel peregrinatio, vel lectio, vel aliqua ex aliis Probationibus.

F ¶ c *Ut inter fideles in Indiis, & inter infideles, ubi sunt aliqui incolæ Christiani, & etiamsi nulli sint, in quibusdam casibus, vel necessitatibus urgentioribus: id tamen magnâ consideratione præcedente fieri debet.*

G ¶ *d Non solùm missos per præcedentē Præpositum, vel per seipsum,* † *Idem, sed etiam per Summum Pontificem, nullo tempore definito, potest revocare; ut in litteris Apostolicis gra-*

a P.7.c.2.§.1. & A.B. & C.
b P.7. c.1.
c P.7.c.1.§.1. & B.& c.2.C.
d P.7.c.1.§.6. & c 2. H.

gratiarum, anno quadragesimo nono, per Paulum Tertium, nostrum sanctum Patrem nobis concessarum continetur.

H ¶ *Hoc, sicut alia multa dicta, & dicenda, poterit exequi Generalis per suos ministros; sive Præpositi Locales illi fuerint, sive non.*

† Idem, cùm talenta hominibus Societatis nostræ donata cognoscat, officia Prædicatorum, Lectorum, & Confessariorum distribuet. De aliis officiis tantumdem intelligatur: & quemlibet eo in munere, quod convenientius ad divinum obsequium, & salutem animarum obiturus in Domino videbitur, constituet. H

a P.5. c. 1. A. & p.8. c.1. §. 6.

10 *a* Ejus erit, uti facultatibus à Sede Apostolicâ Societati concessis; & eam partem illarum unicuique inferiorum communicare, quam in ipso benè collocatam, ad finem divini obsequii nobis præfixum, existimaverit. Ejusdem erit revocare eas, vel contrahere; ad eamdem regulam divini beneplaciti omnia exigendo.

b Sup. c. 2. §.4. & inf. c.6. § 2. & p.3. c.1.§.15. & N.

11 *b* Ejusdem Generalis erit, correctionibus uti, ac pœnitentias, quæ ad satisfactionem quorumcumque defectuum convenire videbuntur, habitâ ratione personarum, & aliarum circumstantiarum, injungere: quarum consideratio ejus charitati

tati cum prudentiâ conjunctæ, quâ ad Dei gloriam utetur, committitur.

12 a Ejuſdem erit, convocare Societatem ad generalem Congregationem (quando aliis de rebus, quàm de electione Præpoſiti eſt agendum) & ſtatuere, ut Provincialis etiam Congregatio convocetur, cùm expedire judicaverit; & dirigere eos qui convenerint; ac ſuo tempore, iis abſolutis quæ tractanda erant, dimittere.

a P. 8. c. 2. C. & c. 4. §. 2. & c. 5. §. 1. & 2.

13 b Sine ejus facultate & approbatione, nullus poſſit dignitatem ullam extra Societatem admittere: nec ille facultatem hujuſmodi dabit, nec id approbabit, ſi Sedis Apoſtolicæ Obedientia ipſum non compelleret.

b P. 10. §. 6. & A.

14 c Conſtituat idem, ut dictum eſt, per ſeipſum Rectores Collegiorum, & Univerſitatum, ac Præpoſitos Locales Domorum, quos aptiores fore judicaverit: † d Provinciales itidem Præpoſitos ad triennium ut plurimùm (quamvis & contrahi, & prorogari etiam id ſpatium temporis poſſit, quando ad majorem Dei ac Domini Noſtri gloriam id fore videbitur.) e Quibus etiam eam poteſtatem communicabit,

c Sup. §. 3. & p. 4. c. 2. §. 5. & c. 10. §. 3. & c. 17. §. 1.

d Inf. c. 5. §. 1.

e Sup. §. 3.

I *¶ Cum iis qui benè ſuum officium faciunt, & ei poſſũt ſatisfacere, in triennii definito ſpatio nihil deperit: quandoquidem hoc tempus & contrahi,*

cabit, quam duxerit communicandam.

15 Poterit etiam eam revocare, restringere, & etiam augere, *a* & administrationis rationem ab eis exigere. *b* Quòd si Provinciali facultatem constituendi Præpositos Locales, & Rectores communicaverit; ejusdem Generalis erit, eosdem confirmare, vel removere.

16 † Idem Officiales reliquos ad gubernationem Societatis necessarios, *c* ut Procuratorem generalem, *d* & Secretarium Societatis constituet; eam illis facultatem, quam pro negotiorum ac personarum ratione convenire in Domino judicabit, communicando.

17 *e* Idem poterit, non expectatâ generali Congregatione, Domos, Collegia, Universitates Societati oblatas accipere; & in Fundatores, cum privilegiis in quartâ Parte dictis, eos quos

trahi, & prorogari poterit: cum iis qui se parum idoneos ostenderent, id commodi accedit, ut sine notâ, cursu triennii peracto, removeri possint: nisi ante id tempus, ratione universalis boni, Generali removendi viderentur.

K ¶ *Quamquā poterit ad has electiones, & res alias graves & dubias, rogare sententias aliorum, quos judicaverit in Domino benè sensuros; constituere tandem, in ejus erit potestate.*

a Sup. §.4.

b Sup. §.3. & p.4. c.2. §.5. & c.10. §.3. & c.17. §.1.

c Inf. c.6. §.12. & p.4. c.2. E.

d Inf. c.6. §.8.

e Par. 4. Procem. A. & c.2. §.1.

quos in Domino admittendos duxerit, admittere; & Lectores, Sacerdotes, & alia quæ occurrerint, providere. *a* Erit tamen ei curandum, ut cum hujusmodi conditionibus admittat, ex quibus Societas commoditatem ad propositum sibi divini obsequii finem, & non detrimentum sentiat. *b* Sed si experimento compertũ esset, gravari magis quàm juvari Societatem, nec Præpositus Generalis de remedio prospiceret; in primâ generali Societatis Congregatione, utrùm hujusmodi Domum, Collegium, vel Universitatem relinqui, an teneri cùm tali onere expediat, agi poterit.

a P. 4. c. 2. §. 2. & c. 11. §. 2. & A.

b Sup. §. 5. & p. 4. c. 2. §. 2. & 3. & A.

18 *c* Transferre, vel dissolvere Domos, vel Collegia jam erecta, aut in *d* usum Societatis Professæ reditus eorum convertere, Præpositus Generalis, ut in quartâ Parte dictum est, non poterit.

c Sup. §. 5.
d Inf. c. 4. §. 7. & Ex. c. 1. §. 4. & p. 4. c. 2. §. 5. & c. 10. §. 1. & p. 6. c. 2. §. 3. & p. 10. §. 4.

19 *e* Cognoscat, quoad ejus fieri poterit, conscientias eorum qui sub ejus Obedientiâ sunt; ac præcipuè Præpositorum Provincialium, & aliorum, quibus munera majoris momenti committit.

e Exa. c. 4. §. 36.

20 Generatim loquendo, in rebus omnibus quæ ad propositum Societati finem perfectionis & auxilii proximorum ad gloriam Dei faciunt, *f* omnibus præcipere in Obedientiæ virtute possit. Et quamvis aliis inferioribus Præpositis, vel Visitatoribus,

f P. 6. c. 5.

ribus, vel Commissariis suam facultatem communicet; poterit tamen approbare, vel rescindere quod illi fecerint, & in omnibus quod videbitur, constituere: & semper ei obedientiam ac reverentiam (*a* ut qui Christi vices gerit) præstari oportebit.

a P.3. c.1. §.23. & p.4. c.10. §.5. & p.6. c.1. § 1. 2. & 3. & p.7. c 2. §.1. & A. & p. 8. c. 1. D.

De auctoritate, vel providentiâ, quam Societas habere debet erga Præpositum Generalem.

CAPUT IV.

IN CAP. IV. † FACULTAS, vel providentia Societatis erga Præpositum, (habitâ semper ratione boni universalis, ac majoris ædificationis) sex in rebus, quæ ad Dei gloriam juvare possunt, consistit. 1

A ¶ *b* ET *exercebit eam per Assistentes, de quibus mox dicetur.*

b Inf. c.5. §.2.

c Prima ad res externas pertinet, vestitus, victus, & expensarum quarumlibet ad personam Præpositi spectantium: quæ omnia vel augere, vel imminuere poterit Societas; prout Præpositum ipsum, ac se decere, & Deo gratius fore judicabit. 2

c Inf. c.5. §.2.

dicabit. Et huic Societatis ordinationi Præpositum acquiescere oportebit.

3 *a* Secunda ad corporis curam pertinet; ne in laboribus, vel rigore nimio mensuram excedat. Quâ etiam in re ad moderationem se reduci sinet Superior, & Societatis arbitrio acquiescet.

a Inf. c. 5. §. 2.

4 *b* Tertia ad animam ejus spectat, cùm etiam viris perfectis aliquando hujusmodi cura vel circa personam, vel circa officium sit necessaria. Habeat ergo Societas cum Præposito Generali (& idem cum inferioribus fieri posset) aliquem, qui accedens ad Deum in oratione, postquàm divinam bonitatem consuluerit, & æquum esse id judicaverit, cum modestiâ debitâ ac humilitate, quid sentiat in ipso Præposito requiri ad majus obsequium & gloriam Dei, admonere teneatur; sive ille sit ejus Confessarius, sive alius quispiam per Societatem designatus, qui ad hoc negotium aptus videatur.

b Inf. c. 5. §. 2.

5 *c* Quarta est, quòd † si B quis urgeret (licet eum non obligando sub pœnâ peccati) ut dignitatem aliquam admitteret, in quâ Præpositi officium necessariò relinquendum esset, non posset sine consensu

B ¶ *Vrgere intelligendum est, si Princeps aliquis sæcularis id curaret; & ordinaret Summus Pontifex aliquam*

c Inf. c. 5. § 6. & E & p. 10. §. 6. & A.

So- Y *su-*

sumere dignitatem; non tamen ita absolutè imperando, ut ostendat se velle eum ad tale officium admittendũ obligare. Nam in hujusmodi casibus, ubi cessat obligatio, non debet, nec potest sine probatione Societatis eam admittere: nec Societas approbabit, si Pontifex præcepto, quod ad peccatum obliget, nõ compelleret.

Societatis eam admittere. Societas autem, semper intuendo quæ ad majus Dei obsequium & gloriam pertinent, si Obedientia Sedis Apostolicæ non compulerit, assensum numquàm præstabit.

6 *a* Quinta locum habet, si accideret ut valdè negligẽs vel remissus esset in rebus magni momenti, ad Præpositi officium pertinentibus; propter corporis gravem ægritudinem, aut senium, spe emendationis eâ in parte sublatâ; unde multum detrimenti publicum bonum pateretur. Tunc enim Coadiutor, vel Vicarius qui Generalis officio fungatur, est eligendus: sive ipsemet Præpositus eum cum approbatione Præpositorum Provincialium sibi substituat; sive illi cum approbatione duorum Præpositorum Localium, vel Rectorum uniuscuisque Provinciæ, eum per litteras pluribus suffragiis eligãt ad Societatis gubernationem; cum eâ facultate, quæ Generali, vel ipsi Societati, si ea

a Inf. c. 5. 6. & D.

si ea eligeret, communicanda videretur.

7 *a* Sexta locum haberet in quibusdam casibus (quos speramus per Dei bonitatem, aspirante ipsius gratiâ, numquàm eventuros) cujusmodi essent peccata mortalia in externum actū prodeuntia; ac nominatim C copula carnalis; † vulnerare quemquam; *b* ex reditibus Collegiorum aliquid ad proprios sumptus assumere, † vel cuivis extra Societatem donare; vel aliqua stabilia bona Domorum, aut Collegiorum alienare; vel pravam doctrinam habere. Si quid ergo horum accideret, potest ac debet E Societas † (*c* si de re sufficientissimè constaret) eum officio privare; *d* &, si opus est, à Societate removere: in omnibus præ oculis habendo quod ad majorem Dei gloriam & universale bonum Societatis fore judicabitur.

C ¶ *Ut cum aliquo armorum genere, vel cultello, vel re quavis, cum quâ insignis læsio inferri potest.*

D ¶ *Id agitur peculiariter, ut non det consanguineis, vel eis qui conjunctionem aliquam sæculare cum ipso habent: & non præcluditur ostium, ut fiat eleemosyna, vel detur, quod cōvenit, ei, cui dari debere ad Dei gloriam Generalis sentiret.*

E ¶ *Quoniam qui curam aliorum, præcipuè tam universalem habent,*

a Inf. c. 5. § 4.

b Sup. c. 3. § 18 & Exa. c. 1. § 4. & p. 4 c. 2. § 5. & c. 10. § 1. & p. 6. c. 2. § 3. & p. 10. § 4.

c Inf. c. 5. § 4.

d P. 2 c. 1. § 1. & A.

bent, injustè calumniam à multis pati varias ob causas possunt; diligenter animadvertere oportet, ut probationes dictorum defectuum sint, quàm fieri possit, efficacissimæ, morali modo loquendo.

De modo quo procedere debet Societas in iis, quæ ad Præpositum Generalem pertinent.

CAPUT V.

a Sup. c. 3. §. 14.

IN primis Præpositi Provinciales, *a* quos Generalis ipse per se constituit, in conspectu Dei considerare & efficere quod universali bono Societatis debent in prædictis ad Præpositum Generalem pertinentibus, prout in Domino senserint, teneantur. 1

b Sup. c. 4. §. 2.

b In iis quæ ad sumptus & curam corporis ejus, & res alias minùs graves pertinent, Cõgregatione opus non est: sed † ut *c* Societas viros quatuor ei Assistentes, qui discretione, ac zelo communis boni Societatis polleant, constituat: qui *d* quidem apud Præpositũ ma- 2 A

c Sup. c. 4. A. & inf. c 6. §. 10. & 11. & p. 8. c. 1. G.

d Inf c. 6. §. 10.

IN CAP. V.

A ¶ PRofessi sint, si commodè fieri poterit. Et si aliquando hujusmodi Assistentes (vel aliquis

manentes, in conspectu Creatoris ac Domini sui dicere, ac efficere, *a* quidquid circa tria prima in præcedenti capite dicta, ad majorem Dei gloriam fore senserint, teneantur.

3 Electio verò quatuor hujusmodi Assistentium, eorum erit qui Præpositum eligent, quando ad id congregantur. Quòd si vel mortem obiret, vel à Præposito Generali diutius abesse, propter causas graves, aliquem ipsorum oporteret; non repugnantibus Provincialibus Societatis, Præpositus Generalis alium substituet, qui cum approbatione omnium, vel majoris partis eorum, manebit in demortui vel absentis loco.

quis eorum) à Præposito recederent, missi ad hanc vel illam partem, ut citò redeant; necesse non erit alios in eorum locum subrogare: si diu eos abesse oporteret, alii subrogentur. Verùm Præpositus Generalis sine gravi causâ vel necessitate eos procul à se mittere non debet.

a Sup. c. 4. § 2. 3. & 4.

4 *b* Tertiò, si accideret aliquod ex peccatis (avertat id Deus) quæ sufficiunt ad Præpositum officio suo privandum; simul atque res *c* per testimonia sufficientia, vel ipsius affirmationem constaret; juramento obstringantur quatuor Assistentes ad id Societati denuntiandum, & cum omnium, vel certè trium subscriptionibus Congregationem,

b Sup. c. 4. § 7.

c Sup. c. 4 § 7.

 gationem,

B ¶ *Rem nihilominùs secretã teneant, quantum fieri poterit, cum aliis, etiam ejusdem Societatis, donec veritas eluceat: ut si certum esse, quod quatuor sibi persuaserãt, non inveniretur, injusta infamiæ nota Præposito non inuratur.*

gationem, † id est Præpositos Provinciales cum duobus aliis, quod singuli ex suâ Provinciâ secum adducent (qui congregari tenebuntur) convocandam. Et si res divulgata, & communiter manifesta esset; nõ expectatâ quatuor Assistentium convocatione, Provinciales alii alios vocando convenire deberent. Et ipso primo die, quo in locum hujusmodi Congregationis ingredientur, ubi aderunt quatuor illi qui convocarunt, cum aliis congregatis, rem is aggrediatur, cui omnia notiora sunt, & accusatio dilucidè explicetur: & postquàm auditus fuerit Præpositus, foras egredi debebit: & antiquissimus ex Provincialibus *a* simul cum Secretario, & alio Assistente de totâ re scrutinium faciat, & primò quidem, an constet de peccato quod objicitur; deinde an hujusmodi sit, ut propter id privari officio debeat; & idem suffragia promulget, quæ, ut sufficiant, duas tertias partes excedent; & tunc statim de alio eligendo agatur: & si fieri potest, non priùs inde egrediandian-

B

C ¶ *Cùm*

a P. 8. c. 6. D.

diantur, quam Societas Generalem Præpositum habeat: & si eo die res transigi non poterit, in sequenti vel quàm expeditissimè fieri poterit, eo modo quo in octavâ Parte *a* dictum est, transigatur.

a P.8. c.6.

5 C ✝ Si defectus deprehensi non fuerint ejusmodi, ut privandus officio suo, sed tantùm corrigendus videretur; quatuor eligantur, quibus cura injũgatur considerandi, quæ correctio ei conveniat: & si non convenirent, paribus suffragiis existentibus, quintus adjungatur, vel tres alii; ut quid in Domino conveniat constituant.

C ¶ *Cùm defectus ad depositionem sufficientes non deprehenderentur, aliis de rebus agatur propter quas convocata Societas videatur; & quod ad Præpositum attinet, dissimuletur: imò quoad ejus fieri poterit, nullo tempore divulgari debet. Et sic, cùm convocantur, præmoneri, & post rem discussam seriò injungi consciis, & præsertim Provincialibus oportet, ne cui indicent. Et cùm constitutum fuerit illum officio privare, tunc etiã cum Præposito Generali secretò agendũ est, ut ipsemet officio se abdicet; ut hoc promulgari, & peccatum, ac officii propter peccatum privatio occultari possit.*

6 D ✝ Si *b* accideret Præpositum Generalem ad Societatis

D ¶ *Omnino esset inutilis*

b Sup.c 4.§.6.

lis, qui usu rationis careret; quique in morbum minimè curabilem incidisset, tamq; gravem, ut rebus sui officii vacare non posset, nec aliquãdo vacaturus speraretur. Si morbus talis non esset, ut de sanitate desperandum videretur; sine Congregatione generali Vicarius per eumdem Præpositum posset constitui, ut ipsius officio, donec convalesceret, omnino fungeretur: & recuperatâ sanitate, concessa ei priùs facultas cessabit. E ¶

tatis gubernationem esse inutilem, re partim coram eo, & partim in ejus absentiâ agitatâ, dispiciatur an eligi Vicarium absolutâ cum potestate, quamvis sine nomine Præpositi Generalis (quamdiu vixerit qui tunc erat) oporteat: & id, si pluribus quàm dimidiæ parti suffragiorum visum fuerit, sic agendum erit. Si id necessarium fore non judicarent, videndum erit an præter ministros illos quorum operâ Generalis utebatur, Societas alios providere debeat; ut sublevato magis eo, & adiuto, non desideraretur quod ad gubernationem Societatis conveniret. Et eâ in re sequi oportebit quod plusquàm media pars eorum qui congregati sunt, statuerit. *a* Si ageretur de dignitate, quã ut plurimùm pati non potest Præpositi officium, si non compulerit talis Obedientia Summi Pontificis, quæ

a Sup. c. 4. §. 5. & B. & p. 10. §. 6. & A.

quæ ad peccatum obligare posset; res in consultatio-
E nem ne adducatur: † sed id omnino tamquàm certum tenendum est, nec debere, nec posse consensum ad hujusmodi dignitatem admittendam, præstari.

E ¶ Hinc apparet necessarium non esse ad hoc statuendum ad Congregationem venire: nisi Obedientia Sedis Apostolicæ intercederet, quæ Præpositum, vel Societatem (ut dictum est) ad peccatum obliget, nisi res ad effectum perducatur.

De iis, quæ juvare poterunt Præpositum Generalem, ut suo officio benè fungatur.

CAPUT VI.

1 CUM proprium Generalis officium non sit concionari, nec Confessiones audire, nec alia hujusmodi (in quibus tamen ille, ut particularis persona, videbit quid præstare possit, cùm ei per alias occupationes officii sui proprias licebit, & non
A aliter) † sed *a* ita regere universum hujus Societatis cor-

IN CAP. VI.

A ¶ b HOc præsta-

a Sup. c. 1.
b Sup. c. 2 § 2. & p. 8. c. 1. G.

stabit in primis auctoritate, & exemplo vitæ suæ, & charitate ac dilectione Societatis in Christo Domino Nostro, & oratione a assiduâ ac desideriis plenâ, & Sacrificiis, quæ gratiam conservationis & augmẽti hujusmodi impetrẽt: & ex iis, quæ præstare ipse potest, hoc maximi momenti apud eum esse debet, & in quo plurimùm in Domino confidat. Est enim in primis efficax ad gratiam à divinâ Majestate impetrandam; à quâ

a Sup. c. 2. §. 1. & p. 10. §. 2.

b Par. 10. §. 8.

c P. 2. c. 1. §. 2. & B. & p. 4. c. 10. §. 4. & p. 10. §. 8.

d P. 8. c. 1. § 4.

e P. 2. c. 1. §. 2. & p. 8. c. 1. §. 4 & E. & p. 10. §. 9.

corpus, ut conservetur, & gratiâ divinâ aspirante in bono suo statu, & modo procedendi ad Dei & Domini Nostri gloriã crescat; ad quem sibi propositũ finẽ suâ potestate uti debet.

2 Præter dona illa perfectionis magnæ spiritualis, ac virtutũ, de quibus secundo capite dictum est, bonis b etiam ministris ad munera particularia obeunda opus habet. Quamvis enim per seipsum aliquando in illis versetur; habeat tamen necesse est Præpositos inferiores (quos viros selectos esse oportet) c quibus multum potestatis conferre, & hujusmodi res particulares ferè semper committere possit. d Ejus autem crebrior communicatio inter Præpositos inferiores cum Provincialibus erit; horum autem cum Rectoribus, & Præpositis Localibus, ut e meliùs subordinatio conservetur. Aliquando

do tamen Generalis, vel ut pleniorem rerum omnium notitiam habeat, vel propter alia quæ sæpius accidere solent, ipsemet cum Rectoribus, & Præpositis Localibus,& particularibus etiam personis aget; *b* eosdemque consilio, reprehensione, & si opus est, correctione juvare studeat: quãdoquidem ejus est munus, defectus Præpositorum inferiorum supplere; ac cum divino favore & auxilio, quod in ipsis perfectum non est, ad perfectionem perducere.

3 Ad omnia etiam conferret, si Generalis litteras Apostolicas, & concessiones omnes, quæ ad institutionem, facultates, vel privilegia Societatis pertinent, & quoddam eorum compendium apud se habuerit: catalogum itidem unum omnium Domorum & Collegiorum Societatis cũ suis reditibus; & *d* alterum personarum

quâ, quod expetitur procedit: idque potissimum faciet; cùm necessitas occurrerit: a tum etiam id faciet, sollicitudinem adhibendo ad Constitutionum observationem; c injungẽdo crebrò sibi rationem reddi eorum quæ in Provinciis omnibus geruntur per Provinciales: scribendo eisdem quod sentit de rebus ad se relatis; & curando, ut provideatur, ubi convenit, per se, & ministros; de quibus agetur.

a Sup. c. 3. §. 8. & p. 4. c. 10. §. 5. & p. 6. c. 1. §. 1. & c. 5. & p. 10. §. 13.
b Sup. c. 3. §. 11.
c P. 8 c. 1 §. 9. & L. & c. 2. B.
d P. 8. c. 1. N.

B ¶ Hoc

ſonarum omnium quæ in quavis Provinciâ verſantur, nō ſolùm Profeſſorum, & Coadjutorum qui formati, ac Scholarium qui approbati dicuntur; ſed etiam illorum qui in Probationibus exercentur; ubi eorum nomina, & qualitates ſcribantur: & hunc catalogum renovandum ſingulis annis, ſi convenire videbitur, curabit. Et demum omnia perſpecta habeat, ut in omnibus rebus meliùs poſſit quæ ad gloriam divinam pertinent, providere.

a P.6.c.3.§.7. & E.

4 *a* Quod in univerſum in ſextâ Parte capite tertio dicitur, eos qui de Societate ſunt, negotiis ſæcularibus, licet pia alioqui eſſent, implicari non debere; id Generali magis, quàm reliquis omnibus, convenit: † ne in B tis, vel aliis etiam rebus, piis quidem, ſed ad Societatem non pertinentibus, ita occupari ſe ſinat, ut tempus ac vires ad ea quæ pertinent ad ipſius officium (*b* quod quidem magis, quàm totum hominem requirit) eum deſtituant.

b Inf. §.7.

B ¶ *Hoc intelligēdum eſt, quatenus declinari poterunt. Sed demum prudentia docebit, num per ſe, aut alios de Societate debeat nonnumquàm aliquorum piorum operum, quæ ad Societatem non pertinent, curam ſuſcipere: vel quòd magni ſint momenti in Dei obſequio, vel in gratiam eorum, qui*

† Sed

id

5 C † Sed nec in executione ministeriorum particularium ad Societatem pertinentium, quæ per alios effici possunt, magnoperè occupari deberet: cujusmodi esset peculiaris alicujus Domus cura, quod ad sustentationem temporalem, & gubernationem ejus attinet: quin potiùs, *a* ut superiùs dicitur, suos quovis in loco, etiam ubi ipse residebit, Officiales habeat; in quos si totam curam non rejecerit, sublevetur certè ab eis, & hujusmodi curæ occupatione liberetur.

id impetrare student.

C ¶ *Præscribere ordinem, qui tenendus est (si talis non esset, qualis conveniret) ubi residet, & etiam aliis in locis, Præpositi Generalis est: sed executio aliis, ut dicitur, demandabitur.*

a Sup. §. 2.

6 *b* Sic etiam in quavis Provinciâ eos habeat Provinciales tam probatæ fidei, ut qui intelligit magnâ ex parte ex his & Localibus bonam gubernationem Societatis pendere. Cùm autē illi tales fuerint, laborem cum illis, in rebus quæ id patiuntur, dividendo, & de omnibus gravioribus certiorem se fieri curando, plus otii ac temporis sibi relictum, ut rebus universalibus vacet, quæ solus ipse obire potest, intelliget: plus etiā lucis ad perspiciendū quid in illis facto opus sit, si ipsius intellectus eam lucem,

b Par. 10. §. 8.

lucem, quâ donatus est, ex parte non amiserit; ut eis accidit, qui plus æquo in rebus particularibus, ac exiguis occupantur; unde opprimi & debilior reddi intellectus acies ad res universales perspiciendas solet.

7 Nec solùm Præpositus Generalis ad res particulares (ut *a* dictum est) ministris opus habet; † sed etiam ad universales, & sui officii proprias; ut eis benè ac suaviter possit satisfacere. Habeat igitur necesse est, qui multa in memoriam reducendo, ad sollicitudinem curandi res tam multas officii sui; qui etiam consilio ad res ordinandas; demum qui diligentiâ ac labore ad eas opere complendas adjuvet. Id enim compertum est, quòd nec viri unius memoria tam multarum rerum recordationi satis sit; nec, si id præstaret, unius intellectus ad easdem benè considerandas & ordinandas satis esset; nec, quamvis & hoc posset, vires unius ad easdem exequendas sufficerent.

a Sup. §. 2. 5. & 6.

D ¶ *Quoniam qui cum tam multis hominibus, deq; rebus tam variis & tanti momenti agere debet, si aliorũ ministerio non juvaretur, onus ferret intolerabile, quod ne magnâ quidem cum distractione animi, & sanitatis, ac longioris vitæ dispendio benè posset sustinere: & sic videre est, eos omnes quibus gubernatio-* num

Ad

num alicujus momẽti cura est commissa, quò illis satisfacere possint, multis ad id auxiliis sublevari. Vnde & Generalis, ut benè, expeditè, & suaviter suum officium faciat, eisdem indiget auxiliis.

8 Ad a primum illud de sollicitudine omnia curandi, aliquo ministro ei opus est, qui ordinariè apud E ipsum maneat; † qui pro memoriâ & manibus illi sit ad omnia, quæ scribenda & intractanda fuerint, ac breviter ad res omnes officii sui obeundas; qui induat Præpositi personam; & præter potestatem, totum officii ejus pondus humeris suis impositum esse existimet,

a Sup. c. 3. §. 16.

E ¶ Hujus officium erit, ex omnibus litteris & informationibus summam in pauca redigere, & capita eorum quæ Superiori proponenda sunt, & quæ postulant ut respondeatur, vel aliquid agatur; & prout se extendet munus à Generali commissum, litteris poterit respondere; sive Generalis, sive ipse

9 Hic Præpositi minister vir esse sollicitus, & discretionis, & si fieri posset, doctrinæ dono, & specie honestâ, ac modo agendi verbo & litteris cum omni hominum genere, præditus esse deberet; quique in primis esset vir, cui confidẽter quidvis committi posset; qui-

ipse Secretarius de ipsius commissione, eas subscribat: & Generali eas, vel secundùm ejus voluntatem Assistentibus, vel alicui eorum, aut etiam nulli ostendat; prout res ipsæ, de quibus scribitur, & ratio personæ Secretarii exigunt.

quique Societatem in Domino diligeret: quò utiliùs ejus operâ ac ministerio uti Præpositus Generalis ad gloriam divinam valeat.

Secundum auxilium, videlicet consilii ad res graves, quæ se offerunt, ordinandas & constituendas, quàm sit Generali Præposito necessarium, ex earum multitudine, & ex humani intellectus naturâ, qui tam multas in partes consideratione dividi nequit, vel certè ad id quod oportet, in eis partibus dispiciendum, ac providendum non sufficit,

10

F ¶ *Et-potest intelligi.* a Videtur ergo per necessarium, ut aliqui sint apud Superiorem viri, litteris & omnibus aliis Dei donis clari, qui ei assistant; & considerandi peculiari sollicitudine res universales Societatis à Generali commissas curam habeant; quam illis posset dividere, quò accuratiùs res omnes perspiciant: ut unus rerum Indicarum inspiciendarum, alter Hispaniæ & Portugalliæ, & alius Germaniæ & Galliæ, & alius Italiæ & Siciliæ curam haberet: & sic de aliis, quando Societas in plures partes spargeretur.

a Sup. c. 5. §. 2. & p. 8. c. 1. G.

geretur. Quisque autem ex eis peculiari oratione, & suis in Sacrificiis recordatione, Deo partem illam sibi specialiter commissam commendare debet; & considerare, quid in eâ magis, ad id consequendum quod sibi Societas proponit, juvare posset. Conferendum etiam cum aliis esset, si quid ad rem facere magnoperè videretur. Res autem inter se discussas Generali referre possent. † Iidem etiam attenderent iis rebus, quæ vel à Præposito, vel etiam à Secretario Societatis proponerentur, ut magis inter ipsos discussæ Superiori referantur. Et in universum in considerandis & tractandis rebus, tam ad doctrinam, quàm ad praxim pertinentibus, quæ altiorem considerationem postulant, juvare Præpositum ac sublevare debent. Præter id autem, & quòd rebus multis meliùs provideri per illos poterit, Prædicationi, Lectioni, Confessionibus audiendis, & aliis bonis ac piis operibus ad Dei gloriam & animarum auxili-

F ¶ *Etiam res scribendæ majoris momenti, & instructiones eorum, qui huc & illuc mittuntur, cum his antequàm scriberentur, possent conferri: quodque eis videretur, posset Secretarius Superiori referre: & tantùndem in iis, quæ ad doctrinam pertinent. Hæc autem non solùm sublevarent*

rent Generalem, sed etiam rebus illis, quæ ab ipso constituerentur, majorem auctoritatem afferrēt.

xilium vacare poterunt.

11 Numero autem hujusmodi Assistentes nunc quidem quatuor erunt; & quidem illi ipsi esse poterunt, de quibus *a* superiùs dictū est. Qanmvis autem res graviores cum eis tractandæ sint, statuendi tamen facultas, postquàm eos audierit, penes Præpositum Generalem erit.

a Sup. c. 5. §. 2.

12 In tertio auxilio, videlicet diligentiæ ad exequendum vel complendum quod ad res Societati necessarias fuerit constitutū, cujusmodi essent negotia, quæ ad Domos vel Collegia pertinent, expedire; tū etiam quæ illorum sunt, defendere: & generatim ad res omnes agendas, *b* multum conferet, imò necessariū est unius Procuratoris generalis Societatis auxilium, qui quidem Romæ resideat, ac prudentiâ, fidelitate, & dexteritate cum hominibus agendi, & omnibus aliis dotibus polleat; non tamen Professus sit, † nec in Domibus Societatis Professæ habitet; sed in aliâ (de quâ dictum est in quartâ Parte) G

b Sup c. 3. §. 16. & p. 4. c. 2. E.

G ¶ *Quamvis Procuratorum habitatio in Domibus Professæ Societatis ordinariè* † *qui esse non debeat, sed in aliâ ipsis assignatâ; nihilominùs*

minùs quando non tractant lites, vel quando necessitas aliqua urgeret, vel alicqui conveniret, & ad tẽpus, possent in Domibus habitare. Et hoc eorum judicio relinquitur, qui in dictis Domibus Professa Societatis aliis præsunt; juxta quod ordinatum vel commissum eis fuerit à Generali, vel de ipsius intentione eis constiterit.

H † qui suis etiam auxiliis, ac ministris ad ea negotia, quæ solus non potest conficere, necessariis sublevetur.

13 Cùm ergo Præpositus hujusmodi habeat auxilia, tempus (quod quidem valetudo, & vires corporis permittent) partim cum Deo, partim cum Officialibus & ministris hujusmodi agendo, partim secum seorsum considerando, ac cum auxilio & favore Dei ac Domini Nostri, quod agendũ est statuendo, impendet.

14 † Præpositi a etiam Provinciales, & Rectores Collegiorum, vel Præpositi particulares Domorum suis auxiliis pluribus & paucioribus, pro necessitate ac

H ¶ *Vel ut plures Procuratores constituerẽtur; prout res, quæ incidunt, & necessitas urgens diversarum ac variarum regionum postularet.*

I ¶. *Ex iis, quæ dicta sunt de Generali, intelligi poterit quod Provincialibus, & Localibus, & Rectoribus Collegiorũ convenit, quod attinet ad Dei dona,*

a Par. 4. c. 10 §. & c. 17 § 1 & p. 10. § 8.

quibus ornari debent, ad potestatem, officium, & auxilia, quæ habere eos oportet; prout expresse dici poterit a in Regulis, quæ ad Præpositos hujusmodi particulares pertinent.

ac momento rerum ipsis commissarum, sublevari debent: ac præcipuè ad consilium aliquos cum quibus res graviores quæ occurrunt, communicent (quamvis eis auditis penes Superiores sit statuendi facultas) designatos habeant.

a Procem. Declar.

DE-

DECIMA PARS

De modo, quo conſervari & augeri totum corpus Societatis in ſuo bono ſtatu poſſit.

1 QUIA Societas, quæ mediis humanis inſtituta non eſt, per ea nec conſervari nec augeri poteſt; ſed per gratiam omnipotentis Dei ac Domini Noſtri JESU Chriſti;in eo ſolo ſpem conſtitui oportet, *a* quòd conſervaturus ſit & promoturus hoc opus, quod ad obſequium & laudem ſuam, & auxilium animarum inchoare dignatus eſt. Et juxta ſpem hanc primum medium & maximè conſentaneum, orationum & Sacrificiorum erit,quæ hac cum intentione ſanctâ offerri, & ſingulis hebdomadis, menſibus, & annis in omnibus locis,ubi Societas reſidet, certâ ordinatione inſtitui debent.

a Inf.§.12. & Proœm. conſt.§.1.

2 Ad conſervationem & incrementum

non solùm corporis, id est eorum quæ externa sunt, sed etiam spiritus Societatis, atque ad assecutionem *a* finis quem sibi præfigit auxilii animarum, ad ultimum & supernaturalem suum finem consequendum media illa quæ cum Deo instrumentum conjungunt, ac disponunt, ut à divinâ manu rectè gubernetur, efficaciora sunt, quàm quæ illud disponunt erga homines. *b* Hujusmodi est probitas & virtus, ac præcipuè charitas, & pura intentio divini servitii, & *c* familiaritas cum Deo in spiritualibus devotionis exercitiis, & zelus sincerus animarum ad gloriam ejus qui eas creavit ac redemit, quovis alio emolumento posthabito. Videtur *d* itaque in vniversum curandum esse, ut omnes qui se Societati addixerunt, in virtutum solidarum ac perfectarum, & spiritualium studiū rerum incumbant; ac in hujusmodi majus momentum, quàm in doctrinâ, vel aliis donis naturalibus & humanis constitutum esse ducant. Illa enim interiora sunt, ex quibus efficaciam ad exteriora permanare ad finem nobis propositum oportet.

a Exa. c. 1. §. 2. & p. 1. c. 2. §. 8. & c. 3. §. 1 & p. 3. c. 1. §. 9. & p. 4. Proœ. & c. 12. §. 1. & p. 6. c. 3. §. 4. & p. 7. c. 1. §. 1.

b P. 8. c. 1. §. 8.

c P. 9. c. 2. §. 1. & c. 6. A.

d P. 3. c. 1. 7 §. 10.

Hoc jacto fundamento, media illa naturalia quæ Dei ac Domini Nostri instrumētum in proximorum utilitatem disponunt, in universum ad conservationem & incrementū totius hujus corporis conferent: si

3

ta-

tamen & addiſcantur, & exerceantur ſincerè ad ſolum Dei obſequium;non ut illis fiducia noſtra innitatur,ſed potiùs ut divinæ gratiæ,juxta ſummæ providentiæ ſuæ ordinem,per hæc cooperemur;qui ad gloriam ſuam tam dona naturalia,quæ ipſe ut Creator,quàm ſupernaturalia,quæ ut gratiæ auctor donat,vult referri. Et ideò media humana,vel per induſtriā acquiſita,ac præcipuè doctrina exacta & ſolida, *a* & modus eam proponendi populo in Concionibus,& Lectionibus,*b* & forma agendi cum hominibus, eoſdemque tractandi diligenter curanda ſunt.

a P.3.c.1.§.21.& p.4.c.8.§.3 & A.B.& C.

b P.4.c.8.§.8.

4 Iuverit etiam magnoperè, in ſuo bono ſtatu ac diſciplinâ Collegia conſervare, & ad id eorum *c* ſuperintendentiam per illos exercere, quibus *d* utilitatis temporalis nihil ex eis poteſt accedere. Talis eſt Societas Profeſſa, *e* quæ in Collegiis eos inſtituendos curabit in perfectione vitæ, litteriſque Chriſtiano dignis, qui talentum ad id ſortiti eſſe videbuntur.Hi enim pro Seminario Societati Profeſſæ, & ejus Coadjutoribus erunt. Et ſi cum Collegiis, Vniverſitates etiam curæ Societatis commiſſæ fuerint; obſervato illo modo procedendi, *f* de quo in quartâ Parte dictum eſt, ad finem eundem iuvabunt.

c P.4.c.10.§.1.

d Inf.§.5.& Exa.c.1.§.4.& p.4.c.2.§.5.& c.10.§.1.& p.6.c.2.§.3.& p.9 c.3.§.18.& c.4.§.7.

e P.3.c.1.§.27.& p.4.Procem.& c.3.§1.& c.7.§.1.& c.11.§.1.

f Par.4.c.11.

a P. 3. c. 1. §. 25. & p. 6. c. 2. §. 1.

Quia a Paupertas velut propugnaculum 5 est Religionibus, ut eas in statu suo, & disciplinâ conservet, & à compluribus hostibus defendat (unde etiam dæmon enititur illud variis rationibus evertere) refert plurimùm ad conservationem & augmentum totius hujus corporis, procul admodùm omnem avaritiæ speciem ablegasse; nullos reditus, vel possessiones, b vel stipendia pro verbi Dei Prædicatione, aut Lectione, aut Missis, aut administratione Sacramentorum, aut demum rebus quibuslibet spiritualibus (ut est in sextâ Parte dictum) admittendo, c nec ad suam utilitatem reditus Collegiorum applicando.

b Exa c. 1. §. 3. & c. 4. §. 27. & p. 4. c. 7. §. 3. & c. 15. §. 4. & c. 17. F. & p. 6. c. 2. §. 7. & G. & p. 7. c. 4. §. 4. & B.

c. Sup. §. 4.

d P. 4. c. 6. § 17. & c. 15. §. 4. & p. 9. c. 1. A.

d Erit etiam summi momenti, ut perpe- 6 tuò felix Societatis status conservetur, diligentissimè ambitionem, malorum omnium in quavis Repub. vel Congregatione matrem submovere; ac aditum ad dignitatem, vel prælationem ullam directè vel indirectè quærendam in Societate, præcludere. Quod ut fiat, omnes Professi se nihil umquam ad eam obtinendam acturos; & quos agere animadverterint, delaturos; Deo ac Domino Nostro voveant: e & incapaces ac inhabiles ad prælationem quãvis habeantur ii, de quibus probari posset quòd eam ambiissent. Promittant f etiam

e P. 8. c. 6. §. 2. & A.

f P. 9. c. 3. §. 13. & c. 4. §. 5. & B. & c. 5. § 6. & E.

Deo

Deo ac Domino Noſtro ad nullam etiam extra Societatem prælationem, vel dignitatem obtinendam ſe quidquam acturos: nec ad ſui electionem ad hujuſmodi munus, quoad ejus fieri poterit, conſenſum præſtituros; ſi ejus Obedientia, qui ſub pœnâ peccati poteſt præcipere, eos non compulerit: ſed unuſquiſque videat quâ ratione animarum ſaluti juxta noſtræ profeſſionis humilitatem & ſubmiſſionem, inſervire poſſit: & ne Societas his hominibus, qui ad propoſitum ſibi finem ſunt ei neceſſarii, privetur.

Promittat etiam Deo, quòd ſi quando dicto modo compulſus, prælationem aliquam extra Societatem A admittet, † audiet poſteà quovis tempore, Præpoſiti Generalis; qui pro tempore fuerit, conſilium, vel alicujus, quem ille ſibi ad hoc ſubſtitueret; quodque, ſi ſenſerit melius eſſe quod conſulitur, ſit illud executurus: non quòd habeat qui Prælatus eſt, aliquem de Societate Superioris loco; ſed quòd ſponte in Dei conſpectu vult ad id faciendum

DECLARATIONES IN DECIMAM PARTEM.

A § *Conſiderãdo, quàm inſtanter, quamque multis rationibus curatũ ſit, ne aliqui de noſtrâ Societate varios Epiſcopatus ſuſciperent; cumq; in*

in multis obviàm itum sit, nec tamen in Patriarchatu & Episcopatibus Aethiopiæ admittendis resisti potuerit; de hoc auxilio ad opus illud Aethiopiæ & alia similia, cùm resistendi modus deesset, cogitatum est. Non tamen obligatur Societas ad hoc munus suscipiendum quandocumque alicui ex eâ, Episcopatus esset admittendus: imò libera manet, ut id oneris & relinquere & assumere possit, ubi multum referre ad

dum obligari, quod ad divinum obsequium melius esse intellexerit; quodque placeat esse aliquem, qui sibi cum charitate ac libertate Christianâ ad gloriam Dei & Domini Nostri id proponat.

7 Ut perpetuò totius hujus corporis bonus status conservetur, confert plurimùm quod in primâ, secundâ, & quintâ Parte dictum est, de *a* turbâ & hominibus ad nostrum Institutum ineptis, ne ad Probationẽ quidem admittendis: & si aliqui Probationis tempore *b* non esse idonei invenirentur, etiam dimittendis. *c* Si qui verò depravatis moribus essent, aut de quorum emendatione parum speraretur, multò minùs essent retinendi. Minus etiam apertum ostium esse debebit ad admittendos aliquos in Scholasticos approbatos, & Coadiutores formatos: minimè verò omnium in

a P. 1. c. 1. §. 3. & p. 4. Procem. A. & p. 8. c. 1. §. 2. & B.

b P. 2. c. 1. §. 1.

c P. 2. c. 2. §. 2.

Dei Pro-

Professos: *a* non enim alii, quàm spiritus & Doctrinæ selectæ viri, & multùm diuque exercitati, & in variis Probationibus virtutis & abnegationis sui ipsorum, cum omnium ædificatione & satisfactione perspecti, ad Professionem admitti debent. Sic enim, licet multitudo augescat, non imminuetur nec debilior reddetur spiritus, dum tales sint qui in Societatis corpus cooptantur.

Dei obsequium judicaret. Post emissam autem Professionem, hoc Votum simplex b *cum aliis de quibus diximus, emittetur.*

8 *c* Cùm bona & mala capitis habitudo in universum corpus redundet, summoperè conferet si electio Præpositi Generalis ea sit, quæ in nonâ Parte descripta est. *d* Et post hanc electionem, illa maximi erit momenti, quâ inferiores Præpositi in provinciis, & Collegiis ac Domibus Societatis eliguntur. Nam ferè quales hi fuerint, tales & eorum subditi erunt. Refert *e* etiam magnoperè, præter electionem, si Præpositi particulares in sibi subditos, & Generalis in particulares, ac contrà Societas in Generalem (ut in nonâ Parte declaratum est) multũ potestatis habeant: ita ut omnes ad bonum omnia possint: &, si malè agerent, omnino subjecti sint. Refert *f* etiam ut Superiores, Ministros

idoneos

a P. 5. c. 2. §. 1. & 2.

b Sup §. 6. & p. 6. c. 2. §. 1.

c P. 9 c. 2.

d P. 9. c. 6. §. 6.

e P. 2. c. 1. §. 2. & B. & p. 4. c. 10. §. 4. & p. 9. c. 3 4. 5. & 6.

f P. 9. c. 6. §. 2. & 14.

idoneos (ut in eadem Parte dictum est) ad ordinationem & executionem rerum quæ spectant ad eorum officium, habeant.

a P. 8. c. 1. §. 8.

9 *a* Quod juvat ad unionem membrorum hujus Societatis inter se, & cum suo capite, multùm etiam ad conservationem boni status illius juvabit: cujusmodi est in primis voluntatum vinculum, quod Charitas est, & mutuus amor, *b* quem crebra communicatio, & rerum mutua notitia, *c* eadem doctrina, & in omnibus, quantùm fieri potest, uniformitas nutriet. Sed in primis id præstabit Obedientiæ vinculum, quòd *d* particulares cum suis Præpositis, & hos ipsos inter se, & cũ Provincialibus, & utrosque cum Generali uniet: ita ut inter omnes diligenter *e* subordinatio servetur.

b P. 8. c. 1. §. 9.
c Procem. Declar. & p. 3. c. 1. §. 18. & p. 8. c. 1. §. 8.
d P. 4. c. 10. §. 5. & 8. & p. 8. c. 1. §. 4.
e P. 2. c. 1. §. 2. & p. 8. c. 1. §. 4. & E. & p. 9. c. 6. §. 2.

10 *f* Moderatio laborum animi & corporis, & in Constitutionibus, quæ ad neutrũ extremũ rigoris vel dissolutionis vergant (ut sic meliùs observari possint) mediocritas conferet ad durationem, & totius corporis in suo statu conservationem.

f P. 3. c. 2. §. 4. & 5. & p. 4. c. 4. §. 1.

11 *g* Ad eumdem finem faciet, generatim curare ut amor & charitas omnium etiam externorum erga Societatem conservetur: † sed eorum præsertim, quorum voluntas benè aut malè in nos affecta, multum habet

g P. 3. c. 1. §. 9. & p. 4. c. 16. D. & p. 6. c. 3. §. 8. & p. 7. c. 2. H.

B. B ¶ *In primis conservetur benevolẽtia Sedis Apostolicæ, cui*

bet momenti, ut aditus ad divinum obsequium & animarum auxilium aperiatur, vel præcludatur. In ipsâ verò Societate nec sit nec sentiatur animorum propensio ad partem alterutram factionis, quæ esset fortaßis inter Principes vel Dominos Christianos: sed sit potiùs quidam vniversalis amor, qui partes omnes (licet sibi invicem contrariæ sint) in Domino Nostro amplectatur.

12 Iuverit etiam moderatus & prudens usus gratiarum per Sedem Apostolicam concessarum: solius auxilii animarum fine sincerißimè nobis proposito. Sic enim divina bonitas *b* opus hoc quod cœpit, promovebit; ac bonus odor, *c* qui veritati bonorum operum innitatur, hominū devotionem augebit: ut & à Societate ipsi iuvari, & eamdem ad propositum sibi finem obsequii & gloriæ divinæ

cui peculiariter inservire debet Societas: deinde Principum sæcularium, & Magnatum, ac primariæ auctoritatis hominum; quorū favor, aut alienatio animi multùm facit, ut ostium divino servitio & bono animarū aperiatur, vel præcludatur.

a *Sic itidem, cùm aliqui malè affecti esse intelligerentur, præcipuè si homines sint non vulgaris auctoritatis, orandū est pro eis, utendumq; rationibus convenientibus, ut in amicitiam*

a P. 4. c. 10. C.

b Sup. §. 1. & Procem. Const. §. 1.

c P. 7. c. 4. §. 2.

citiam redeant vel certè adversarii non sint: idque non timore contradictionum, vel quòd asperius quidquam nobis inde posset accidere; sed ut per hujusmodi hominum benevolentiam, magis in rebus omnibus Dei obsequium & gloria crescat.

divinæ Majestatis juvare curent.

13

C

a P.3.c.2.§.1.

C ¶ *Ad hoc etiam curandum est, ut Domus & Collegia in locis ubi sit purum & salubre cœlum, habeantur; & non in eis, qui contrariam habent proprietatem.*

† *a* Conferet etiam, rationem habere valetudinis; ut ea in particularibus conservetur; quemadmodùm tertiâ in Parte dictum est: *b* & ut demum omnes observationi Constitutionum studeant: ad quam, easdem scire, saltem quæ ad quemlibet pertinent, necesse est. Quare legere vel audire easdem singulis mensibus oportebit.

b P.4. c. 10. §. 5. & p. 6. c. 1. §. 1. & c. 5. & p. 9. c. 3. §. 8. & c. 6. A.

F I N I S.

For-

Formula Votorum simplicium, quæ Professi emittunt post Professionem, juxtà Constitutiones; extracta ex a primâ Congregatione generali, & recognita à b tertiâ.

a. Tit. 6. D. 23.
b Decr. 70.

1 EGo N. Professus Societatis IESU, promitto Deo omnipotenti coram ejus Virgine Matre, & totâ curiâ cælesti, & coram R. Patre Præposito Generali, vel coram N. locū Generalis Præpositi tenente, c numquàm me acturum quacumque ratione, vel consensurum, ut, quæ ordinata sunt circa Paupertatem in Constitutionibus Societatis, immutentur: nisi quando ex causâ justâ rerum exigentium videretur Paupertas restringenda magis.

c P. 6. c. 2. §. 1. & A.

2 d Præterea promitto numquàm me acturum vel prætensurum, ne indirectè quidem, ut in aliquam prælationem vel dignitatem in Societate eligar, vel promovear.

d P. 10. §. 6.

3 e Promitto præterea, numquàm me curaturum, prætensurùmve extra Societatē prælationem aliquam vel dignitatem; nec consensurum in mei electionem, quantum in me fuerit, nisi coactum Obedientiâ ejus,

e Ibidem.

qui

qui mihi præcipere poteſt ſub pœnâ peccati.

a Ibidem.

a Tum, ſi quem ſciam aliquid prædictorum duorum curare, vel prætendere, promitto illum, remque totam me manifeſtaturum Societati, vel Præpoſito ejus. 4

b Ibidem & A. c

b Inſuper promitto, ſi quando acciderit, ut hac ratione in Præſidem alicujus Eccleſiæ promovear: pro curâ, quam de animæ meæ ſalute, ac rectâ muneris mihi impoſiti adminiſtratione gerere debeo, me eo loco, ac numero habiturum Præpoſitum Societatis Generalem, ut nunquàm conſilium audire detrectem, quod vel ipſe per ſe, vel quivis alius de Societate, quem ad id ipſe ſibi ſubſtituerit, dare mihi dignabitur. Conſiliis verò hujuſmodi ita me pariturum ſemper eſſe promitto, ſi ea meliora eſſe, quam quæ mihi in mentem venerint, judicabo. Omnia intelligendo juxta Societatis IESU Conſtitutiones & Declarationes. In tali loco, tali die, menſe, & anno, &c. 5

LAUS DEO.

IN-

INDEX
IN
EXAMEN,
ET
CONSTITUTIONES.

INDEX.

Ambitio

Amici.

Amor.

Apostatæ.

Apo-

Assistentes.

Bidelli.

Bona particularium.

Bona Societatis.

Carcer.

Caritas.

Castitas.

Casus conscientiæ.

Casuum reservatio.

Catalogus.

Coadiutores spirituales

Non

& su-

Non

Collateralis.

Collegia.

& su-

Con-

Confessio quantum ad nostros.

Con-

Lo-

De-

Item

Gradus.

tia

pag.

Iudicium proprium.

Labores.

Latina Lingua, vide Linguæ.

Lectiones Sacræ.

Lectiones Scholasticæ.

Medicus.

Mendicare.

Mensa.

Minister.

Missa.

Ne-

Modestia.

No-

Novitii.

Obligationes.

Officia divina.

Officia Societatis.

Opera pietatis.

Opiniones.

Oratio.

Pascha.

Passiones.

Paupertas.

Pe-

Eos

Proximus.

De-

Regulæ.

Rheto-

Sani-

Quantum ad Studia.

Sub

Scri-

Quia

datum

Universitas.

Vocatio.

Vota.

Vota

Laus Deo, Virginique Matri.